

T.C.
VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
İNŞAAT MÜHENDİSLİĞİ ANABİLİM DALI

**VAN-BAŞKALE KIRSAL KONUT MİMARİSİNDE PLAN VE CEPHE
TİPOLOJİSİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN: Rabia BOZMAÇ
DANIŞMAN: Dr. Öğretim Üyesi Yaşar Subaşı DİREK

VAN-2019

T.C.
VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
İNŞAAT MÜHENDİSLİĞİ ANABİLİM DALI

**VAN-BAŞKALE KIRSAL KONUT MİMARİSİNDE PLAN VE CEPHE
TİPOLOJİSİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN: Rabia BOZMAÇ

Bu çalışma, VAN YYÜ Bilimsel Araştırma Projeleri Başkanlığı tarafından 7460 No'lu
proje olarak desteklenmiştir.

VAN-2019

KABUL VE ONAY SAYFASI

İnşaat Mühendisliği Anabilim Dalı'nda Dr. Öğr. Üyesi Yaşar SUBAŞI DİREK'in danışmanlığında, Rabia BOZMAÇ tarafından sunulan VAN-BAŞKALE KIRSAL KONUT MİMARİSİNDE PLAN VE CEPHE TİPOLOJİSİ" isimli bu çalışma Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği'nin ilgili hükümleri gereğince 14/11/2019 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından oy birliği / ~~oy çokluğu~~ ile başarılı bulunmuş ve Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan: Dr.Öğr.Üyesi Yaşar SUBAŞI DİREK.

Üye: Dr.Öğr.Üyesi Şahabettin ÖZTÜRK

Üye: Dr.Öğr.Üyesi M.Sedat BEKİROĞLU

İmza:

İmza:

İmza:

Fen Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun 06/12/2019 tarih ve 2019/63-I sayılı kararı ile onaylanmıştır.

İmza
Enstitü Müdürü

TEZ BİLDİRİMİ

Tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada bana ait olmayan her türlü ifade ve bilginin kaynağına eksiksiz atıf yapıldığını bildiririm.

Rabia BOZMAÇ

ÖZET

VAN-BAŞKALE KIRSAL KONUT MİMARİSİNDE PLAN VE CEPHE TİPOLOJİSİ

BOZMAÇ, Rabia

Yüksek Lisans Tezi, İnşaat Mühendisliği Anabilim Dalı

Tez Danışmanı : Dr. Öğr. Ü. Yaşar Subaşı DİREK

Aralık 2019, 325 sayfa

Kırsal konutlar, buldukları doğal çevrenin birer parçası olup uzun süreli deneyimler sonucu son hallerini almaktadırlar. Herhangi bir estetik kaygı taşımadan inşa edilmelerinin yanı sıra kırsal yaşam koşullarının gerektirdiği şekilde bazı pratik işlevsel çözümleriyle dikkat çekmektedirler.

Başkale Kırsal Konutları, doğa ile iç içe olan esnek yapıyla ekolojik ve sürdürülebilir mimarinin kırsaldaki uygulamalarına önemli örnekler teşkil etmektedir. Başkale coğrafyasının dağlık ve zorlu niteliklerine göre şekillenmiş kırsal yerleşmeler olan köy ve mezralarda, kırsal yerel konutların büyük ölçüde yaşatıldığı görülmektedir. Yapım teknikleri ve malzemeleri bulunduğu yörenin fiziksel özelliklerine göre meydana gelmiştir. Bu bağlamda, kerpiç, taş ve ahşap kullanımı ile yöresel yapım teknikleri kullanılarak inşa edilmiş Başkale Kırsal Konutları'nın, maruz kaldıkları bölgesel koşulların etkisiyle yok olmadan önce açığa çıkarılmaları ve arşivlenmeleri önem arz etmektedir. Bu tez çalışmasının amacı, Başkale kırsal konut mimarisinin plan organizasyonu ve cephe düzenlerinin, örneklerle ortaya konularak tipolojik bir çalışma elde edilmesidir. Çalışma kapsamında, Başkale kırsalında toplam 7 adet köy ve mezrada yer alan 30 kırsal konutun rölöveleri alınmış olup yerleşim özellikleri, sokak-konut ilişkisi, plan tipleri, plan elemanları, yapı elemanları, malzeme ve teknik gibi veriler de detaylı bir şekilde ele alınmıştır. İlk araştırma niteliğinde olan bu çalışmanın, yapılacak yeni çalışmalar için başvurulacak bir kaynak olması ve bunu teşvik etmesi hedeflenmektedir. Böylece Başkale kırsal konutlarının, kırsal mimari belleği içerisinde yerini alması mümkün olabilecektir.

Anahtar kelimeler: Başkale, Başkale kırsal konutları, Kırsal konutlar, Plan ve cephe tipolojisi.

ABSTRACT

PLAN AND FACADE TYPOLOGY IN RURAL HOUSE ARCHITECTURE IN VAN-BASKALE

BOZMAÇ, Rabia

M. Sc. Thesis, Department Civil Engineering

Supervisor: Asst. Prof. Dr. Yaşar SUBAŞI DİREK

December 2019, 325 page

Rural houses, by being a part of their natural environment, take their final forms as a result of long term experiences. In addition to be built without any aesthetic concern, they may attract attention with some practical functional solutions as the requirement of life conditions of the countryside.

Başkale Rural Houses, which are nested with nature, are examples of countryside construction of ecological and sustainable architecture. In the villages and arable fields, which shape according to Başkale geography's mountainous and hard characteristics, the rural local houses are seen alive in majority. The constructional techniques and materials originate depending on the territory's physical features. In this connection, Başkale Rural Houses, which were built by cob, stone and wood with the usage of local constructional techniques, give importance of being unveiled and archived before they disappear with the effect of regional conditions that they are exposed. The purpose of this thesis is to get a typological study of architecture's plan organization and façade arrangement of Başkale Rural Houses by setting examples. Within the scope of the study, the reliefs of 30 Rural Houses of 7 villages and arable fields in Başkale territory have been taken and their data's such as settlements characteristics, their street-housing relation, their plan and construction elements material and techniques have been reviewed importantly. As this study is in the importance of the first work, it aims to be a source and inducement for the application of new studies. Thereby, it can be possible for Başkale Rural Houses to be inside of rural architecture memory.

Keywords: Başkale, Başkale rural Houses, Rural houses, Plan and facade typology.

ÖN SÖZ

Bu tez çalışmasında, her türlü ilgi ve yardımlarını esirgemeyen ve yükseköğretim eğitimim boyunca katkılarını ve desteğini daima bana hissettiren danışman hocam sayın Dr. Öğr. Ü. Yaşar SUBAŞI DİREK başta olmak üzere, Dr. Öğr. Ü. Şahabettin ÖZTÜRK'e ve Dr. Öğr. Ü. Güler ÖZYILDIRAN'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Alan çalışması süresince bizleri kendi evlerinde ağırlayan ve Başkale köyleri konusunda bilgilendiren Salih ve Kadriye KARAMAN ailesine minnet ve teşekkür borçluyum. Ayrıca bu sürede gittiğimiz her konutta anlayışla evlerini açan ve bilgilendiren bütün ev sahipleri ile yöre halkına ayrı ayrı teşekkürlerimi sunarım.

Fotoğraflama ve yerinde rölöve çalışmalarında yardımcı olan Mimar Alan ABD ALRAZAK ve Mimar Turgay BOZMAÇ'a çok teşekkür ederim.

Bütün hayatım boyunca desteğini hissettiğim kalabalık aileme ve değerli arkadaşlarıma çok teşekkür ederim.

2019

Rabia BOZMAÇ

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZET	i
ABSTRACT	iii
ÖN SÖZ	v
İÇİNDEKİLER	vii
ÇİZELGELER LİSTESİ	ix
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xi
SİMGELER VE KISALTMALAR.....	xix
EKLER DİZİNİ	xxi
1. GİRİŞ.....	1
2. KAYNAK BİLDİRİŞLERİ	5
2.1. Kırsal Yerleşme ve Kırsal Konut Mimarisi	9
2.1.1. Kır ve kırsal alan kavramları	10
2.1.2. Kırsal yerleşme	11
2.1.3. Anadolu kırsal yerleşmelerinde tarihsel süreç.....	12
2.1.4. Kırsal mimarinin oluşumunda etkili olan veriler.....	22
2.1.4.1. Fiziksel çevre verileri.....	25
2.1.4.2. Sosyo-kültürel ve ekonomik veriler	29
3. MATERYAL VE YÖNTEM.....	33
3.1. Materyal.....	33
3.2. Yöntem	33
4. BULGULAR	37
4.1. Başkale İlçesi'nin Fiziksel ve Tarihi Özellikleri.....	37
4.1.1. Başkale'nin fiziksel özellikleri	37
4.1.2. Başkale'nin tarihi özellikleri	44
4.2. Başkale Kırsal Konutları	57
4.2.1. Çakırdoğan (Akınis) Köyü	60
4.2.2. Dibek (Mangedem) Köyü	77

	Sayfa
4.2.3. Ekecek (Balyan) Köyü	85
4.2.4. Hatipova (Xetibava) Köyü	97
4.2.5. Ömerova (Emerava) Köyü	127
4.2.6. Yukarı Küme (Rêkan) Köyü	136
4.2.7. Yunusemre (Eretis) Köyü	148
5. TARTIŞMA	181
5.1. Başkale Kırsalında Yerleşme Özellikleri	181
5.2. Başkale Köylerinde Sokak ve Konut İlişkisi	184
5.3. Başkale Kırsal Konutlarında Plan Tipolojisi.....	188
5.4. Plan Elemanları	194
5.5. Yapı Elemanları.....	205
5.6. Yapı Malzemeleri ve Yapım Teknikleri	208
5.7. Cepheler	209
5.8. Cephe Oluşumunu Etkileyen Elemanlar	215
6. SONUÇ.....	223
KAYNAKLAR	227
EKLER.....	233
ÖZ GEÇMİŞ.....	295

ÇİZELGELER LİSTESİ

Çizelge	Sayfa
Çizelge 2.1. Konut biçiminin belirleyicileri (Batur ve Öymen Gür, 2005).	24
Çizelge 2.2. Anadolu'da, bölgelere göre yapı malzemesi kullanımı (Delibaş, 2016'dan alınan bilgiler çerçevesinde yazar tarafından güncellenmiştir).....	28

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil	Sayfa
Şekil 2.1. Anadolu’da Paleolitik döneme ait kalıntılar	13
Şekil 2.2. Diyarbakır Çayönü yerleşimi (Kejanlı, 2005).	13
Şekil 2.3 Aşıklı Höyük-Aksaray (Yiğit ve Türel, 2006).	14
Şekil 2.4. Çatalhöyük’te dörtgen konuta geçiş (Delibaş, 2016).	15
Şekil 2.5. Alişar Yerleşmesi (Kejanlı, 2005).	16
Şekil 2.6. Kaneş-Karum Yerleşmesi (Kejanlı, 2005).	16
Şekil 2.7. Anadolu’daki megaron planları (Naumann,1975; Gönül,2008).	17
Şekil 2.8. Karataş-Semayük megaronlar (Naumann,1975; Gönül,2008).	18
Şekil 2.9. Prostas ve Pastas konut planları (Delibaş, 2016).	18
Şekil 2.10. Insulae ve Domus (Delibaş, 2016).	19
Şekil 2.11. Van Evi (Cemal Efendi Evi)’ne ait kat planları (Öztürk, 2006).	21
Şekil 2.12. Van Evleri’ne ait cephe çizimleri (Öztürk, 2006).	22
Şekil 3.1. Çalışmada izlenen yöntem.	36
Şekil 4.1. Başkale ilçesinin haritada gösterimi (Anonim, 2018b).	38
Şekil 4.2. Başkale Havzası’nı batıdan sınırlandıran dağlık alanlar (Zorer, 2014).	39
Şekil 4.3. Başkale Havzası kuzeyinde Zap Suyu’nun doğduğu ve vadisini oluşturmaya başladığı alandan bir görünüm (Zorer, 2014).	39
Şekil 4.4. Yıllara göre Başkale nüfus verileri (Anonim, 2019b).	40
Şekil 4.5. Yıllara göre Başkale nüfus grafiği (Anonim, 2019b).	40
Şekil 4.6. Başkale’de farklı mevsimler.	41
Şekil 4.7. Başkale ilçesine ait yıllık yağış-sıcaklık grafiği (Anonim, 2018d).	41
Şekil 4.8. Başkale’deki bulutlu, açık ve kapalı günlerin yıl içindeki yüzdelerik dağılımı (%) (Zorer, 2014).	42
Şekil 4.9. Başkale’de güneşlenme şiddeti ve sürelerinin aylık gidişi (Zorer, 2014).	42
Şekil 4.10. Başkale’de bir yayla yerleşimi (Zorer, 2014).	44
Şekil 4.11. Başkale ilçe merkezinden 1900’lü yıllara ait olduğu düşünülen bir fotoğraf (Anonim, 2019e).	45
Şekil 4.12. Başkale İlçe Merkezi’ni gösteren 1974 tarihli bir fotoğraf (Anonim, 2019f).	45

Şekil	Sayfa
Şekil 4.13. Başkale İlçe Merkezi'nden günümüze ait bir görünüm (Anonim, 2019g)..	46
Şekil 4.14. Başkale'nin Akçalı Köyü'nde bulunan travertenler (Anonim, 2019h).	47
Şekil 4.15. Başkale'nin Yavuzlar Köyü'nde bulunan peri bacaları (Anonim, 2019ı). ...	47
Şekil 4.16. W. Bachmann tarafından 1913 yılında yayımlanan Aziz Bartholomeus Manastırı'na ait fotoğraflar (Anonim, 2019j).....	48
Şekil 4.17. Aziz Bartholomeus Manastırı'na ait 1980 tarihli kuzeydoğu yönünden çekilmiş bir fotoğraf (Anonim, 2019j).....	48
Şekil 4.18. Plastik figürleri ve sütunlarıyla manastır girişi (Anonim, 2019k).	49
Şekil 4.19. Kelekom Köprüsü (Anonim, 2019l).....	50
Şekil 4.20. Pizan Hüsrev Paşa Medresesi giriş kapısının yer aldığı kuzeydoğu cephesi (Anonim, 2018e).....	51
Şekil 4.21. Pizan Hüsrev Paşa Medresesi açık avlu görünümü (Öztürk ve Direk, 2017).....	51
Şekil 4.22. Pizan Hüsrev Paşa Medresesi batı görünüşü (Öztürk ve Direk, 2017).	52
Şekil 4.23. Pizan kalesinden bir görünüm (Anonim, 2018a)	53
Şekil 4.24. Pizan Hüsrev Paşa Türbesi (Anonim, 2018a).....	54
Şekil 4.25. Yukarı Türbe (Anonim, 2018e).....	55
Şekil 4.26. Soreder Kilisesi (Kızıl Kilise) planı (Kılıç,2006).	56
Şekil 4.27. Soreder Kilisesi (Kızıl Kilise) görünümleri (Anonim, 2018f).....	56
Şekil 4.28. S. Hakkı Eldem'in Türk Evi tipolojisi (Işık, 2017).	58
Şekil 4.29. Çalışma kapsamında Başkale ilçesinde incelenen kırsal yerleşmeler (12/2016 tarihli Google Earth hava fotoğrafı üzerinde yazar tarafından işaretleme yapılmıştır).....	59
Şekil 4.30. Çalışma kapsamındaki kırsal yerleşmelerin konumları (Van BB. den temin edilen harita üzerine yazar tarafından köy ve mezralar yuvarlak içine alınarak işaretlenmiştir).....	60
Şekil 4.31. Çakırdoğan (Akınis) Köyü uydu görüntüsü (08/2018 GoogleEarth).....	61
Şekil 4.32. Çakırdoğan (Akınis) Köyü'nde incelenen konutların konumları (08/2018 tarihli GoogleEarth hava fotoğrafı üzerinde yazar tarafından işaretleme yapılmıştır).....	61
Şekil 4.33. Edibe Arslan Evi kat planları.	63
Şekil 4.34. Edibe Arslan Evi kesit ve cephe çizimleri.	64
Şekil 4.35. Edibe Arslan Evi üst kat iç mekân görünümleri.	64

Şekil	Sayfa
Şekil 4.36. Edibe Arslan Evi'ne ait fotoğraflar.	65
Şekil 4.37. Faruk Gülten Evi kat planı.	67
Şekil 4.38. Faruk Gülten Evi kesit ve cephe çizimleri.	67
Şekil 4.39. Faruk Gülten Evi oturma odası iç mekan görünüşleri.	68
Şekil 4.40. Faruk Gülten Evi'ne ait fotoğraflar.	68
Şekil 4.41. Şemsettin Erdaş Evi kat planı.	70
Şekil 4.42. Şemsettin Erdaş Evi kesit ve cephe çizimleri.	71
Şekil 4.43. Şemsettin Erdaş Evi iç mekan görünüşleri.	71
Şekil 4.44. Şemsettin Erdaş Evi'ne ait fotoğraflar.	72
Şekil 4.45. Tahir Ertaş Evi kat planları.	74
Şekil 4.46. Tahir Ertaş Evi kesit ve cephe çizimleri.	75
Şekil 4.47. Tahir Ertaş Evi zemin kat iç mekan görünüşleri	76
Şekil 4.48. Tahir Ertaş Evi 'ne ait fotoğraflar.	77
Şekil 4.49. Dibek (Mangedem) Köyü uydu görüntüsü (08/2018 GoogleEarth).	78
Şekil 4.50. Dibek (Mangedem) Köyü'nde incelenen konutların konumları (08/2018 tarihli GoogleEarth hava fotoğrafı üzerinde yazar tarafından işaretleme yapılmıştır).	78
Şekil 4.51. Şeyhmus Bozkurt Evi kat planı.	81
Şekil 4.52. Şeyhmus Bozkurt Evi kesit ve cephe çizimleri.	81
Şekil 4.53. Şeyhmus Bozkurt Evi iç mekan görünüşleri.	82
Şekil 4.54. Şeyhmus Bozkurt Evi'ne ait fotoğraflar.	82
Şekil 4.55. Talat Bozkurt Evi kat planı, kesit ve cephe çizimleri.	84
Şekil 4.56. Talat Bozkurt Evi iç mekan görünüşleri.	85
Şekil 4.57. Talat Bozkurt Evi'ne ait fotoğraflar.	85
Şekil 4.58. Ekecek (Balyan) Köyü uydu görüntüsü (07/2018 GoogleEarth).	86
Şekil 4.59. Ekecek (Balyan) Köyü'nde incelenen konutların konumları (07/2018 tarihli GoogleEarth hava fotoğrafı üzerinde yazar tarafından işaretleme yapılmıştır).	87
Şekil 4.60. Alaattin Alkan Evi kat planı.	89
Şekil 4.61. Alaattin Alkan Evi kesit ve cephe çizimleri.	89
Şekil 4.62. Alaattin Alkan Evi'ne ait fotoğraflar.	90

Şekil	Sayfa
Şekil 4.63. İskan Pektaş Evi kat planı.	92
Şekil 4.64. İskan Pektaş Evi kesit ve cephe çizimleri.	92
Şekil 4.65. İskan Pektaş Evi iç mekan görünüşleri.	93
Şekil 4.66. İskan Pektaş Evi'ne ait fotoğraflar.	94
Şekil 4.67. Süleyman Kereman Evi kat planı.	95
Şekil 4.68. Süleyman Kereman Evi kesit ve cephe çizimleri.	96
Şekil 4.69. Süleyman Kereman Evi iç mekan görünüşleri.	97
Şekil 4.70. Süleyman Kereman Evi'ne ait fotoğraflar.	97
Şekil 4.71. Hatipova (Xetibava) Köyü uydu görüntüsü (07/2018 GoogleEarth).	98
Şekil 4.72. Hatipova (Xetibava) Köyü'nde incelenen konutların konumları (07/2018 tarihli GoogleEarth hava fotoğrafı üzerinde yazar tarafından işaretleme yapılmıştır).	99
Şekil 4.73. Dilber Günay Evi kat planı.	101
Şekil 4.74. Dilber Günay Evi kesit ve cephe çizimleri.	102
Şekil 4.75. Dilber Günay Evi'ne ait fotoğraflar.	103
Şekil 4.76. Ferzende Delikurt Evi kat planı, kesit ve cephe çizimleri.	105
Şekil 4.77. Ferzende Delikurt Evi ön (güney) cephe görünümü.	105
Şekil 4.78. Hacı Günay Evi kat planı.	107
Şekil 4.79. Hacı Günay Evi kesit ve cephe çizimleri.	108
Şekil 4.80. Hacı Günay Evi iç mekan görünüşleri.	108
Şekil 4.81. Hacı Günay Evi'ne ait fotoğraflar.	109
Şekil 4.82. İsmail Kereman Evi kat planı.	112
Şekil 4.83. İsmail Kereman Evi kesit ve cephe çizimleri.	112
Şekil 4.84. İsmail Kereman Evi orijinal yapı kısmına ait iç mekan görünüşleri.	113
Şekil 4.85. İsmail Kereman Evi'ne ait fotoğraflar.	113
Şekil 4.86. Mirhan Güner Evi kat planı, kesit ve cephe çizimleri.	115
Şekil 4.87. Mirhan Güner Evi'ne ait fotoğraflar.	116
Şekil 4.88. Niyazi Güner Evi kat planı.	118
Şekil 4.89. Niyazi Güner Evi kesit ve cephe çizimleri.	118
Şekil 4.90. Niyazi Güner Evi'ne ait fotoğraflar.	119

Şekil	Sayfa
Şekil 4.91. Perizade Güner Evi kat planı.	121
Şekil 4.92. Perizade Güner Evi kesit ve cephe çizimleri.	121
Şekil 4.93. Perizade Güner Evi'ne ait fotoğraflar.....	122
Şekil 4.94. Veli Kereman Evi kat planı.....	125
Şekil 4.95. Veli Kereman Evi kesit ve cephe çizimleri.	125
Şekil 4.96. Veli Kereman Evi iç mekan görünümüleri.	126
Şekil 4.97. Veli Kereman Evi'ne ait fotoğraflar.....	126
Şekil 4.98. Ömerova (Emerava) Köyü uydu görüntüsü (06/2015 GoogleEarth).	128
Şekil 4.99. Ömerova (Emerava) Köyü'nde incelenen konutların konumları (07/2018 tarihli GoogleEarth hava fotoğrafı üzerinde yazar tarafından işaretleme yapılmıştır).....	128
Şekil 4.100. Yıkık Durumdaki Reşit Sarıhan Evi.....	129
Şekil 4.101. Eşref Sarıhan Evi kat planı.	131
Şekil 4.102. Eşref Sarıhan Evi kesit ve cephe çizimleri.	132
Şekil 4.103. Eşref Sarıhan Evi'ne ait fotoğraflar.....	132
Şekil 4.104. Mehmet Sarıhan Evi kat planı.....	134
Şekil 4.105. Mehmet Sarıhan Evi kesit ve cephe çizimleri.....	135
Şekil 4.106. Mehmet Sarıhan Evi iç mekan görünümüleri.	135
Şekil 4.107. Mehmet Sarıhan Evi'ne ait fotoğraflar.....	136
Şekil 4.108. Yukarı küme (Rêkan) Köyü uydu görüntüsü (08/2018 GoogleEarth).	137
Şekil 4.109. Yukarı küme (Rêkan) Köyü genel görünüm.....	138
Şekil 4.110. Yukarı küme (Rêkan) Köyü'nde incelenen konutların konumları (08/2018 tarihli GoogleEarth hava fotoğrafı üzerinde yazar tarafından işaretleme yapılmıştır).....	139
Şekil 4.111. Ahmet Elter Evi kat planı.	141
Şekil 4.112. Ahmet Elter Evi kesit ve cephe çizimleri.	141
Şekil 4.113. Ahmet Elter Evi'ne ait fotoğraflar.....	142
Şekil 4.114. İbrahim Durmuş Evi kat planı.....	144
Şekil 4.115. İbrahim Durmuş Evi kesit ve cephe çizimleri.....	144
Şekil 4.116. İbrahim Durmuş Evi'ne ait fotoğraflar.....	145
Şekil 4.117. Sabri Elter Evi kat planı.....	147

Şekil	Sayfa
Şekil 4.118. Sabri Elter Evi kesit ve cephe çizimleri.....	147
Şekil 4.119. Sabri Elter Evi'ne ait fotoğraflar.	148
Şekil 4.120. Yunusemre (Eretis) Köyü Uydu Görüntüsü(08/2018 GoogleEarth).....	149
Şekil 4.121. Yunusemre(Eretis) Köyü'nde incelenen konutların konumları (08/2018 tarihli GoogleEarth hava fotoğrafı üzerinde yazar tarafından işaretleme yapılmıştır).....	149
Şekil 4.122. Ferzende Kuş Evi Kat Planları.	152
Şekil 4.123. Ferzende Kuş Evi kesit ve cephe çizimleri.	153
Şekil 4.124. Ferzende Kuş Evi alt kat iç mekân görünüşleri.	153
Şekil 4.125. Ferzende Kuş Evi üst kat iç mekan görünüşleri.	153
Şekil 4.126. Ferzende Kuş Evi'ne ait fotoğraflar.	154
Şekil 4.127. Halit Güngör Evi Kat Planları.	156
Şekil 4.128. Halit Güngör Evi kesit ve cephe çizimleri.	156
Şekil 4.129. Halit Güngör Evi'ne ait fotoğraflar.	157
Şekil 4.130. Hasan Kuş Evi kat planları.	160
Şekil 4.131. Hasan Kuş Evi kesit ve cephe çizimleri.....	161
Şekil 4.132. Hasan Kuş Evi alt kat iç mekan görünüşleri.	161
Şekil 4.133. Hasan Kuş Evi'ne ait fotoğraflar.....	162
Şekil 4.134. İsmail Güngör Evi kat planı, kesit ve cephe çizimleri.	164
Şekil 4.135. İsmail Güngör Evi'ne ait fotoğraflar.	165
Şekil 4.136. İsmail Sarıhan Evi kat planı.	167
Şekil 4.137. İsmail Sarıhan Evi kesit ve cephe çizimleri.	167
Şekil 4.138. İsmail Sarıhan Evi iç mekan görünüşleri.	168
Şekil 4.139. İsmail Sarıhan Evi'ne ait fotoğraflar.	168
Şekil 4.140. Kemal Koç Evi kat planı.....	171
Şekil 4.141. Kemal Koç Evi kesit ve cephe çizimleri.....	172
Şekil 4.142. Kemal Koç Evi iç mekân görünüşleri.	172
Şekil 4.143. Kemal Koç Evi'ne ait fotoğraflar.	173
Şekil 4.144. Selim Güngör Evi kat planı.....	176
Şekil 4.145. Selim Güngör Evi kesit ve cephe çizimleri.....	176

Şekil	Sayfa
Şekil 4.146. Selim Güngör Evi alt kat iç mekân görünüşleri.....	177
Şekil 4.147. Selim Güngör Evi'ne ait fotoğraflar.....	177
Şekil 4.148. Tavus Gotur Evi kat planı, kesit ve cephe çizimleri.....	179
Şekil 4.149. Tavus Gotur Evi iç mekân görünüşleri.	180
Şekil 4.150. Tavus Gotur Evi'ne ait fotoğraflar.	180
Şekil 5.1. Başkale dağlık coğrafyasında kırsal yerleşmeler.	181
Şekil 5.2. Çeşitli nedenlerle kullanıcılarından yoksun kalmış ve yıkılmak üzere olan kırsal konutlar.....	182
Şekil 5.3. Eğimli arazide yer alan kademeli düz dama sahip kırsal konutlar.....	183
Şekil 5.4. Yerel düz toprak dam konutlar ile sonradan sac çatı yapılan konutların bulunduğu doğa içerisindeki görünümü.....	183
Şekil 5.5. Uzaktan yapı olarak algılanan hayvanlar için kışlık ot stokları.	184
Şekil 5.6. Dış ortam ile iç içe yapıdaki kırsal konutlar.	185
Şekil 5.7. Geniş ve dar sokaklara birer örnek.....	185
Şekil 5.8. Kırsal yerleşme içindeki ulaşım aksları.	186
Şekil 5.9. Bahçe duvarı olup olmadığına göre konutlar.....	186
Şekil 5.10. Bahçe duvarı olan az sayıdaki konut.	187
Şekil 5.11. Dış sınırları yapı ile belirlenmiş bahçe ve avlular.	187
Şekil 5.12. Günlük işlerin yapıldığı konut önü bahçe ve avlular.....	188
Şekil 5.13. Tandır evinin konumuna göre konutlar.	190
Şekil 5.14. Tek katlı konutların plan tipleri (Tandır evi, görsellerde taralı olarak gösterilmiş olup her bir satırdaki konutun ismi altında sırasıyla yazılmıştır.).....	192
Şekil 5.15. İki katlı konutların plan tipleri (Tandır evi, görsellerde taralı olarak gösterilmiş olup her bir satırdaki konutun ismi altında sırasıyla yazılmıştır.).....	193
Şekil 5.16. En eski plan tipinde sofanın yalnızca geçiş (sokak) olarak kullanımı.....	195
Şekil 5.17. Üst kata geçiş merdiveninin yer aldığı bir sofa.....	195
Şekil 5.18. Oturma amaçlı kullanılan sofalar.	195
Şekil 5.19. Odaların içten görünüşleri.	197
Şekil 5.20. Tandır evinin merkezinde yer alan tandır.	198
Şekil 5.21. Yükseltilmiş platformdaki tandır.	198

Şekil	Sayfa
Şekil 5.22. Tandır ve bacası (Tandır ve çavi daire içerisine alınmıştır).	199
Şekil 5.23. Tandır evinde bulunan banyo köşesi.	200
Şekil 5.24. Tandır evinin mutfak ve saklama alanı olarak kullanımı.	200
Şekil 5.25. Tandırın bulunduğu kısmın üst örtü sistemi.	201
Şekil 5.26. Eski ve yeni mutfak modeli.	201
Şekil 5.27. Sofada ve tandır evinde yer alan banyo köşesi.	202
Şekil 5.28. Ayrı bir mekân olarak banyo.	203
Şekil 5.29. Dışarda konuta yakın bir konumda yer alan daire formu tuvaletler.	203
Şekil 5.30. Ahırların dıştan görünümü.	204
Şekil 5.31. Ahırın içten görünümü.	205
Şekil 5.32. İki farklı döşeme düzeni.	206
Şekil 5.33. İç ve dış merdiven.	207
Şekil 5.34. L plan formunda merdiven konumlanması.	207
Şekil 5.35. Kapaksız dolap nişleri.	208
Şekil 5.36. Kapaklı dolap nişleri.	208
Şekil 5.37. Tek katlı konutların ön cephe düzeni.	211
Şekil 5.38. İki katlı konutların ön cephe düzeni.	214
Şekil 5.39. Kat sayısına göre konutlar.	215
Şekil 5.40. İki kanatlı dış kapı görünümü.	217
Şekil 5.41. Tek ve iki katlı konut ve ahır dış kapı görünümleri.	217
Şekil 5.42. Tek kanatlı ahşap ve metal dış kapı görünümleri.	217
Şekil 5.43. İç ve dış mekândan pencere görünümleri.	218
Şekil 5.44. Tek katlı konut pencereleri.	219
Şekil 5.45. İki katlı konut pencereleri.	219
Şekil 5.46. Daha eski tarihli konutlarda ön cephe pencere tipolojileri.	220
Şekil 5.47. Daha yeni tarihli konutlarda ön cephe pencere tipolojileri.	221

SİMGELER VE KISALTMALAR

Bu çalışmada kullanılmış bazı simgeler ve kısaltmalar, açıklamaları ile birlikte aşağıda sunulmuştur.

Kısaltmalar

Açıklama

ICOMOS

Uluslararası Anıtlar ve Sitler Başkanlığı

YY.

Yüzyıl

M.Ö.

Milattan Önce

m

Metre

cm

Santimetre

EKLER DİZİNİ

	Sayfa
Ek 1. Yapı tanıtım kataloğu.....	233
Ek 2. Yerel terimler sözlüğü.....	293

1. GİRİŞ

Kırsal mimari yapıları, bulunduğu çevrenin coğrafik, sosyokültürel ve ekonomik koşullarına göre meydana gelirler. Bu yapılar, genellikle anonim mimarlık kapsamında oluşmaktadır. Anonim mimarinin uygulamalarını kırsal yerleşimlerde, geniş alanlarda görmek mümkündür. Bu uygulamalar, uzun zaman dilimlerinde deneyimlenerek ve değişerek mevcut hallerini aldıklarından, kırsal yerleşmelerde değişim ve dönüşüm olguları kent yerleşimlerine oranla daha yavaş gerçekleşmektedir. Dolayısıyla kırsal mimaride, ekolojik değerlere uygun nitelikte, daha sürdürülebilir yapılara rastlanabilmektedir. Bu bağlamda değerlendirildiğinde kırsal mimari öğeleri, özgün karakterde olup belli bir belleğe sahiptirler denilebilir.

Günümüzde popüler yapı malzemeleri ve yapım teknikleri (betonarme) kırsal yerleşimlere de ulaşmaktadır. Ancak yerel malzeme ve tekniklerin terkedilmesi, kırsal mimarinin ekolojik karakterine olumsuz etki etmektedir. Her yerde aynı şekilde kullanılan malzemeler, yerin ve kullanıcının yapısına uyum sağlayamamaktadır. Bu durum, kalitesi düşük ve kültürel öğeler içermeyen çarpık mimari ürünlerinin oluşmasına yol açmaktadır.

Tarihsel, kültürel zenginlikler ve mimari kırsal alanlarda nispeten az bozulmuş olarak korunmuş ve günümüze ulaşmıştır. Bunun nedenlerinden biri, kar amaçlı ticari inşaat faaliyetleri ile yapım teknolojilerinin henüz bütün köylere kadar ulaşmamış olması ya da daha yavaş ulaşmasıdır. Ancak sosyal, siyasal ve ekonomik nedenler kırsal alanların sürekli göç vermesine neden olmaktadır. Bu da kırsal konutların daha az kullanılması sonucu yıpranmalarını hatta yıkılmalarını hızlandırmaktadır. Buralardaki yapılar, doğal katkısız malzemedan yapıldıklarından ve doğayla çok yakın temas halinde olduklarından rutin bakım işlemlerine ihtiyaç duyarlar. Dolayısıyla kullanıcıyı olmayan bir kırsal mimari ürünü, uzun süre ayakta kalamamaktadır.

Başkale kırsal konutları, yörenin özgün yapı malzemeleri ve yapım tekniklerini belirgin bir şekilde taşıyan karaktere sahiptirler. Bölgede temini kolay ve doğaya en az atık bırakan yapı malzemeleri olan kerpiç, taş ve ahşap kullanımı ile bunların kullanımının yöre iklimine uygunluğu kırsal mimariye katkı sağlamaktadır. Buna ek

olarak konutların plan organizasyonunda ve boyutlarında, yöre insanının yaşam tarzı ile kültürel birikimlerinin izleri rahatlıkla görülebilmektedir. Ancak çevre yerleşimlerde de etkili olmaya devam eden yapı stoğu dönüşümü yavaş yavaş bu konutları da etkilemekte ve değişime zorlamaktadır. Bu dönüşümün, ilçe merkezinden uzaklaştıkça nispeten daha az etkili olduğu görülmektedir. Bunun nedenleri arasında ulaşım, ekonomi, kültürel değişimin daha yavaş gerçekleşmesi, modern malzeme azlığı gibi etkenler sayılabilmektedir. Fakat her ne kadar daha yavaşta olsa dönüşme durumunun, genel anlamda bütün kırsal yerleşmelerde yayılımı görülmektedir. Bu da yörenin özgün yapı dokusunun giderek yerini modern (betonarme) ve tek tip yapılara bırakacağı anlamına gelmektedir. Bu bağlamda düşünüldüğünde, henüz büyük ölçüde ayakta olan Başkale kırsal konut dokusu, çizim ve belgeleriyle arşivlenmesi gerekli bir çalışma konusu olarak görülmektedir. Çalışma kapsamında, Başkale ilçesi kırsal yerleşimlerine gidilerek yerinde gözlemler yapılmıştır. Böylece tespit çalışmaları sürdürülmüş olup alanda veriler elde edilmiştir. Rölöve çizimleri ve fotoğraflar ile belgelenen kırsal konutlar, dijital ortamda mimari çizimlere dönüştürülmüştür. Öte yandan literatür taramaları da aynı anda yürütülmüştür. Sonraki aşamada, veriler bir araya getirilip Başkale köy ve mezraları ile konutları tek tek ele alınmıştır. Bunun sonucunda, kırsal konutların plan ve cephe tipolojileri ortaya konulmuştur. Ayrıca çalışma kapsamında, kullanılan yapı malzemeleri ile yapım teknikleri de araştırılmıştır.

Çalışmanın Amacı ve Önemi

Küreselleşmenin etkisiyle kırsal alanlarda kent alanları gibi dönüşüme uğramaktadır. Kırsaldaki kullanıcıların da artık modern yapı malzemesi ve yapım tekniklerini benimsemeleri yaygınlaşmaktadır. Bu durum, sınıf atlama göstergesi olarak bile değerlendirmekte, kendi yerel teknik ve malzemelerini sağlıklı ve çağdışı olarak ifade etme durumları ile karşılaşmaktadır.

Kırdan kente göçler de kırsal konutların kimliksiz dönüşümü yerine, tamamen tahrip görerek yok olmalarını hızlandırmaktadır. Başkale kırsalında da bu durum gözle görülecek şekilde etkili olmaktadır. Bazı evlerin kapılarının kilitli olması ya da tamamen terk edilerek doğada yok olmaları durumu ile sahadaki çalışmalarda sıklıkla

rastlanmıştır. Ayrıca bir dönem çeşitli nedenlerle yapılan köy boşaltmaları, yörede birçok köyün kullanıcılarından yoksun kalması ile mimari yapılarının da zamanla yok olmasına neden olmaktadır. Kırsalın üzerindeki çeşitli olumsuz şartlar kırsal mimariyi de etkilemekte olup ya tamamen yok etmekte ya da özgünlüğünü bozacak şekilde dönüşüm işlemlerine maruz bırakılmaktadır. Bu bağlamda, sayıları giderek azalmakta olan Başkale kırsal konutlarının belgelenmesi ve tipolojik değerlendirmesi önem arz eden bir konudur. Aynı zamanda kırsal mimarinin tipolojik değerlendirmesi, kırsaldaki yeni yapılaşmalara da yol gösterici rol üstlenebilmesi bakımından önemlidir.

Van iline bağlı Başkale ilçesi ile ilgili bazı bilimsel araştırmalar mevcut olmasına rağmen Başkale kırsal mimarisindeki konut dokusu ve bunun tipolojik incelemesi hakkında çalışma mevcut değildir. Bu çalışmanın amacı, Başkale kırsal konut mimarisinin plan organizasyonu ve cephe düzenlerinin, örneklerle ortaya konularak tipolojik bir çalışma elde edilmesidir. Yapılacak alan araştırması ve veri toplanması aşamalarından sonra belgeler ile Başkale Kırsal Konutları mimari yönleriyle değerlendirilmiş olup yapı malzemeleri ve yapım teknikleri ile beraber detaylı bir tipolojik çalışma yürütülmüştür. Ayrıca bu tez çalışması ön bir araştırma niteliğinde olup geleceğe kaynak olarak katkı sağlaması hedeflenmektedir. Böylece gerektiğinde yeni yapılacak olan kırsal mimari yapılarına kılavuzluk etmesi de mümkün olabilecektir.

2. KAYNAK BİLDİRİŞLERİ

Başkale ile ilgili tarihi, mimari eski yapılar hakkında çeşitli kaynaklar mevcut olup Başkale Kırsal Konutları hakkında daha önce yapılmış herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu kapsamdaki ilk çalışma olduğundan, öncelikle Başkale ilçesi hakkında literatür araştırması yapılmıştır;

Mehmet Top (1998), “Van’ın Tarihi Köprüleri” adlı çalışmasında, Başkale’de bulunan önemli tarihi değerlerden biri sayılan Kelekom Köprüsü hakkında tanıtıcı bazı bilgilere yer verilmiştir.

Editörlüğünü Sinan Kılıç’ın (2006) yaptığı “Van 2006 Kültür ve Turizm Envanteri I” adlı kitapta; Van ili ve ilçelerinde bulunan tarihsel değerlerden derlemeler yapılmıştır. Bu kapsamda, kentin tarihi ve bununla ilgili kalıntılar bir arada toplanarak ilçelerde yer alan mimari yapıların envanteri çıkarılmıştır.

Elmacı ve ever (2006), “Doğal Bir Anıt: Akçalı Travertenleri (Van-Başkale)” isimli makalede, Başkale’de henüz yeni keşfedilmeye başlanan travertenler hakkında tanıtıcı bilgiler içermektedir. Ayrıca travertenlerin oluşumu ile mevcut durumu hakkında incelemelere yer verilmiş olup turizm potansiyeli üstünde de durulmuştur.

Öztürk ve Subaşı Direk (2017), “Van Eğitim Yapılarından Biri; Başkale/Pizan Hüsrev Paşa Medresesi” adlı makalede, Başkale’deki önemli eserlerden olan Pizan Hüsrev Paşa Medresesi’ni mimari açıdan ele almışlardır. Makale, yapının tarihçesi, plan, cephe, yapım sistemi ve malzeme ile süsleme gibi özellikleri hakkında detaylı bilgiler içermektedir.

Çalışmada, kırsal konut ve plan ile cephe tipolojileri ele alınacağından konuyla ilgili benzer çalışmalar araştırılmıştır;

Eldem (1954), “Türk Evi” çalışmasında Anadolu’da bulunan geleneksel konutları ele almıştır. Sedat Hakkı Eldem sofanın konumuna göre Türk Evi’ni sınıflandırmıştır. Olası ev çeşitlerinin tamamı sofanın biçim ve odalarla ilişkisine göre sınıflandırılmıştır. Türk evi’nin Sedat Hakkı Eldem’e göre en karakteristik özelliği sofa (hayat) dır. Bu nedenle yapılan tipolojik çalışmada ortak nokta sofadır. Bütün plan

türleri sofanın etrafında gelişir. Bu merkezi alan evin tüm yapısını tanımlar. Sedat Hakkı Eldem'e göre sofa tüm ev yaşamının merkezi olan yerdir.

Aksoy (2009), "Güneydoğu Anadolu Bölgesi Diyarbakır, Mardin, Urfa, Batman Geleneksel Köy Evleri" adlı yüksek lisans tez çalışmasında, 4 ilden toplam 25 adet kırsal konutun rölövesini almıştır. Böylece köy konutlarının plan ve işlev özellikleri ele alınıp plan tipolojileri belirlenmiştir.

Şenol ve Er Akan (2011), "Kırsal Yaşam / Kırsal Konut: Bir Yaşam Biçimi Olarak Geleneksel Kırsal Konut Üretiminde Kızılıçık Köyü Örneği" isimli makalede, Isparta'nın Gönen ilçesi, Kızılıçık Köyü'ndeki 4 adet konut ele alınarak yerleşim alanının toplumsal-mekânsal yapı ve süreçler içinde nasıl değiştiği incelenmiştir.

Karakaş (2011), "Süryani Kırsal Mimarisi Üzerine Bir Araştırma: Midyat-Haberli (Basibirn) Köyü Örneği" adlı yüksek lisans tezinde, Süryani kültürünün yoğun olarak hissedildiği Haberli (Basibirn) Köyü'nde 14 kırsal konutu ele almıştır. Bu çalışmada, kırsal mimari kimliğin biçimlenmesinde etkin olan doğal ve SOS yo-kültürel veriler, yapı malzemesi, yapı elemanı, geleneksel-yerel yapım yöntemleri, konut ve yerleşim özellikleri incelenmiştir.

Akgün (2013), "Kırsal Mimari Mirasın Korunması Bağlamında Bayburt Kırsal Geleneksel Evi" adlı yüksek lisans tezinde, 11 adet köy çalışma kapsamında incelenmiştir. Alan çalışmasında elde edilen veriler ışığında Bayburt kırsal geleneksel evleri ile ilgili plan tipolojileri ve cephe düzenleri oluşturulmuştur.

Karayazı (2015), "Akseki İlçesi, Belenalan Köyü Kırsal Mimari Doku Özelliklerinin Değerlendirilmesi" adlı yüksek lisans tezinde, Belenalan Köyü'nün tarihi çevre özellikleri, mimari mirası, sosyal ve ekonomik durumu ve yapım tekniklerini araştırmıştır. Çalışma kapsamında mevcut yapılaşma, tarihi ve kültürel değerleri, korunacak bölgeleri, turizm potansiyelleri ve genel müdahale kararları üzerinde durulmuştur.

Delibaş (2016), "Kırsal Mimari Bağlamında Konya Halkapınar Evlerinin Mimarisi Üzerine Bir İnceleme" adlı yüksek lisans tezinde, Halkapınar ilçesinde bulunan toplam 19 adet yerel konutu; konut-servis mekânı ilişkisi, bitişik ayırık düzen oluşumu ve iç sofalı-hayatlı plan şekillenişine göre tipolojik olarak incelenmiştir.

Durak ve Ayyıldız (2017), “Akköy (Yalova/Türkiye) Kırsal Mimarisinde Konut Cephelelerinin Tipolojik Analizi” adlı makalede, Yalova Akköy kırsal konut yapıları ele alınmıştır. Konutlar alanda tespit edilerek fotoğraflanmıştır. Bu kapsamda 10 konutun tipolojik analiz yöntemiyle cephe mimarisi incelenmiştir. Sınıflandırma ve değerlendirme işleminin yapılması için de “tipolojik çözümleme yöntemi” kullanılmıştır. Daha sonra bu yöntemler kullanılarak Akköy kırsal konutlarının cephe tipolojileri tablolar halinde ortaya konulmuştur. Her bir konuta ilişkin “çatı örtüsü tipi ve malzemesi, kat türü, giriş cephesine ait; dolu-boş oranları, girinti-çıkıntıları, kaplama malzemeleri, pencere tipleri ve ana giriş kapısı tipi” gibi mimari özellikler incelenmiştir. Bu incelemeler yapılırken soyutlama-şemalaştırma ve tipleştirme yöntemine başvurulmuş ve tablolar oluşturulmuştur.

Ergül (2018), “Kırsal Konutlar ve Eklentileri Üzerine Bir Araştırma: Tongurlar Köyü Örneği” adlı yüksek lisans tez çalışmasında, Bilecik ilinde bulunan Tongurlar Köyü’ndeki genel konut dokusunu kırsal yerleşim ve kırsal konut kavramları ile ele alarak 3 adet konutu detaylı olarak incelemiştir.

Literatür taraması kapsamında, kırsal konutların da içinde sayılabileceği geleneksel konutlar ile ilgili çalışmalar da incelenmiştir. Bu çalışmalarda sırasıyla;

Başkale ilçesinin bulunduğu bölgede olması nedeniyle Sayan ve Öztürk (2001) “Bitlis Evleri” kitabında, Geleneksel Bitlis Evlerinden toplamda on iki adet konut ele alınarak belgelenmiştir. Konutlar, buldukları konum bilgileri verilmiş olup, çizim ve resim görselleriyle birlikte ele alınmıştır. Çalışmada, söz konusu yapılar incelendikten sonra Bitlis Evlerinin mimari ve süsleme özellikleri başlığı altında da genel olarak rastlanan plan tipleri ve elemanları, yapı elemanları, cephe düzenlemesi, malzeme, teknik ve süslemeler ortaya konulmuştur. Böylece örnekler üzerinden kentin geleneksel mimari konutları tarihleriyle birlikte araştırılmış olup, kapsamlı bir çalışma örneği oluşturulmuştur.

Halifeoğlu ve Dalkılıç (2006), “Mardin-Savur Geleneksel Kent Dokusu Ve Evleri” adlı çalışmada, belli bir yönlendirmenin yapılmadığı geleneksel Savur evlerinin tipolojik açıdan incelenmesi aşamasında iki farklı yaklaşım denenmiştir. Birincisinde doluluk-boşluk oranlarına göre tipolojik çalışma yapılmıştır. İkincisinde ise, mekânların boyutunu belirleyen modüler düzene göre tipleme yapılmıştır. Geleneksel Savur

evlerinin modüler tiplemesinde yarı açık mekân olan eyvanın derinlik birimi esas alınarak yapı kanatları sınıflandırılmıştır.

Ertugut (2010), “Urla Tarihi Kent Merkezindeki Konutların Plan Şemalarına İlişkin Tipoloji Çalışması” isimli araştırmada, Urla tarihi kent merkezinde bulunan 45 tescilli konut üzerinden araştırma yapmıştır. Çalışmada farklı plan kurgularına sahip yapı tipleri tespit edilmiş ve konut tipolojisi çıkarılmıştır.

Bozkurt (2013), “19.yy da Osmanlı Konut Mimarisinde İç Mekân Kurgusunun Safranbolu Evleri Örneğinde İrdelenmesi” adlı çalışmada, Safranbolu evlerinden 12 ev örneği; plan tipleri ve yapı elemanları açısından incelenmiştir. İç mekân kurgusu açısından temel öge olan oda ve oda içindeki donatılar, sofa ve sofanın planı belirleyen merkezietki etkisine de yer verilmiştir.

Bitlis evleri ve koruma önerilerini içeren Payaslı Oğuz ve Aksulu (2016), tarafından hazırlanan “Geleneksel Bitlis Evleri: Koruma Sorunları ve Öneriler” adlı makalede kentteki geleneksel konutlar incelenmiştir. Bunun sonucunda plan ve cephe tipolojileri “oda modülü” olarak adlandırılan bir yöntemle çıkarılmıştır. İçerdiği oda sayısına göre plan ve cephede meydana gelmiş olan farklar böylece ele alınmıştır. Yapılan modül çizimleriyle tipolojik bir derleme yapılması amaçlanmıştır. Bunun yanında yapım tekniği ve malzeme konusu da araştırılmıştır. Kullanıcı değişiminin de yapılara etkileri ve öneriler çalışmada yer almıştır.

Dağ (2017), “Geleneksel Amasra Evleri Plan Tipolojisi” adlı yüksek lisans tezinde, Amasra ilçe merkezinde yer alan 11 adet konutu incelemiştir. Çalışmada, bölge konutlarının genel özellikleri olan kat organizasyonu, plan elemanları, plan tipleri, yapım sistemi, kullanılan malzeme, yapı elemanları ile cephe düzeni örneklerle ortaya konulmuştur.

Uşma ve Urfaloğlu (2018), “Geleneksel Van Evlerinin Cephe Özellikleri ve Tipolojisi Üzerine Bir İnceleme” adlı makalede, Geleneksel Van Evleri’nin cephe düzenlemeleri ve tipolojisi, cephe hareketliliğine ve cephede bulunan boşluklara göre iki grupta değerlendirilmiştir. Plan tipleri ve cephelerin, genelde ailenin büyüklüğü ve sosyokültürel etkiler ile ekonomik özelliklere göre şekillenmekte olduğu belirtilmiştir.

2.1. Kırsal Yerleşme ve Kırsal Konut Mimarisi

Doğada var olmanın, doğanın kanunlarına ayak uydurmayı ve de güç sahibi olmayı gerektirdiğini düşünen insan, doğanın egemen güçlerini temsil eden deprem, heyelan, sel ve iklim değişiklikleri karşısında kendisini savunmaya alma hissiyatı ile tarihsel gelişim ve dönüşümünü de yönlendirmiştir. Bunlardan biri de şüphesiz barınma ihtiyacının ortaya çıkışıdır. Böylece insan, kendi varlığını doğadan ve onun canlı ve cansız unsurlarından korumak istemiyle konut yapımına başlamıştır. Konut, fiziksel bir sığınak olmanın yanı sıra manevi duygularının da tatmin edici bir unsuru olagelmıştır.

İnsanın ilk mimari faaliyetinin, barınma ihtiyacını karşılamak için ev yapma girişimi olduğu yapılan kazı ve araştırmalarda ortaya çıkmıştır. Bu gelişme, ilk olarak Yontma Taş Çağı'nda yaşanmış ve sonraları kerpicin bulunmasıyla büyük köy yerleşimlerinin kurulması sürecine girilmiştir (Karpuz,1993). Yerleşimlerin sınıflandırılması konusunda, güncel tartışmalar ve kesinlik taşımayan durumlar söz konusudur. Ancak yine de genel yaklaşım olarak yerleşimler, kırsal yerleşmeler (rural settlements) ve kentsel yerleşmeler (urban settlements) olmak üzere iki grupta incelenmektedirler. Bu yaklaşım, dünya genelinde kabul gören bir kategorileştirme değildir. Özellikle, kırsal yerleşmeler açısından önemli bir sorun olmadığı bilinmektedir(Sözer, 1983). Yerleşmelerin idari statülerinin belirleyici ilkeleri yasalarla açıklanırken coğrafi özelliklerin fazla dikkate alınmadığı görülmektedir (Özçağlar, 2015).

Kırsal alanların sınıflandırılması ve kırsal ile kentsel alanların birbirinden ayrıştırılması konularında her ülke sosyo-ekonomik göstergelerine dayanarak kendi tanımlamasını yapmakta ancak bu tanımlar evrensel olarak uygulanamamaktadır. Yine de yaygın olarak OECD ve AB tarafından iki temel kırsal tipolojik yaklaşım kabul görmektedir. OECD'ye göre 4 temel kırsallık göstergesi bulunmaktadır. Bunlar;

- *nüfus ve göç,
- *ekonomik yapı ve performans,
- *sosyal refah ve eşitlik ile
- *çevre ve sürdürülebilirlik

göstergeleridir. Analizde bölgeler 3 tipte kümelenmektedir. Bunlar; baskın kırsal alanlar, belirgin kırsal alanlar, baskın kentsel alanlardır.

AB'nin kırsal tipolojisi ise daha az kıstasa bağlı ve zamanla değişebilen bir özelliktedir. Bu yaklaşımda, AB kırsal bölgeleri 3 tiptir. Bunlar: yoğun nüfuslu bölgeler, orta yoğunluktaki bölgeler, az yoğunluktaki bölgelerdir (Gülümser ve Ark., 2010).

Kırsal mimarlık, çeşitli yayın ve bilimsel yazılarda farklı farklı isimlerle geçmektedir. Bunlardan bazıları; vernaküler mimarlık, yerli mimari, kırsal mimarlık, yöresel mimarlık, spontane mimarlık, halk mimarlığı, ilkel mimari, mimarsız mimarlık, yöre mimarisi, halk yapıları gibi çok değişik adlarla karşılaşılmaktadır (Bektaş, 2001).

Nüfusları bakımından farklılık arz etmekle beraber kırsal alanlar, oba, kom, mezra, divan, mahalle, dam, yayla ve köy yerleşimlerini kapsamaktadır. Köyler kırsal kimliği ve mimariyi barındıran en büyük yerleşimlerdir. Her ne kadar konutlar kırsal mimarinin en vazgeçilmez parçası olarak kabul edilse de, samanlık, ahır, ambar, avlu, bahçe, değirmen, köy odası, kahvehane, köprü, ağıl gibi yapılar da kırsal mimarlık ürünleridir.

Bu araştırmada ele alınan konutlar, kırsal yerleşmenin en önemli yerleşim ünitesi olan köy ve mezralarda bulunmaktadır.

2.1.1. Kır ve kırsal alan kavramları

Kır, “Şehir ve kasabaların dışında kalan, çoğu boş ve geniş yer, dağ bayır” olarak tanımlanmaktadır(TDK). Flora ve fauna zenginlikleri ile doğal yaşam süreçlerinin kent alanlarına göre daha belirgin şekilde geçmekte olduğu ve insan elinin nispeten daha az değdiği yerlerdir. Bu bağlamda kır, doğayla daha iç içe ve doğal kaynaklardan faydalanılan alanlardır.

Geçim kaynaklarının tarım ve hayvancılığa dayalı geliştiği, sanayiye dayalı faaliyetlerin pek az görüldüğü, nüfusun kent alanlarına göre daha az ve toplumsal ilişkilerin ön planda olduğu yerlere kırsal tanımlaması yapılmaktadır (Urry,1999). Türkiye’de kırsal alanlar, nüfusu 20.000’den az olan yerleşimler olarak kabul edilmiştir (DPT, 2000). Devlet planlama teşkilatının Özel İhtisas Komisyonu 2000 yılı raporuna göre kırsal alan şöyle tanımlanmaktadır; *“Yalın bir anlatımla, kentsel yerleşmeler dışında kalan yerler diye nitelendirilebilecek kırsal alan kavramı, aslında tanımlayıcı somut-nesnel öğeleri bulunan bir mekândır.*

- *Kırsal alanda yaşam ortamı ve ekonomik aktiviteler, önemli ölçüde doğal üretim kaynaklarının kullanım ve değerlendirilmesine bağlıdır.*

- *Ekonomik, toplumsal ve kültürel gelişme süreci, görece olarak yavaş işlemektedir.*

- *Teknolojik gelişmenin yaşama ve üretime yansıma oranının, görece olarak gecikmeli olduğu bir alan söz konusudur.*

- *Gelenek ve törelerin, yaşam biçimini ve kurallarını etkileme gücü fazladır.*

- *Yaşam biçimi ve tüketim kalıbı, görece gelenekseldir.*

- *İnsan ilişkilerinde yüz yüzelik yaygındır.”*

Bu çerçevede değerlendirildiğinde kırsal alanlar, kentsel alanlardan farklı coğrafik, ekonomik ve sosyo-kültürel nitelikler barındıran ve kendi koşulları kapsamında ele alınması gereken bir başlıktır.

2.1.2. Kırsal yerleşme

Kırsal yerleşmeler, çeşitli özelliklerinden dolayı farklı disiplinlerde pek çok tanımlamalar ile açıklanmaktadır. Sosyologlara göre, kullanıcı odaklı yaklaşımla, küçük kendi içine kapalı, kendine yetebilen, izole, okuryazarı az homojen topluluklar olarak tanımlanmaktadır. Coğrafyacılar ise yoğunluk ve nüfus temelli, dağınık, küçük yerleşmeler şeklinde ifade etmektedirler (Çetiner, 1990).

Genel anlamda kırsal yerleşmeler, şehirlerden uzak geniş alanları kapsamaktadır. Ancak her kırsal yerleşmenin iklim, topoğrafya, ulaşım ve kültürel farklılıklarından dolayı kendine has özellikleri bulunmaktadır. Bu bağlamda düşünüldüğünde, kırsal yerleşmelerde farklı değişkenler nedeniyle yerleşmelerin amacı, nitelikleri gibi özelliklerinden kullanılan malzemelere kadar her birinin özgün nitelikleri ortaya çıkmaktadır.

Kentsel yerleşme ile kırsal yerleşme arasında birçok ayırt edici özellik bulunmaktadır. Şehirlerde daha iç içe ve sıkışık bir yerleşme düzeni varken kırsalda tam tersi şekilde daha geniş alanlara yayılım görülmektedir. Bunun yanında, kırsal yerleşmede binaların yanı sıra bunların çevreleri, bahçeleri, tarlaları ve çiftlikleri gibi fonksiyonlar da değerlendirme alanına girerler. Kullanıcıları itibariyle de kent ve

kırsalda farklılık ve ayrımlar söz konusudur. Bunlardan en belirginini, kentli kullanıcı geçimini ikincil faaliyetlerle sürdürürken kırsal kullanıcının, birincil faaliyetler şeklinde doğrudan kendi ürününü yine kendisinin elde etmesidir.

Kırsal mimari ürünleri, yörenin imkânları dâhilinde şekillenmekte ve temini en kolay yapı malzemeleri tercih edilmektedir. Yapım tekniği gelişiminde, deneyim ve uzun süreli gözlemlerin akılla harmanlanması sonucu yine en pratik teknikler ortaya çıkmaktadır. Kırsal yerleşmeler kurulduğu coğrafik alanlar itibariyle de suyun bol olduğu, havası temiz ve toprağı verimli yerlerdir (Aran, 2000).

Kırsal yerleşmeler; beşeri coğrafyada geçici yerleşmeler, köy yerleşmeleri ve köyden büyük ancak kent olamamış kasaba yerleşmeleri olarak sınıflandırılmaktadır. Bu bağlamda Türkiye’de yayla, oba, divan, mezra gibi yerleşmeler, dünyada ise avcılık, göçebe tarım ve hayvancılığa dayalı toplu ve dağınık şekilde oluşumlar gösteren köy yerleşmeleridir (Ergül, 2018).

Kırsal yerleşme türleri hakkında çeşitli yorumlamalar ve sınıflandırmalar mevcuttur. Tanoğlu (1966) bina yoğunluğunu baz alacak şekilde kır yerleşmelerini, “toplular, dağınık ve ara şekiller” olmak üzere üç gruba göre tasnif etmektedir. Tunçdilek (1980), büyüklük derecelerini dikkate alarak “köy ve köy altı” yerleşimler olarak gruplandırmaktadır. Bu gruplandırmalardaki eksikliklere değinen Yücel ise, fonksiyonel bir ayrımı uygun görerek “çoban yerleşmeleri”, “çoban- çiftçi yerleşmeleri”, “çiftçi- çoban yerleşmeleri”, ve “çiftçi yerleşmeleri”, şeklinde bir kategorileştirmeye giderek Türkiye’de görülen kır yerleşmelerini niteliklerine göre bu başlıklar altında dağıtmıştır (Yücel, 1988).

2.1.3. Anadolu kırsal yerleşmelerinde tarihsel süreç

Coğrafik özellikleriyle şaşırtıcı bir çeşitliliğe sahip olan Anadolu’da, ilk insan topluluklarının görülmesi paleolitik döneme rastlamaktadır. İlk yerleşmeler su kaynaklarına yakın hatta nehir kenarlarında ve yerleşime uygun alçak tepelere kurulmuştur (Anadolu’da Kırsal Mimarlık, 2012).

Avcılık ve toplayıcılıkla yaşamını sürdüren insan toplulukları, Paleolitik Dönemde, Anadolu’nun birçok yerinde doğasının zorlu şartlarından korunmak için

dağınık ve seyrek biçimde mağara ve kaya kovuklarında yaşamışlardır. Karain, Beldibi ve Belbaşı mağaraları bu çağın başlıca barınaklarıdır (Delibaş, 2016).

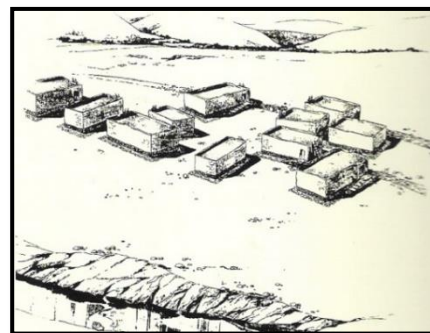
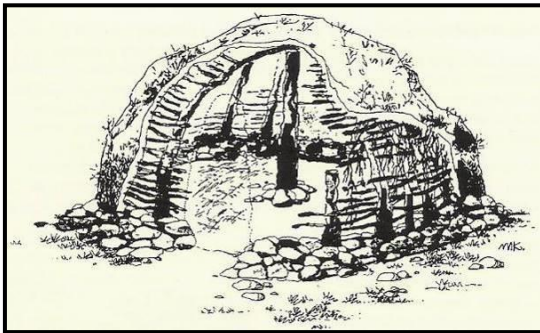

a. Beldibi mağarası-Antalya,

b. Karain mağarası-Antalya.

Şekil 2.1. Anadolu'da Paleolitik döneme ait kalıntılar

İklim koşullarındaki değişimler ile ısının artmaya başlaması sonucu buzulların çekilmeye başladığı geçiş dönemi olan Mezolitik Çağda yerleşmeler, mağaralar ile açıklıklarda kurulan kulübe ya da barakalarda olmuştur. Diyarbakır yakınlarında bulunmakta olan Çayönü yerleşimi, Anadolu'da bütün aşamalarıyla ilk yerleşimin örneğidir (Şekil 2.2). Yaklaşık olarak 9000 yıl önce kentli yaşam düzeyini en iyi anlatan örnektir. Detaylı barınak olmalarının yanında, yatıp uyumak ve doğanın sert koşullarından korunabilmek amacıyla kullanılmışlardır. Diğer ortak işler ve sosyal etkinlikler barınakların orta yerinde yakılan bir kamp ateşi etrafında sürdürülmüştür (Kejanlı, 2005).

a. Çayönü'nde Bir Barınak Örneği

b. Hücre planlı konut dokusu

Şekil 2.2. Diyarbakır Çayönü yerleşimi (Kejanlı, 2005).

İnsanın ilk kez doğa ile bütünleşerek bulunduğu yerde düzen kurma çabalarına Neolitik Çağda (MÖ 8.000-5.000) rastlanmaktadır. Böylece göçebelikten yerleşik yaşama geçiş ile beraber ilk köy toplulukları da oluşmaya başlamıştır. Bu dönemde, köylerin altyapısı oluşturulurken kentlerin de yavaş yavaş ilk adımlarının atıldığı söylenebilir. İlk evler güneşte kuruyan çamurla yapılmış ve kil pişirilerek çanak çömlek yapımı öğrenilmiştir (Yiğit ve Türel, 2006).

Aksaray'da bulunan Aşıklı Höyük, bu dönemin en özellikli yerleşimlerinden biridir (Şekil 2.3). Evler gruplar halinde tek, iki veya üç gözlü inşa edilmiş olup sokak yapısına da yer verilmiştir. Yine Konya Çatalhöyük, Ön Asyanın en eski ve en büyük Neolitik yerleşim merkezidir (Şekil 2.4). Sayıca 1000 kadar evde 5-6 bin kişinin yaşamış olduğu düşünülen Çatalhöyük'te, düzenli bir kent yaşamının ana işlevlerinin en eski uygulamalarının başladığı görülmüştür (Yiğit ve Türel, 2006). Bu dönem içerisinde avlulara, açık tapınma alanlarına da rastlanmaktadır.

Şekil 2.3 Aşıklı Höyük-Aksaray (Yiğit ve Türel, 2006).

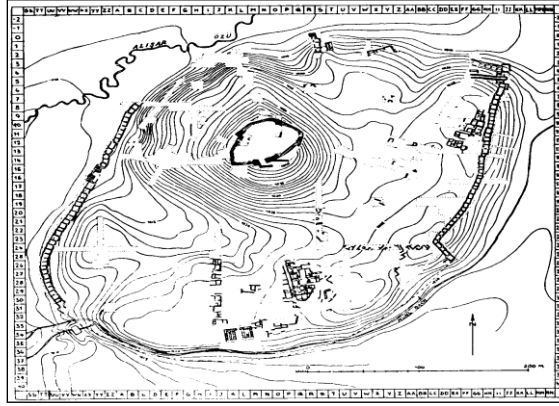
Şekil 2.4. Çatalhöyük'te dörtgen konuta geçiş (Delibaş, 2016).

Kalkolitik Çağda (MÖ 5.000-3.500) hayvancılığın geliştiği ve hayvanlar için evlerin bodrum katlarında barınaklar yapıldığı görülmektedir. Ayrıca tarım yerleşimlerinin kurulmasıyla da ilk krallıkların temelleri atılmıştır. Günlük yaşam, daha kapsamlı ve geniş bir mimari dokuda sürdürülmeye başlamıştır. Evlerde yiyeceklerin depolandığı görülmektedir. Dolayısıyla planlama ve stoklama gibi faaliyetler artık görülmektedir. Bu gelişmeler, insan topluluklarının yerleşik yaşam düzenini daha da genişleterek sürdürdükleri bir dönemin yaşandığını göstermektedir.

Bu döneme ait kalıntılar Burdur Hacılar, Karaman Canhasan, Malatya Değirmenetepe'de bulunmuştur. Ortası avlulu, iki katlı yapılara Değirmenetepe kazılarında rastlanmaktadır (Delibaş, 2016).

Erken Kalkolitik yerleşmesi örneklerinden olan Can Hasan'da konutların birbirine kenetlenmiş olduğu görülmekte ve Çatalhöyük'te olduğu gibi temel amacın birlik, yani barınaklarını dış tehlikelere karşı korumak olduğunu göstermektedir (Kejanlı, 2005).

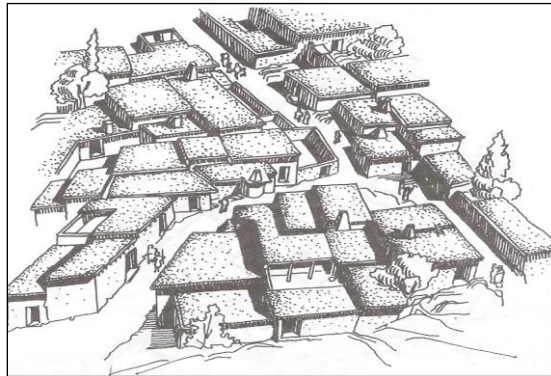
Anadolu kırsal mimarisine, "sundurmalı giriş" Kalkolitik dönemde eklenmiştir ve halen uygulamaları görülür. Burdur Hacılar evlerinde sıvalı duvarlara, Yozgat Alişar evlerinde ahşap hatıl takviyelerine, Alacahöyük ve Büyük Güllücek evlerinde iki üç odalı, tandır ve ocaklı evlere, Mersin Yümektepe evlerinde dış açılı köşe taşlarıyla sağlamlaştırılmış evlere rastlanmıştır (Şekil 2.5). Bu nitelikler daha sonraki çağların kırsal yapılarına da örnek teşkil etmektedirler (Anadolu'da Kırsal Mimarlık, 2012).

Şekil 2.5. Alışar Yerleşmesi (Kejanlı, 2005).

Anadolu coğrafyasının yazı ile tanıştığı Tunç Çağında(MÖ 3.500- 1.200), ticari gelişmeler yaşanmıştır. Böylece yerleşmeler, dışa bağlı olmaya başlamışlardır. Bu durum da yönetici sınıfın ortaya çıkmasına yol açmıştır.

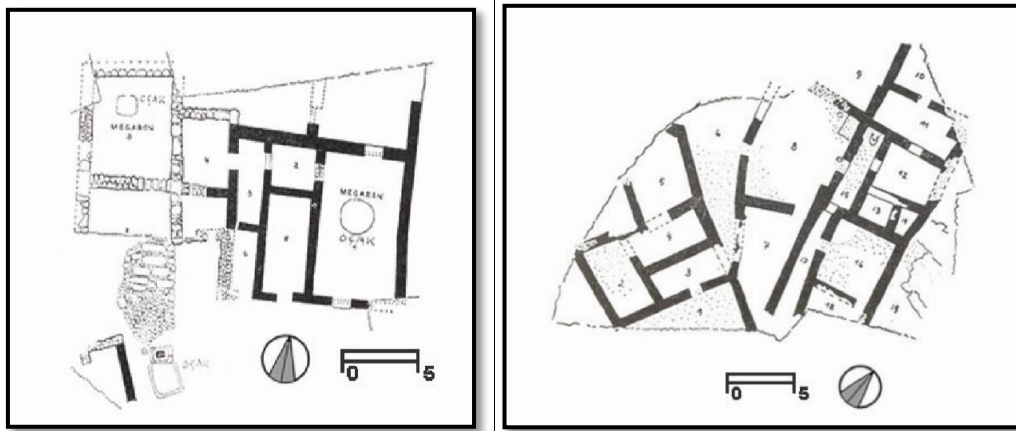
Ticari ilişkilere girdiği Mezopotamya'dan aldığı kent yaşamı etkileriyle Anadolu'nun doğusunda "bit-hilani" denilen bir avlunun etrafındaki mekânlardan oluşan konutlar yapılmaya başlanmıştır (Anadolu'da Kırsal Mimarlık, 2012). Asur ticaret kolonileri, ticaret ağını sağlamlaştırmak için Anadolu'nun çeşitli yerlerinde "karum" adı verilen pazaryerleri kurmuşlardır (Şekil 2.6). Tunç çağında genel olarak sokak-yapı-avlu ilişkisi sağlanmıştır (Yiğit ve Türel, 2006).

Şekil 2.6. Kaneş-Karum Yerleşmesi (Kejanlı, 2005).

Orta Anadolu’da, bir-iki odalı kerpiç evlere rastlanırken Antalya Karataş-Semayük’te ise duvarları ahşap kaburgalı, tek katlı megaron tarzında kerpiç evler yapılmıştır. Taş temel üzerine kerpiç duvarlı, iki üç odalı, fırını ve ocağı bulunan duvarları sıvalı, basit evler bu dönem Anadolu evlerinin genel karakteri olmuştur (Anadolu’da Kırsal Mimarlık, 2012).

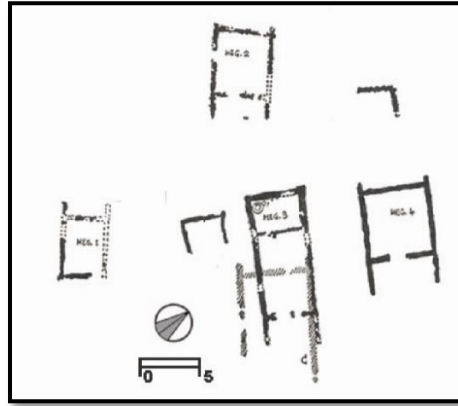
Megaron, geometrik ve erken arkaik dönemde hem Anadolu kıyılarında hem de Yunanistan’da en sık rastlanan konut tipidir. Megaron, dikdörtgen formlu ve tek katlı olup girişi kısa kenarda yer almaktadır. Genelde beşik çatı ile örtülü ve tek başına bulunan bağımsız bir yapıdır. Megaronun ana mekânlarını büyük bir oda ile bunun önündeki sütunlu veya sütunsuz olabilen bir kısım oluşturmaktadır. Bazen daha küçük odalar da ana odanın arka bölümünde bulunabilmektedir. Genelde megaronun ortasındaki ocağın dört köşesinde sütunlar yer almaktadır. Bu sütunlar çatıdaki bacayı destekleme işlevi görmektedir. Megaron plan tipinin ilk ortaya çıkış tarihi hakkında çeşitli uzman görüşleri bulunmaktadır. Kara Yunanistan’ndaki ilk megaron örnekleri, M.Ö. 5000 yıllarına kadar dayanmaktadır. Sesklo’daki “Büyük Megaron” yapısının M.Ö. 5000 yıllarında yapıldığı düşünülmektedir. Neolitik ve Tunç çağlarında düzgün dikdörtgen veya yamuk formlu konutların bulunduğu Anadolu’da ise megaron, genelde batı, güney ve iç batı kesimlerde gelişmiştir. Anadolu’da Tunç çağında (M.Ö. 3000-1200) Truva ile beraber Karataş-Semayük (Antalya), Beycesultan (Denizli), Tarsus ve Kültepe’de de megaronlar görülmektedir (Gönül,2008).

a. Beycesultan megaronlar,

b. Tarsus konutları

Şekil 2.7. Anadolu’daki megaron planları (Naumann,1975; Gönül,2008).

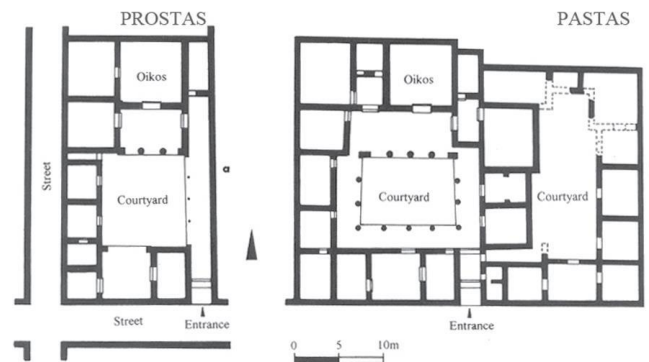

Şekil 2.8. Karataş-Semayük megaronlar (Naumann,1975; Gönül,2008).

Antik Çağa(MÖ 1.200 – 500) gelindiğinde; kültürler arası etkileşimin artması, gelişen inşa teknikleri ve malzemeleri, yazının icadı ve artan bilgi birikimi sonucu tarihte ilk tip konut uygulamaları yapılmıştır (Delibaş, 2016).

Bu dönemde Genellikle iç mekânları birleştiren ve giriş çıkış işlevlerini sağlayan Akdeniz evinin en önemli parçası olan açık avluda; günlük ev işleri yapılmakta, hayvanlar barındırılmakta ve dini ritüeller düzenlenmektedir. Avluda bulunan sarnıç ve çeşmelerde, çatıdan inen yağmur suyu depolanmış ve su ihtiyacı karşılanmıştır (Delibaş, 2016).

Antik çağa ait kazılarda, “prostas” ve “pastas” denilen fonksiyon birimleri ortaya çıkmıştır. Orta avlu kısmından yaşam alanına geçerken yer alan ön galeriye prostas, orta avlunun ötesinde yer alıp mekânların kapılarının açıldığı alana ise pastas denilmiştir (Şekil 2.7), (Delibaş, 2016).

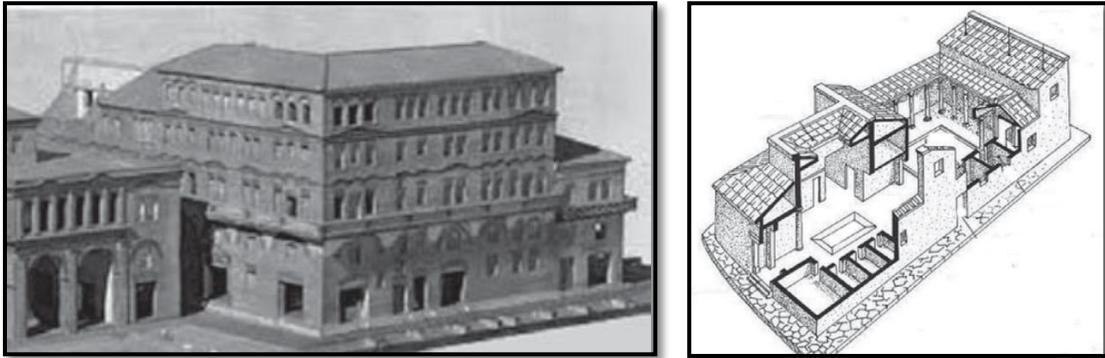

Şekil 2.9. Prostas ve Pastas konut planları (Delibaş, 2016).

Eşitlikçi ve sosyal yapının bozularak lüks konutların ortaya çıktığı Helenistik dönemde, prostas ve pastas konutlarda yer alan avluların çevresi açılarak tavan kolonlar ile desteklenmiştir. Artan zenginlik ve lüks ile beraber Anadolu’da konut çeşitliliği artmış ve İtalyan mimarisinden gelme iki “peristyle”lı atrium konutlar da yapılmıştır. Çok katlı evlerin yapımı, artan nüfustan dolayı yaygınlaşmıştır (Delibaş, 2016).

Dönemin sanatsal zenginliği mimariye de yansımıştır. Efes ve Bergama’da bulunan agora, yamaç evler, forum, tapınak, amfi tiyatro, kütüphane, ızgara kent planı, altyapı sistemi gibi eserler bu dönemin gelişkinliğini göstermektedirler (Delibaş, 2016).

Tarihin ilk apartman örnekleri, antik çağdan gelen çok katlı konutların yaygınlaşması sonucu bunların orta çağda birleşerek birden fazla yaşam birimini içeren yapılarında görülmektedirler. Bu Orta Çağ yapılarının giriş katında alışveriş ve eğlence mekânları, üst katlarında ise düşük gelirli ailelerin yaşadığı, yangınlardan kolay etkilenerek yıkılabildiği, ahşap ve kerpiçten yapılmış yüksek konut bloklarının yer aldığı Juvenal adlı yazıtta aktarılmaktadır. Aristokratik saraylar ise taş duvarları, tonoz tavanları ile antik çağa ait “domus” olarak adlandırılan lüks konutlar ile benzerlik göstermektedir (Şekil 2.8). Zeugma kazılarında bulunan Dynasisos Villası domus konutlara örnektir (Delibaş, 2016).

Şekil 2.10. Insulae ve Domus (Delibaş, 2016).

Anadolu’ya, 11. yüzyıldan itibaren yerleşik ve göçebe olmak üzere iki farklı grubun yerleştiği bilinmektedir. Konargöçer yaşam düzeninin belirtilerinden olan kara çadır, alaçık ve topak ev örnekleri görülmüştür. Orta Çağda, Anadolu coğrafyasına da

İslamiyet yayılmaya başlamıştır. Böylece bu çağda, Anadolu'da hem Hristiyanlık hem de İslamiyet etkisinde mimari eserler verilmiştir.

Behramkale'de, bir ortaçağ evini, 19. yüzyıla ait bir metin şöyle tasvir etmektedir: *“Dışarıdan bir kare kutuya benziyor ve içerisi 3,5-4 metre boyutlarında. Çamurla birbirine tutturulmuş her biçimdeki taşlardan inşa edilmiş. Çatı düz ve toprak örtülü. Pencere yok ve dolayısıyla, ışık sadece kilidi ya da sürgüsü bulunmayan kapıdan giriyor. Duvarlar ve zemin kısa saman parçalarıyla karışık çamur, dam karşıdan karşıya atılmış ve üstüne karşı doğrultudaki tahtaların yerleştirildiği bir ağaç taşıyor, iç mekân geniş bir açık ocağın isiyile kararmış ve ev içeri girildiğinde epey karanlık.”* (Delibaş, 2016).

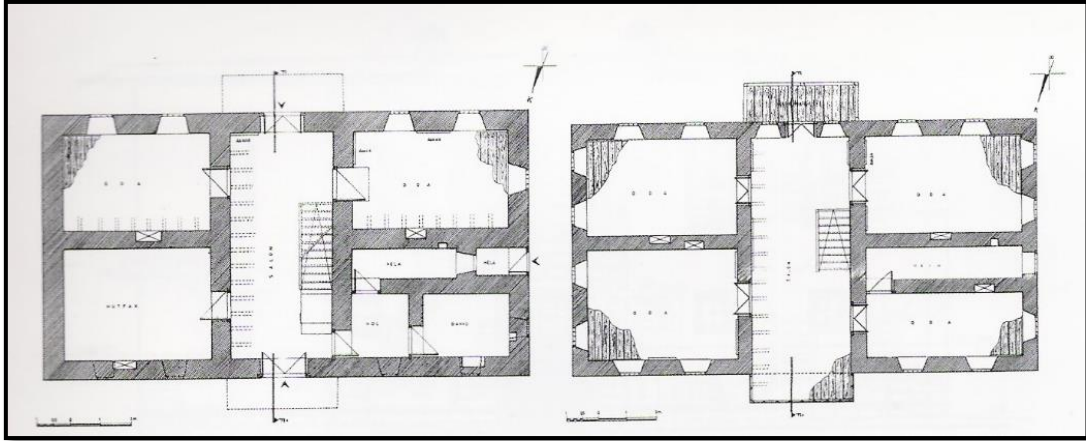
Erken Osmanlı yerleşimleri, fethedilen kentlerdeki Rum evlerine yerleşim ve kent çevrelerinde yarı kırsal yerleşme alanları olmak üzere iki türden oluşmaktaydı. Göçebe toplulukların kent alışkanlıkları edinmesine yardımcı olan kırsal yerleşmeler, kente göçün ilk basamağını teşkil etmekteydi. Erken dönem konutların ana bileşeni Osmanlı odasıdır. Ocak ise Anadolu'da sürdürülen kozmopolit yaşam kültürünün bir parçası olarak görülmektedir. Ocağın yanındaki karşılıklı duvarlarda zeminden 30 cm kadar yüksekte bulunan oturma nişleri, mimari bir gelenek olarak günümüze kadar gelmiştir (Delibaş, 2016).

Osmanlı devleti 19. yüzyılın ortasında ani ve yoğun bir dış göç baskısıyla karşı karşıya kaldığında, hızlı ve pratik bir iskân yöntemi olan planlı yerleşme yöntemini kullanmaya başlamıştır. Başlangıçta geniş toplulukları hızlı iskân etme kaygısı ön plandayken, zamanla Batılılaşma yaklaşımının ortaya çıkmasıyla, çağdaş kırsal çevreler oluşturmak amaçlanmıştır. Çeşitli yasal düzenlemeler ile mevcut köylerin fiziksel şartlarının daha düzenli hale getirilmesi planlanmıştır.

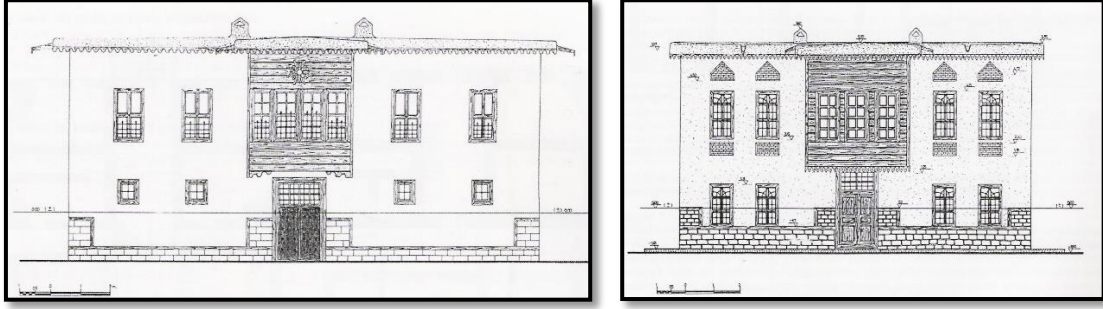
Cumhuriyet yönetimi için Osmanlı Devleti'nin planlı kırsal yerleşme süreci, hem yasal ve örgütsel hem de ekonomik ve mimarlık açısından alınan kararların ve uygulamaların altlık olarak kullanıldığı anlaşılmaktadır (Eres ve Akın, 2010).

Geleneksel Van Evleri

Van Kalesinin güneyinde yer alan Eski Van Şehri'nde geleneksel Van evlerinin ilk örnekleri oluşmuştur. Ermeni ve Müslümanların beraber yaşadığı Eski Van Şehri'nde arazi azlığından dolayı evlerin tümü bitişik inşa edilmiş olup bir veya iki katlı, kerpiç ve düz toprak damlıdır. 20. Yüzyıldan sonra kent, daha önce bağ ve bahçe alanı olarak kullanılan geniş arazilere doğru dağılım göstermiş olup evler ayrık düzende bahçeli şekilde inşa edilmeye başlanmıştır. Her ev; bahçe, hayat, tandır evi, ahır ve samanlık gibi tamamlayıcı bölümlerden meydana gelmiş ve çevresi ihata (möhre) duvarı ile çevrelenmiştir. Çizimleriyle kayıt altına alınmış evlerin tümünün, iç sofalı plan tipinde yapıldığı görülmüştür. İki katlı evlerin bazılarında köşk denen dışa çıkıntılı etrafı kapalı bir kısım da bulunmaktadır. Van Evleri'nde yapı malzemesi olarak kerpiç, taş, ahşap, metal ve tuğla kullanılmıştır. Evler dışa dönük şekilde planlanmış olup cephelerinde bazı örnekler dışında genellikle çok fazla süslemeye rastlanmamaktadır. Anonim mimari kapsamında meydana gelen geleneksel Van Evleri, birçok özelliği ile çevre iller olan Bitlis ve Erzurum evlerinden farklılık arz etmektedir (Öztürk, 2006).

Şekil 2.11. Van Evi (Cemal Efendi Evi)'ne ait kat planları (Öztürk, 2006).

a. Cemal Efendi Evi,

b. Hilmi Gürler Evi

Şekil 2.12. Van Evleri'ne ait cephe çizimleri (Öztürk, 2006).

Bu tez çalışmasına konu olan Başkale ilçesi, Van iline bağlı olduğundan geleneksel Van konut mimarisi hakkında da ilgili literatür taramaları yapılmıştır. Geleneksel Van Evleri, özellikle yapım aşamaları bakımından kırsal mimari ile benzer nitelikler barındırır da kent konutu kapsamında değerlendirilmektedir.

2.1.4. Kırsal mimarinin oluşumunda etkili olan veriler

Kırsal yerleşmeler, coğrafi koşullar doğrultusunda, sosyo- kültürel ve ekonomik etkilerle biçimlenen çevrelerdir. Yöresel farklılıklar mimaride de aynı şekilde izlenebilmektedir. Bölgeden bölgeye hatta aynı bölgedeki farklı köylerde bile yerleşme karakteri çeşitlilik gösterebilmektedir. Yerleşmeleri ayırt etmeyi sağlayan bu farklılaşmalar yerel kimlik özellikleri bağlamında açıklanabilir. Kimliğin belirlenmesi yerleşme merkezinin kendine özgü karakterinin, sahip olduğu değerlerin tespitini gerektirir (Bayındırlık ve İskân Bakanlığı,2008).

Mimari kimliğin tespiti için gerekli veriler hakkında dünya genelinde, çeşitli uzmanların görüşleri mevcuttur.

Rapoport'a göre;

- İklim ve barınma ihtiyacı,
- Malzeme, yapım tekniği ve teknoloji,
- Konum,

- Koruma,
- Ekonomi ve
- Din, mimariyi biçimlendiren etkenlerdir (Rapoport,1969).

Sümerkan'a göre; Mimarlık ürünlerinin tümünün yapı ve formunu belirleyen;

- Kültür (Yaşayış, ekonomi, üretim biçimi, din, sosyal çevre; teknik, strüktür ve konstrüksiyon gelenekleri),
- Malzeme (Geleneksel, çevresel yapı malzemeleri, malzemeye bağlı geleneksel eleman ve strüktürler),
- Fiziksel çevre koşulları (Tüm iklim parametreleri, arazi dokusu, topoğrafya, örtü, yönlenme) dır (Sümerkan,1990).

Bir yandan kültürün dünya görüşünü, yaşam biçimini, değerlerini ve toplumsal kurallarını yansıtmakta, diğer yandan kültürün mahremiyet anlayışını, bireyin özel yaşam ile başka insanlarla etkileşiminin sınırlarını çizmekte olan geleneksel konutları biçimlendiren etkenler vardır. Kırsal yerleşmelerde bu nitelikler etrafında oluşan evleri biçimlendiren başlıca dört etkenden bahsedilebilir. Bunlar; çevresel etkenler, kültürel etkenler, sosyal etkenler ve bireysel etkenlerdir (Çizelge 2.1), (Batur ve Öymen Gür, 2005).

Çizelge 2.1. Konut biçiminin belirleyicileri (Batur ve Öymen Gür, 2005).

Çevresel Ekenler	Kültürel etkenler	Sosyal etkenler	Bireysel etkenler
İklim	Dünya görüşü Kültürel değer ve normlar	Aile büyüklüğü	Bireyin konutla kurduğu yararsal ilişkiler/ standartlar
Topoğrafya	Dil, din ve diğer sınıflandırma kategorileri	Ailenin sosyo-ekonomik statüsü ve toplumsal etki alanı	Bireyin konutla kurduğu duygusal ilişkiler- özdeşleşim /bağlanma vb.
Doğal örüntü ve doku	Aile akraba ve toplum ilişkileri	Ailenin dünya görüşü ve toplumsal tutumları	Bireyin kültürel normları yorumlaması- eğitim
İnsan yapısı doku	Yaşam biçimi	Aile yapısı/ ailede roller Ailenin yaşam biçimi	Bireyin yaşam yoğunluğu Bireyin konut deneyimleri
Çevrede var olan malzeme vb.	Çevre/mekân kullanma normları Konut kullanımına ilişkin normlar- konutun temel işlevleri ve anlamı	Ailenin öz imgesi beklentileri ve umutları Ailenin konut deneyimleri ve konut imgesi	Bireyin öz imgesi

Kırsal yerleşmelerde bulunan yerel mimari karakterin oluşmasını sağlayan ve çeşitli şekillerde sınıflandırılabilen bu etkenler, fiziksel çevre verileri ile sosyo-kültürel ve ekonomik veriler olarak ele alınabilir. Bütün dünya genelinde bu veriler ışığında değerlendirme yapmak konunun bütünlüğü açısından uygun olmadığından, etkenler genel olarak tanımlamalarıyla ele alınacak ve çalışma alanı olan Anadolu coğrafyası ölçeğinde değerlendirmeler yapılacaktır.

2.1.4.1. Fiziksel çevre verileri

Yapıyı dıştan saran iklimsel parametreler ile topoğrafyanın meydana getirdiği fiziksel çevre koşulları, dünyada farklı mimari biçimlerin ortaya çıkmasındaki en önemli etkenlerdendir (Sümerkan,1990).

Fiziksel çevre özellikleri, Anadolu coğrafyasında olağanüstü çeşitlikte ve zenginliktedir. Üzerinde var oldukları toprakların değişik özelliklerine kolayca uyum sağlayan evlerde, bu değişikliklere göre zamanla mekân kuruluşundan, malzemesine kadar etkilenme meydana gelmiştir. Örnek olarak Kuzey Anadolu’da ahşap kullanılırken, Orta Anadolu’da taş ve kerpiç, Batı Anadolu’da taş, Güney Anadolu’da taş ve ahşap kullanımı ile mekânsal kimlikleri gelişmiştir (Bayındırlık ve İskân Bakanlığı,2008).

İklim

İklim, yüzyıllar boyunca çok az değişime uğradığından büyük kara parçalarında bu değişimler kolay algılanmaz. Bu nedenle kırsal insanın yapılarında iklime karşı geliştirdikleri davranış ve yöntemler uzun kuşaklar boyunca aynı kalmıştır. Ortaya çıkan bu davranışların ortak özelliklerinden birincisi, iklime göre bulunan çözümlerin çeşitliliği, ikincisi bu iklim koşullarından yararlanabilmesidir (Aran, 2000). İklim yapıların biçimlenişi, malzemesi ve renklendirilmesinde önemli bir doğal veridir.

Geleneksel yerleşmelerde, yapı birimleri iklime uyumlu şekilde yönlendirilmiştir. Ayrıca yerleşmedeki genel mimari doku, iklim koşullarına en uygun dolu ve boş ilişkileri çerçevesinde biçimlenmektedir. Yapıların dış yüzeyleri, ısı kaybı/kazancı, duvar kalınlıkları, kapı ve pencere boşlukları ile doğal havalandırmanın en doğru şekilde sağlanmasına olanak verecek biçim ve boyutlarda geliştirilmiştir. Yağış türü ve sıklığına bağlı olarak çatı biçimlenmeleri ve saçak boyutlandırmaları da iklimin etkilediği mimari detaylardır (Delibaş, 2016).

İklim verileri, yörenin mimari yapı formları ve açıları ile açık-kapalı mekân kullanımının oranını da belirleyen en önemli etkenlerden biridir. Doğu Karadeniz’in çok yağışlı iklim koşulları kare ve dikdörtgen gibi dik açılı biçimleri zorunlu kılmıştır. Aynı

şekilde Doğu Anadolu'nun soğuk iklim koşullarının da böyle bir biçimlendirmeye neden olduğu söylenebilir. Güneydoğu Anadolu'da, geniş yayılım gösteren ve açık ile yarı açık mekân kullanımının ön planda olduğu avlulu evler de iklimin sıcak oluşuyla ilgilidir (Kantar, 1998).

Yapı malzemesi seçiminde, iklim şartları doğrudan etkili olmaktadır. Bol yağmurlu Kuzey Anadolu'da ormanların bolluğu nedeniyle ahşap malzeme kullanımı ön plandayken, güneyde kuru iklim, yapıların kerpiç ve taştan yapılmasını zorunluluk haline getirmiştir (Kantar, 1998).

Topoğrafya

Topoğrafya içinde konumlanmanın çok seyrek görüldüğü, yoğun rüzgâra maruz kalan yamaç sırtları, şiddetin arttığı boğazlar, geçitler gibi iklim elemanlarının etkilerinin maksimum olduğu yerlerdir. Heyelan ve çığ tehlikesi taşıyan yerler, bataklık alanlar, sürekli gölge altındaki yerler ile kıyı kesimlerinde su baskını riski olan araziler, evlerin konumlanmasında kaçınılan topoğrafik bölgelerdir (Sümerkan,1990).

Farklı topoğrafik özellikler, farklı yerleşim şekillerinin oluşumunda etkili olmuş ve ortaya çıkan mimaride de çeşitlilikler meydana gelmiştir.

Arazi yapısındaki çeşitlilikler ve birbirinden farklı özellikler Anadolu'da, kırsal mimarinin biçimlenmesinde büyük rol oynamaktadır. Topoğrafya yapısı, yerleşimlerin toplu ya da dağınık olmasında etkindir. Bunun yanında arazi topoğrafyası ve peyzaj, evlerin farklı katlarındaki mekânların biçimsel ilişkilerinde oldukça belirleyicidir. (Delibaş, 2016).

Topoğrafik özelliklerle ilişkili olarak yerleşim alanının jeolojik yapısı da, kırsal yerleşimlerin şekillenmesini etkilemektedir. Yöredeki yapılarda kullanılacak malzemeyi belirleyen jeolojik yapı, yerel mimarinin oluşumuna katkı sağlamaktadır. Alüvyal araziler ve ovalarda toprak malzeme kullanımı yaygınken, dağlık alanlarda taş malzeme kullanımı ön plandadır (Akgün,2013).

Anadolu kır insanı, yalnızca evini araziye uygun yapmakla kalmaz, aynı zamanda araziye de eve uygun hale getirmekte bir sakınca görmez. Bir yapı inşa

ettiğinde, çevresiyle yoğun bir ilişki alanı kurgulamış olduğu görülmektedir (Aran, 2000).

Bitki örtüsü

Her iklimin gelişmesine imkân verdiği bitki örtüsü, yöresel kırsal mimari kimliğin oluşumu bakımından önemli bir veridir. Bunlar;

- Ormanlar; manzaraya değer katmasının yanında ürünleri ile de yapı malzemesi olarak kullanılmakta ve mimari kimliği belirleyici bir unsurdur.
- Maki ve çalılar; makiler, görsellik açısından katkı sağlarlar. Ağaç ve çalılar ise hem görsellik hem de peyzaj ögesi olarak zenginlik katarlar.
- Çiçek ve otsu bitkiler; manzara açısından güzellik ögesi sayılmaktadırlar. Ayrıca halkın faydalandığı bitkilerdendirler.
- Tarım bitkileri; ürün elde edilmesinin yanında, çevresindeki yapılarla birlikte manzaraya katılarak kimliğe etki eder.
- Süs bitkileri; halkın beğeni ve kültürünü göstermesi açısından yine kimliğe katkısı büyüktür (Bayındırlık ve İskân Bakanlığı,2008).

Kısa mesafelerde değişen ana kaya ile buna bağlı olarak ortaya çıkan toprak özellikleri ve iklimik şartlardaki farklılıklardan dolayı ılıman iklim kuşağında yer alan Anadolu'yu doğal bitki örtüsü yönünden çeşitlilik gösteren bir konuma taşımaktadır (Bayındırlık ve İskân Bakanlığı,2008).

Anadolu'da Karadeniz, Marmara, Ege ve Akdeniz bölgelerinde orman varlığına sıklıkla rastlanmakta iken, İç ve Güneydoğu kesimlerinde step, yine Akdeniz ve Ege bölgelerinde geniş maki alanları dikkat çekmektedir. Karadeniz'e bakan nemli ormanların belli başlı ağaç türleri kayın, gürgen, kestane, köknar, sarıçam, karaçam ve ladin, iken daha kuru ormanları ise çeşitli meşeler, ardıçlar ile kızılçam, karaçamlardır (Bayındırlık ve İskân Bakanlığı,2008).

Bitkisel malzemenin kullanılmadığı kırsal konutlara rastlamak pek mümkün değildir. Kırsal yerleşmelerde, evlerin duvarlarında çok fazla kullanımı tercih edilmeyen ağaç malzeme, dam inşası için en vazgeçilmez malzeme olarak karşımıza çıkmaktadır.

Ancak, ormanlık alanlarda konut inşasında, bitkisel malzeme kullanımı yaygınken bu sahalardan uzaklaştıkça bu oran giderek düşmektedir. Böylece taş, kerpiç ve tuğla ile ahşabın değişik oranlarda kullanılmasıyla, birbirinden farklı tekniklerde inşa edilen yapılar ortaya çıkmaktadır (Bayındırlık ve İskân Bakanlığı,2008).

Malzeme

Bölgeler arası değişen iklim parametreleri, bitki örtüsünü etkilemekte, buna bağlı olarak yerleşimin karakterine göre malzeme kullanımı da değişmektedir. Böylece yapı ile doğa arasında uyumluluk ilkesi gözetilmiştir (Kantar, 1998). Kırsal yerleşmelerde, bulunduğu yerin mevcut malzemelerinin değerlendirilmesi ile hem oranın doğasına uyum sağlayan hem de ekonomik koşulları zorlamayan bir inşa süreci izlenmiştir.

Ahşap, taş ve kerpiç kırsal konut mimarisinde kullanılan başlıca yapı malzemeleridir. Ormanlık veya ormana yakın alanlarda ahşabın tercih edildiği, taş ve ormanın olmadığı yerlerde ise kerpiç malzemenin kullanıldığı görülmektedir (Çizelge 2.2), (Delibaş, 2016).

Çizelge 2.2. Anadolu’da, bölgelere göre yapı malzemesi kullanımı (Delibaş, 2016’dan alınan bilgiler çerçevesinde yazar tarafından güncellenmiştir)

COĞRAFİ BÖLGE	YAPI MALZEMESİ
Karadeniz Bölgesi	Ahşap Mimari
Marmara Bölgesi	Ahşap, Tuğla ve Taş
Ege Bölgesi	Ahşap, Tuğla ve Taş
Orta Anadolu Bölgesi	Kerpiç ve Taş (Destek Elemanı Olarak Ahşap)
Doğu Anadolu Bölgesi	Ahşap Hatıllı Taş- Kerpiç Mimari
Güneydoğu Anadolu Bölgesi	Taş Mimari

Taş malzemenin kolay bulunduğu, akarsu yataklarına yakın vadi yerleşmelerinde, elde edilen taşların, çamur ve harç ile birleştirilmesi ile yapılan taş

konutlara sıklıkla rastlanmaktadır. Ömürleri oldukça uzun olan bu konutlar, genellikle topoğrafyadaki eğimli yapının da etkisiyle çift katlıdır (Ergül,2018).

Taş, Anadolu'da genellikle anıtsal ve kalıcı olması istenen yapılarda, yapı malzemesi olarak tercih edilmektedir. Ayrıca taş, neme ve doğal koşullara dayanıklı olduğundan binanın zemin ile temas ettiği temel gibi yerlerde muhakkak kullanılmıştır. Bazen yapı duvarlarında taşıyıcı işlevi kazanmakta iken bazen de yalnızca dolgu malzemesi olarak kullanıldığı görülmektedir (Kantar, 1998).

Ahşap ve taş malzemenin zor elde edildiği yerleşmelerde, toprağa bağlı yapı malzemeleri olan kerpiç ve tuğla ortaya çıkmıştır. Kerpiç, insanın kendi eliyle ürettiği ve istediği biçimi verebildiği ilk yapı malzemesidir (Kantar, 1998). Orta Anadolu ve Güneydoğu Anadolu kırsal konutlarında yaygın olarak kullanılan kerpiç, çevrede bulunan su, toprak ve samandan elde edilmektedir. Düşük maliyeti ve kolay üretilebilir olması en büyük tercih sebebidir (Ergül,2018).

2.1.4.2. Sosyo-kültürel ve ekonomik veriler

Kırsal alanların doğal fiziki özelliklerinin yanında halkın sosyal, kültürel değerleri ile ekonomik şartları da, kırsal konutların biçimlenmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Dolayısıyla konut, ait olduğu kültür ya da etnik grubun özelliklerini, yaşam biçimlerini, çevresel tercihlerini yansıtmaktadır (Ceylan ve Bulut, 2017).

Kültüre cevap vermesi gereken mimari tasarım, "kültüre özgü" olmalıdır. Bu disiplinlerin içinde genelde sosyal bilimlerin, özelde kültürün önemi yadsınamaz bir düzeydedir (Rapoport, 2004).

Kırsal yerleşmelerdeki her bir yapılaşma bir amaç ve işleve hizmet etmektedir. Bu yapılardaki doğal çevre ile sağlanan uyuma ek olarak, yapıların ölçekleri, birbirlerine olan mesafeleri, sokak ile olan ilişkileri, ortak mekân kullanımları ile toplumsal birliktelikteki uyum ve beraberlik de dikkat çekmektedir. Kırsal kullanıcı gruplarında, yoğun akrabalık ilişkilerine dayanan toplumsal bir bağ söz konusudur (Selvi, 2011).

Aile Yapısı ve Dini İnançlar

Kırsal yerleşmelerde, yüz yüze ilişkilerin sürdürüldüğü, toplumun inançları, aile yapısı, gelenekleri ve törelerinin konutların biçimlenişini doğrudan etkilediği görülmektedir. Ayrıca yaşadıkları mekânlara, yaşam biçimleri ve kültürlerini yansıtan geniş ailelerin olduğu yerlerdir. Bir akraba birliğinin göstergesi olarak, yerleşme içindeki birbirine yakın konut grupları gösterilebilir. Konutların girişleri, pencere büyüklükleri ve biçimleri, kullanılan ortak mekânlar(ocak, çeşme harman), birlik-beraberlik, komşuluk gibi sosyokültürel kavramlarla ilişkilidir (Kantar, 1998).

Kırsal yerleşmelerde aile yapısı, konutların tasarım, işlevsellik ve büyüklüklerini belirleyen en önemli faktörlerdendir. Kapalı ve içe dönük geleneksel aile tipi Anadolu'nun kırsal kesimlerinde yaşayan topluluklarda görülmektedir. Çok çocuklu ve kalabalık geniş aileler, kırsal konutların planlanmasında ayrıca eklentilerin ve oda sayısının belirlenmesinde önemli rol oynamaktadır (Ergül, 2018).

İnsan davranışları ve toplum yaşamını etkileyen, toplumsal alışkanlıklar, değerler ve inançlar aynı zamanda yerleşik kültürün diğer başlıca öğeleri üzerinde de belirleyici olmaktadır. Kırsal alanlarda da, temsiliyetini gösteren dinsel örgütlenmelerin bu yerleşmelerde, nüfus ile orantılı olarak mimari yapıları görülmektedir. Anadolu'da dinsel merkezli(Hristiyan) toplulukların yaşadığı manastırlara rastlanmaktadır (Bayındırlık ve İskân Bakanlığı,2008). Diğer yandan Müslüman halkın köylerinde de cami etrafında gelişen bir yapılaşma görülmektedir.

Genellikle konutun şekli, planı ve iç mekânsal düzenlemesine dinsel inançlar etki etmektedir. Anadolu'da kırsal konutlarda evin banyo ve tuvalet taşının kibleye bakmayacak şekilde ayarlanması ve evlerin girişlerinin din sembolü olan yapılara yönelmesi inanç değerlerinin mekân planlamasına etkilerindedir (Ceylan ve Bulut, 2017).

Geleneksel konutlarda, dini inanın getirdiği bazı özellikler bulunmaktadır. Kapının konumlanması ile ev içinde harem ve selamlık bölümlerinin oluşu, odalarda seki altı ve seki üstü olarak iki bölümün planlanması, hacca gidenlerin kapılarının yeşile boyanması, pencerelerin iç avluya yönelmesi, kadınların görünmeden sokağı ve kapıyı görmesini sağlayacak şekilde girişin üzerindeki kafesli, cumbalı pencerelerin

düzenlenmesi, ailenin günlük yaşamını karşılayan odalarda gusülhanelerin bulunuşu bunlardan birkaçıdır (Delibaş, 2016).

Yaşam Biçimi ve Ekonomi

Değişik öğelere bağlı olarak ortaya çıkan ve zamanla değişen kullanıcı gereksinimleri, geleneklerin oluşmasında ve kültürel sürekliliğin sağlanmasında önemlidir. Kullanıcının toplumsal davranışları ve gelenekleri, temel gereksinimleri tarafından belirlenmektedir (Dağıstanlı, 2007). Gereksinimler ve gelenekler bir araya gelerek toplumun yaşam biçimini belirlemede ve konutlar ile eklentileri de buna göre planlanmakta ve yaşatılmaktadır.

Evden yararlanma tarzı, konutun biçimini ortaya koymaktadır. Konutun tasarımını ise kullanım şekli ve ihtiyaçlar etkilemektedir. Her köy, yaşam tarzına ve ekonomik faaliyetine göre konut biçimini oluşturmaktadır. Kırsal kullanıcının evi, tarlası, yetiştirdiği ürünü ve beslediği hayvanı arasında sıkı ilişki bulunmaktadır. Dolayısıyla zirai faaliyetin yoğun görüldüğü yerleşmeler ile tarım ve hayvancılığın beraber yapıldığı yerleşmelerdeki konutların işleyişleri farklılık göstermektedir (Ceylan ve Bulut, 2017).

Geçim kaynakları olarak kırsal yerleşmelerde görülen tarım ve hayvancılık faaliyetleri, konutun yerleşme içindeki konumunu belirleyici rol üstlenmektedirler. Doğu Karadeniz köylüsü, mısır ve fındık tarlasının başında beklemeyi dolayısıyla dağınık yerleşme biçimini seçerken, İç Anadolu köylüsü buğday tarlası için aynı endişeyi duymamakta ve toplu yerleşmeyi tercih etmektedir. Ayrıca geçim kaynakları ile yapılan işlerin kapsamı kırsal konutları organize etmektedir. Evin çevresinde ahır, merek, serander, ambar, değirmen gibi tarım veya hayvancılığa yönelik çeşitli mekânlar planlanmaktadır (Kantar, 1998).

3. MATERYAL VE YÖNTEM

3.1. Materyal

Başkale ilçesi ile ilgili daha önce yapılmış bazı bilimsel araştırmalar mevcut olmakla beraber kırsal konutlar hakkında herhangi bir çalışma bulunmamaktadır. Yapılan araştırmaların, genellikle yerleşimde bulunan bazı tarihi yapılar ile doğal değerler ve coğrafya özelliklerinin ele alındığı görölmektedir. Bu tez çalışması ise, incelenen Başkale Kırsal Konutları'nın bütün mimari yönlerini kapsayacak şekilde hazırlanmıştır.

Bu çalışmada, Başkale ilçesine bağlı ve yerel konutların en az tahribata uğradığı köy ve mezraları kapsayan 7 adet yerleşim alanı incelenmiştir. Belgeleme araçları olarak rölöve gereçleri ve fotoğraflama için gerekli teknik donanımdan faydalanmıştır. Kırsal yerleşme birimlerinde tespiti yapılan 30 adet kırsal konutun yerinde ölçümleri, lazer metre ve diğer metre gereçleriyle yapıp milimetrik defterlere çizilmiştir. Rölöve çizimleri, daha sonra bilgisayar ortamında Autocad programına, teknik çizim kurallarına uygun şekilde aktarılmıştır. Çalışma kapsamındaki kırsal yerleşmeler ile konutların içten ve dıştan fotoğrafları Canon EOS 2000D digital fotoğraf makinesi ile çekilmiştir. Böylece belgeleme işlemleri yürütölmüş olup değerlendirme aşamasına uygun hale getirilmiştir. Ayrıca çalışma alanı ve konusu ile ilgili bilimsel çalışmalar için farklı kaynaklardan yararlanılmıştır.

3.2. Yöntem

İlk etapta çalışmanın amacı belirlenmiştir. Çalışmaya başlarken de öncelikle, konu ile ilgili detaylı literatür taraması yapılarak tipolojik çalışmanın olası yöntemleri üzerinde araştırma yapılmıştır. Bunun için Yükseköğretim Kurulu Kütüphanesi, Milli Kütüphane, Üniversite Kütüphaneleri ve hem ulusal hem de uluslararası elektronik kütüphaneler gibi toplu bilgi kaynakları taranmaya çalışılmıştır. Diğer yandan Başkale ve yakın çevresinin coğrafi, sosyokültürel ve diğer özellikleri de araştırılmıştır. Ayrıca

Başkale ilçesi ile ilgili araştırmalarda, Başkale ilçe belediyesi ve Van Büyükşehir Belediyesi'nden haritalar temin edilmiştir.

Sonraki aşama çalışma alanına gidilip çalışma sınırlarını kesin hatlarıyla belirlemek olmuştur. Başkale ilçesinde köy ve mezralar ile birlikte toplamda 139 kırsal yerleşim bulunmaktadır. İlk etapta 15 adet yerleşimde gözlem çalışmaları sürdürölmüş olup örnekleme sistemine göre toplam yerleşme sayısının % 10'una denk gelmektedir. Çalışma amacına en uygun verilerin elde edilmesi için bu seçimde amaçlı örnekleme yöntemi tercih edilmiştir. Başkale ilçesine bağlı 15 kırsal yerleşim birimi içerisinde 2 adet köy ile 5 adet mezra olmak üzere 7 adet kırsal yerleşim, bozulmayan kırsal dokusu, kullanılan yerel mimarisi, yerel malzeme ve konstrüksiyonu ve kırsal yerleşime uygunluğu kriterleri açısından amaçlı örnekleme uygun olarak, çalışma alanı kapsamında belirlenmiştir.

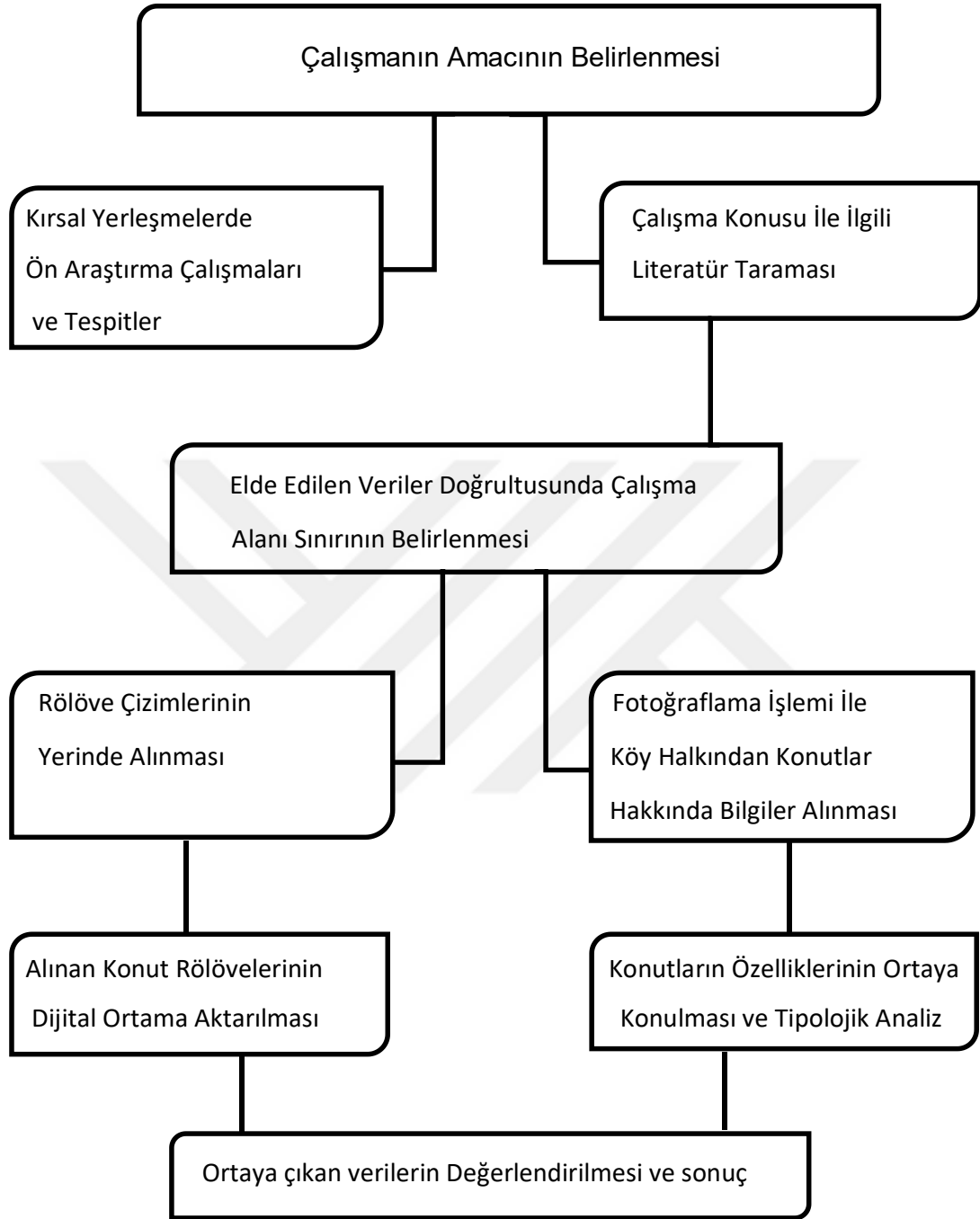
Çalışma sınırı belirlendikten sonra veri toplama süreci kapsamında, çalışma alanı olarak belirlenen köy ve mezralara gidilmiştir. Her bir köyden sayıları değişmek üzere, toplamda 30 adet konut çalışmaya konu olmuştur. Rölöve alınmaya değer görölen konutlar seçilirken, birbirinden farklı ve kendisi gibi birkaç tane daha örneği olan en yaygın konut tipleri dikkate alınmıştır. Böylece bölgede konut karakteriştiğinin en anlaşılır ve doğru şekilde ele alınması hedeflenmiştir. Bu kapsamda, konutların yerinde incelemesi yapılarak rölöve çalışmaları yürütölmüştür. Buna ek olarak, fotoğraflama işlemi yapılmıştır. Adres ve mülkiyet bilgileri ile mümkün olan yerlerde kullanıcılara bazı sorular sorularak yapı ve tarihçesi hakkında bilgiler kaydedilmiştir. Daha sonra yerinde alınan plan ve cephe çizimlerinin, bilgisayar ortamına aktarımı yapılarak teknik resim kurallarına uygun ölçekli rölöve çizimleri hazırlanmıştır. Ek olarak kullanıcıların katılımıyla 34 sorudan oluşan mini bir anket çalışması da yürütölmüştür. Ancak konutlarda mevsimden de kaynaklı kullanıcıların çoğunun evde bulunmamasından dolayı yalnızca 8 kullanıcı ile anket yapılabilmiştir. Bu nedenle anket sonuçları, yeterine kapsayıcı olmayacağından çalışmaya eklenmesi uygun görölmemiştir. Böylece veri toplama aşaması gerçekleştirilerek verilerin analizine geçilmiştir.

Ön inceleme ve rölöve çalışmalarından sonra konutların genel analizi ve bunun sonucunda oluşacak veriler ile tipoloji çalışmalarına başlanmıştır. Plan ve cephelerin

analizi yapılarak tipolojik analiz tablolarına aktarımı yapılmıştır. Aynı zamanda yerleşim özellikleri, sokak-konut ilişkisi, plan tipleri, plan elemanları, yapı elemanları, malzeme ve teknik gibi veriler de detaylı bir şekilde ele alınmıştır. Böylelikle veri toplama ve analiz aşamasından sonra değerlendirme kısmı da gerçekleştirilerek çalışma tamamlanmıştır.

Çalışmanın Kapsamı

Van ili, Başkale ilçesinde bulunan bazı kırsal yerleşimler çalışma alanı olarak belirlenmiştir. Köylerde bulunan konut yapıları az değişime uğramış bulunduğundan tipolojik incelemesi yapılmaya değer görülmüştür. Yerel malzeme ve yapım tekniklerinin kullanıldığı konut yapıları incelenmiştir. Alan seçimi yapılırken köylere gidilmiş ve içlerinde yapı malzemesi ile yapım tekniği açısından yörenin özgün mimari niteliklerini koruyabilen 2 adet köy ve 5 adet mezra yerleşimi olmak üzere toplamda 7 kırsal yerleşim çalışma kapsamına alınmıştır. Ayrıca yerleşmelerin seçimi yapılırken ilçe merkezinden uzak köy ve mezzalar tercih edilmiştir. Bunun nedeni, merkezden çepere doğru gidildikçe değişim ve tahrip oranının azalıyor olmasıdır. Çalışma kapsamında alan çalışması yürütülen köy ve mezzalar; Çakırdoğan (Akınis) Köyü, Dibek (Mangedem) Mezzası, Ekecek (Balyan) Köyü, Hatipova (Xetibava) Mezzası, Ömerova (Emerava) Mezzası, Yukarıküme (Rêkan) Mezzası ve Yunusemre (Eretis) Mezzası'dır.

Şekil 3.1. Çalışmada izlenen yöntem.

4. BULGULAR

Bulgular kısmında öncelikle çalışma alanı olan Başkale ilçesi hakkında fiziksel ve tarihi özelliklere değinilerek daha yakından bilinmesi sağlanmış olacaktır. Daha sonra çalışma kapsamında ele alınan kırsal konutlar, ayrı başlıklar halinde anlatılmıştır.

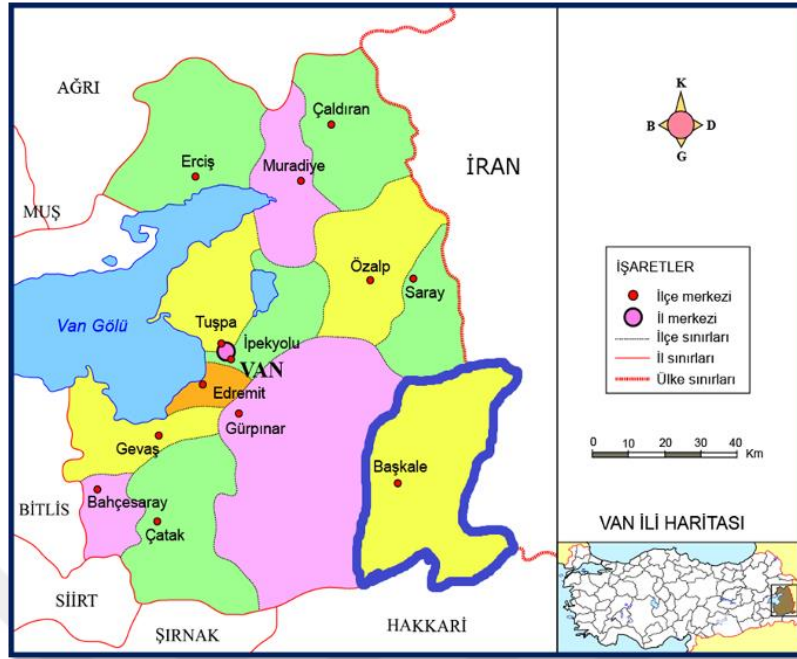
4.1. Başkale İlçesi'nin Fiziksel ve Tarihi Özellikleri

Doğu Anadolu Bölgesi'nin Yukarı Murat Van Bölümü'nde, Van ilinin güneydoğusunda yer alan Başkale ilçesi, bu bölümün en doğu ucunda, İran sınırında bulunmaktadır. Çalışmaya konu olan Başkale ilçesi, fiziksel ve tarih özellikleri olmak üzere 2 alt başlıkta ele alınmıştır.

4.1.1. Başkale'nin fiziksel özellikleri

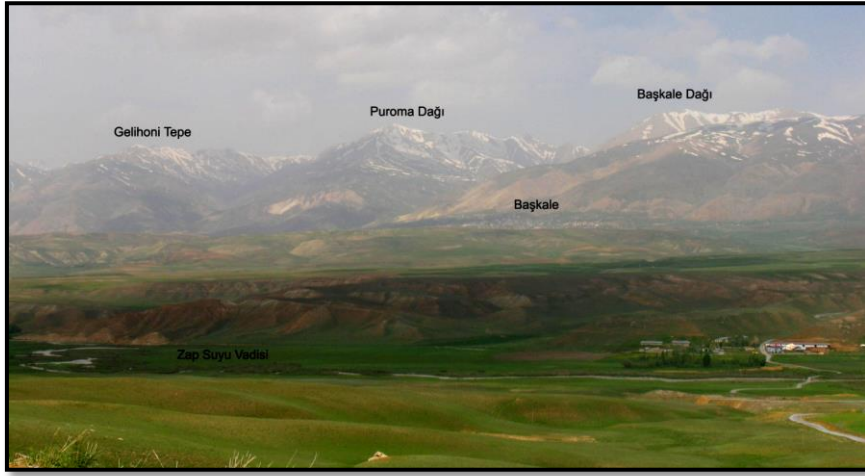
Coğrafi Konum ve Nüfus

İspiriz (Baskale) dağı eteklerinde, Van- Hakkâri yolu üzerinde yer alan Başkale ilçesi, İran sınırına 20 km, Van il merkezine ise 112 km mesafededir. Haritadaki konumuna bakıldığında $38^{\circ}2'51''$ ve 38.0475° kuzey enlemi ve $44^{\circ}0'54''$ ve 44.015° doğu boylamın koordinatlarında yer almaktadır. Kuzeyinde Van'a bağlı Saray, doğusunda Türk-İran sınırı, güneyinde Hakkâri'ye bağlı Yüksekova, batısında ise Van'a bağlı Gürpınar ilçesi bulunmaktadır (Şekil 4.1). Yüzölçümü 2599 km^2 olup deniz seviyesinden yüksekliği 2460 m'dir. İlçe, Zap Suyu'nun yukarı havzasında bulunmaktadır (Şekil 4.2). Toprakları geniş bir vadi halinde olan ilçenin, Zap nehrinin ayaklarına yataklık etmesi ayrı bir özelliğidir. İlçe toprakları çok dağlık ve engebeli olup kuzey-güney doğrultulu yüksek dağ dizileri arasındaki bir vadiden meydana gelmektedir (Şekil 4.3), (Kılıç, 2006; Anonim, 2017a; Anonim, 2018a).

Şekil 4.1. Başkale ilçesinin haritada gösterimi (Anonim, 2018b).

Başkale'nin etrafı yüksek dağlarla çevrili vaziyette olup ilçenin Doğusunda Yiğit dağı olarak bilinen Haravil Dağı (3468 m), Güneybatısında Gökdağ (3604 m), Batı yönünde ise Başkale Dağı olarak da bilinen İspiriz Dağı (3668) bulunmaktadır. Büyük Zap Suyu, Dicle Nehri'nin önemli bir kolu olup ilçede bulunan Haravil Dağı ile Mengene Dağı yamaçlarındaki sulardan doğmaktadır. İlçe topraklarını Zapsuyu, Çığlı Suyu ve Karasu sulamaktadır. Başkale ilçesinde, Çığlı Suyu'nun etrafında bulunan pek az düzlük ve ova mevcuttur. Ayrıca yaylaları bakımından oldukça zengin olan Başkale'de birçok yayla yer almaktadır. İlçede bulunan belli başlı yaylalar; Derik, Düava, Nebirnav, Terazın, Kevçikan, Pistekan, Hanasor, Mengen, Çekvan, Herevil-Şirez, Aşkitan (Ülya), Medgezeren, Sülav, Perihan, Derevan, Meydan, Harinan, ve Bağarük'dür (Anonim, 2019a).

Şekil 4.2. Başkale Havzası'nı batıdan sınırlandıran dağlık alanlar (Zorer, 2014).

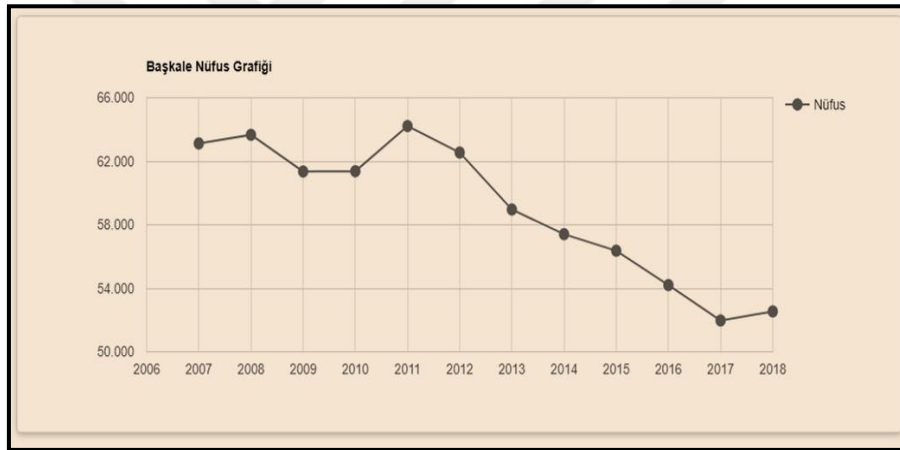

Şekil 4.3. Başkale Havzası kuzeyinde Zıp Suyu'nun doğduğu ve vadisini oluşturmaya başladığı alandan bir görünüm (Zorer, 2014).

İlçe 2018 yılı nüfus sayımına göre 52.544 nüfusa sahiptir (Şekil 4.4), (Anonim, 2019b). Genç nüfusun yüksek olduğu ilçede, iş olanaklarının gittikçe azalması ile başka bu durumu tetikleyen bazı nedenlerden dolayı nüfusta düşüş yaşanmakta olduğu görülmektedir (Şekil 4.5), (Anonim, 2018c).

Yıl	Başkale Nüfusu	Erkek Nüfusu	Kadın Nüfusu
2018	52.544	27.800	24.744
2017	51.973	26.946	25.027
2016	54.204	28.050	26.154
2015	56.368	29.179	27.189
2014	57.408	29.598	27.810
2013	58.963	30.057	28.906
2012	62.550	32.729	29.821
2011	64.216	33.956	30.260
2010	61.371	31.327	30.044
2009	61.355	31.401	29.954
2008	63.665	33.439	30.226
2007	63.123	32.925	30.198

Şekil 4.4. Yıllara göre Başkale nüfus verileri (Anonim, 2019b).

Şekil 4.5. Yıllara göre Başkale nüfus grafiği (Anonim, 2019b).

İklimsel Veriler

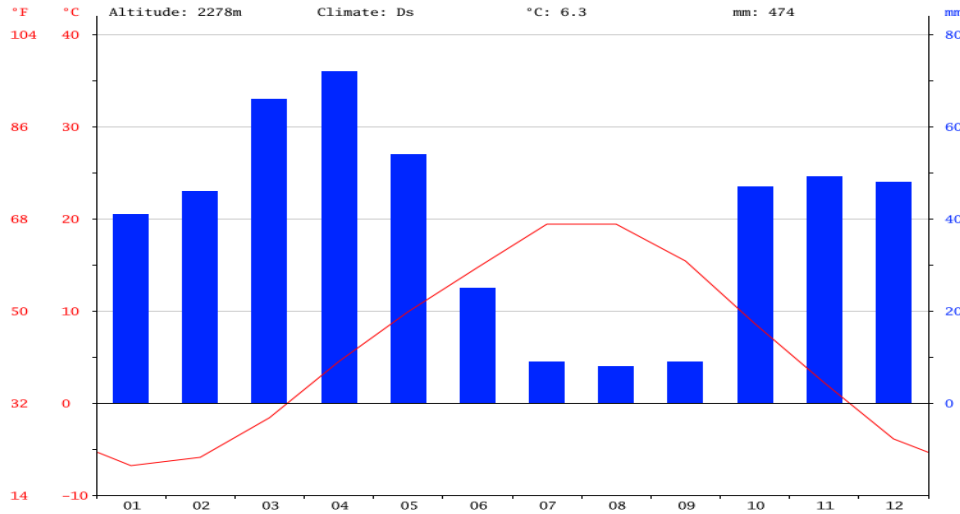
Başkale ilçesinde, soğuk ve ılıman iklim görülmektedir. Kış aylarında, yaz aylarından çok daha fazla yağış düşmektedir (Şekil 4.6a-b). Başkale ilinin yıllık ortalama sıcaklığı 6,3 °C'dir. Başkale meteoroloji istasyonuna ait yıllık ortalama sıcaklık değerlerinin yıl içindeki değişimleri incelendiğinde, en düşük sıcaklık ortalamasının Ocak ayına ait -6,8 °C olduğu, en yüksek sıcaklık ortalamasının ise Temmuz ayına ait 19,7 °C olduğu görülmektedir. Ağustos ayı ortalama sıcaklığı

Temmuz ayından düşük olmakla birlikte bu iki ayın ortalama sıcaklıkları birbirlerine oldukça yakındır (Şekil 4.7), (Anonim, 2018d).

a. Başkale’de uzun süren kış mevsimi (Anonim, 2019c) b. Yaz mevsimi (Anonim, 2019d).

Şekil 4.6. Başkale’de farklı mevsimler.

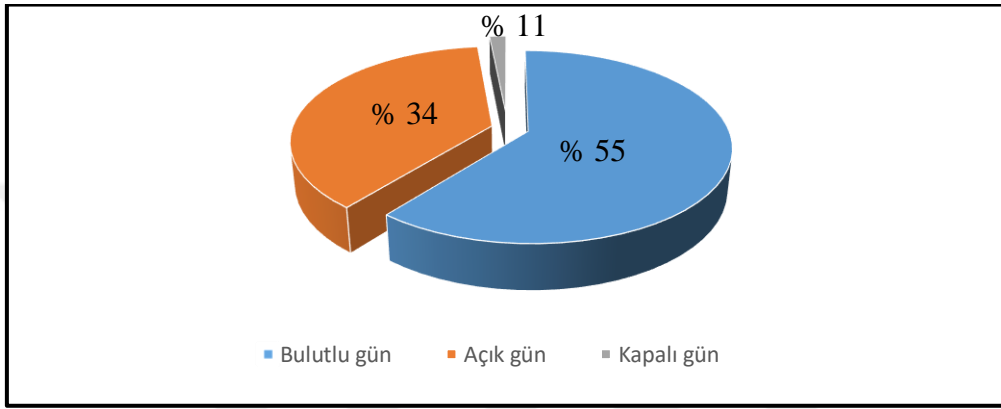

Şekil 4.7. Başkale ilçesine ait yıllık yağış-sıcaklık grafiği (Anonim, 2018d).

Yıllık ortalama yağış miktarı: 474 mm/cm²'dir. Ağustos 8 mm yağışla yılın kurak ayıdır. Ortalama 72 mm yağış miktarıyla en fazla yağış Nisan ayında görülmektedir. Temmuz ayı, 19.4 °C sıcaklıkla yılın en sıcak ayı ve -6.8 °C sıcaklıkla da ocak en soğuk aydır. Yılın en kurak ve en yağışlı ayı arasındaki yağış miktarı: 64

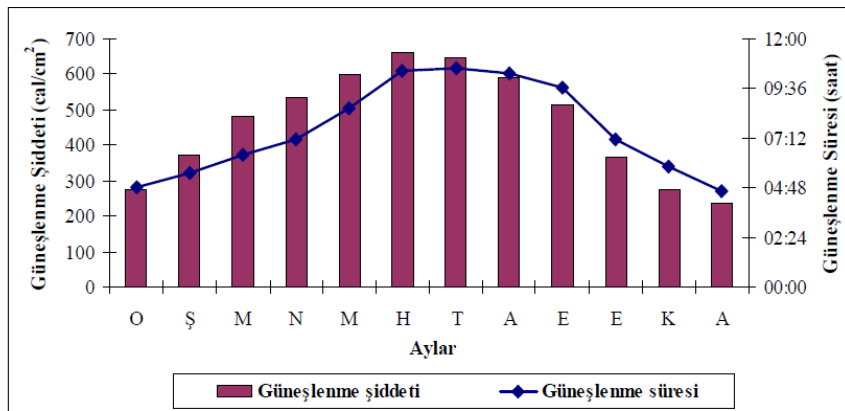
mm'dir. Yıl boyunca ortalama sıcaklık 26.2 °C dolaylarında değişim göstermektedir. Ortalama karla kaplı gün sayısı 140 gündür (Anonim, 2018d).

Başkale'nin yıllık ortalama bulutlu gün sayısı 199,2 gün, yıllık ortalama açık ve kapalı gün sayıları ise 123,1 ve 41 gündür (Şekil 4.8). Van'da ise yıllık toplam açık gün sayısı 132 gün iken, yıllık toplam kapalı gün sayısı 37,4 gün'dür (Zorer, 2014).

Şekil 4.8. Başkale'deki bulutlu, açık ve kapalı günlerin yıl içindeki yüzdelik dağılımı (%) (Zorer, 2014).

Başkale meteoroloji istasyonuna göre Başkale ilçesinde günlük güneşlenme süresi 7 saat 38 dakika olarak ölçülmüştür. Bununla birlikte kış aylarında 6 saatin altına düşen güneşlenme süresi, yaz aylarında 10-12 saat arasında değiştiği gözlenmektedir (Şekil 4.9), (Zorer, 2014).

Şekil 4.9. Başkale'de güneşlenme şiddeti ve sürelerinin aylık gidişi (Zorer, 2014).

Sosyo-Kültürel Yaşam ve Ekonomi

Başkale'ye etnik olarak bakıldığında geçmiş tarihlerinde Ermeni ve sonradan bölgeye göç eden Yahudi ailelerin de olduğu ancak bugün çoğunlukla Kürt ve Müslümanların yaşadığı bir yerleşimdir. Konuşulan dil Kürtçe'dir. Yörenin aşiret yapısının Başkale'de büyük ölçüde yaşatıldığı görülmektedir. Buna bağlı olarak da ilçede kalabalık aile yaşantısı yaygındır. Ayrıca düğün, taziye ve bayram gibi merasimlerde, söz konusu yaşantı daha da iyi görülmektedir. Örneğin taziye masrafları tüm köy halkının bir araya gelmesiyle, herkese maddi gücü çerçevesinde eşit bölüştürülerek karşılanmakta iken düğünlerde ise düğün yapan aileye herkes takı vb. araçlarla destek sağlamaktadır. Dolayısıyla geleneklere bağlı ve yardımlaşmanın ön planda olduğu bir yaşam tarzı hâkimdir. Ayrıca kültürel değerlerin büyük ölçüde yaşatılmakta olduğu görülmektedir. Özellikle kadınların, çoğunlukla yöresel kıyafetler giymeleri göze çarpmaktadır. Aynı şekilde yerel kırsal konutların yapımında, imece usulüyle köy halkının birleşerek ortaklaşa işleri yürütmeleri de yardımlaşma kültürünün başka bir yansımasıdır.

Başkale kırsalındaki halkın günlük yaşamı, geçim kaynağı ve kültürel faaliyetler etrafında şekillenmektedir. Yazın hayvan otlatma ve ot biçme gibi işler ile meşgul olan halk, kış aylarında ise kar yağarsa dam temizleme ve yine hayvanlara bakma işleriyle uğraşmaktadır. Diğer birçok kırsal yerleşimin aksine Başkale'de, kadınlardan ziyade erkeklerin hayvan bakma gibi işlerde daha aktif çalıştıkları görülmektedir. Hayvanlardan elde edilen süt ile bölgede bolca üretilen otlu peynir, Başkale'de de yaygın olarak yapılmaktadır. Ev halkının ekmek ihtiyacını gidermek için eskiden her gün yakılan tandır, artık ayda bir yakılmaktadır.

Başkale ilçesinde halkın ana geçim kaynağı hayvancılıktır. Küçükbaş hayvan, özellikle de koyun yetiştiriciliği yaygındır. Hayvansal ürünlerden süt, peynir ve yoğurt üretilmekte olup bu ürünler daha çok ev halkının günlük ihtiyacında kullanılmaktadır. Sert iklim koşulları ve bitkisel üretim alanlarının azlığı nedeniyle ilçede tarım pek gelişmese de buğday, arpa ve patates yetiştirilen başlıca ürünlerdir. İlçe İran ile komşu konumda ancak sınır kapısı olmadığından dolayı sınır ticareti gerçekleşmemektedir (Anonim, 2018c).

Bazı ailelerin de ekonomik yeterliliğine bağlı olarak, Başkale ilçe merkezinde ya da Van merkezde de kaldıkları bir evleri bulunmaktadır. Bu aileler kışın ilçede ya da şehirde yazın ise köyde kalmaktadırlar. Bölge kültüründe önemli bir yeri olan yaylacılık faaliyetleri, azalarak da olsa sürdürülmektedir (Şekil 4.10). Bazılarının ise köy boşaltmaları ile ekonomik koşulların kötüleşmesi gibi nedenlerden, köyleri tamamen terk etmek durumunda kaldıkları bunun sonucunda da kapısı kilitli evlerin giderek kullanılamayacak duruma geldiği gözlenmektedir.

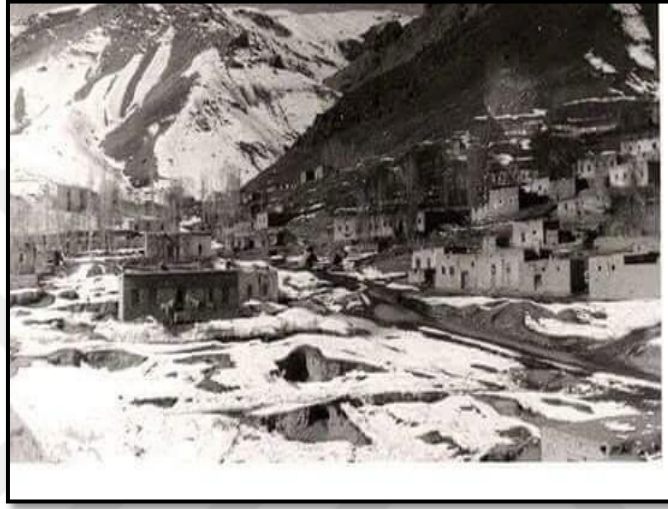
Şekil 4.10. Başkale’de bir yayla yerleşimi (Zorer, 2014).

4.1.2. Başkale’nin tarihi özellikleri

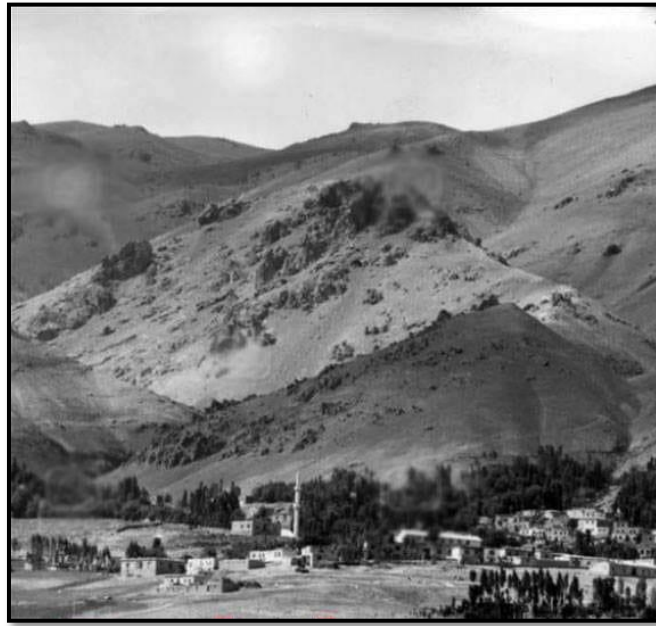
Bölgenin Tarihi

Başkale Urartular zamanında *Adamma* olarak adlandırılan bir yerleşme idi. Ermeniler buraya *Adamakert* ismini vermişlerdi. Başkale’nin, geçmişinde Partlar ile Romalılar arasında bir sınır bölgesi konumunda olduğu görülmektedir. Daha sonra Sasanilerin egemenliğine 3. Yüzyılda giren bölge, 6. Yüzyılda ise Bizanslıların yönetimine girmiştir. İlçe, 645 yılından sonra yerel Ermeni beylerinin yönetiminde kaldıktan sonra 12. yy’da kurulan Ahlat Şahlar’ın eline geçmiştir. Ancak 13. yy’da Moğol saldırısına uğrayan bölge bir süre yerel beylerin yönetiminde kalmıştır. Bu durum kısa sürmüş olup bölge önce Timur’un ardından Karakoyunluların, egemenliğine

girmiştir. Safevilerin yönetimi altına 16 yy başlarında girmiştir. Bölgenin Osmanlı devletine bağlanması ise 16 yy ortalarında gerçekleşmiştir. Önceleri Kotur-Elbak adıyla bilinen ilçe, 19. yüzyıl sonlarında Van vilayetinin Hakkâri sancağına bağlı Elbak kazası olarak geçmektedir (Şekil 4.11). İlçenin adı Cumhuriyet döneminde Başkale olarak değiştirildi (Şekil 4.12- 13), (Anonim, 2018c).

Şekil 4.11. Başkale ilçe merkezinden 1900'lü yıllara ait olduğu düşünülen bir fotoğraf (Anonim, 2019e).

Şekil 4.12. Başkale İlçe Merkezi'ni gösteren 1974 tarihli bir fotoğraf (Anonim, 2019f).

Şekil 4.13. Başkale İlçe Merkezi'nden günümüze ait bir görünüm (Anonim, 2019g).

Başkale'de Önemli Doğal ve Tarihi Değerler

Eski tarihi devirlerden itibaren yerleşim özelliği bulunan Başkale'de, tarihsel mimari değeri bulunan yapılar mevcuttur. Bunun yanında doğal güzelliklere de sahip bir yerleşimdir. İlçe sınırlarında bulunan İspiriz Dağı, sahip olduğu zengin flora ve faunasıyla önemli bir doğa alanıdır. Başkale'ye 6 km uzaklıktaki sıcak su kaynağı olan Kelegom, hemen ilçenin girişindeki Batkam Deresi kenarı ve ilçeden 3 km uzaktaki Değirmen Deresi kenarı başlıca mesire ve piknik alanlarıdır (Kılıç, 2006). Doğal süreçler sonucunda oluşan bazı özgün yer şekillerine ilçe sınırları içerisinde rastlanmaktadır. Akçalı köyünde, yaklaşık 100 x 200 m boyutlarına sahip karstik oluşumlu travertenler mevcuttur (Şekil 4.14). Ayrıca Yavuzlar köyündeki peri bacaları da yine turistik değeri yüksek doğal bir kaynaktır (Şekil 4.15), (Elmacı ve Sever, 2011; Anonim, 2019h).

Şekil 4.14. Başkale'nin Akçalı Köyü'nde bulunan travertenler (Anonim, 2019h).

Şekil 4.15. Başkale'nin Yavuzlar Köyü'nde bulunan peri bacaları (Anonim, 2019ı).

Başkale'deki başlıca bazı mimari yapılar; Aziz Bartholomeus Manastırı, Kelekom Köprüsü, Pizan Hüsrev Paşa Medresesi, Pizan Kalesi, Pizan Hüsrev Paşa Türbesi, Yukarı Türbe ve Soreder(Kızıl Kilise) Kilisesi'dir (Kılıç, 2006).

Aziz Bartholomeus Manastırı

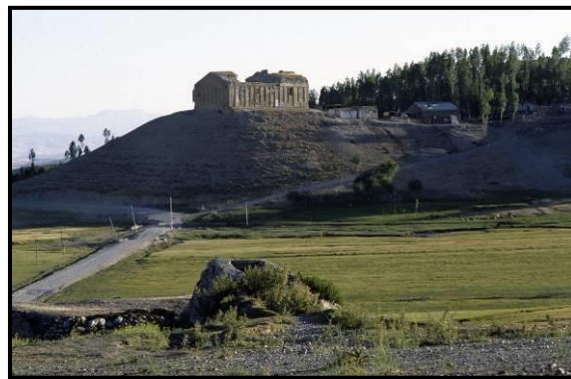
Başkale ilçesine 23 km uzaklıkta bulunan Albayrak, yöredeki ismiyle kilise anlamına gelen Dêr Köyü'nde bulunmaktadır. *Dêr* kelimesi Kürtçe'de kilise demektir. Aziz Bartholomeus'un mezarı üzerine 4. yüzyılda inşa edildiği tahmin edilen manastırla ilgili ilk yazılı bilgi 1338 yılına ait bir el yazmasında geçen "*Aziz Bartholomeus'un koruması altında*" cümlesi ile karşımıza çıkmaktadır. Yapı daha sonra 1647-1655, 1760 ve 1877'de kapsamlı onarımlar geçirmiştir. Günümüze ulaşan şekil 17-19. yüzyıllardan

kalmadır. Manastırın Birinci Dünya Savaşı'na kadar bölgede yaşayan Ermeniler tarafından kullanıldığı bilinmektedir (Kılıç, 2006; Anonim, 2019i).

Manastırını mimari açıdan ele alıp inceleyen W. Bachmann, yapıya ait 1913 yılında birçok bilgi ve fotoğraf yayınlamıştır (Şekil 4.16). Bu kaynağa göre, kilise ve ona bitişik durumdaki Jamatundan oluşan yapının batısında bir süthane, papaz evleri ve diğer tesisleri bulunmaktadır. İç ile dış duvarları açık ve koyu kahverengi volkanik tüf taşıyla kaplanmıştır. Birinci dünya savaşından sonra kullanılmayan manastır, 1966 yılında gerçekleşen depremde büyük hasar görmüş ve kilise ve jamatunun üst örtüleri yıkılmış bir şekilde günümüze gelebilmiştir. Ayakta kalabilen yapı kısımları ise 2013 yılına kadar askeri üs olarak kullanılmıştır (Şekil 4.17), (Kılıç, 2006; Anonim, 2019i; Anonim, 2019j).

Şekil 4.16. W. Bachmann tarafından 1913 yılında yayınlanan Aziz Bartholomeus Manastırını'na ait fotoğraflar (Anonim, 2019j).

Şekil 4.17. Aziz Bartholomeus Manastırını'na ait 1980 tarihli kuzeydoğu yönünden çekilmiş bir fotoğraf (Anonim, 2019j).

Manastırın mimari plan ve cephe oluşumu açısından kendi döneminde önemli nitelikler barındırdığı anlaşılmaktadır. Batı cephesinde ortalanmış vaziyetteki anıtsal giriş kapısı, oldukça dikkat çekmektedir. Yapının tamamında düzgün kesme taş kullanılmış olup kilise ve jamaton bölümlerinden meydana gelmektedir. Kare planlı jamaton, yanlardan karşılıklı atılmış dört kemer üzerine oturan çapraz tonozla örtülmüştür. Kilise kısmı ise merkezi kubbeli ve haç planlıdır. Yapı ayrıca plastik figürleriyle de ön plana çıkmaktadır (Şekil 4.18), (Anonim, 2019i; Anonim, 2019k).

Şekil 4.18. Plastik figürleri ve sütunlarıyla manastır girişi (Anonim, 2019k).

Kelekom Köprüsü

Başkale-Hakkâri karayolunun 25. km'sinde Zap suyu üzerinde bulunmaktadır. (Şekil 4.19). Köprü'nün inşa tarihiyle ilgili kesin bir bilgiye ulaşılamamaktadır. Köprüde bulunan bir yazıtta göre 1655 yılında Abbasi komutanlarından Albak emiri Hüsrev paşa tarafından onarımdan geçtiğinden bahsedilmektedir (Kılıç, 2006).

Taş köprü, Zap suyuna doğu-batı yönünde yerleştirilmiş, 34.39 m uzunluğunda, 3.52 m genişliğinde ve 6.19 m yüksekliğindedir. İki gözlü olan köprü'nün yolu her iki yana eğimli olarak yapılmıştır (Kılıç, 2006).

Şekil 4.19. Kelekom Köprüsü (Anonim, 2019).

Pizan Hüsrev Paşa Medresesi

Hüsrev Paşa Medresesi, Başkale ilçesinin 7 km güneybatısında bulunan Örenkale, asıl ismiyle Pizan köyünde, kalenin doğusundaki eğimli arazide yer almaktadır. Medresenin, sivri kemer içerisinde bulunan giriş kapısının üstündeki yazıta göre, 1653 yılında Hüsrev Paşa tarafından yaptırılmıştır. Yapının beden duvarları ile zemin katı sağlam olup, düz dam ile iç avlu kemerlerinin bir bölümü yıkık durumdadır. Medrese, 2009 yılında Van Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kurul Müdürlüğü tarafından tescil edilmiştir (Kılıç, 2006).

Hüsrev Paşa (Pizan) Medresesi, iki katlı açık avlulu bir yapıda inşa edilmiştir. Açık avlunun kuzey ve güney her iki yanında yer alan mekânların üzeri düz dam kurşun kaplama ile örtülüdür. Medresenin batı duvarı arazinin topografyasına bağlı olarak aynı aks üzerinde olmayıp, güney yönünde içe eğik bir yapıda olacak şekilde araziye konumlandırılmıştır. Kuzeydoğu cephesinin ortasında yer alan sivri kemerli niş içerisindeki 59 cm genişliğinde olan giriş kapısı ile açık avluya girilmektedir (Şekil 4.20), (Öztürk ve Direk, 2017).

Şekil 4.20. Pizan Hüseyin Paşa Medresesi giriş kapısının yer aldığı kuzeydoğu cephesi (Anonim, 2018e).

Avlu, 633 x 1593 cm ölçülerinde dikdörtgen bir plana sahiptir. Avlunun güneyinde ve kuzeyinde dört adet sivri kemer bulunmaktadır (Şekil 4.21). Bu kemerlerden sonra odalara geçiş sağlanmaktadır. Yapının üst katlarına da sivri kemerlere bitişik haldeki merdivenler ile geçilmektedir (Öztürk ve Direk, 2017). Medresenin kuzeydoğu cephesi güneye doğru eğimli bir yapıda biçimlenmiştir. Düz dam kademelenmesi, üç adet baca, çörtten ve zemin topografyası ve dikdörtgen ölçülerde tutulan pencereler cephesi belirleyen ana elemanlardır (Şekil 4.22), (Öztürk ve Direk, 2017).

Şekil 4.21. Pizan Hüseyin Paşa Medresesi açık avlu görünümü (Öztürk ve Direk, 2017).

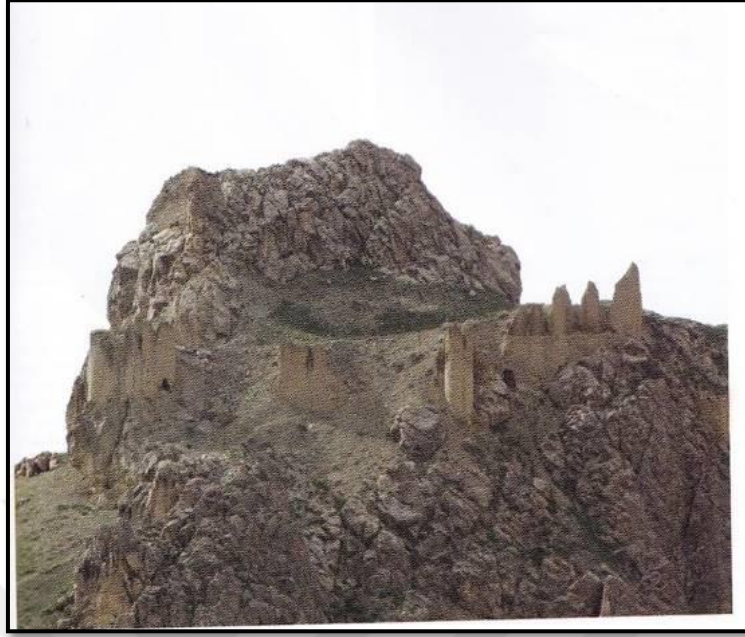

Şekil 4.22. Pizan Hüsrev Paşa Medresesi batı görünüşü (Öztürk ve Direk, 2017).

Pizan Kalesi

Kale, Pizan Köyü'nün kuzeyden yaslandığı, sarp kayalıklarla kaplı, yüksek bir yamaçta kurulmuştur (Şekil 4.23). Arazinin engebeli yapısına uydurulmuş düzensiz biçimli kale, doğu-batı yönünde uzanmıştır. Geçirmiş olduğu tahripler sonucu tam bir planı çıkarılamamaktadır (Kılıç, 2006).

Kısmen ayakta olan güney ve batı dışındaki surları büyük ölçüde yıkılmıştır. Kalenin güneybatı köşesinde kısmen ayakta olan tek burç ise yarım daire planlı ve içerisinde minare olarak kullanılmış olduğundan döner bir merdiven bulunmaktadır. İç kalesi de tamamen yıkılmıştır. Oldukça dik olan dış kalenin batı yamacında, günümüzde kayıp durumdaki kale camisinin de olduğu 1653 yılına ait yazıtından anlaşılmaktadır. Kalenin depo ve mahzenleri de tamamen yıkılmışlardır (Kılıç, 2006).

Şekil 4.23. Pizan kalesinden bir görünüm (Anonim, 2018a)

Pizan Hüsrev Paşa Türbesi

Pizan Hüsrev Paşa Türbesi, Başkale ilçesine bağlı Pizan Köyünde, kalenin güneybatı yamacında yer almaktadır (Şekil 4.24). Türbenin Hüsrev paşa adına yapıldığı bilinmektedir. İçerisinde Hüsrev Paşa'nın, oğlu Süleyman Paşa'nın, diğerleri de amcasına ve akrabalarına ait olduğu bilinen altı adet mezar bulunmaktadır (Kılıç, 2006).

Kare plana sahip olan türbe, dıştan 8.9 m x 8.9 m ölçülerindedir. Kuzey duvarında bulunan küçük giriş kapısının etrafı, söve taşlarıyla kaplıdır. Diğer cepheleri ise düz duvar şeklindedir. Kesme ve moloz taşlarıyla örülen duvarın üzeri sekizgen piramidal bir külahla örtülmüştür. İç oda kısmında, sekizgen külaha geçişte köşe kemerleri kullanılmıştır. Herhangi bir süslemeye yer verilmemiştir. Yapıdaki kesme taşlar sökülüştür (Kılıç, 2006).

Şekil 4.24. Pizan Hüseyin Paşa Türbesi (Anonim, 2018a)

Yukarı Türbe

Pizan kalesinde günümüzde tespiti yapılabilen iki türbeden biri, Yukarı Türbe'dir. Kim tarafından yaptırıldığı bilinmeyen türbe, Hüseyin Paşa Türbesi'nin batısında bulunmaktadır (Şekil 4.25). Tam yapım tarihine ait bir belge mevcut değilse de, etrafındaki yapılardan dolayı 17. yüzyılın ikinci yarısından kaldığı sanılmaktadır (Kılıç, 2006).

Kare planlı türbe, 6 x 6 m boyutlarında ve giriş kapısı batı cephesinde bulunmaktadır. Kuzey ve güney cephelerinde ise birer mazgal pencereye rastlanmaktadır. Yapının duvarları çoğunlukla moloz taşla, duvar köşeleri kesme taşla örülmüştür. Örtü sistemi içten kubbe, dıştan piramidal bir külahla geçilmiştir. Günümüzde, sıvasız ve süslemesiz duvarlarının düzgün taşlarından çoğu sökülmüştür (Kılıç, 2006).

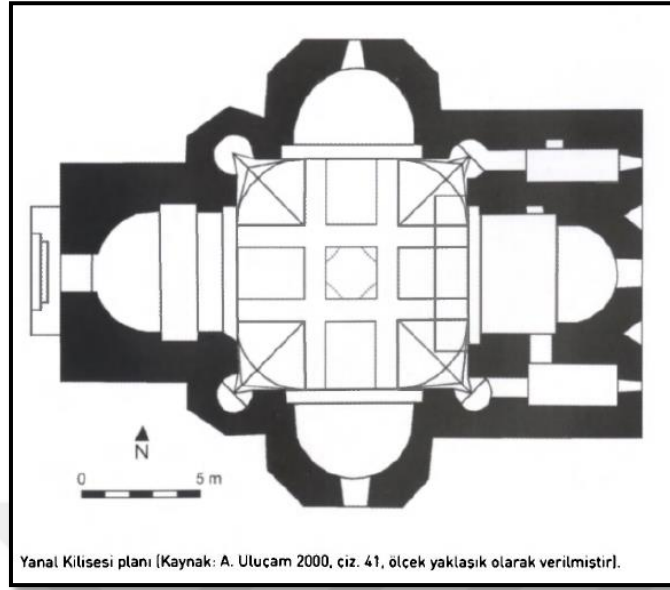

Şekil 4.25. Yukarı Türbe (Anonim, 2018e).

Soreder Kilisesi (Kızıl Kilise)

Başkale ilçesine bağlı Yanal (Soreder) Köyü'nde bulunan yapı, 7. ve 9. yüzyıllar arasına tarihlendirilmektedir (Kılıç, 2006). Kilise, *aziz ejmiacin* adına yaptırılmıştır. Yapıda kırmızımsı bir kireç taşı kullanıldığından yöre halkınca, kırmızı kilise anlamına gelen “soredêr” adı ile bilinmektedir (Anonim, 2018f).

Doğu batı yönünde uzanan yapı, plan tipi itibariyle yonca yaprağı planlı kilise tipine örnek teşkil etmektedir (Şekil 4.26). Kaburgalı bir kubbeyle örtülen yapının yükleri ise merkezinde kesişen karşılıklı ikişer kemer vasıtasıyla taşınmaktadır. Kubbe dıştan kenarları yuvarlatılmış kare planlı bir kasnak gibi görünmektedir. Batı yönünde bulunan giriş kapısı sivri kemerlidir. İçten yarım daire planlı kollardan, doğudaki apsis kısmı ile batıdaki giriş kolu diğerlerine göre daha uzun tutulmuştur. Papaz hücreleri, doğudaki apsisin iki yanında bulunmaktadır (Şekil 4.27), (Kılıç, 2006).

Şekil 4.26. Soreder Kilisesi (Kızıl Kilise) planı (Kılıç,2006).

Şekil 4.27. Soreder Kilisesi (Kızıl Kilise) görünümleri (Anonim, 2018f).

4.2. Başkale Kırsal Konutları

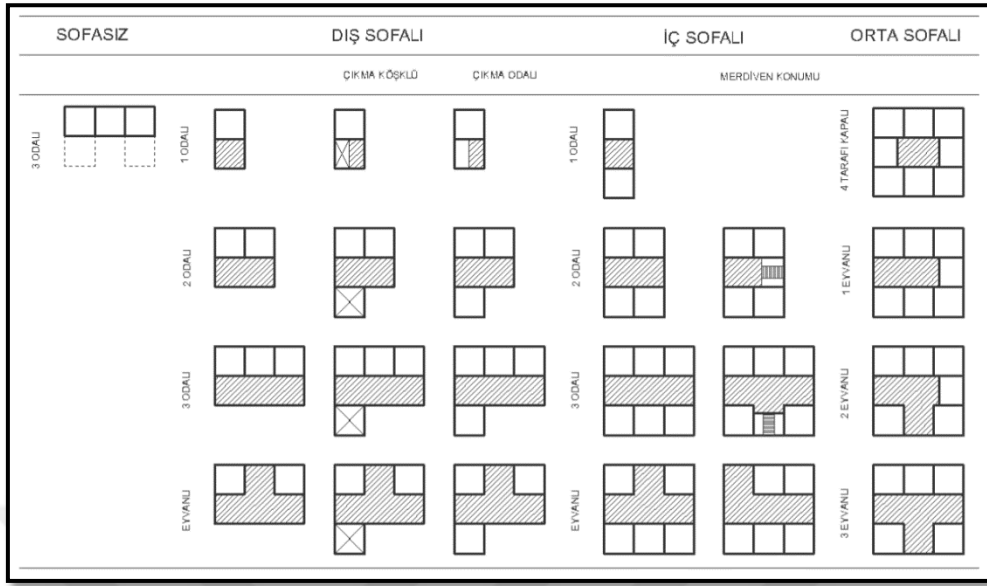
Kırsal konutların oluşumunda etkili olan fiziksel çevre ve sosyo- kültürel ile ekonomik etkenler aynı şekilde Başkale kırsal konutlarının meydana gelmesinde de etkili olmuşlardır. Yörenin dağlık ve sarp araziden oluşan coğrafyası, mimarinin şekillenmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Nitekim bu coğrafik yapı, yerleşimlerin dağınık ve birbirinden uzak olarak gelişim göstermesinde etkili olmuştur. Aynı zamanda eğimli arazi yapısına uygun mimari çözümler geliştirilmiştir.

Bölgenin kalabalık aile ve aşiret yapısı, mimari planlamaya da yansımıştır. Ancak buna rağmen yine de evlerin oluşumunda, fazla büyük boyutlara ve karmaşık plan tiplerine rastlanmamaktadır.

Yörede yapı malzemesi olarak bulunabilirliği göz önüne alınarak kerpiç, taş ve ahşap kullanımı ön plandadır. Yapım teknikleri ve kullanılan malzeme seçimleri, Anadolu'nun diğer bölgelerinde de olduğu gibi coğrafi koşullar ve iklim şartları etkisinde oluşmuştur. Başkale kırsal konutlarında yapı malzemesi olarak çoğunlukla taş temel üzerine kerpiç kullanılmıştır. Ancak duvarlarında da taş malzeme kullanılan örneklerle de rastlanabilmektedir. Evler ahşap hatıllı, düz damlı olarak inşa edilmiştir.

Başkale kırsal konutlarında, ilk girilen mekân sofadır. Yöre halkının sofayı *kolan* ismiyle ifade etmekte olduğu görülmüştür. Sedad H. Eldem(1954), “Türk Evi Plan Tipleri” adlı çalışmasında, Türkiye’de görülen konutlarda, planı teşkil eden başlıca elemanlar arasında sofayı gösterir. Sofa, bir yandan diğer mekânlara geçiş işlevi görürken aynı zamanda ev halkının günlük toplanma, eğlenme alanı olarak da tanımlanmaktadır. Eldem, Türkiye geleneksel konut planlarını sofanın konumuna göre sınıflandırmaktadır (Şekil 4.28), (Eldem, 1954). Bunlar;

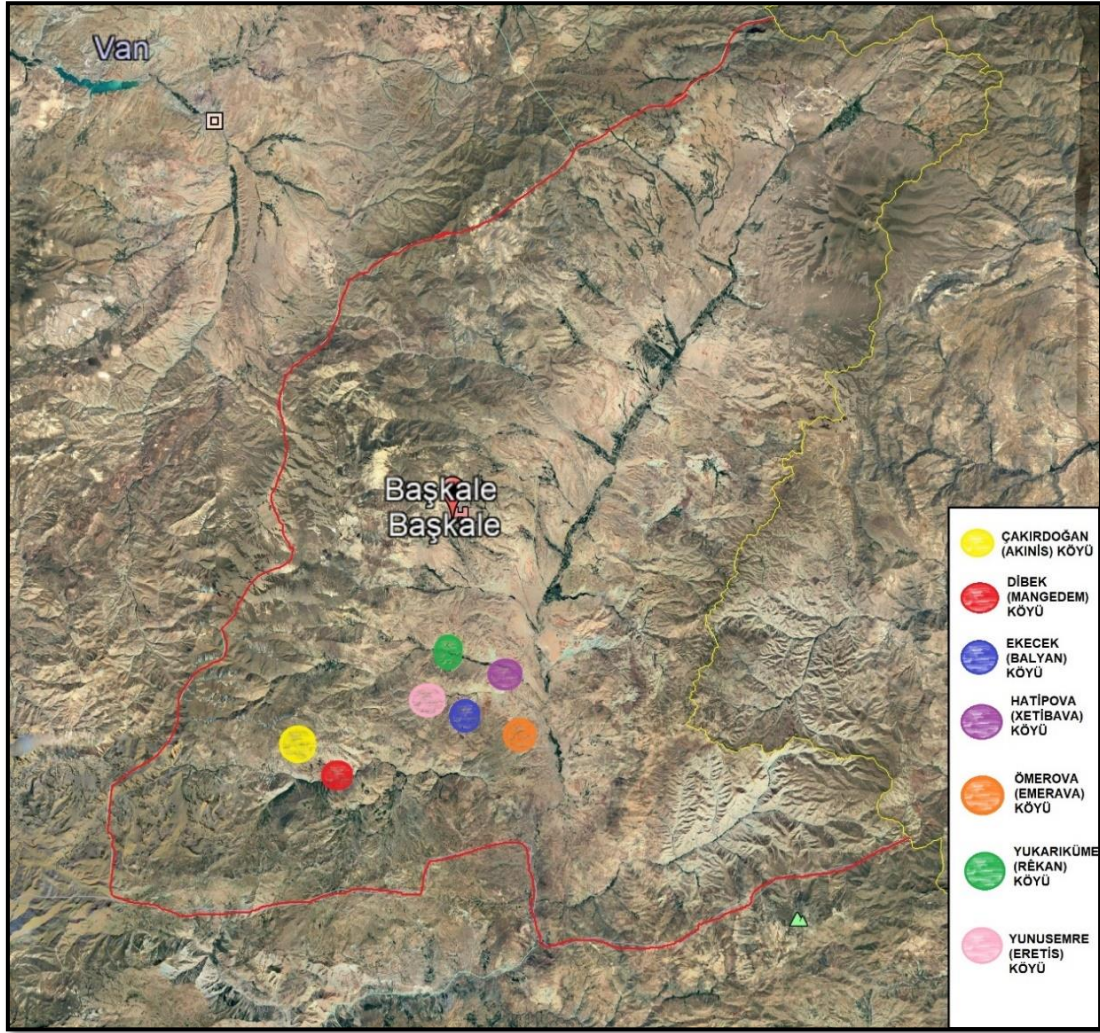
- a) Sofasız plan tipi
- b) Dış sofalı plan tipi
- c) İç sofalı plan tipi
- d) Orta sofalı plan tipi’dir (Eldem, 1954).

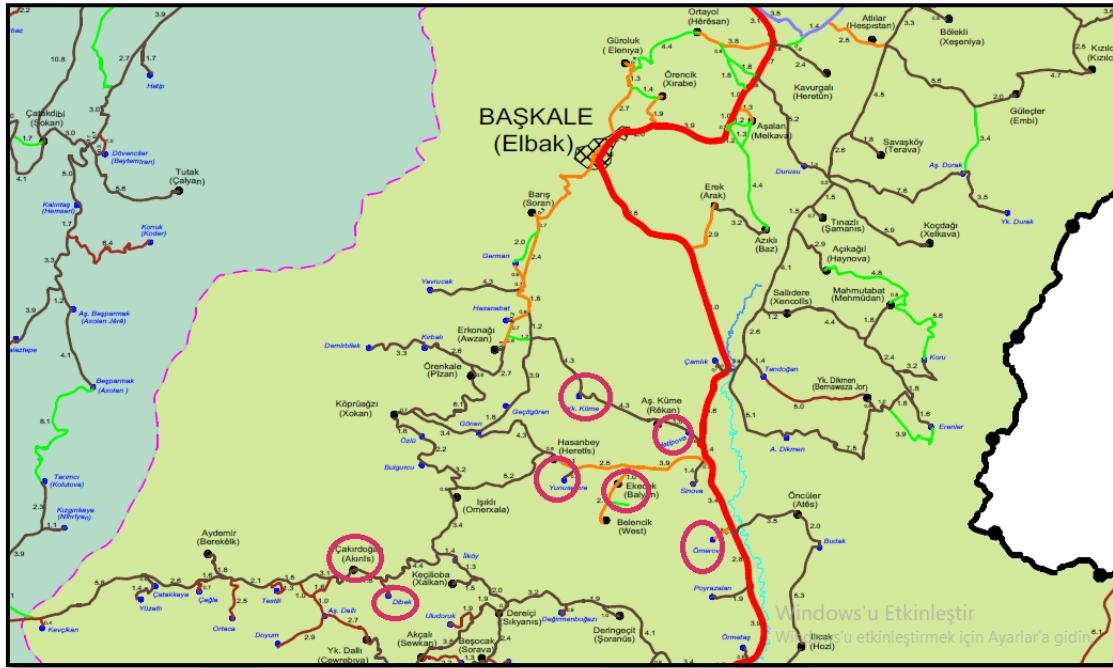
Şekil 4.28. S. Hakkı Eldem'in Türk Evi tipolojisi (Işık, 2017).

Yöre mimarisinde konutların vazgeçilmez bir unsuru olan tandır evleri, Başkale kırsal konutlarında yapıdaki yeri itibariyle oldukça farklı konumlanma örnekleri göstermektedir. Öte yandan geçim kaynağı hayvancılık olan Başkale'de, ahırlar da konutların önemli bir bölümünü teşkil etmektedir. Genel olarak bahçe duvarları olmamakla birlikte mevcut olanlar ise ya tamamen taş malzemedен ya da altı taş üst kısmı kerpiçten yapılmıştır.

Çalışma kapsamında, Başkale ilçesi kırsal kesimlerinde en özgün ve özelliklerini büyük oranda korumuş kırsal konutlar incelenmeye çalışılmıştır. Bu amaçla, Başkale ilçesine bağlı 2 adet köy ve 5 adet mezraya gidilmiş ve birçok konut incelenmiştir. İnceleme sonucunda toplamda 30 adet konut çalışma kapsamında ele alınmaya değer görülmüştür. Çalışma kapsamında alan çalışması yürütülen köy ve mezralar; Çakırdoğan (Akınis) Köyü, Dibek (Mangedem) Mezrası, Ekecek(Balyan) Köyü, Hatipova (Xetibava) Mezrası, Ömerova (Emerava) Mezrası, Yukarıküme (Rêkan) Mezrası ve Yunusemre (Eretis) Mezrası'dır (Şekil 4.29-30).

Şekil 4.29. Çalışma kapsamında Başkale ilçesinde incelenen kırsal yerleşmeler (12/2016 tarihli Google Earth hava fotoğrafı üzerinde yazar tarafından işaretleme yapılmıştır).

Şekil 4.30. Çalışma kapsamındaki kırsal yerleşmelerin konumları (Van BB. den temin edilen harita üzerine yazar tarafından köy ve mezralar yuvarlak içine alınarak işaretlenmiştir).

4.2.1. Çakırdoğan (Akinis) Köyü

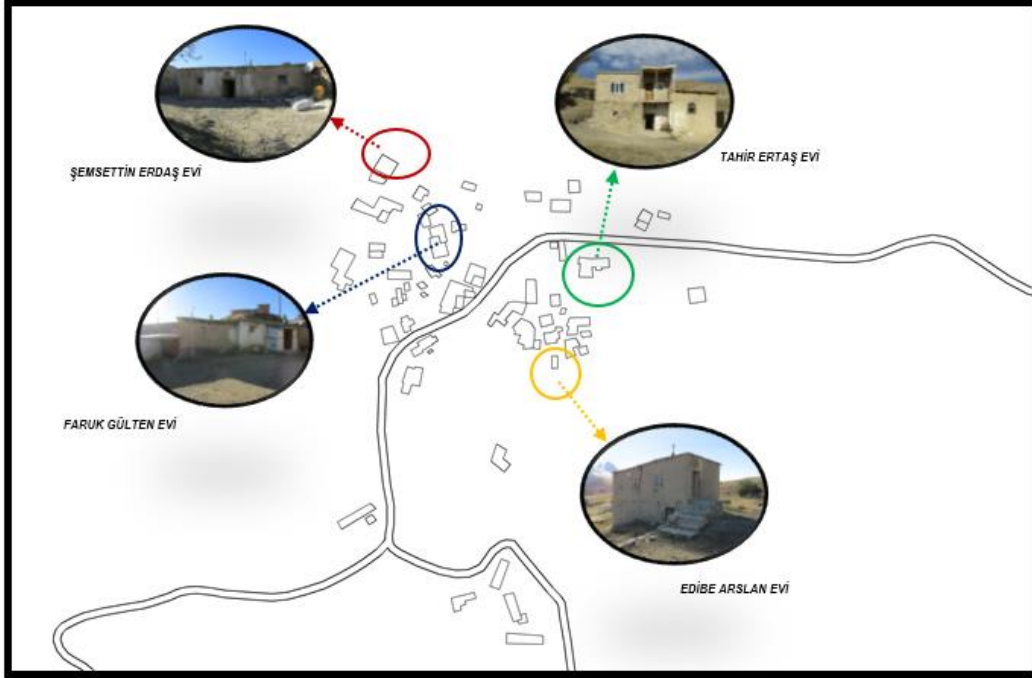
Başkale ilçesine 65 km mesafede yer alan Çakırdoğan, yöredeki ismiyle Akinis Köyü, kırsal konutların az değişime uğradığı, birçoğunun kullanımda olduğu bir yerleşimdir (Şekil 4.31). Toplam hane sayısı 30 olan köyde, yöresel yapı malzemesi ve yapım tekniği kullanılarak inşa edilmiş konut örnekleri çoğunluktadır (S. Çivi, Başkale Bld., 2019, sözlü görüşme). Köy alanında yerinde yapılan genel bir incelemeden sonra 4 adet konut özgünlük ve yöresel mimari özelliklerinden dolayı araştırma kapsamına alınmıştır.

Bunlar;

1. Edibe Arslan Evi
2. Faruk Gülten Evi
3. Şemsettin Erdaş Evi
4. Tahir Ertaş Evi'dir (Şekil 4.32).

Şekil 4.31. Çakırdoğan (Akınis) Köyü uydu görüntüsü (08/2018 GoogleEarth).

Şekil 4.32. Çakırdoğan (Akınis) Köyü'nde incelenen konutların konumları (08/2018 tarihli GoogleEarth hava fotoğrafı üzerinde yazar tarafından işaretleme yapılmıştır).

1. Edibe Arslan Evi

Başkale ilçesi, Çakırdoğan(Akımıs) Köyü'nde yer alan Edibe Arslan Evi iki katlı, düz toprak damlıdır. Konutun inşa tarihine ilişkin kesin bir bilgiye ulaşılamamaktır. Bununla birlikte taşınmazın, en az 60-70 yaşında olduğu belirtilmektedir (E. Gülten, 2018, sözlü görüşme). Yapı iki katlı, dört cepheli ve kuzey yönünden alt kat duvarı 185 cm toprağa gömülü haldedir. Evin sahipleri Başkale ilçe merkezine taşındığından evde ikamet eden bulunmamaktadır (Şekil 4.33-34).

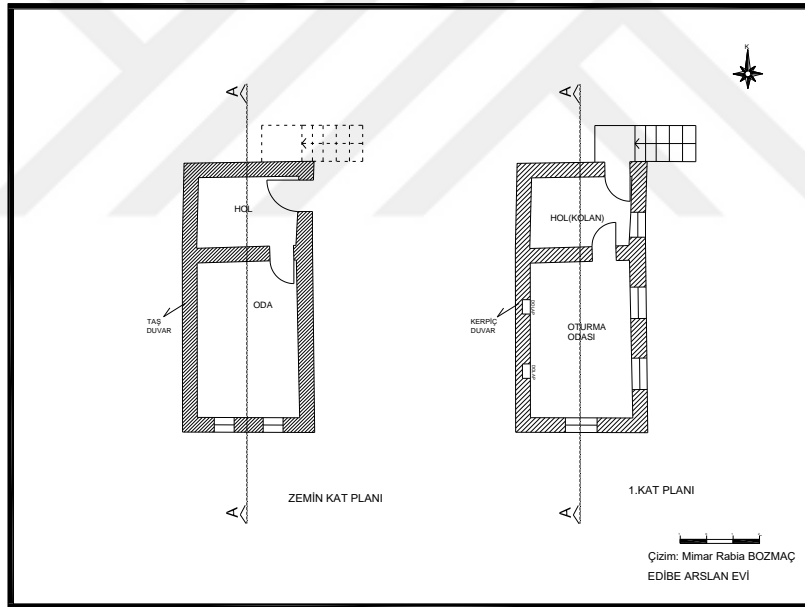
Köylerde genellikle duvarlarla ayrılmış araziler olmadığından evlerin kendilerine özel bahçe alanlarına da pek rastlanmamaktadır. Aynı şekilde Edibe Arslan Evi'nde de bu durum geçerlidir. Dolayısıyla evin dört tarafında açık halde bulunan arazi, konutun doğal bahçesi konumundadır.

Plan özellikleri: Konutun zemin katı taş, birinci katı ise kerpiç malzemeden inşa edilmiştir. Zemin kat kotu yol kotundan 80 cm aşağıda bulunmaktadır. Konutun zemin katına doğu cephesinden tek kanatlı bir ahşap kapıyla girilmekte ve bir sofa (kolan) ile bir odadan oluşmaktadır. Sofa 270 x 380 cm boyutlarına sahiptir ve güney duvarındaki ahşap kapıyla odaya giriş sağlanmaktadır. Oda 380 x 600 cm boyutlarında olup güney duvarında aynı ölçülerde, iki adet pencere bulunmaktadır. Çift kanatlı ahşap pencerelerin boyutları 75 x 100 cm'dir. Konutun birinci kat plan tipi, zemin kat plan tipiyle aynıdır.

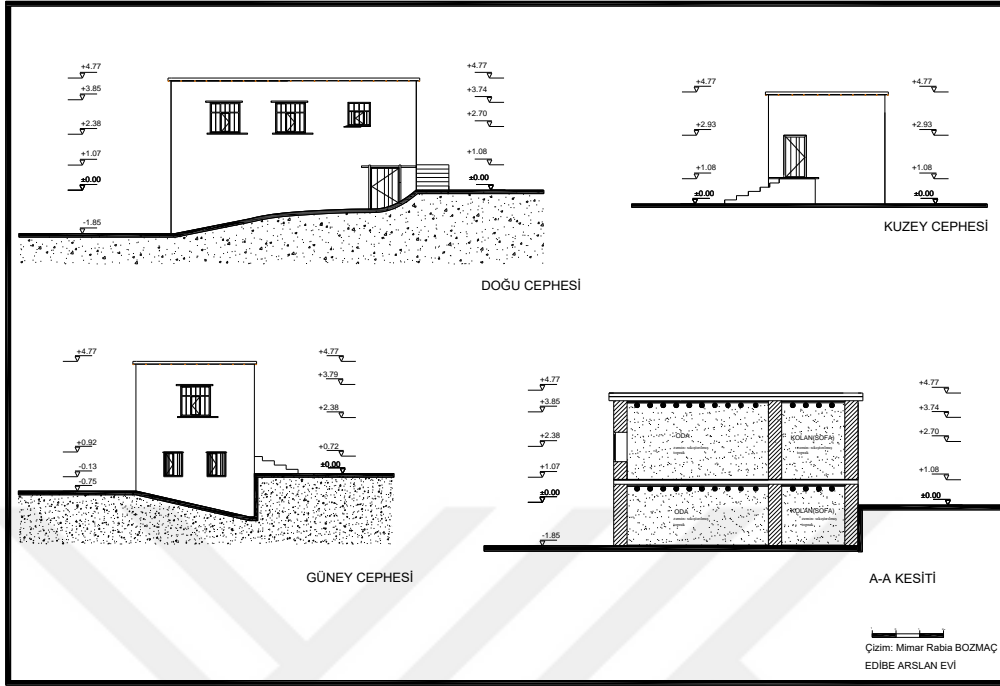
Birinci kata giriş, dıştan taş bir merdivenle sağlanmakta olup giriş kotu, yol kotundan 108 cm yukardadır. Altı basamaktan oluşan giriş sahanlığından tek kanatlı ahşap bir kapıyla sofaya girilmektedir. Sofa 270 x 380 cm boyutlarındadır. Doğu duvarında bir adet ahşap pencere bulunmaktadır. Güney duvarında yer alan ahşap, tek kanatlı bir kapıyla odaya girilmektedir. Oda 380 x 600 cm boyutlarına ve üç adet pencereye sahiptir. Güney cephesinde bulunan tek ahşap pencere ile doğu duvarındaki iki ahşap pencere aynı olup 120 x 130 cm boyutlarındadırlar. Ayrıca odanın batı duvarında birbirinden 190 cm uzaklığında iki adet eşit ölçülerde yapılmış dolap bulunmaktadır. Dolapların ölçüleri 55 x 60 cm olup derinliği ise 30 cm'dir. Duvar kalınlığı her katta 56 cm olarak ölçülmüştür (Şekil 4.35). Üst örtüsü, ahşap keranlı düz

toprak damdır. Yapının dış cepheleri çamur sıvalı olup zemin katın taş duvarlarının sıvasında yer yer dökülmeler meydana gelmiştir.

Cephe düzeni: Edibe Arslan Evi'nin, konumlandığı eğimli arazi, aynı şekilde cephede de hissedilmektedir. Doluluk-boşluk oranında, bir uyumun izlendiği gözlemlenmektedir. Nitekim daha düşük yükseklikte olan zemin kat kapı pencere boşlukları ile üst kattakiler farklı boyutlarda tutulmuştur. Batı cephesi dışındaki cepheler çamur sıvalı olup özellikle alt katın taş duvarlarının sıvalarında yer yer dökülmeler meydana gelmiştir. Saçaklar, yağışlar düşünülerek 20-30 cm kadar uzatılmıştır. Saçak altlarındaki ahşap mertekler ve pencere ve kapı üstlerindeki ahşap lentolar, cephede görülen hareketlilik unsurlarıdır. Cephelerde herhangi bir süslemeye rastlanmamaktadır (Şekil 4.36).

Şekil 4.33. Edibe Arslan Evi kat planları.

Şekil 4.34. Edibe Arslan Evi kesit ve cephe çizimleri.

Şekil 4.35. Edibe Arslan Evi üst kat iç mekân görüntüleri.

a. Kuzeydoğu yönünden görünümü

b. Güney görünüşü.

Şekil 4.36. Edibe Arslan Evi'ne ait fotoğraflar.

2. Faruk Gülten Evi:

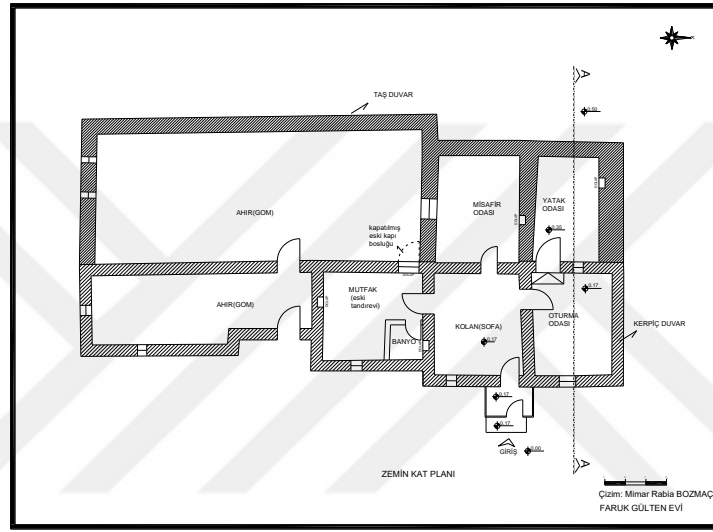
Çakırdoğan (Akınis) Köyü'nde bulunan Faruk Gülten Evi tek katlı olup yarısı kerpiç diğer kısmı ise taş malzemedен inşa edilmiştir (Şekil 4.37). Taşınmazın en az 70-80 yıl önce yapıldığı belirtilmektedir (E. Gülten, 2018, sözlü görüşme). Konut mevcutta da kullanılmaya devam edilmektedir. Konutun ana girişi doğu cephesinden sağlanmakta olup bu cephede eğim nerdeyse yok denecek kadar azdır. Ancak özellikle batı cephesi olmak üzere batı ve kuzey cephelerinde yapının büyük kısmı toprağa gömülü haldedir (Şekil 4.38). Konutun çevresinde herhangi bir ihata duvarı vs bulunmamaktadır. Dolayısıyla evin, herhangi kapalı bir bahçe ve avlu gibi bir oluşumu söz konusu değildir.

Plan özellikleri: Konuta, etrafı branda ile kapatılmış küçük bir antreye açılan tek kanatlı ahşap bir kapıdan tek basamakla giriş sağlanmaktadır. Antreden sofa (kolan) mekânına girilmektedir. Sofa 420 x 500 cm ölçülerinde olup buradan mekânlara dağılım söz konusudur. Sofanın giriş cephesine açılan 50 x 60 cm ölçülerinde küçük bir penceresi bulunmaktadır. Sofanın kuzey duvarından 100 x 170 cm ölçülerinde tek kanatlı ahşap bir kapı ile oturma odasına geçiş sağlanmaktadır (Şekil 4.39). 385 x 505 cm boyutlarındaki odanın doğu duvarında 80 x 95 cm ölçülerinde bir adet penceresi bulunmaktadır. Buradan iki basamakla batıdaki 310 x 515 cm boyutlarındaki yatak

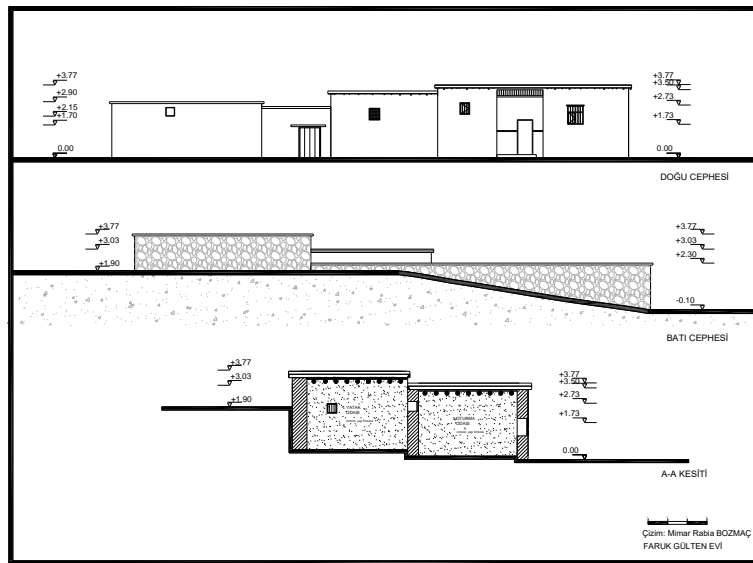
odasına geçilmektedir. Odada bir adet duvara gömme halde dolap nişi bulunmaktadır. Yatak odasının 50 x 50 cm'lik tek penceresi de oturma odasına açılmaktadır. Bu durumda, mekânın orijinal halinde farklı bir işlevde kullanıldığını, mevcut halinde ihtiyaca binaen yatak odası olarak kullanılmaya başladığı tahmin edilmektedir. Yöredeki konutlarda eskiden yatak odası şeklinde adlandırılmış mekan ayrımlarının belirgin olmadığı göz önünde bulundurulduğunda bu tahmin daha da güçlenmektedir. Sofadan batı duvarındaki kapı ile misafir odası olarak geçen mekana girilmektedir. 400 x 525 cm boyutlarındaki misafir odasının da yatak odası gibi sonradan bu işlevde kullanılmaya başladığı düşünülmektedir. Nitekim ahır mekânına açılan misafir odası penceresi de bunu kanıtlamaktadır. Pencere 100 x 80 cm ve gömme dolap nişi ise 45 x 45 cm boyutlarındadır. Sofanın güney duvarındaki tek kanatlı ahşap bir kapı ile önceden tandır evi olan mutfağa giriş sağlanmaktadır. Mutfagın bir köşesinde sonradan yapılan 160 x 170 cm boyutlarında bir banyo mekanı mevcuttur. Biri banyoda kalmak üzere iki adet 50 x 60 cm ölçülerinde gömme dolap nişi bulunmaktadır. Doğu duvarında 55 x 60 cm boyutlarına sahip bir pencere olup başka pencereye rastlanmamıştır. Mutfagın batı duvarında sonradan kapatıldığı anlaşılan bir kapı boşluğu ile eski tandır evinden direk ahıra geçiş sağlandığı görülmektedir. Konutta bitişik halde inşa edilmiş ancak kapıları günümüzde dışardan verilen iki adet ahır(gov) mevcuttur. Doğu cephesinden sac malzemedan sonradan eklenen bir giriş kısmı ile birinci ahıra girilmekte olup oradan da başka bir kapı ile arkadaki daha büyük olan ahıra girilmektedir. Her iki ahırda da ikişer adet küçük pencere boşluğuna rastlanmaktadır. Küçük ahır 340 x 1070 cm, diğeri ise 635 x 1580 cm boyutlarındadır. Konutun doğu kısmındaki sofa (kolan) , mutfak, oturma odası ve küçük ahır duvarlarında kerpiç, batıda kalan yatak odası, misafir odası ve büyük ahır ise taş malzemedan inşa edilmiştir. Bu malzeme farkı sonradan bazı kısımların eklendiğini düşündürmektedir.

Cephe düzeni: Konutun genel cephe görünümü oldukça sadedir. Cephelerde ilk olarak yapı malzemesi farkları göze çarpmaktadır. Kerpiç ve yaşam mekânı olan kısımlar saman katkılı çamur sıva ile sıvanmış ancak diğerkısımlar sıvasız haldedir. Yapının kütesine oranla pencere boşluklarının minimumda tutulmuş olduğu gözlemlenmektedir. Ön cephede bazı girinti ve çıkıntılar bulunmakla beraber bunların cepheye pek fazla hareket kattığı söylenemez. Saçak kenarları dışa çıkıntılı olup ahşap kerestelerin ön

planda olduğu bir görünümüdür. Batı cephesi büyük oranda toprağa gömülü olup çok azı görünmektedir. Kuzey cephesinde de yine kısmi bir toprağa gömülü cephe bulunmakta olup bu iki cephede de sağır duvarlar bulunmaktadır. Yapının dam kısmında birbirinden farklı kat yüksekliklerinden dolayı kademeli bir görünüm hâkimdir. Cephelerde herhangi bir süsleme veya kitabe rastlanmamaktadır (Şekil 4.40).

Şekil 4.37. Faruk Gülten Evi kat planı.

Şekil 4.38. Faruk Gülten Evi kesit ve cephe çizimleri.

Şekil 4.39. Faruk Gülten Evi oturma odası iç mekan görünümü.

a. Güneydoğu yönünden görünüm

b. Ön (doğu) cephesi

c. Güney cephesi

d. Güneybatı yönünden görünüm.

Şekil 4.40. Faruk Gülten Evi'ne ait fotoğraflar.

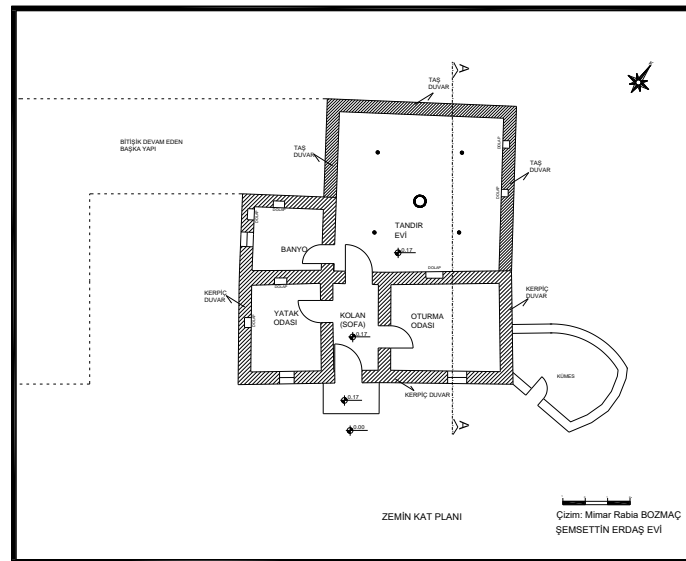
3. Şemsettin Erdaş Evi

Çakırdoğan (Akımis) Köyü'nde bulunan Şemsettin Erdaş Evi, tek katlı ve içerisinde tandır evi bulunmaktadır (Şekil 4.41). Konutun günümüzden 80-90 yıl önce inşa edildiği belirtilmektedir (E. Gülten, 2018, sözlü görüşme). Tandır evi taş malzemeden olup diğer kısımlar kerpiçten yapılmıştır. Ön cephe de olan güneydoğu cephesinde kayda değer bir eğim olmamakta ancak kuzeydoğu ile kuzeybatı cephelerinde yapının önemli kısmı toprağa gömülü haldedir (Şekil 4.42). Güneybatı cephesinde ise yapı başka bir konut ile kısmen bitişik nizamdadır. Konutun çevresinde herhangi bir ayırıcı duvar olmadığından sınırları belli ayrı bir avlu veya bahçe alanı da bulunmamaktadır.

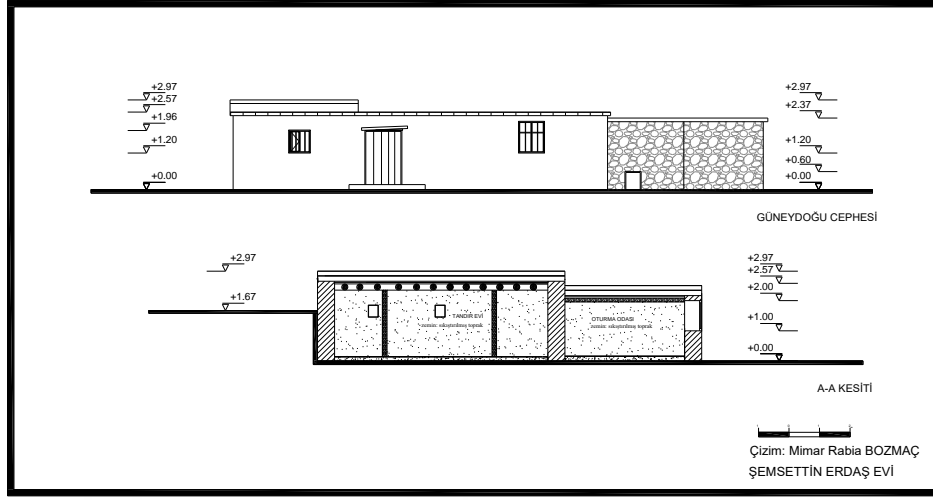
Plan özellikleri: Tek basamak ile tek kanatlı ahşap bir kapıdan sofa mekânına giriş sağlanmaktadır. Sofa (kolan) 200 x 385 cm boyutlarında olup ana mekânlara geçiş işlevi görmektedir. Sofanın kuzeydoğu duvarından tek kanatlı 100 x 180 cm ölçülerinde ahşap bir kapı ile oturma odasına girilmektedir. Oturma odası, 390 x 485 cm boyutlarında olup bir adet penceresi bulunmaktadır. Giriş cephesine bakan pencere, 85 x 105 cm ölçülerine sahiptir. Sofanın güneybatı duvarında bulunan ahşap tek kanatlı bir kapı ile yatak odası olarak kullanılan mekana geçilmektedir. Yatak odası, 310 x 390 cm boyutlarında olup bir adet penceresi ve iki adet duvara gömülü halde dolap nişi bulunmaktadır. 70 x 75 cm ölçülerindeki pencere, giriş cephesine açılmaktadır. Nişlerden güneybatı duvarında olanı 45 x 55 cm ölçülerinde, kuzeybatı duvarındaki diğer niş ise 55 x 60 cm ölçülerinde olup ikisi de yerden 120 cm yukarıda yer almaktadırlar. Sofanın kuzeybatı duvarındaki tek kanatlı 120 x 160 cm ölçülerindeki ahşap kapı ile tandır evine girilmektedir. Tandır evi daha çok mutfak olarak kullanılmakta olup içerisinde bulunan tandır duman gibi olumsuz etkilerden dolayı yakılmamaktadır. Tandır ihtiyacı ise evin dışında bulunan başka bir tandır evinden karşılanmaktadır. İçerideki tandır evi 705 x 735 cm boyutlarında ve tandır tam mekanın ortasında konumlanmış olup tandırın üstü, kırılmalı örtü sistemine benzer ve daha basit bir haliyle örtülmüş ve ortasında bir baca boşluğu bırakılmıştır. Dört adet ahşap sütun ile üst örtünün ahşap kirişlerine destek sağlanmıştır. Kuzeydoğu duvarında birbirinden 185 cm uzaklıkta bulunan 35 x 40 cm ölçülerinde iki adet duvara gömülü halde dolap

nişi bulunmaktadır. Güneydoğu duvarında ise 75 x 70 cm ölçülerinde başka bir nişi yer almaktadır. Tandır evinin güneybatı duvarında bulunan tek kanatlı ahşap bir kapı ile banyo olarak kullanılan bir mekana geçiş sağlanmaktadır. Banyo 280 x 310 cm boyutlarında olup içerisinde banyo taşı olan *çol* mevcuttur. Bir adet 65 x 55 cm ölçülerinde penceresi bulunmaktadır. İki adet duvara gömülü halde olan dolap nişleri, 50 x 50 cm boyutlarındadır. Konutun iç kısmında tuvalet bulunmayıp tuvalet ihtiyacının dışarda ayrı olarak bulunan mekanda sağlandığı görülmüştür. Ayrıca yapıya kuzeybatı tarafından bitişik halde bir kümes bulunmaktadır. Konutun içerisinde bulunan tandır evinden hareketle taşınmazın en eski plan tipine sahip olduğu tespiti yapılabilir (Şekil 4.43).

Cephe düzeni: Şemsettin Erdaş Evi, cephe özellikleri bakımından oldukça sade bir görünüme sahiptir. Konutta genel olarak çok küçük boyutlarda tutulan pencere boşlukları cepheleri de hareketsiz kılmıştır. Ön cephede var olan giriş kapısı ile yanlardaki iki pencere başlıca boşluklardır. Diğer cepheler sağır olmakla birlikte bir kısmı da toprağa gömülüdür (Şekil 4.44). Ön cephe çamur sıvalıdır ancak damdan akmakta olan ve tahliyesi iyi yapılamayan yağmur suları aşınmalara neden olmuştur. Taş duvar kısımları ise sıvasız bırakılmıştır. Saçak çıkıntıları mevcuttur. Pencere korkulukları süslemeden uzak düz demir çubuklardan ibarettir.

Şekil 4.41. Şemsettin Erdaş Evi kat planı.

Şekil 4.42. Şemsettin Erdaş Evi kesit ve cephe çizimleri.

a. Mutfak işlevi de gören tandır evi.

b. Oturma odası kapısı.

Şekil 4.43. Şemsettin Erdaş Evi iç mekan görünümleri.

a. Kuzeybatı yönünden bakış.

b. Doğu yönünden görünüm.

c. Şemsettin Erdaş Evi ön (güneydoğu) cephesi.

Şekil 4.44. Şemsettin Erdaş Evi'ne ait fotoğraflar.

4. Tahir Ertaş Evi

Tahir Ertaş Evi, Çakırdoğan (Akınis) Köyü'nde bulunmakta olup kerpiç malzeme kullanılmayan tamamı taştan yapılmış az sayıda evden biridir. Özellikle arka cepheye doğru toprağa gömülü halde olan kısımları mevcuttur. Yapının çoğunluğu tek katta bitmekte ancak yaşama mekânlarının bir kısmı sonradan ekleme ile briket malzemedен olup iki katlıdır. Konut, sonradan ihtiyaca göre eklenen birçok kısım ile son halini almıştır (Şekil 4.45). Taşınmazın en az 90 ile 100 yıl önce inşa edildiği belirtilmektedir (E. Gülten, 2018, sözlü görüşme). Günümüzde ev sahipleri tarafından kullanımı devam etmektedir.

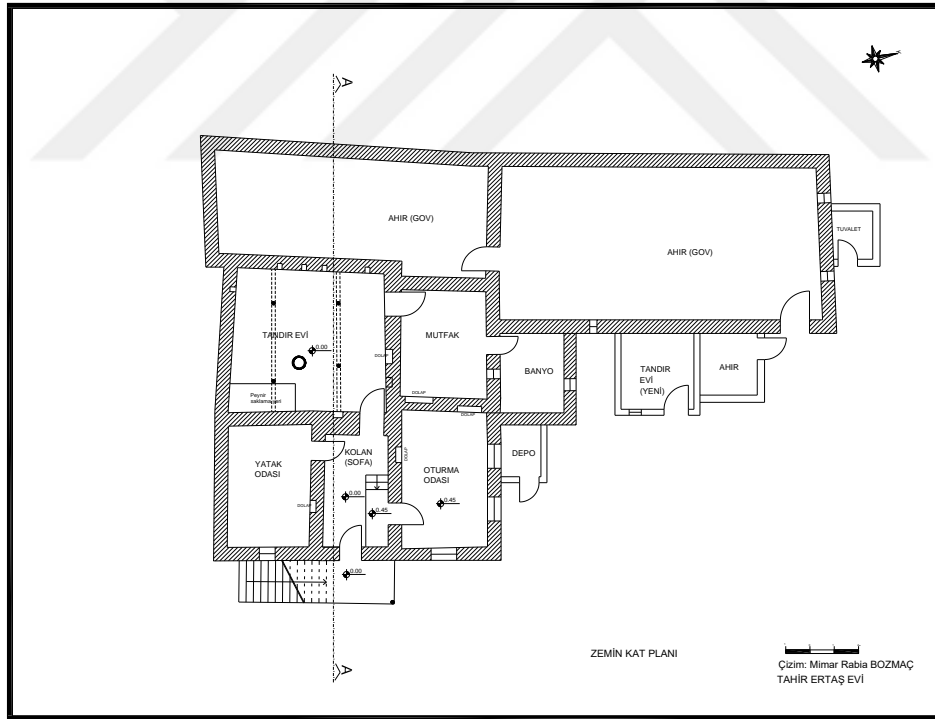
Plan özellikleri: Konuta, yol kotundan tek kanatlı ahşap bir kapı ile giriş sağlanmaktadır. Giriş kapısı yine diğer Başkale Kırsal Konutları'nda olduğu gibi kolan olarak adlandırılan sofa işlevli mekâna açılmaktadır. Sofa, burada da ana mekânlara dağılımı sağlayan fonksiyonda kullanılmaktadır. Sofanın kuzey duvarında üç basamaktan oluşan ahşap bir merdivenle oturma odasına geçiş sağlanmaktadır. Oturma odası 350 x 565 cm boyutlarında olup iki pencere ve üç adet dolap nişi bulunmaktadır. Biri giriş cephesinde diğeri kuzey cephesine açılan pencereler, 100 x 155 cm ölçülerindedirler. Sofanın güney duvarında yer alan ahşap bir kapı ile 340 x 505 cm

boyutlarındaki yatak odasına geçilmektedir. Odanın giriş cephesine bakan tek penceresi, 65 x 70 cm ölçülerinde ve 50 x 40 cm boyutlarında bir adet dolap nişi de mevcuttur. Sofanın batı duvarında, girişin karşısında tek kanatlı ahşap bir kapı ile mevcutta kiler olarak işlev gören tandır evine girilmektedir. Tandır evi, 580 x 630 cm boyutlarında ve içerisinde birçok dolap nişi bulunmaktadır. Bir adet tandır ve peynir saklama yerini bulunduran mekânda tandırın etrafında dört adet ahşap sütun mevcuttur. Günümüzde artık yakılmayan tandırın yerine dışarda sonradan yapılmış tandır kullanılmaktadır. Tandır evinin kuzey duvarında yer alan ahşap tek kanatlı bir kapı ile mutfağa geçilmektedir. Mutfak 350 x 450 cm boyutlarında ve bir adet dolap nişi ile bir adet penceresi bulunmaktadır. Pencere 40 x 40 cm ölçülerinde fakat sonradan eklendiği anlaşılan banyo mekânına açılmaktadır. Mutfaktan PVC bir kapı ile 260 x 330 cm boyutlarındaki banyoya girilmektedir. Banyonun kuzey duvarında bulunan tek penceresi 50 x 50 cm ölçülerindedir. Zemin katta bahsedilen bu ana yaşam mekânlarının dışında girişleri dışardan sağlanan iki adet ahır ile sonradan eklenen kısımlar bulunmaktadır. 635 x 1315 cm boyutlarında olan büyük ahıra doğu cephesinden tek kanatlı ahşap bir kapı ile girilmektedir. Daha küçük olan diğer ahıra ise büyük ahırdan geçilmekte olup 420 x 1110 cm ölçülerindedir. Yapıya sonradan ekleme kısımlar ise ihtiyaca göre belirlenmiş olup briket malzemedен inşa edilmişlerdir. Dışarda girişi evden bağımsız yapılan kullanımdaki tandır evi 300 x 300 cm boyutlarındadır. Bu tandır evine kuzey duvarından bitişik olan küçük bir ahır bulunmaktadır. Ahırın üstü sac ile kapatılmış olup burada hayvanların yavrularının tutulduğu belirtilmiştir. Bir diğer briket ekleme mekan olan ve banyoya bitişik haldeki depo ise 170 x 220 cm boyutlarındadır. Evin tuvaleti ise kuzey duvarında, büyük ahıra bitişik halde ve gözden uzak konumlandırılmıştır (Şekil 4.46).

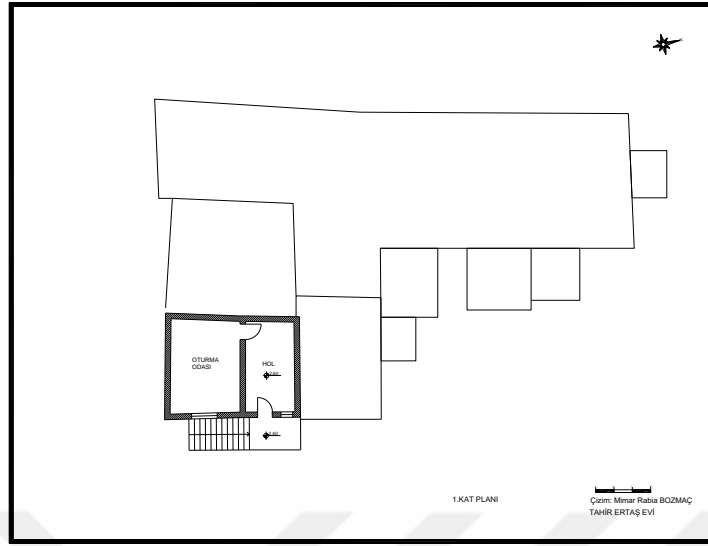
Birinci kata, tek kollu düz bir taş merdivenle 2.60 kotuna çıkılarak geçilmektedir. Üst kat sonradan ekleme olup briket malzemedен inşa edilmiştir. Merdivenden tek kanatlı ahşap bir kapı ile 270 x 500 cm boyutlarındaki hole girilmektedir. Holün girişe bakan cephesinde 65 x 90 cm ölçülerinde bir adet penceresi bulunmaktadır. Holden, 380 x 515 cm boyutlarındaki oturma odasına geçilmektedir. Oturma odasının 140 x 120 cm ölçülerinde ve giriş cephesine bakan bir adet penceresi bulunmaktadır. Konutun üst örtü sistemi ahşap keranlı düz toprak damdır (Şekil 4.47).

Cephe düzeni: Tahir Ertaş Evi cephelerinde, konutun geçirdiği değişimler ve eklemeler açıkça görülmektedir. Yaşam mekanlarının olduğu kısmın alt katı ile ahır kısımlarının duvarlarındaki taş malzeme, çamur sıva yapılan az sayıdaki cephe ve sonradan eklenen briket kısımların sıvasız görüntüsü bu etkiye neden olmaktadır. Ayrıca kat sayısı ve yüksekliği gibi farklılıklardan dolayı cephelere kademeli bir görünüm hakimdir. Konutun giriş kısmı yapılan üst örtü, ahşap direkler ve üst kata çıkan merdivenin ön plana çıkışı sayesinde hemen farkedilebilir bir konumdadır. Pencere ve kapı doğramaları genel olarak ahşaptan olup orijinal hallerindedirler. Ancak sonradan eklenen üst kat yaşama mekanlarında PVC pencereler kullanılmıştır.

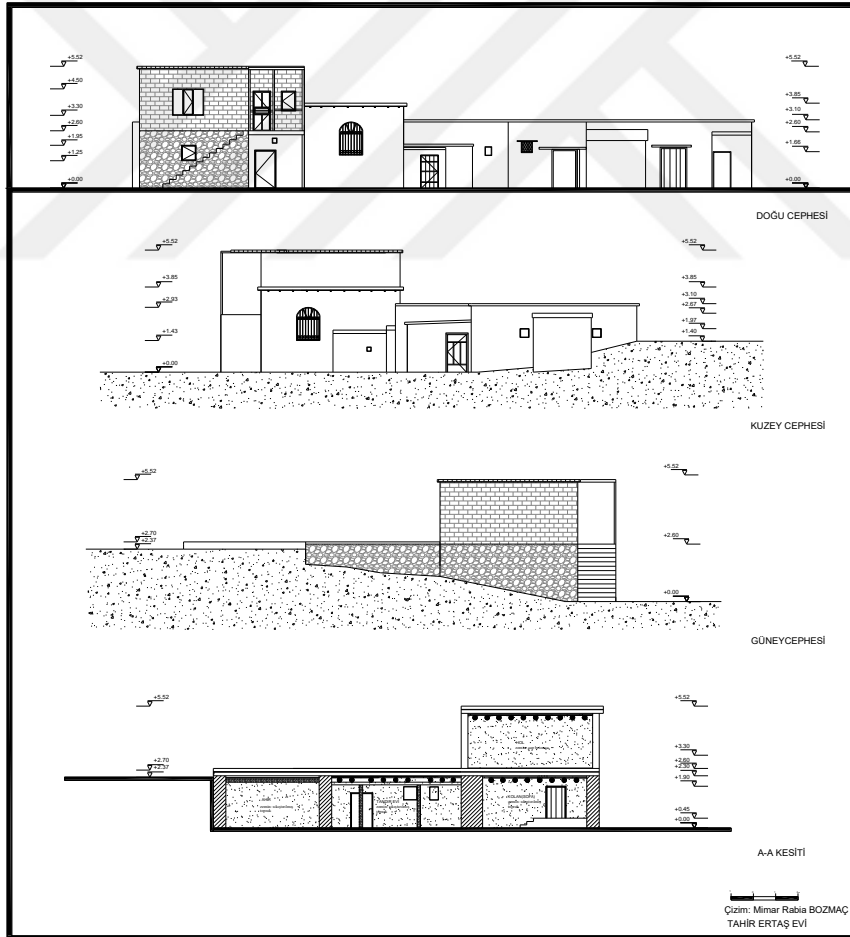
Tahir Ertaş Evi, dönemsel eklemeler ile kırsal yerel konutların zorunda bırakıldığı değişim ve dönüşüm durumunu gözler önüne sermektedir. Bu durumun, kimlikli bir konutu nasıl kimliksiz bir yapıya evriltiltiğini görebilmekteyiz (Şekil 4.48).

Şekil 4.45. Tahir Ertaş Evi kat planları.

Şekil 4.45. Tahir Ertaş Evi kat planları (devamı).

Şekil 4.46. Tahir Ertaş Evi kesit ve cephe çizimleri.

a. Konutun orijinal halinde kullanılan tandır evi

b. Oturma odasındaki dolap nişi ile pencere

c. Alt kat giriş kapısı üstündeki küçük pencere

b. Mutfak

Şekil 4.47. Tahir Ertaş Evi zemin kat iç mekan görünümleri

a. Konuta girişin sağlandığı ön cephe

b. Taş duvarın üstüne sonradan eklenen briket oda

c. Sonradan yapılan gelişigüzel ekleme kısımlar d. Büyük kısmı toprağa gömülü olan batı cephesi

Şekil 4.48. Tahir Ertaş Evi 'ne ait fotoğraflar.

4.2.2. Dibek (Mangedem) Köyü

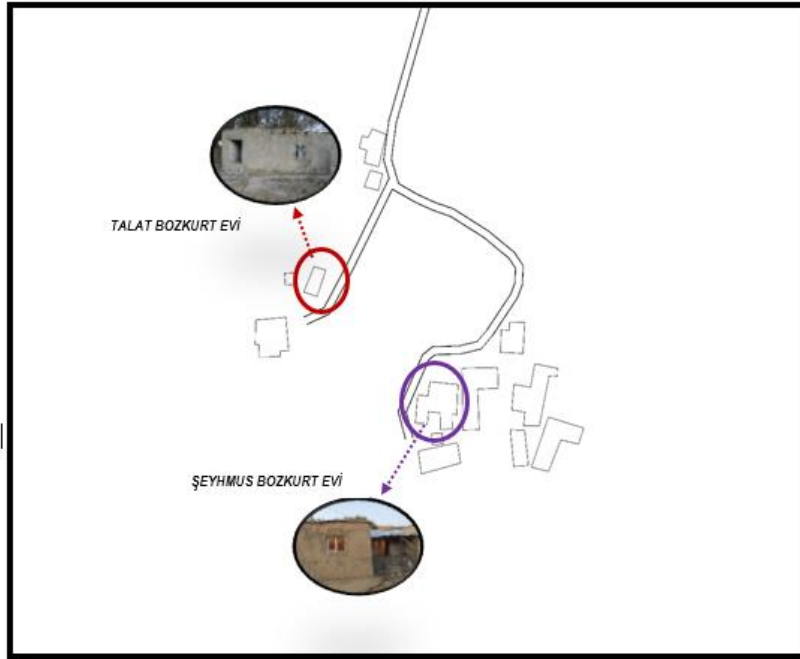
Dibek, yöre halkının kullandığı ismiyle Mangedem, Çakırdoğan(Akınıs) Köyü'ne bağlı bir mezra olarak geçmektedir. Çakırdoğan Köyü'ne 3 km uzaklıkta bulunan Dibek Mezrası kayıtlarda 3 haneli görünmektedir (S. Çivi, Başkale Bld., 2019, sözlü görüşme). Bir yamacın dibinde konumlanan mezraya giden yol sorunlu olup az sayıda konut bulunmaktadır (Şekil 4.49). Yapılan inceleme aşamasından sonra 2 adet konut çalışma kapsamına alınmıştır.

Bunlar;

1. Şeyhmus Bozkurt Evi
2. Talat Bozkurt Evi'dir (Şekil 4.50).

Şekil 4.49. Dibek (Mangedem) Köyü uydu görüntüsü (08/2018 GoogleEarth).

Şekil 4.50. Dibek (Mangedem) Köyü'nde incelenen konutların konumları (08/2018 tarihli GoogleEarth hava fotoğrafı üzerinde yazar tarafından işaretleme yapılmıştır).

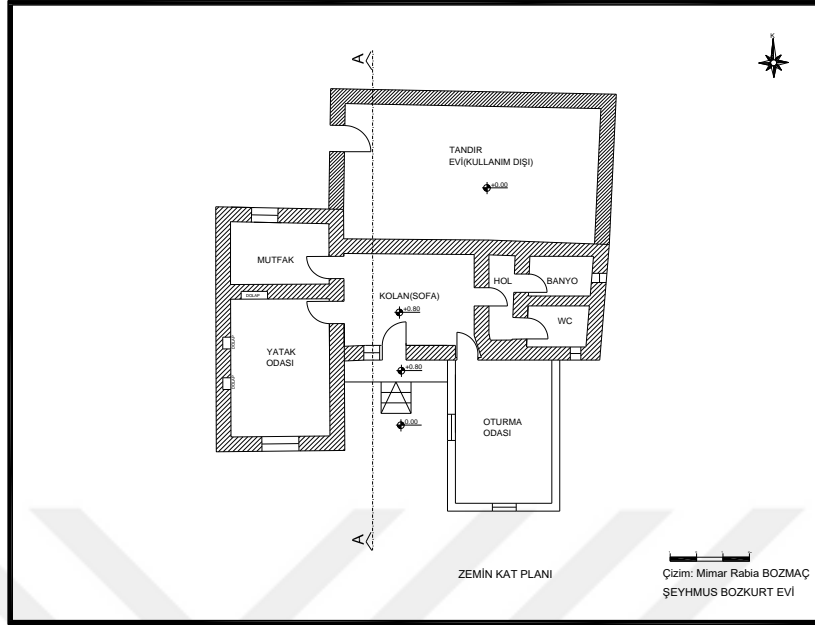
1. Şeyhmus Bozkurt Evi:

Başkale ilçesi, Dibek (Mangedem) Mezrası'nda bulunan Şeyhmus Bozkurt Evi, tek katlı olup konutun yaşam birimleri kerpiç, sonradan eklenen oturma odası briket ve arkada yapıya bitişik haldeki kullanım dışı olan tandır evi ise taş malzemeden inşa edilmiştir (Şekil 4.51). Taşınmazın kesin yapım tarihi bilinmemekle beraber orijinal kısımların en az 70-80 yıl önce yapılmış olduğu ifade edilmektedir (Ş. Bozkurt, 2018, sözlü görüşme). Ev çevresinde herhangi bir bahçe duvarına rastlanmamıştır. Dolayısıyla sınırlı belirlenmiş bir araziden bahsetmek mümkün olmamaktadır (Şekil 4.52).

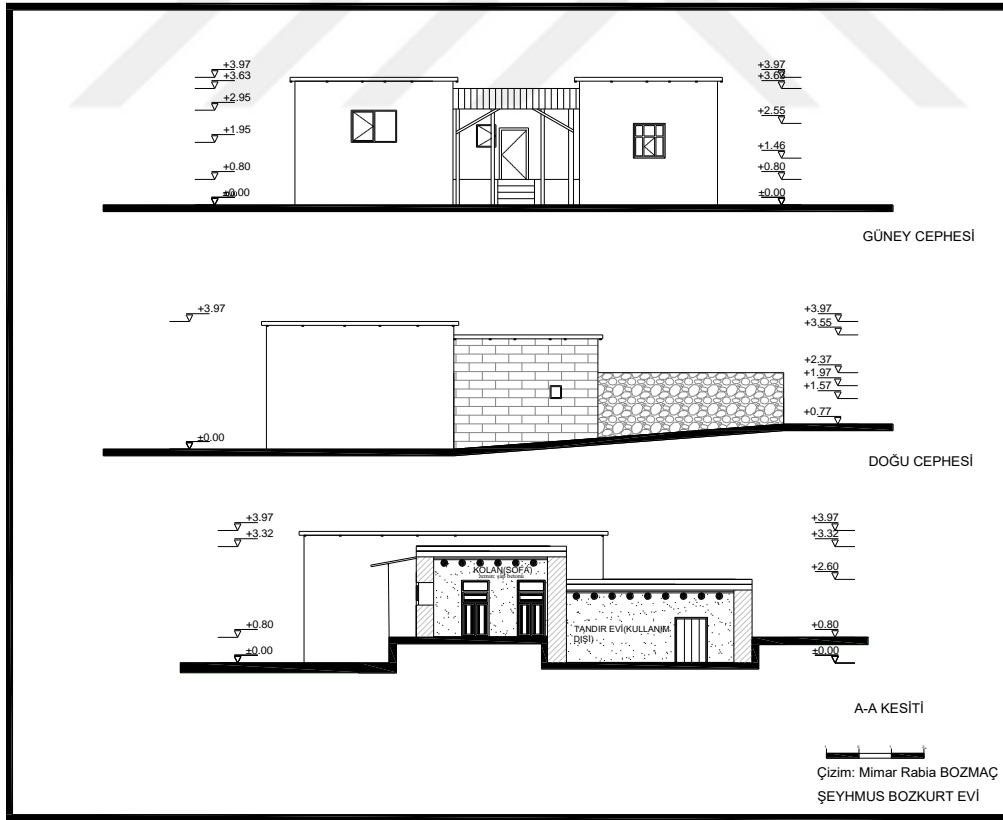
Plan özellikleri: Şeyhmus Bozkurt Evi'ne giriş yol kotundan 80 cm yükseklikteki su basman seviyesine çıkan taş basamaklarla sağlanmaktadır. Giriş sahanlığından sofa(kolan) mekânına geçilmektedir (Şekil 4.53). Sofa 350 x 490 cm boyutlarında olup ana yaşam birimlerine geçiş işlevini görmektedir. Giriş kapısının hemen yanında 60 x 70 cm ölçülerinde bir pencere bulunmaktadır. Sofanın batı duvarındaki kapılardan biri yatak odasına diğeri ise mutfığa açılmaktadır. Yatak odasına 80 x 180 cm ölçülerindeki ilk kapıdan girilmektedir. Yatak odası, 375 x 525 cm boyutlarına sahip ve bir adet penceresi bulunmaktadır. Giriş(güney) cephesine açılan pencere, 140 x 100 cm ölçülerindedir. Odanın batı duvarında iki adet 45 x 45 cm ve kuzey duvarında ise bir adet 100 x 135 cm ölçülerinde duvara gömülü halde dolap nişleri bulunmaktadır. Sofanın batı duvarında bulunan diğeri bir kapıyla ise mutfığa geçiş sağlanmaktadır. Mutfak, 235 x 375 cm boyutlarında ve bir adet penceresi bulunmaktadır. Kuzey duvarında bulunan pencere, 100 x 80 cm ölçülerindedir. Sofanın doğu duvarındaki kapı ile bir hole geçiş olmaktadır. Hol, 95 x 325 cm boyutlarına sahip olup banyo ve tuvalet ıslak hacimlerine geçişi sağlamaktadır. Banyo, 140 x 240 cm ölçülerine sahip bir mekânda yapılmış olup bir adet 35 x 45 cm ölçüsünde penceresi bulunmaktadır. Tuvalet ise 160 x 230 cm boyutlarında ve 40 x 40 cm ölçüsünde bir adet pencereye sahiptir. Sofanın güney duvarında ve sonradan açıldığı anlaşılan bir kapı ile oturma odasına girilmektedir. Oturma odası 365 x 545 cm boyutlarında olup briket malzemeden yapılmış ve sonradan yapıya eklenmiştir. Oturma odasının güney cephesine açılan ahşaptan 90 x 100 cm ve batı cephesinde PVC, 100 x 100 cm ölçülerinde iki adet penceresi bulunmaktadır. Konuta kuzey yönünde bitişik halde bir tandır evi bulunmakta

ancak günümüzde kullanılmamaktadır. Mevcutta kapısı dışardan olmakla beraber, benzer konutlarda genellikle sofa mekânından tandır evine girilebildiği göz önünde bulundurulduğunda orijinal halinde konutun içerisinden de bir geçişin olma ihtimali yüksektir. Kullanım dışı olan tandır evi, 510 x 960 cm boyutlarında olup mevcut kapısı batı cephesinde yer almaktadır. Taş malzemeden inşa edilmiş olan tandır evinin kuzey duvarında göçükler olduğu görülmüştür. Evin tandır ihtiyacı, dışarda yapıya yakın bir konumda yapılmış olan tandır evinde giderilmektedir.

Cephe düzeni: Şeyhmus Bozkurt Evi cephelerinde çamur sıva, sıvası dökülmüş veya sıvasız kerpiç ve sıvasız taş duvarları bir arada görmek mümkündür. Ön cephede, üstü kapalı ve yarı açık giriş sahanlığı teras niteliği taşımaktadır. Giriş kısmının içe girintili şekilde yapılarak korunaklı ve mahremin korunduğu bir hale getirildiği söylenebilir. Yapının kerpiç duvarlarında belli bir seviyeye kadar taşla örüldüğü diğer kısımların ise kerpiç malzemeden devam ettirildiğini sıvasız cephelerden görmek mümkündür. Özellikle ön cephede, çamur sıvanın diğer cephelere göre daha belirgin ve düzgün kaldığı görülmektedir. Diğer cephelerde ise sıva ya hiç yapılmamış ya da büyük kısmı sonradan dökülmüştür. Buna göre konutun, yıllık gerekli bakımlarının yeterince yapılmadığı anlaşılmaktadır. Kullanım dışı kalan tandır evinin, sıvasız taş duvarlarında çökmeler olduğu gözlenmektedir. Pencere doğramalarında hem eski ahşap pencerelere hem de sonradan takıldığı anlaşılan PVC pencerelere rastlanmaktadır. Pencerelerde, ya korkuluksuz ya da metal şişlerden ibaret basit korkuluklar bulunmaktadır. Arkadaki tahrip görmüş kullanım dışı tandır evi dışındaki bölümlerin, ahşap kereste ve tahtalarla desteklenmiş saçakları çıkmalı haldedir. Ön cephe dışındaki cepheler, genel olarak sağır bir görünümde dirler. Ayrıca cephelerde herhangi bir süslemeye rastlanmamaktadır (Şekil 4.54).

Şekil 4.51. Şeyhmus Bozkurt Evi kat planı.

Şekil 4.52. Şeyhmus Bozkurt Evi kesit ve cephe çizimleri.

a. Sofadan bir görünüm.

b. Oturma odası kapısı.

Şekil 4.53. Şeyhmus Bozkurt Evi iç mekan görünümleri.

a. Üzeri sacla örtülmüş giriş kısmı.

b. Sonradan yapıya eklenen briket oturma odası.

c. Kullanım dışı kalan taştan yapılmış tandır evi.

Şekil 4.54. Şeyhmus Bozkurt Evi'ne ait fotoğraflar.

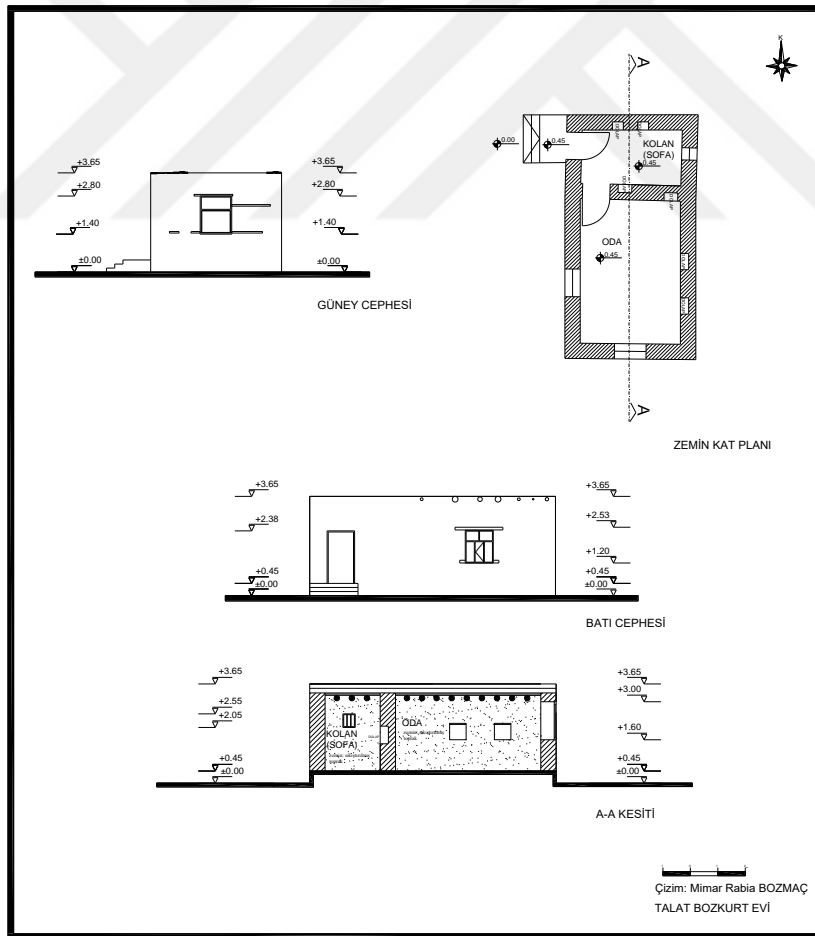
2. Talat Bozkurt Evi:

Başkale ilçesi, Dibek(Mangedem) Mezrası'nda bulunan Talat Bozkurt Evi, tek katlı, düz toprak damlıdır. Yöredeki en basit plan tipi olan tek sofalı-tek odalı bir şekilde inşa edilmiş konutun, yapım tarihine ilişkin bir bilgiye ulaşılamamıştır (Şekil 4.55). Günümüzde kullanan kimse bulunmadığından terk edilmiş bir durumda olup konutta tahribatlar başlamıştır. Yapının etrafında herhangi bir bahçe duvarı bulunmadığı için arazi sınırları tam olarak belirlenememektedir.

Plan özellikleri: Talat Bozkurt Evi, su basman seviyesine kadar taş, diğer kısımları kerpiçten inşa edilmiştir. Mevcut halinde, tahrip olmuş taşların oluşturduğu 3 adet basamak ile konuta giriş sağlanmaktadır. Giriş kapısının kaldırıldığı kapı boşluğundan ilk olarak sofa(kolan) mekânına geçilmektedir. Sofa, 200 x 365 cm boyutlarında ve üç adet dolap nişi ile bir adet penceresi bulunmaktadır. Pencere, doğu cephesine açılmakta olup 45 x 55 cm ölçülerine sahiptir. Kuzey cephesinde bulunan iki dolap nişi birbirine 50 cm mesafede yer alıp 40 x 40 cm boyutlarındadırlar. Diğer dolap nişi ise güney cephesinde ve 50 x 65 cm ölçülerindedir. Sofanın güney cephesinde bulunan ve 100 cm genişliğindeki kapıdan odaya geçiş sağlanmaktadır. Oda, 365 x 530 cm boyutlarında ve üç adet dolap nişi ile iki adet penceresi bulunmaktadır. Batı cephesine açılan pencere, 102 x 120 cm boyutlarında olup açılabilen bir kanata sahiptir. Diğer pencere ise güney cephesine açılmakta ve 115 x 140 cm ölçülerindedir. Duvara gömülü halde olan dolap nişlerinin ikisi, doğu duvarında yer almaktadır. Bu nişler birbirlerine 100 cm uzaklıkta ve 60 x 60 cm boyutlarındadırlar. Kuzey duvarında bulunan diğer dolap nişi ise 50 x 60 cm ölçülerindedir. Konutun iç duvarları çamur sıva üstüne kireç badanalı bir vaziyette olup mevcutta kullanım olmadığı için dökülmeler meydana gelmiştir. Yer döşemesi sıkıştırılmış topraktan ibarettir. Tavan ise ahşap kirişler (keran) ile onların üzerine gelen ve mertek görevi gören ağaç çitelerin oluşturduğu bir görünüme sahiptir. Konut kullanıcılarının tuvalet ihtiyaçlarını dışarda yapılmış bir tuvalet ile karşıladıkları anlaşılmaktadır. Ayrıca mutfak gibi ihtiyaçlar ise yine evden bağımsız tandır evinde giderilmektedir (Şekil 4.56).

Cephe düzeni: Oldukça sade bir görünümde olan Talat Bozkurt Evi'nin cepheleri terk edilmenin verdiği bir bakımsızlık ve eskime ile yüz yüze kalmıştır. Giriş(batı)

cephesinde nerdeyse bütün çamur sıva dökülmüştür. Henüz yerinde kalmış ahşap pencere ve etrafındaki ahşap hatıllar ile kapı boşluğu üstündeki ahşap hatıllar cephede göze çarpan son unsurlardır denilebilir. Güney cephesinde ise maviye boyanmış ve metal oluşundan sonradan eskisinin yerine takıldığı anlaşılan tek pencere ve etrafındaki ahşap hatılardan başka önemli bir unsur bulunmamaktadır. Cephedeki çamur sıva, çoğunlukla dökülmüştür. Kuzey cephesi tamamen sağır olup sıvası büyük ölçüde korunmaktadır. Doğu cephesi ise bir kenarındaki küçük ahşap ve korkuluklu pencere dışında sağır bir görünümündedir. Sıvasında, damdan akan yağış sularının etkisinde olduğu anlaşılan dökülmeler meydana gelmekle beraber sıvanın büyük ölçüde yerinde olduğu söylenebilir. Cephelerin tümünde, düz toprak damın saçaklarının tahrip olduğu ve ahşap keranların başlarının görüldüğü bir düzen hakimdir (Şekil 4.57).

Şekil 4.55. Talat Bozkurt Evi kat planı, kesit ve cephe çizimleri.

Şekil 4.56. Talat Bozkurt Evi iç mekan görünümü.

Şekil 4.57. Talat Bozkurt Evi'ne ait fotoğraflar.

4.2.3. Ekecek (Balyan) Köyü

Başkale ilçe merkezine yaklaşık 30 km mesafede bulunan Ekecek, yöredeki ismiyle Balyan Köyü, ortalama 50-60 haneye sahiptir (S. Çivi, Başkale Bld., 2019, sözlü görüşme). Ekecek(Balyan) Köyü'nün büyük kısmı, çok eğimli bir yamaç üzerine kuruludur (Şekil 4.58). Bu durum, konutları da etkilemiştir. Eğimli arazi üstüne inşa edilmiş konutların genelde birden fazla girişleri yapılmıştır. Mekânlar, kot farkının etkisiyle birden çok katman üzerinde şekillenmişlerdir. Köy yerleşmesinde, yöresel

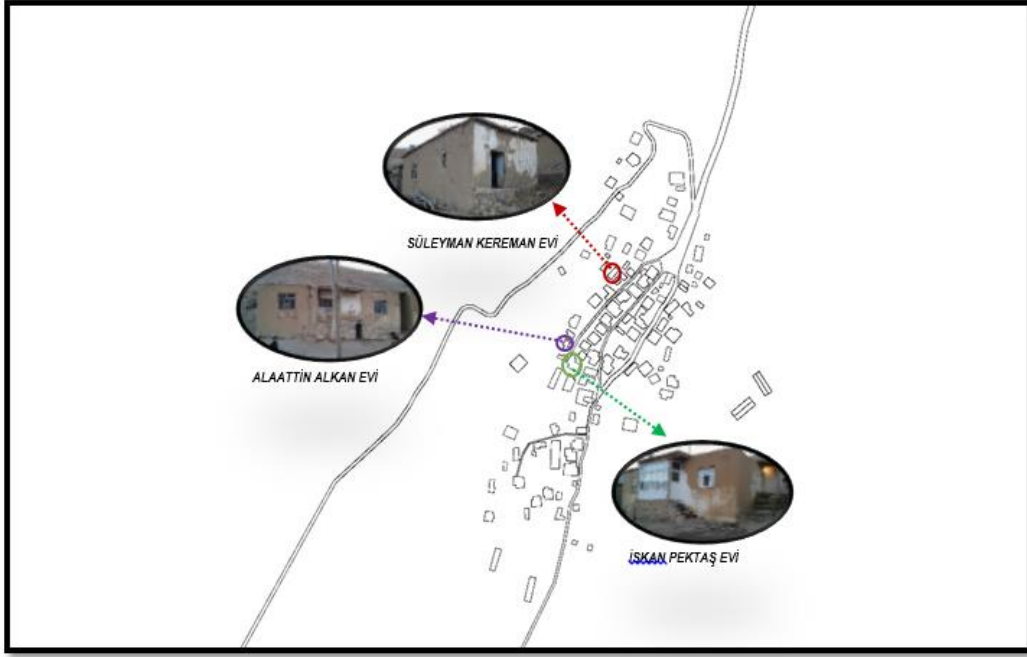
malzeme ve teknikleriyle inşa edilmiş kırsal yerel konutlara olduğu kadar betonarme yapım teknikleriyle yapılmış ve yapılmakta olanlarına da rastlanmaktadır. Dolayısıyla Ekecek(Balyan) Köyü'nde, kırsal mimarinin karşı karşıya kaldığı dönüşüm ve yerel mimariden uzaklaşma etkilerini açıkça görmek mümkün olmaktadır. Söz konusu koşullar göz önünde bulundurularak Ekecek(Balyan) Köyü'nde, özgün niteliklere sahip üç farklı konut değerlendirme kapsamına alınmıştır.

Bunlar;

1. Alaattin Alkan Evi
2. İskan Pektaş Evi
3. Süleyman Kereman Evi'dir (Şekil 4.59).

Şekil 4.58. Ekecek (Balyan) Köyü uydu görüntüsü (07/2018 GoogleEarth).

Şekil 4.59. Ekecek (Balyan) Köyü'nde incelenen konutların konumları (07/2018 tarihli GoogleEarth hava fotoğrafı üzerinde yazar tarafından işaretleme yapılmıştır).

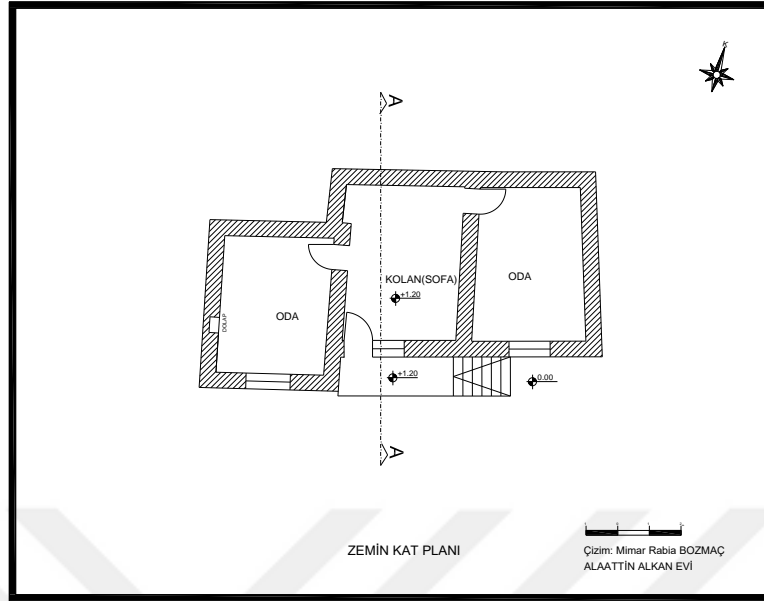
1. Alaattin Alkan Evi:

Ekecek(Balyan) Köyü'nde yamacın en üst kısımlarında bulunan Alaattin Alkan Evi, tek katlı ve düz toprak damlıdır. Taşınmazın inşa tarihine ilişkin kesin bir bilgi mevcut değildir. Bununla beraber en az 70 yıl önce yapıldığı tahmin edilmektedir (İ. Pektaş, 2018, sözlü görüşme). Yer aldığı arazi çok eğimli olduğundan konutun kuzeybatı duvarı yaklaşık 3 m toprağa gömülü haldedir. Kuzeydoğu cephesi ise yan tarafında bulunan başka bir yapı ile neredeyse bitişik nizamdadır. Su basman seviyesine kadar taş geri kalanı kerpiçten inşa edilmiştir. Yapının sahipleri taşındığından evi kullanan bulunmamaktadır. Konutun bahçe duvarına rastlanmamaktadır.

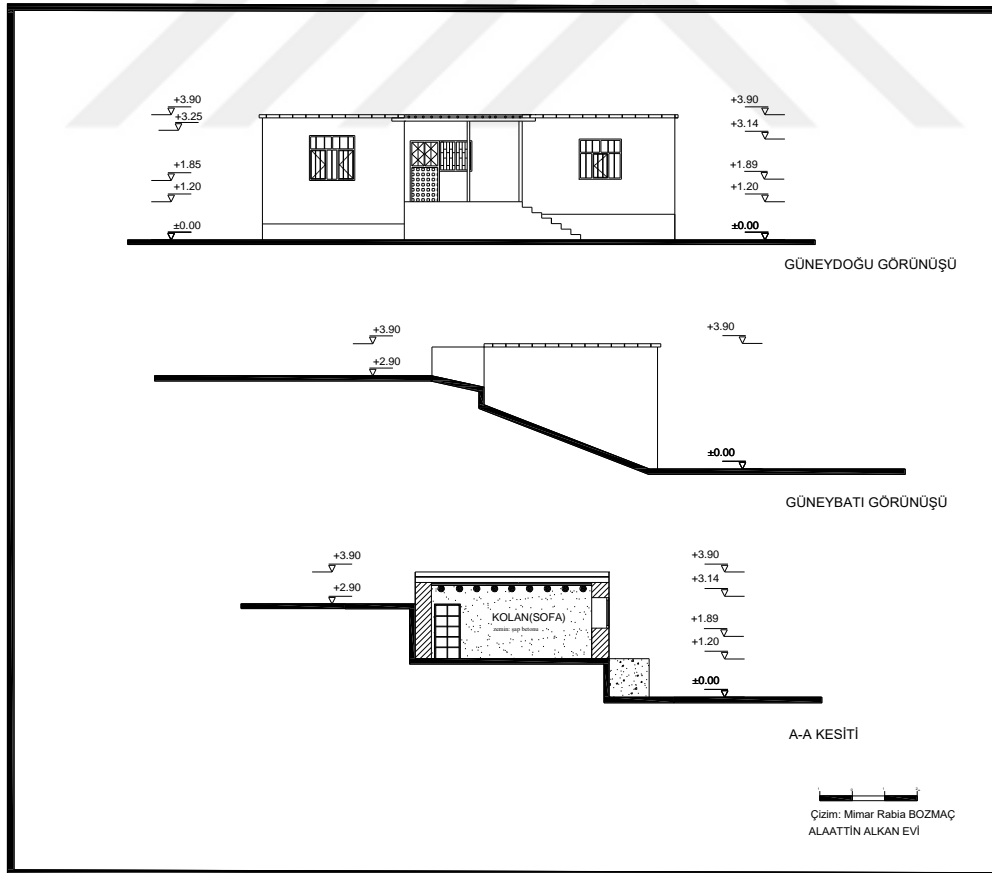
Plan özellikleri: Bir sofalı iki odalı plan tipinde yapılmış Alaattin Alkan Evi'ne giriş yol kotundan 120 cm daha yukarıdan gerçekleşmektedir. Söz konusu kot farkı taş basamaklar ile geçilmektedir. Giriş kapısı metal olup bitişik halde penceresi bulunmaktadır. Konutun girişte sofa(kolan) mekânına girilmekte olup 355 x 500 cm boyutlarına sahiptir (Şekil 4.60). Ön cepheye bakan tek penceresi de 100 x 95 cm ölçülerindedir. Sofanın kuzeydoğu duvarındaki tek kanatlı ahşap kapıyla oda 1'e

geçilmektedir. Oda 1 340 x 490 cm boyutlarında olup tek penceresi bulunmaktadır. Ön cepheye bakan pencere, 130 x 125 cm ölçülerindedir. Sofanın güneybatı duvarındaki tek kanatlı ahşap kapı ile oda 2 mekânına girilmektedir. Bir adet pencere ile duvara gömülü halde dolap nişi bulunan oda 2, 350 x 440 cm boyutlarındadır. Ön cepheye bakan tek pencere, 140 x 140 cm ölçülerinde olup ahşap doğramadan yapılmıştır. Güneybatı duvarında bulunan dolap nişi, 50 x 65 cm ölçülerindedir (Şekil 4.61).

Cephe düzeni: Alaattin Alkan Evi'nin kuzeybatı cephesi, büyük kısmı toprağa gömülü halde ve kuzeydoğu cephesi ise komşu yapı ile bitişik olacak kadar yakın olduğundan sağır cephe oldukları söylenebilir. Ön cephede kapı ve pencerelerin konumlanmaları ve boyutları göz önünde bulundurulduğunda doluluk-boşluk oranında kendi içinde bir uyum sağlandığı görülmektedir (Şekil 4.62). Giriş sahanlığının üstü, yapının dam örtüsü devam ettirilerek kapatılmıştır. Bu örtü sahanlık bitiminde iki ayrı ahşap sütun ve kiriş ile desteklenmiştir. Her iki kenarda bulunan oda pencereleri ahşap olup korkulukları düz metal şişlerden ibarettir. Metal giriş kapısı ile ona bitişik haldeki pencerenin metal korkuluklarında süsleme motifleri bulunmaktadır. Saçak kenarları briket olduğu anlaşılan parçalar ile düzenli bir biçimde örülmüştür. Damda biriken yağış sularının, oluklar ile doğrudan yukarıdan döküldüğü görülmektedir. Temelden belli bir seviyeye kadar taş malzeme devamında ise kerpiç örülmüştür. Cepheler çoğunlukla çamur sıvalı olup yer yer dökülmeler meydana gelmiştir. Özellikle giriş sahanlığı duvarının tamamı ile ön cephe duvarlarının az bir kısmında kireç badana izleri belirgin bir şekilde görülmektedir. Cephelerde ayrıca bir süslemeye rastlanmamaktadır.

Şekil 4.60. Alaattin Alkan Evi kat planı.

Şekil 4.61. Alaattin Alkan Evi kesit ve cephe çizimleri.

a. Ön (güneydoğu) cepheden bir görünüm. b. Toprağa gömülü haldeki arka (kuzeybatı) cephe.
Şekil 4.62. Alaattin Alkan Evi'ne ait fotoğraflar.

2. İskan Pektaş Evi:

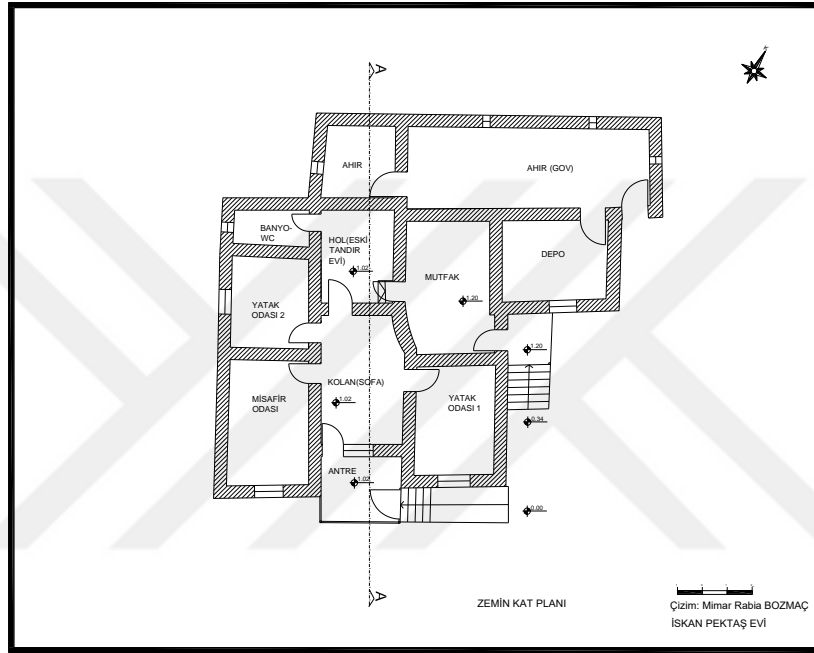
Tek katlı ve eğimli bir araziye konumlanmış olan İskan Pektaş Evi, Ekecek(Balyan) Köyü'nde bulunmaktadır. Taşınmazın yapım tarihi bilinmemekle birlikte en az 80 yıl önce yapıldığı düşünülmektedir (İ. Pektaş, 2018, sözlü görüşme). Konut, diğer incelenen tek katlı kırsal konutlarla karşılaştırıldığında oldukça geniş bir kullanım alanı ve buna bağlı olarak da mekân örgütlemesi bakımından detaylı dağılım olduğu görülmektedir (Şekil 4.63). Yapının etrafında herhangi bir bahçe duvarı bulunmamaktadır. Ancak çevredeki diğer yapıların etkisiyle doğal olarak konutların kendilerine ait bahçe alanlarının oluştuğu söylenebilir. İskan Pektaş Evi, günümüzde sahipleri tarafından kullanılmaktadır.

Plan özellikleri: Konut kısmına iki ayrı giriş bulunan İskan Pektaş Evi, arazi eğimine göre şekillenmiştir. Kuzeybatıdan güneydoğu yönüne doğru eğim azalmaktadır. Konutun ön cephesi güneydoğu yönüne bakacak şekilde konumlanmıştır. Toprağa gömülü kısmın fazla olduğu yapının arka tarafında, ahır mekânları yerleştirilmiştir (Şekil 4.64). Evin asıl girişi güneydoğu cephesinde bulunmakta olup taş basamaklardan oluşan bir sahanlıktan geçiş sağlanmaktadır. Üstü kapalı giriş sahanlığının etrafı da PVC camekân ile kapatılarak antreye dönüştürülmüştür. Antre, 265 x 320 cm boyutlarındadır. Antreden tek kanatlı ahşap bir kapı ile sofa(kolan) kısmına girilmektedir. Giriş kapısına bitişik bir şekilde 120 x 120 cm ölçülerinde ahşap bir pencere bulunmaktadır. Sofa 330 x 525 cm ölçülerinde ve etrafına sıralanmış mekânlara

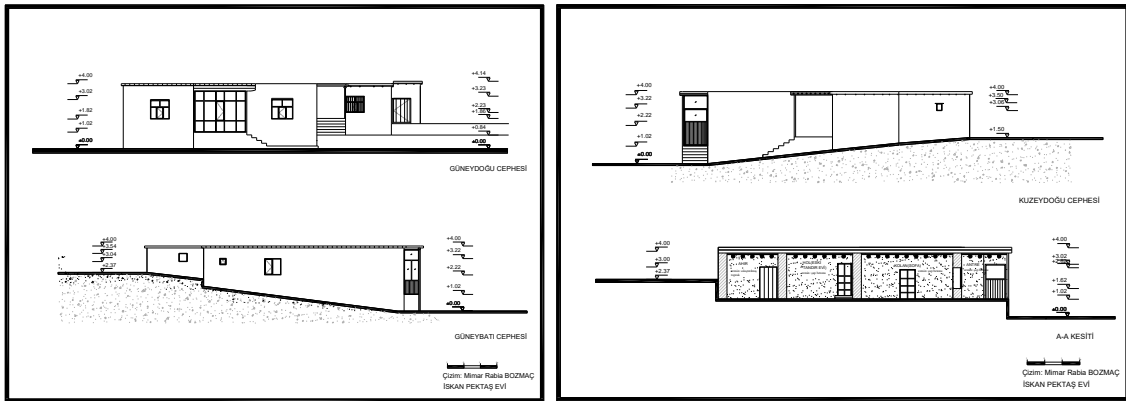
geçiş işlevinin yanında kendisi de aynı zamanda oturma odası olarak da kullanılmaktadır. Hatta televizyonun bu birimde yer aldığı görülmüştür. Sofanın kuzeydoğu duvarında bulunan bir kapı ile yatak odası 1'e geçilmektedir. Yatak odası 1, 320 x 440 cm boyutlarında ve bir adet penceresi bulunmaktadır. Ön cepheye açılan pencere, 130 x 120 cm olarak ölçülmüştür. Sofanın güneybatı duvarındaki ilk kapı ile misafir odasına girilmektedir. Misafir odası, 325 x 505 cm boyutlarında ve ön cepheye bakan bir adet penceresi mevcuttur. Sofanın güneybatı duvarında bulunan diğer kapı ise yatak odası 2'ye geçişi sağlamaktadır. Yatak odası 2, 310 x 365 cm boyutlarına ve bir adet pencereye sahiptir. Odanın güneybatı duvarındaki ahşap pencere, 100 x 100 cm ölçülerindedir. Sofanın giriş kapısının tam karşısında yer alan tek kanatlı bir kapı ile bir hol işlevindeki mekâna girilmektedir. 290 x 375 cm boyutlarında olan holün, eskiden tandır evi olarak kullanıldığı bilgisi ev sahiplerinden öğrenilmiştir. Holün güneybatı duvarında bulunan 70 cm genişliğindeki kapıdan banyo ve tuvaletin ortak yer aldığı mekâna geçilmektedir. Banyo- wc, 140 x 305 cm boyutlarında ve güneybatı duvarında 40 x 40 cm ölçülerinde bir pencere bulunmaktadır. Holün kuzeydoğu duvarında yer alan tek kanatlı kapı ve kapı eşiğinde yer alan iki basamakla mutfığa geçilmektedir. Mutfak yaklaşık olarak 340 x 540 cm boyutlarındadır. Mutfağın kuzeydoğu cephesinden dışarıya açılan metal bir kapısı da bulunmaktadır. Çıkış kapısı sahanlığa açılmakta ve oradan da 7 adet basamak ile bahçeye geçiş sağlanmaktadır (Şekil 4.65). Sahanlığın üstü kapalıdır. Yapının arkasında bitişik haldeki ahır ve depoya ise dışardan tek kanatlı ahşap bir kapı ile girilmektedir. İlk olarak girilen büyük ahır 325 x 925 cm boyutlarında olup 3 adet küçük penceresi bulunmaktadır. Bu ahırın güneybatı duvarında içeriden bir kapı ile 285 x 295 cm boyutlarındaki daha küçük olan ahır ile güneydoğusunda da 325 x 425 cm ölçülerindeki depo mekânı yer almaktadır. Ayrıca depoda 105 x 95 cm ölçülerinde bir adet ön cepheye açılan pencere mevcuttur.

Cephe düzeni: İskan Pektaş Evi'nin cepheleri incelendiğinde her yerinde aynı görüntü olmadığı söylenebilir. Ön cephesinden bakıldığında girintili ve kademeli bir yapı izlenmektedir. Giriş kısmı camekânlı olup basamaklar taştır. Yapının subasman seviyesi taş diğer kısımları ise kerpiçten inşa edilmiştir. Pencereilerin büyük çoğunluğu sonradan değiştirilmiş olup PVC pencereler takılmıştır. Ancak birkaç eski ahşap pencere de halen mevcuttur. Arkada bulunan ahır kısımları dışındaki diğer cepheler sıvalı haldedir.

Geneli saman katkılı çamur sıva iken bazı duvarların çimento harçlı sıva ile sıvandığı görülmektedir. Evin giriş kısımlarında ise sıvanın üzeri kireç badanalıdır. Ancak bazı yerlerde, yetersiz bakımdan dolayı sıvada dökülmeler meydana gelmiştir. Saçaklar ise bazı yerlerde hiç çıkıntı olmamışken bazılarında 15-20 cm aralığında çıkmıştır (Şekil 4.66).

Şekil 4.63. İskan Pektaş Evi kat planı.

Şekil 4.64. İskan Pektaş Evi kesit ve cephe çizimleri.

a. Günlük oturma amaçlı kullanılan sofa mekanı.

b. Mutfak kapısı

c. Gündüz oturma için kullanılan yatak odası.

d. Köşelerde düzenli yığılan yataklar.

Şekil 4.65. İskan Pektaş Evi iç mekan görünümleri.

a. Ön cephe antre girişi.

b. Mutfağa açılan ikinci giriş.

c. Çimento harcı ile çamur harçlı duvarlar.

d. Bir kısmı toprağa gömülü olan ahır duvarları.

Şekil 4.66. İskan Pektaş Evi'ne ait fotoğraflar.

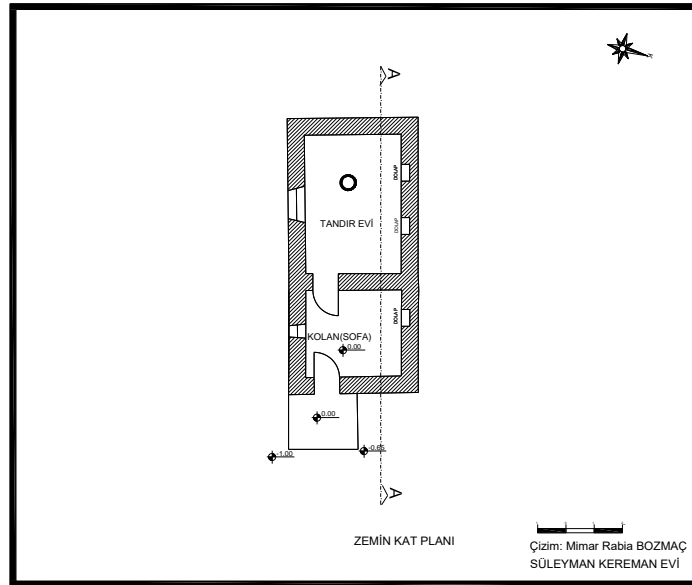
3. Süleyman Kereman Evi

Ekecek (Balyan) Köyü'nde bulunan Süleyman Kereman Evi, köylerde incelenen diğer birçok eğimli arazideki konutun aksine kısa kenarı eğim yönünde inşa edilmiştir. Plan tipi olarak yörenin en basit mekan organizasyonuna sahip olan konutta, bir sofa (kolan) ile bir oda mevcuttur. Ancak diğer tek odalı evlerden farklı olarak odada tandır bulunmaktadır (Şekil 4.67). Dolayısıyla tandır etrafında gelişen bir yaşam alanı olduğu görülmektedir. Konutun bu özellikleri dikkate alındığında en az 80-90 yıl önceki mimari yaklaşımla yapıldığı söylenebilir. Temelden itibaren su basman seviyesine kadar taş, geri kalan kısmı ise kerpiç olan taşınmazın bulunduğu arazide, kuzeybatı yönünden güneydoğuya doğru en az 150 cm eğim farkı tespit edilmiştir. Böylece yapının her iki sağır cephesinin de yarı yarıya toprağa gömülü halde olduğu görülmektedir (Şekil 4.68). Konutun bahçe duvarı bulunmamakta ve günümüzde kullanılmamaktadır.

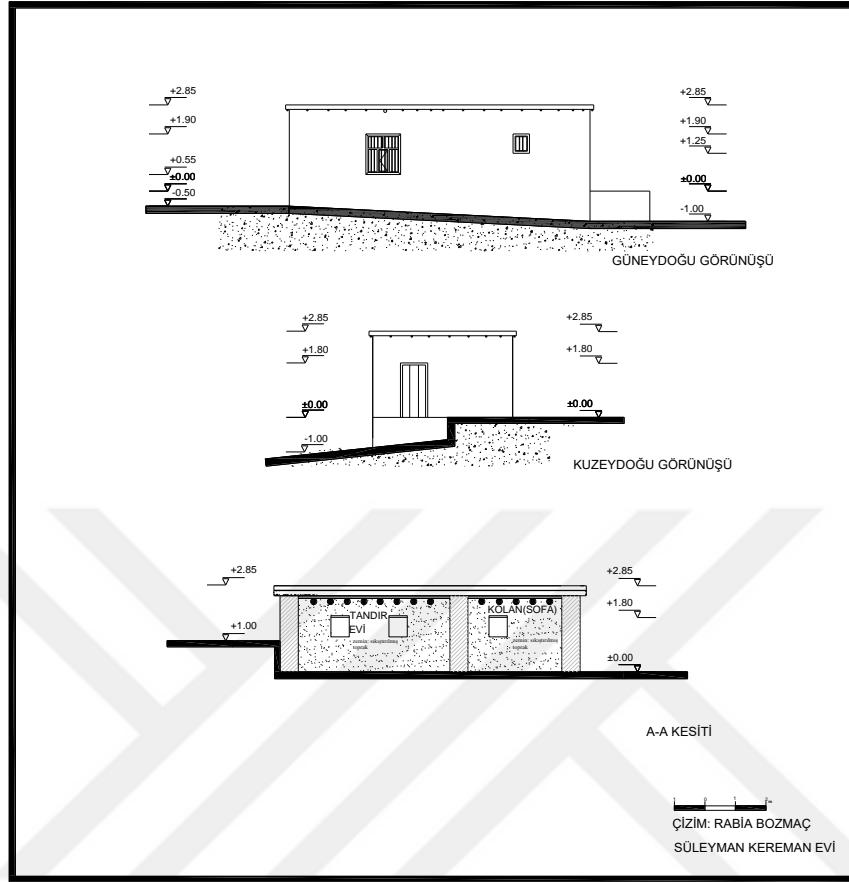
Plan özellikleri: Konuta yol kotundan 100 cm yükseklikte olan taş basamakların çıktığı sahanlıktan giriş gerçekleşmektedir. Tek kanatlı ahşap bir kapı ile girilen sofa (kolan) mekânı, 310 x 340 cm boyutlarındadır. Sofada bir adet mazgal pencere ile bir adet dolap nişi bulunmaktadır. Pencere, 50 x 60 cm ölçülerinde ve güneydoğu cephesine açılmaktadır. Kuzeybatı duvarında yer alan duvara gömülü haldeki dolap nişi ise 60 x 70 cm ölçülerinde ve yerden 120 cm yüksekliğindedir. Sofada, giriş kapısının tam karşısında yer alan tek kanatlı ahşap bir kapı ile tandır evine girilmektedir. Tandır evi, 340 x 495 cm boyutlarında olup mekânın ortalarına denk gelecek şekilde yerleştirilmiş

bir tandır bulunmaktadır. Tandır evinde güneydoğu duvarında bir adet mazgal pencere bulunmakta ve 110 x 120 cm ölçülerindedir. İki adet 60 x 70 cm boyutlarında dolap nişi de bulunmaktadır. İç duvarlar, çamur sıva üstüne kireç badanalıdır. Pencere ve kapı doğramaları ahşap olup oldukça eski oldukları görülmektedir. Tavan döşemesinde kullanılan ahşap çita ve yapım tekniği evin eskiliğini ortaya koymaktadır. Nitekim daha yakın tarihlerde yapılmış döşemelerde, ahşap kirişler olan keranların üstüne düzgün kesimli kaplama tahtası konulmakta böylece daha net bir görüntü oluşmaktadır. Ayrıca damdan toprak, su gibi şeylerin dökülmesi azaltılmaktadır. Daha eski yapım evlerde ise ahşap tahtalar olmayıp bunun yerine ahşap çitalar kullanıldığı görülmüştür (Şekil 4.69).

Cephe düzeni: Süleyman Kereman Evi, cepheleri bakımından oldukça sade ve yöre mimarisini yansıtır niteliktedir. Konumlandığı arazideki eğimden dolayı yapının duvarlarının bir kısmı toprağa gömülü durumdadır. Açıkta kalan kısımlar ise çamur sıvalıdır. Ancak konutun kullanım dışı kalmasından dolayı gerekli bakımları yapılamamakta ve sıvada dökülmeler meydana gelmiştir. Giriş cephesi ile kuzeybatı duvarının bir kısmının kireç badanalı olduğu halen belirgin izlerden anlaşılmaktadır. Toprak düz damın saçaklarda, çıkıntıları yapılmış ve bu kenarlarda ahşap çitalar kullanılmıştır. Pencere ve kapılar ahşap doğramadır. Pencere korkulukları, düz metal şişlerden ibarettir (Şekil 4.70).

Şekil 4.67. Süleyman Kereman Evi kat planı.

Şekil 4.68. Süleyman Kereman Evi kesit ve cephe çizimleri.

a. Üst döşeme yapım tekniği.

b. Kısmi boyalı ahşap tandır evi kapısı.

c. Tandır.

Şekil 4.69. Süleyman Kereman Evi iç mekan görüntüleri.

a. Doğu yönünden konut girişi.

b. Güney yönünden bir dış görünüm.

Şekil 4.70. Süleyman Kereman Evi'ne ait fotoğraflar.

4.2.4. Hatipova (Xetibava) Köyü

Hatipova, yöredeki ismiyle Xetibava Köyü, Başkale ilçesi Ekecek (Balyan) Köyü'ne bağlı bir mezra olup 15 haneden meydana gelmektedir (Şekil 4.71). Başkale ilçe merkezine yaklaşık olarak 25 km mesafede yer alan köyün, Başkale-Hakkari karayoluna yakın bir konumda yer almaktadır (S. Çivi, Başkale Bld., 2019, sözlü

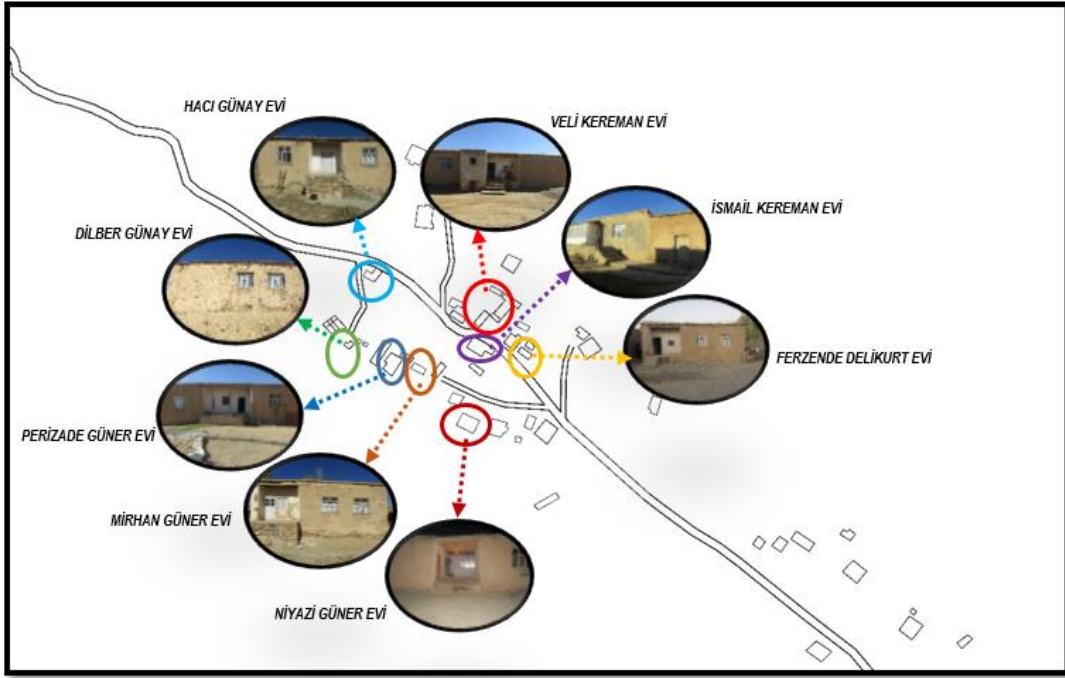
görüşme). Bu nedenle köy alanında yapılan inceleme çalışması esnasında, kırsal yerel konutların yerini hızla betonarme yapılara bıraktığı anlaşılmıştır. Ancak buna rağmen köy yerleşiminde halen varlığını koruyabilmiş konutlar, sayıca az değildir. Hatipova (Xetibava) Köyü'nde sekiz adet konut çalışma kapsamında değerlendirilmiştir.

Bunlar;

1. Dilber Günay Evi
2. Ferzende Delikurt Evi
3. Hacı Günay Evi
4. İsmail Kereman Evi
5. Mirhan Güner Evi
6. Niyazi Güner Evi
7. Perizade Güner Evi
8. Veli Kereman Evi'dir (Şekil 4.72).

Şekil 4.71. Hatipova (Xetibava) Köyü uydu görüntüsü (07/2018 GoogleEarth).

Şekil 4.72. Hatipova (Xetibava) Köyü'nde incelenen konutların konumları (07/2018 tarihli GoogleEarth hava fotoğrafı üzerinde yazar tarafından işaretleme yapılmıştır).

1. Dilber Günay Evi:

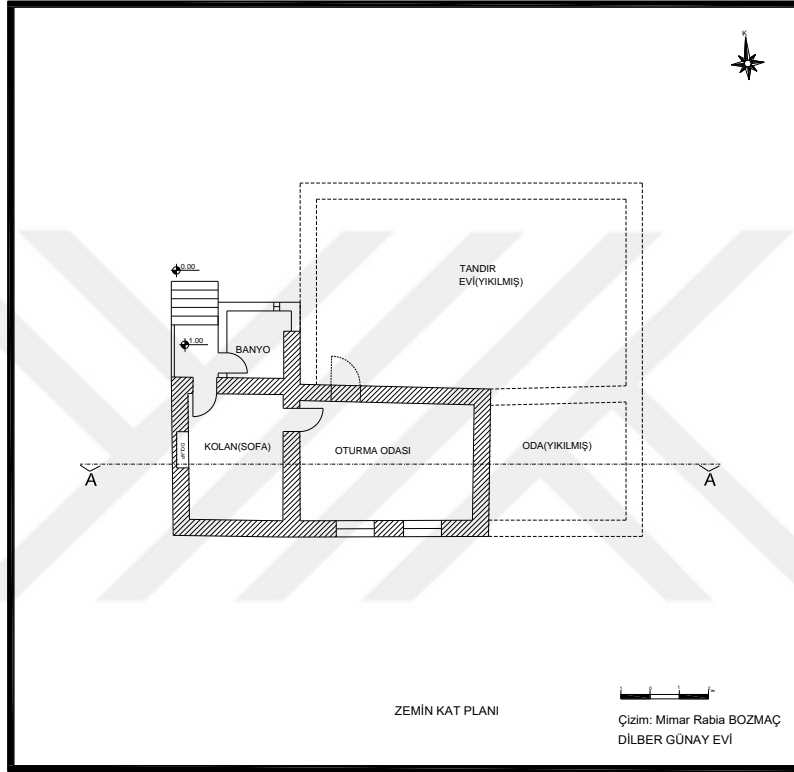
Hatipova (Xetibava) Köyü'nde bulunan Dilber Günay Evi, kerpiçten inşa edilmiş olup yıkık haldeki kısımları ve sonradan eklemeleri ile tek katlı bir konuttur (Şekil 4.73). İnşa tarihine ilişkin kesin bir bilgi olmamakla beraber en az 60-70 yıl önce yapıldığı belirtilmektedir (P. Güner, 2018, sözlü görüşme). Yapı, günümüzde bir adet sofa(kolan) ile bir odadan oluşmakta ve ön kısma sonradan briket malzemedan banyo olarak kullanılan mekân eklenmiştir. Ayrıca konuta bitişik halde bulunan yarı yıkık duvarlardan anlaşıldığı kadarıyla iki bölümün daha, yapının ilk halinde mevcut olduğu anlaşılmaktadır. Bunlardan birinin oda, daha büyük olanın ise tandır evi işlevinde oldukları ev sahiplerinden alınan bilgilerden öğrenilmiştir. Konut çevresinde herhangi bir bahçe duvarı bulunmamaktadır. Günümüzde, konutun kullanımı devam etmektedir.

Plan özellikleri: Dilber Günay Evi'ne giriş, yol kotundan 100 cm yüksekte yer alan sahanlıktan sağlanmaktadır. Sahanlıktan ilk olarak tek kanatlı metal bir kapı ile sofa

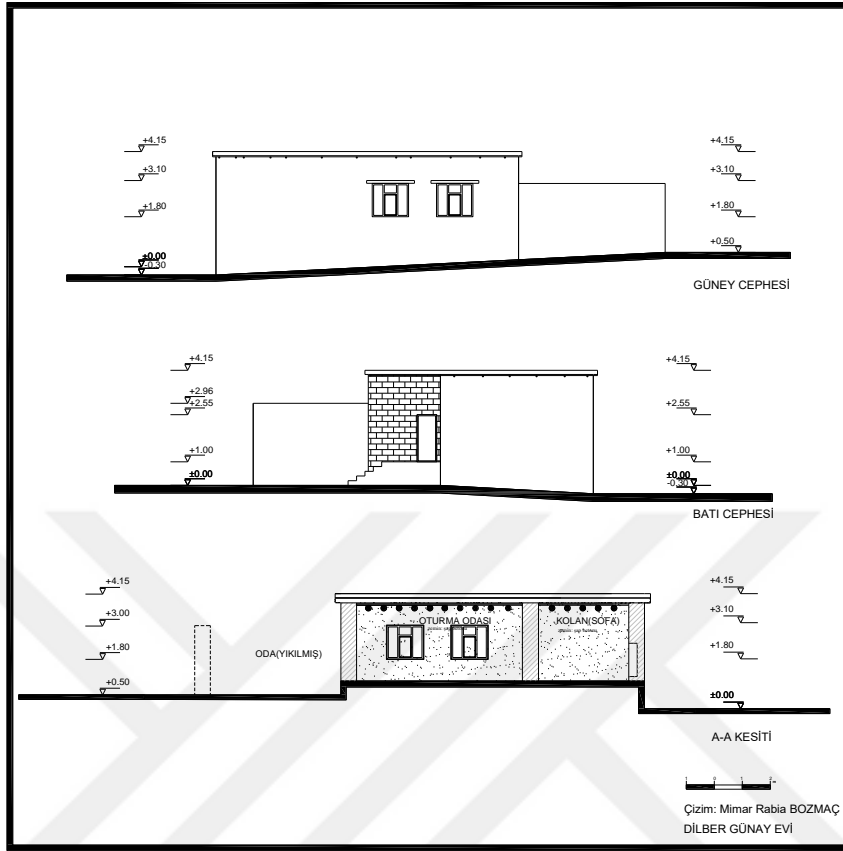
(kolan) mekânına girilmektedir. Sofa, 325 x 435 cm boyutlarında olup mevcut izlerden eskiden pencere olduğu anlaşılan dolap nişi bulunmaktadır. Dolap nişi, batı duvarında yer almakta ve 125 x 120 cm ölçülerindedir. Sofanın doğu duvarındaki 85 x 190 cm ölçülerindeki ahşap kapıdan oturma odasına geçilmektedir. Oturma odası, 405 x 590 cm boyutlarında ve iki adet penceresi bulunmaktadır. Her ikisi de güney cephesine bakan ve birbirlerine 100 cm mesafede yer alan pencereler, 130 x 120 cm ölçülerindedirler. Oturma odasının kuzey duvarındaki kapı izlerinden anlaşıldığına göre eskiden burada yer alan kapıdan, mevcutta yarı yıkık halde bulunan tandır evine geçiş sağlanmaktaydı. Tandır evinin, 655 x 1060 cm boyutlarında olduğu tespit edilmiştir. Oturma odasının doğu duvarında, bitişik halde bir oda daha olduğu yıkıntılardan görülmektedir. Bu oda, 400 x 465 cm ölçülerine sahiptir. Ayrıca odaya geçişin, oturma odasının duvarında herhangi bir kapı izi olmamasından dolayı tandır evinden sağlandığı düşünülmektedir. Yapıda sonradan eklemeler olarak ise ihtiyaçtan kaynaklı, giriş antresinden girilen briket bir banyo kısmı bulunmaktadır. Banyo, 200 x 230 cm boyutlarında olup kuzey duvarında 20 x 40 cm ölçülerinde bir adet penceresi mevcuttur. Konutun, tuvalet ihtiyacı ise dışarda yapıdan bağımsız şekilde yapılmış bir tuvalette karşılanmaktadır (Şekil 4.74).

Cephe düzeni: Dilber Günay Evi, cepheleri bakımından kırsal konutların karşı karşıya kaldığı yok olma ve dönüşme tehlikesini göz önüne sermektedir. Yapının bir yanı yarı yıkık duvarlarla yüz yüze iken bir yanı sonradan eklemeler ve sıvasız briket kısımlar ve bir yanı da orijinal olup henüz yıkılmamış yapı kısımları ile tezat görünüm sergilemektedir. Konutun ön cephesinde, girişteki basamak ve sahanlığın etrafı branda ile örtülmeye çalışılmıştır. Ayrıca sonradan eklemeler kısmı olan banyonun duvarları, sıvasız halde olup yapının özgün kimliğini bozan bir görünümüdür. Yine kuzey (ön) cephesindeki damı tamamen çökmüş ve duvarları da yarı yıkılmış haldeki eski tandır evinin harap görüntüsü cephe sürekliliğini kesintiye uğratmaktadır. Giriş kapısının sonradan metal bir kapı ile değiştirildiği anlaşılmaktadır. Batı cephesinde arazide çok az bir eğim söz konusu olup su basman da yedirilmiştir. Sonradan kapatılmış pencerenin izleri ile üstteki ahşap hatılı görülmektedir. Güney cephesindeki iki pencerenin de sonradan PVC olanlar ile değiştirildiği ve cepheye hareketlilik katan az sayıdaki öğeler oldukları söylenebilir. Ayrıca yıkılmış haldeki ikinci odanın, güney cephesindeki kısmı

tamamen yıkılmıştır. Yapının orijinal bölümlerinin su basman kısmı, siyah-beyaz taşlardan inşa edilmiş kalan kısımlar ise kerpiçtir. Kerpiç cepheler sıvalı olup yer yer dökülmeler ile birlikte sıvada çatlaklar yoğun olarak meydana gelmiştir. Saçaklar ise kenarlardan dışa çıkıntılıdır (Şekil 4.75).

Şekil 4.73. Dilber Günay Evi kat planı.

Şekil 4.74. Dilber Günay Evi kesit ve cephe çizimleri.

a. Sonradan PVC doğrama pencere takılan güney cephesi.

b. Briket bir kısım eklenen giriş cephesi.

c. Yıkılan bölümlerin duvar kalıntıları.

Şekil 4.75. Dilber Günay Evi'ne ait fotoğraflar.

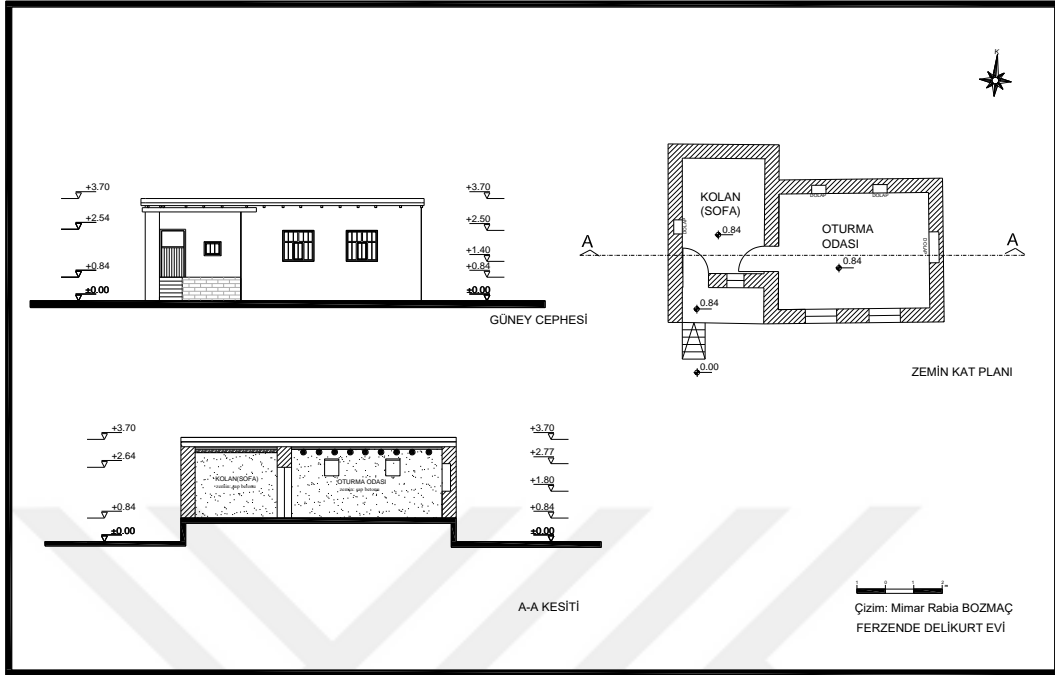
2.Ferzende Delikurt Evi:

Ferzende Delikurt Evi, Hatipova (Xetibava) Köyü'nde bulunan tek katlı, düz toprak damlı bir konuttur. Bir sofa (kolan) ve bir odası ile yörenin en basit plan tipinde yapılmış kırsal konutlarına bir örnek teşkil etmektedir (Şekil 4.76). Köy alanında inceleme yapılan dönemde (kış mevsiminin başlangıcı), ev sahiplerinin, ilçe merkeze taşındığı ve konutun içindeki eşyaların toplanmış vaziyette olduğu görülmüştür. Aynı zamanda ev hakkında bilgi alınabilecek kişiler de bulunmamaktaydı. Yine de yapının özelliklerine bakıldığı zaman en az 50-60 yıl önce inşa edildiği düşünülmektedir (P. Güner, 2018, sözlü görüşme). Konutun girişi doğrudan yola cepheli olduğundan bu yönde herhangi bir bahçe duvarına rastlanmamaktadır. Ancak evin arka bahçesi bulunmakta olup etrafının çit ve tellerle kapatıldığı görülmüştür.

Plan özellikleri: Dilber Günay Evi'ne giriş, ön duvarın geriye çekilmesiyle oluşturulmuş ve üç tarafı kapalı, 125 x 285 cm ölçülerindeki sahanlıktan sağlanmaktadır. Yapının su basman seviyesi, yol kotundan 84 cm yüksekliğe kadar çıkmaktadır. Sahanlıktan tek kanatlı 90 x 170 cm ölçülerinde bir kapı ile sofa (kolan) mekânına geçilmektedir. Sofa, 290 x 410 cm boyutlarında olup bir adet dolap nişi ile bir penceresi bulunmaktadır. Ön (güney) cepheye bakan pencere, 50 x 60 ölçülerindedir. Batı duvarında, duvara gömülü haldeki dolap nişi ise, 50 x 60 cm boyutlarında olup yerden 130 cm yükseklikte yer almaktadır. Sofanın doğu duvarında bulunan tek kanatlı 90 x 180 ölçülerindeki ahşap

kapı ile oturma odasına geçiş sağlanmaktadır. Oturma odası, 410 x 530 cm boyutlarında ve üç adet dolap nişi ile iki adet pencereye sahiptir. Pencereilerin ikisi de ön (güney) cephesine açılmakta olup birbirlerine 115 cm mesafede yer almaktadırlar. Ayrıca ikisi de aynı olup 110 x 110 cm boyutlarındadırlar. Dolap nişlerinden ikisi kuzey duvarında yer almakta olup 50 x 60 cm ölçülerine sahip ve birbirlerine 165 cm mesafededirler. Diğer dolap nişi ise doğu duvarında, ortalanmış vaziyette ve 110 x 100 cm ölçülerindedir. Yapının iç duvarları, çamur sıva üzerine kireç badanalıdır. Üst örtü sistemi ise ahşap keranlı düz toprak damdan ibarettir. Konutun tandır ile tuvalet gibi ihtiyaçları, dışarda ayırık halde planlanmış yapılarda görülmektedir.

Cephe düzeni: Ferzende Delikurt Evi, giriş cephesi dışındaki cepheleri tamamen sağır bir görünümde olup herhangi bir kapı-pencere boşluğu yer almamaktadır. Güney yönüne bakan ön cephede ise giriş kenarda yer almakta ve taş basamaklar ile sahanlık bulunmaktadır. Ön cephenin kalan kısmında ise iki adet, kare boyutlarda ahşap doğrama pencereler mevcuttur. Korkuluklar ise işlemsiz düz metal şişlerden ibarettir. Giriş sahanlığının gömüldüğü duvar kısmının arka tarafından sanki çıkıntı oluşturmuş gibi dışa doğru uzamaktadır. Böylece kuzey cephesinde girinti meydana gelmiştir. Dış duvarlar tamamıyla çamur sıva ile kaplanmıştır. Sıvada, az da olsa dökülmeler göze çarpmaktadır. Saçak kenarları, dışa doğru 10-15 cm çıkıntılı vaziyettedir. Saçak altlarını desteklemek için ahşap çiteler kullanıldığı görülmektedir. Cephelerde başka herhangi bir süsleme ya da bezemeye rastlanmamaktadır (Şekil 4.77).

Şekil 4.76. Ferzende Delikurt Evi kat planı, kesit ve cephe çizimleri.

Şekil 4.77. Ferzende Delikurt Evi ön (güney) cephe görünümü.

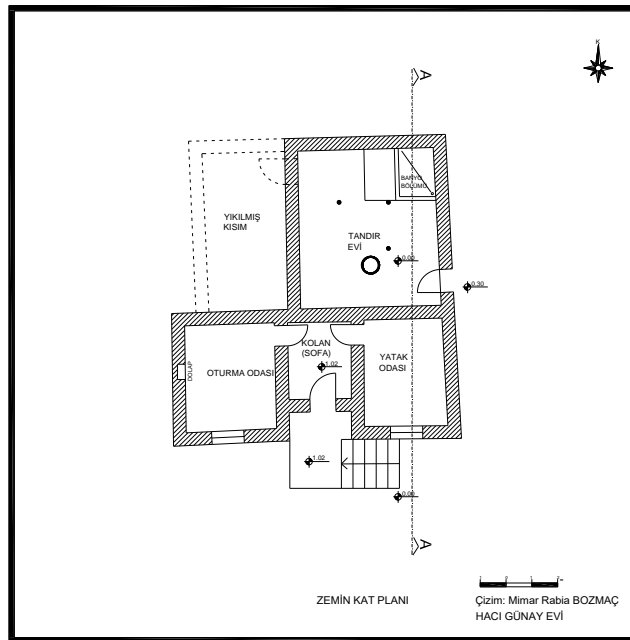
3. Hacı Günay Evi:

Hatipova (Xetibava) Köyü'nde bulunan ve özgün dokusunu büyük oranda koruyabilmiş Hacı Günay Evi, tek katlı olup bitişik halde tandır evi mevcuttur. Ayrıca yapının kuzeyinde, tandır evi ile oturma odasına bitişik halde bir bölüm daha olduğu henüz tamamen yok olmayan duvar izlerinden anlaşılmaktadır (Şekil 4.78). Bu bölümün hangi işlevde kullanıldığı hakkında kesin bir bilgi elde edilemese de girişinin tandır evinden sağlanmış olması buranın kiler ya da bir yaşam mekânı olarak kullanılmış olduğunu düşündürmektedir. Yapının konumlandığı arazide kuzey-güney doğrultusunda yaklaşık 30-40 cm'lik bir eğim söz konusudur (Şekil 4.79). Taşınmazın en az 70-80 yıl önce inşa edildiği düşünülmektedir. Tandır evi de dâhil olmak üzere kerpiç olan yapının, etrafında herhangi bir bahçe duvarına rastlanmamaktadır. Günümüzde ev sahipleri tarafından yaz aylarında kullanımı sürmektedir.

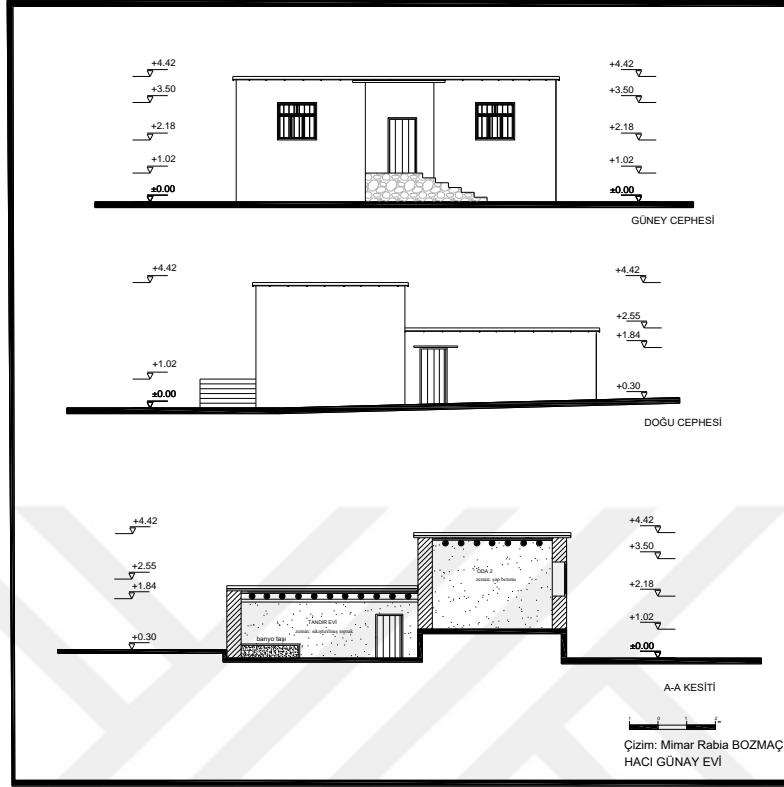
Plan özellikleri: Yol kotundan, 102 cm yükseğe çıkan bir taş merdiven ile Hacı Günay Evi'ne giriş sağlanmaktadır. Sahanlığın yarısı, çıkıntı olup diğer kısmı ise yan oda duvarlarının arasına gömülü haldedir. Sahanlıktan ilk olarak 110 x 195 cm ölçülerindeki ahşap tek kanatlı kapı ile sofa (kolan) mekânına girilmektedir. Sofa, 245 x 300 cm boyutlarında olup mekânlara dağılım işlevi görmektedir. Sofanın batı duvarındaki tek kanatlı ahşap kapı ile oturma odasına geçilmektedir. Oturma odası, 350 x 415 cm ölçülerinde ve bir adet pencere ile bir de dolap nişi bulunmaktadır. Ön (güney) cephesine açılan pencere 130 x 125 cm ölçülerine sahiptir. Batı duvarında bulunan dolap nişi ise 60 x 75 cm boyutlarındadır. Sofanın doğu duvarında bulunan tek kanatlı ahşap kapı ile yatak odasına girilmektedir. Yatak odası, 315 x 420 cm boyutlarında olup bir adet penceresi mevcuttur. Ön cepheye bakan pencere diğer odanunki ile aynı ölçülerdedir. Konutun yaşam mekânları bu şekilde olup tandır evi, bu bölüme bitişik halde olmasına rağmen girişi yan cepheden ve bağımsız bir şekilde konumlanmaktadır (Şekil 4.80). Doğu cephesinde tek kanatlı ahşap bir kapı ile girilen tandır evinde banyo için bir köşe de bulunmaktadır. Ayrıca giriş kapısına yakın olmak üzere bir adet tandır mevcuttur. Tandır evi, 535 x 620 cm boyutlarındadır. Kuzey duvarının bir köşesine konumlandırılmış banyo taşı(çal), 150 x 200 cm ölçülerindedir. Üst örtü sistemini içeriden de destekleyen üç adet ahşap sütun bulunmakta olup kirişlerle birbirlerine

bağlanmaktadır. Tandır evinin batı duvarında duvarda kapatılmış bir kapı izinden yıkılmış vaziyetteki bölüme geçildiği anlaşılmaktadır. Bu kısım, 365 x 620 cm boyutlarında olup günümüzde yalnızca yerdeki duvar izleri kalmıştır. Konutun tuvalet ihtiyacının dışarda yapıdan bağımsız yapılmış bir tuvalette giderildiği anlaşılmaktadır.

Cephe düzeni: Hacı Günay Evi, ön cephesi hariç diğer cepheleri bakımından sağır bir görünümündedir. Konutun her iki penceresi de güney cephesinde bulunmaktadır. Aynı zamanda evin girişi, de cephenin ortasında yer alarak simetrik bir görüntü ortaya koymaktadır. Yaşama mekânları ile tandır evinin farklı kat yükseklikleri yan cephelerde kademeli bir görüntü meydana getirmektedir. Yapının zeminden 70-80 cm'lik kısmı taş, diğer kısımları ise kerpiçtir. Cepheler çoğunlukla sıvalı olup yer yer dökülmeler söz konusudur. Ancak tandır evi duvarları sıvasız durumdadır. Yıkılmış bölümün duvar artıkları, bulunduğu cephelerde görüşü olumsuz etkilemektedir. Ayrıca bu bölümün üst örtüsünün ahşap keranlarının oturduğu boşluklar duvarda delikler şeklinde görünmektedir. Kapı ve pencereler, ahşap doğrama olup korkuluklar, düz metal şişlerden ibarettir. Saçak kenarları dışa çıkıntılı şekilde bırakılmıştır (Şekil 4.81).

Şekil 4.78. Hacı Günay Evi kat planı.

Şekil 4.79. Hacı Günay Evi kesit ve cephe çizimleri.

a. Kapaklı dolap nişi olan oturma odası.

b. Banyo taşının yer aldığı köşesi ile tandır evi.

Şekil 4.80. Hacı Günay Evi iç mekan görünümleri.

a. Ortalanmış girişi ve simetrik görünümüyle ön (güney) cephe.

b. Doğu cephesindeki bağımsız tandır evi girişi.

c. Yıkılmış kısımlara ait izler.

Şekil 4.81. Hacı Günay Evi'ne ait fotoğraflar.

4. İsmail Kereman Evi:

İsmail Kereman Evi, Hatipova (Xetibava) Köyü'nde değişen ve dönüşen kırsal konutlara en iyi örneklerden biri olarak görülebilir. Nitekim özgün yapı kısımlarına bitişik betonarme, büyükçe bir bölüm eklenmiş olup bütünleşik bir şekilde ev sahipleri tarafından kullanılmaktadır. Sonradan ekleme bölümün, mimari ihtiyaca göre belirlendiği gözden kaçmamaktadır. Taşınmazın özgün yerel mimari kısımlarının, en az 70-80 yıl önce inşa edildiği düşünülmekte olup yeni ve betonarme bölüm ise daha yakın

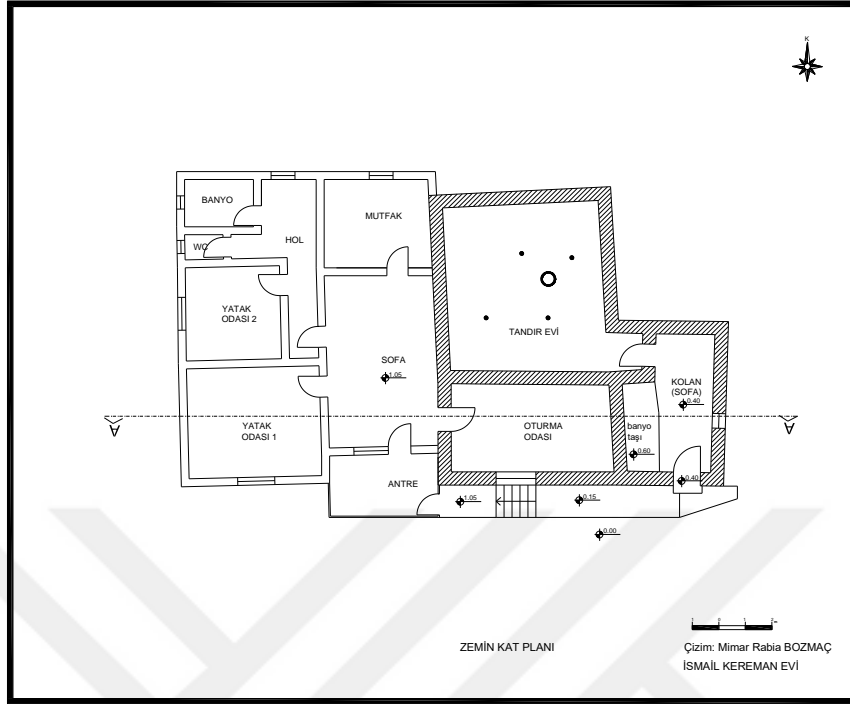
tarihlerde eklenmiştir. Yapı, kuzey (arka) yönünde yola cepheli ve çevresinde herhangi bir bahçe duvarına rastlanmamaktadır.

Plan özellikleri: İsmail Kereman Evi'nin ön cephesi güneyde yer almakta olup iki ayrı girişi olduğu görülmektedir. Bu girişlerden biri ile konutun özgün kısmına geçilmekte olup yol kotundan 40 cm yükseklikte yer almaktadır. Bu girişten, tek kanatlı, 100 x 175 cm ölçülerindeki ahşap kapı ile sofa (kolan) mekânına girilmektedir. Sofa kabaca, 340 x 525 cm boyutlarında ve batı duvarında banyo taşı bulunmaktadır. Doğu duvarında 55 x 60 cm ölçülerinde bir adet pencere mevcuttur. Sofanın batı duvarının bir kapı genişliğindeki yukarı kısmı içeri doğru çıkıntı yapmaktadır. Bu duvardan 85 x 155 cm ölçülerindeki ahşap tek kanatlı bir kapı ile tandır evine geçilmektedir. Tandır evi, 590 x 635 cm boyutlarında olup içerisinde bir tandır bulunmaktadır. Tandırın dört etrafına düzensiz bir şekilde yerleştirilen dört adet ahşap sütun ile bu kısımdaki örtü sistemi desteklenmiştir. Ayrıca damdaki bacalar vasıtasıyla mekânın aydınlatma ve havalandırması sağlanmaya çalışılmıştır. Yapının özgün kısmında sofa (kolan) ile tandır evi dışında, bir oda daha bulunmakta ancak girişi diğer bölümden sağlanmaktadır.

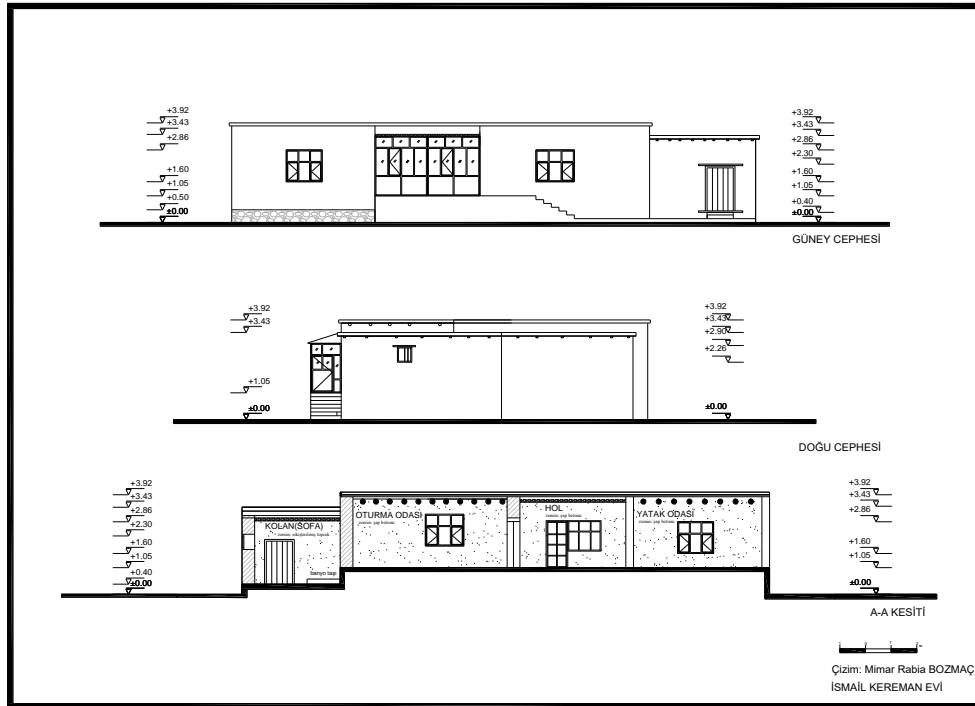
Konutun sonradan eklenen betonarme kısmına giriş, yol kotundan 105 cm yüksekteki sahanlıktan sağlanmaktadır. Girişteki 235 x 410 cm boyutlarındaki sahanlığın etrafı camekan ile kapatılarak antre oluşturulmuştur. Antrenin kuzey duvarındaki 80 x 185 cm ölçülerindeki tek kanatlı kapı ile bir sofaya geçilmektedir. Sofa, 415 x 650 cm boyutlarındadır. Ev halkının sofayı günlük oturma için kullandığı görülmektedir. Aynı zamanda diğer ana mekânlara geçişi de sağlayan bir işlevdedir. Sofanın doğu duvarındaki ilk kapı ile yapının özgün bölümünden kalma oturma odasına geçiş sağlanmaktadır. Oturma odası, 330 x 605 cm boyutlarında olup bir adet penceresi bulunmaktadır. Ön cepheye açılan PVC pencere, 150 x 125 cm ölçülerindedir. Sofanın kuzey duvarındaki kapı ile mutfığa geçilmektedir. Mutfak, 335 x 400 cm boyutlarında olup kuzey duvarında, 90 x 80 cm ölçülerinde penceresi bulunmaktadır. Sofanın batı duvarındaki ilk kapıdan yatak odası 1'e girilmektedir. Yatak odası 1, 420 x 500 cm boyutlarına sahip ve ön cepheye bakan 140 x 125 ölçülerinde bir adet penceresi bulunmaktadır. Sofanın batı duvarındaki ikinci tek kanatlı kapıdan ise bir hol alanına geçilmektedir. Holün genişliği, sabit kalmamakla beraber uzunluğu 680 cm'dir. Hol bölümünün, batı yönünde çeşitli mekânlar yer almaktadır. Bunlardan ilki yatak odası 2

olup 355 x 360 cm boyutlarında olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca odada, batı cephesine bakan bir adet 125 x 115 cm ölçülerinde PVC pencere bulunmaktadır. Tuvalet yine bu holden girilmekte olup 95 x 145 cm boyutlarındadır. Tuvaletle bitişik haldeki banyo ise 180 x 260 cm ölçülerine sahiptir. Tuvalet ve banyoda batı cephesine açılmak üzere duvarda ortalanmış vaziyette 50 x 50 cm ölçülerinde pencereler mevcuttur. Ayrıca holün de kuzey cephesinde yer alan 90 x 80 cm ölçülerinde bir adet pencere bulunmaktadır (Şekil 4.82). Konutun tandır evi ile kolan kısmı, günümüzde kiler, peynir hazırlama, ekmeek pişirme gibi işler için kullanılmakta iken yeni eklenen betonarme kısım ile özgün bölümdeki oturma odası ise ev halkının yaşama mekânları olarak kullanımı devam etmektedir. Ayrıca betonarme kısmın da üst örtüsü diğeri gibi ahşap keranlı düz toprak damdır (Şekil 4.83).

Cephe düzeni: İsmail Kereman Evi, cepheleri bakımından iki farklı karakteri bir arada bulundurmaktadır. Yörenin kırsal mimari dokusundan kerpiç ve çamur sıvalı bir bölüm ile betonarme ve çimento sıvalı diğeri bölümü tek konutta görülmektedir. Ayrıca kerpiç duvarlardan yapılmış özgün konutun bir bölümü olan oturma odasının dış cephelerinin, çimento sıva yapılarak yeni yapılan kısma benzetildiği tespit edilmiştir. Bu şekilde, belli ve baskın kimliği olmayan bir yapının ortaya çıktığı söylenebilir. Nitekim çimento ile toprağın yan yana gelmesi tezat bir görünüm meydana getirmektedir. Sonradan eklenen kısımların kat yüksekliği eski bölümden daha fazla olduğundan kademeli cepheler söz konusudur. Yaşama mekânlarının girişindeki geniş sahanlıklı ve şeffaf alanlar eklemeler yapılırken kırsal mimarinin göz önünde tutulmaya çalışıldığını göstermektedir. Pencerelerin nerdeyse tümü PVC olup yeni takıldıkları anlaşılmaktadır (Şekil 4.84). Tüm pencerelerde korkuluk bulunmamaktadır. Olanlar ise düz ya da halka şişlerden ibarettir. Yapının özgün bölümlerinde çamur sıvanın birçok yerde tahribata uğrayıp döküldüğü ve kerpiçlerin açıkta kaldığı görülmektedir. Saçaklar dışa çıkıntılı olup eski kısımlarda toprak yeni bölümde ise çimento kaplıdır. İsmail Kereman Evi'nin cephelerine bakıldığında yerel kırsal konutun, yüz yüze kaldığı dönüşüm ve "modernleşme" tehlikesi kolaylıkla okunmaktadır. Daha insancıl boyutlarda duran özgün yerel kısımlar ile daha büyük boyutlardaki modern kısmın tezatlığı da göz önüne serilmektedir (Şekil 4.85).

Şekil 4.82. İsmail Kereman Evi kat planı.

Şekil 4.83. İsmail Kereman Evi kesit ve cephe çizimleri.

a. Orijinal kerpiç bölümdeki sofa ve kenardaki banyo taşı.

b. Sofa (kolan) giriş kapısı.

c. Tandır evi üst örtü sistemi ve bacası.

d. Sofa üst örtüsü.

Şekil 4.84. İsmail Kereman Evi orijinal yapı kısmına ait iç mekan görüntüleri.

a. Eski ve yeni kısımlarıyla ön (güney) cephe.

b. Doğu yönünden bir görünümü.

Şekil 4.85. İsmail Kereman Evi'ne ait fotoğraflar.

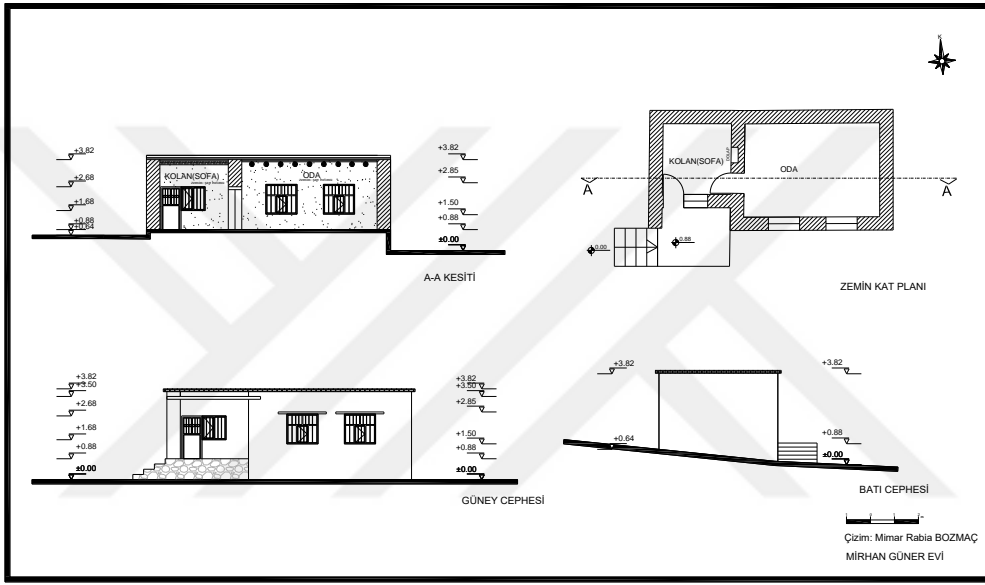
5. Mirhan Güner Evi:

Hatipova (Xetîbava) Köyü'nde bulunan Mirhan Güner Evi, tek sofa (kolan) ile tek odadan oluşan konutlara bir örnek teşkil etmektedir. Mevsimlik olarak kullanımı süren taşınmazın, inşa tarihine ilişkin kesin bir bilgi bulunmamaktadır. Öte yandan en az 50-60 yıl önce yapıldığı belirtilmektedir (P. Güner, 2018, sözlü görüşme). Konutun ön ve yan taraflarında herhangi bir bahçe duvarına rastlanmamakta ancak arka kısımdaki bostanla beraber etrafının duvar ve çitlerle kapatıldığı görülmektedir.

Plan özellikleri: Mirhan Güner Evi'ne giriş taş basamakların ulaştığı bir sahanlıktan gerçekleşmektedir. Yol kotundan 88 cm yüksekteki sahanlığın yarısı, sofa duvarının içe doğru girmesiyle oluşan bir çıkıntıda bulunmaktadır. Dolayısıyla üstü ve üç yanı kapalı bir alan oluşturulduğu söylenebilir. Bu durumun yörenin sert iklim koşullarına karşı bir önlem olarak düşünüldüğü böylece girişin korumaya alındığı görülmektedir. Sahanlıktan 85 x 180 cm boyutlarındaki metal kapı ile sofa (kolan) mekânına giriş yapılmaktadır. Sofa, 285 x 300 cm ölçülerinde olup bir adet penceresi ile dolap nişi bulunmaktadır. Sofanın 100 x 100 cm ölçülerindeki tek penceresi, güney cephesine bakmakta ve giriş kapısına bitişik bir halde yer almaktadır. Sofanın doğu duvarındaki tek kanatlı 85 x 180 cm ölçülerindeki ahşap kapı ile odaya geçilmektedir. Oda, 395 x 565 cm boyutlarında olup iki adet penceresi bulunmaktadır. İki de güney cephesine bakan pencereler, birbirlerine 110 cm mesafede ve 130 x 125 cm ölçülerindedirler. Konut, bir kolan (sofa) ile bir odadan oluşan yörenin en basit plan tipine sahiptir. Tuvalet, banyo ve tandır gibi ihtiyaçların ise dışarda, bağımsız olarak yapılmış yapılardan sağlandığı anlaşılmaktadır (Şekil 4.86).

Cephe düzeni: Cepheleri bakımından oldukça sade bir görünüme sahip Mirhan Güner Evi'nin ön cephesi dışındakilerin tamamen sağır durumda oldukları görülmektedir. Yapının konumlandığı arazide, kuzey-güney doğrultusunda yaklaşık 60 cm'lik bir eğim söz konusudur. Güney cephesi, konutun ön görünümü olup var olan pencere ve kapılar da bu cephede izlenmektedir. Giriş, cephenin yan tarafında yer almakta ve giriş kapısı ile daha küçük olan pencere bitişik halde bulunmaktadır. Kapı metal olup üst kısmında, korkulukları olan cam kısım mevcuttur. Pencere ise ahşap iki kanatlıdır. Cephenin kalanında ise iki adet eş pencere yer almaktadır. Pencereler, duvarda bir oran göz

önünde bulundurularak yerleştirilmiştir. Pencereler, ahşap doğrama olup korkulukları düz şişlerden ibarettir. Yapının yaklaşık olarak 50 cm'lik su basman kısmı taş olup geri kalanı kerpiçtir. Cepheler çamur sıvalıdır. Ancak sıvada, yer yer dökülmeler meydana gelmiş ve kerpiçler açığa çıkmıştır. Saçak kenarları, 10-15 cm kadar dışa çıkıntı yapmış ve briketten örülmüştür. Girişin yer aldığı içe girinti yapmış kısım ise çamur sıvaya ek olarak kireç badana yapılmıştır (Şekil 4.87).

Şekil 4.86. Mirhan Güner Evi kat planı, kesit ve cephe çizimleri.

a. Oda üst döşeme ahşap yerleştirme düzeni.

b. Metal giriş kapısı ile ahşap sofa penceresi.

c. Girişi yanda yer alan ön (güney) cephe.

Şekil 4.87. Mirhan Güner Evi'ne ait fotoğraflar.

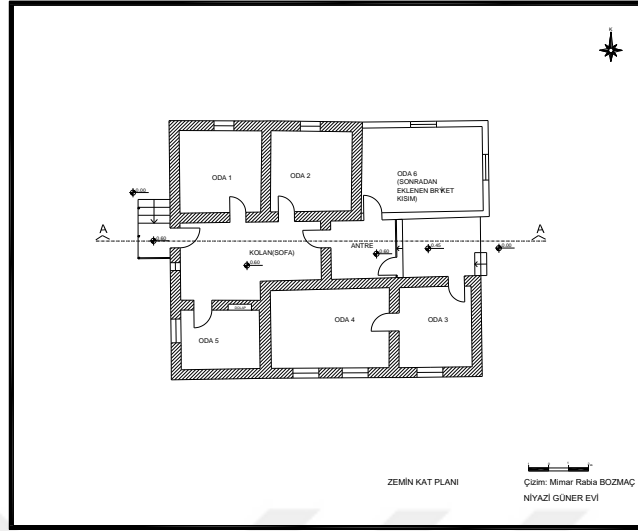
6. Niyazi Güner Evi:

İki adet farklı girişi ile Niyazi Güner Evi, Hatipova (Xetibava) Köyü'nde bulunmakta olup tek katlıdır. Konutun bir diğer dikkat çekici özelliği, oda sayısının yöre evlerine kıyasla fazla olmasıdır. Ayrıca sonradan eklenen briket bir oda da bulunmaktadır (Şekil 4.88). Taşınmazın inşa tarihine ilişkin kesin bir tarih bilgisi olmamasına rağmen en az 60-70 yıl önce inşa edildiği düşünülmektedir (N. Güner, 2018, sözlü görüşme). Yaz mevsiminde kullanılan ev, çalışma yapıldığı dönemde kışa girildiğinden dolayı kullanım dışı bir vaziyette görülmüştür.

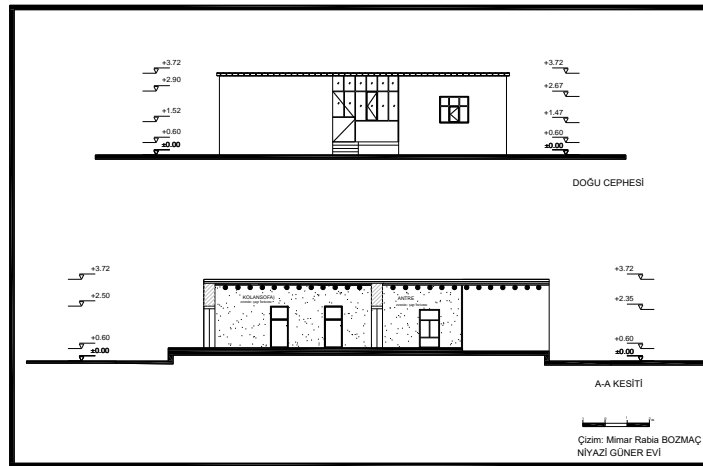
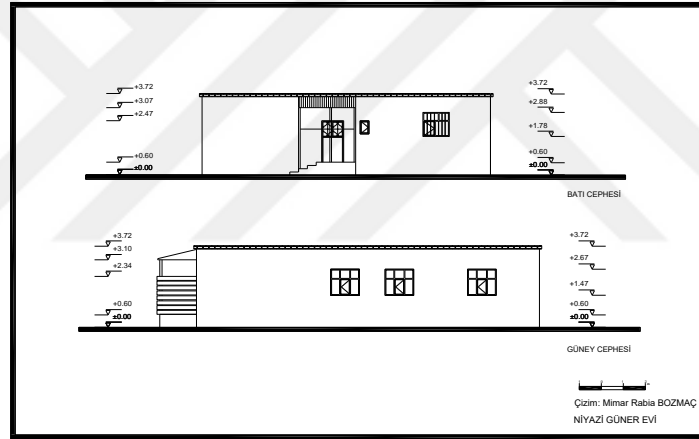
Plan özellikleri: Niyazi Güner Evi'ne doğu ve batı cephelerinde yer almak üzere iki farklı girişten girilebilmektedir (Şekil 4.89). Doğu yönündeki giriş, geniş bir sahanlıktan sağlanmaktadır. Güney duvarında tek kanatlı ahşap bir kapı ile oda 3 mekânına girilmektedir. Oda 3, 365 x 410 cm boyutlarında ve bir adet pencereye sahiptir. Güney cephesine açılan pencere, 130 x 120 cm ölçülerindedir. Odanın batı duvarında, tek kanatlı bir kapıyla oda 4'e geçiş sağlanmaktadır. Oda 4, 400 x 590 cm boyutlarında olup iki adet penceresi bulunmaktadır. İkisi de güney cephesine açılan pencereler, birbirlerine 115 cm mesafede ve 130 x 120 cm ölçülerindedirler. Sahanlıktan metal camekânla ayrılmış bir antreye geçilmektedir. Antre, 295 x 325 cm boyutlarındadır.

Antrenin kuzey duvarında yer alan tek kanatlı kapı ile sonradan yapıya eklenmiş briket kısım olan oda 6 mekânına geçilmektedir. Oda 6, 430 x 605 ölçülerinde olup iki adet penceresi bulunmaktadır. Biri kuzey, diğeri ise doğu duvarında ortalanmış vaziyetteki pencereler, aynı olup 130 x 120 cm ölçülerindedirler. Antrenin batı duvarındaki tek kanatlı ahşap kapı ile sofa (kolan) mekânına geçilmektedir. Sofaya aynı zamanda batı cephesindeki giriş kapısıyla da doğrudan girilebilmektedir. Batı duvarında giriş kapısına yakın mesafede 40 x 60 cm bir penceresi bulunmaktadır. Sofanın kuzey duvarındaki tek kanatlı ahşap kapılardan biri ile oda 1'e girilmektedir. Oda, 410 x 415 cm boyutlarında olup kuzey cephesine açılan 100 x 110 cm ölçülerinde bir penceresi bulunmaktadır. Diğer kapıyla ise oda 2'ye geçiş sağlanmaktadır. Oda 2, 405 x 405 cm boyutlarında olup kuzey cephesinde 100 x 110 cm ölçülerinde bir pencere bulunmaktadır. Sofanın güney duvarındaki tek kanatlı ahşap kapı ile oda 5'e girilmektedir. Oda 5, 300 x 395 cm boyutlarında olup bir adet pencere ile bir dolap nişi bulunmaktadır. Batı cephesine açılan pencere, 120 x 110 cm ölçülerindedir. Kuzey duvarında yer alan duvara gömülü haldeki dolap nişi ise 115 x 105 cm boyutlarındadır. Konutun tuvalet ihtiyacı dışarda ayrı bulunan bir tuvalette giderilmektedir. Ayrıca konuta çok yakın konumda yer alan tandır evinde de tandırla ilgili işler görülmektedir (Şekil 4.90).

Cephe düzeni: Niyazi Güner Evi'nin cephelerinde pencere ve girişler dışında herhangi bir hareketlilik bulunmamaktadır. İki taraftaki girişte yer aldıkları cephelerin ortasında konumlanmışlardır. Doğu cephesindeki giriş geniş ve içe gömülü haldeki sahanlık ile antrenin camekân yapısı yarı açık alan imkânı sunmaktadır. Batıdaki giriş sahanlığının, etrafında bulunan ahşap direkler yardımıyla üstü sac ile örtülmüştür. Ayrıca metal giriş kapısının cam olan üst kısmındaki korkulukların, doğa motifli oldukları görülmektedir. Pencereler, ahşap doğrama olup korkulukları ise düz şişlerden ibarettir. Ancak giriş kapıları ile camekân kısım metalden oluşmaktadırlar. Sonradan yapıya eklenen briket oda dahil olmak üzere cephelerin tümü, çamur sıvalıdır. Ancak yer yer küçük dökülmelere de rastlanabilmektedir. Saçak kenarları az da olsa dışa çıkıntılı halde yapılmıştır. Düz toprak dam olan üst örtünün bakımında yetersizlikler olduğu söylenebilir. Cephelerde herhangi bir süslemeye rastlanmamaktadır.

Şekil 4.88. Niyazi Güner Evi kat planı.

Şekil 4.89. Niyazi Güner Evi kesit ve cephe çizimleri.

a. Doğu cephesi.

b. Sofadan bir görünüm.

Şekil 4.90. Niyazi Güner Evi'ne ait fotoğraflar.

7. Perizade Güner Evi:

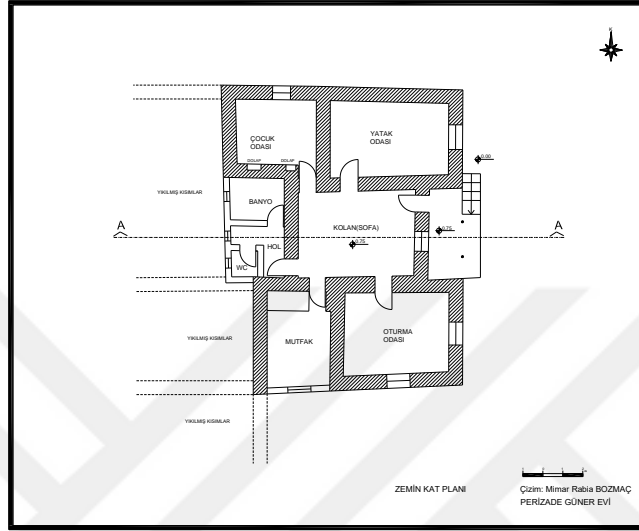
Hatipova (Xetibava) Köyü'nde bulunan Perizade Güner Evi, tek katlı olup düz toprak damlıdır. Konutta yıkılmış bazı yapı izleri de bulunmakla beraber sonradan ihtiyaca göre eklenmiş bölümler ile kullanılmaktadır (Şekil 4.91). Ancak ev sahipleri kış ayında ilçe merkezine taşınıp yazın köye gelip evde kalmaktadırlar. Taşınmazın inşaat tarihine ilişkin kesin bir bilgi olmamakla beraber günümüzden en az 60-70 yıl önce yapıldığı belirtilmektedir (P. Güner, 2018, sözlü görüşme). Yapının çevresinde herhangi bir bahçe duvarına rastlanmamaktadır.

Plan özellikleri: Perizade Güner Evi'ne, yol kotundan 75 cm yükseklikteki bir sahanlıktan giriş yapılmaktadır (Şekil 4.92). Sahanlığın batı yönünde bulunan 85 x 180 cm ölçülerindeki metal kapı ile sofa (kolan) mekânına geçilmektedir. Sofa (kolan), 430 x 585 cm boyutlarında olup diğer mekânlara geçiş işlevi bulunmaktadır. Ayrıca sofanın doğu duvarında 100 x 95 cm ölçülerinde bir adet pencere yer almaktadır. Sofanın kuzey duvarındaki bir kapıyla yatak odasına geçilmektedir. Yatak odası, 375 x 595 cm boyutlarında ve bir adet penceresi bulunmaktadır. Doğu cephesine açılan pencere, 125 x 130 cm ölçülerindedir. Kuzey duvarındaki diğer kapı ise çocuk odasına açılmaktadır. Çocuk odası, 315 x 400 cm boyutlarında olup bir adet pencere ile iki dolap nişi bulunmaktadır. Kuzey cephesine bakan pencere, 90 x 105 cm ölçülerindedir. Güney duvarında yer alan dolap nişlerinden biri 50 x 50 cm diğeri ise 70 x 70 cm

ölçülerindedirler. Sofanın güney duvarındaki bir kapı ile oturma odasına geçiş sağlanmaktadır. Oturma odası, 410 x 525 cm boyutlarında ve iki adet penceresi bulunmaktadır. Biri ön cepheye bakan diğeri ise güneyde bulunan pencereler, 115 x 110 cm ölçülerindedir. Sofanın güney duvarındaki ikinci kapıdan ise mutfığa geçilmektedir. Mutfak, 315 x 480 cm boyutlarında olup güneydeki duvarının, muhtemelen yıkıldığı için yerine briket duvar örüldüğü tespit edilmiştir. Mutfaktaki tek pencere ise güney cephesine bakmakta olup 115 x 110 cm ölçülerindedir. Sofanın batı duvarında yer alan 85 x 180 cm ölçülerindeki tek kanatlı ahşap kapı ile sonradan briket ile yapılmış banyo ve tuvalet mekânlarının olduğu hole geçilmektedir. Holün güneyinde, 130 x 130 cm boyutlarındaki tuvalet bulunmaktadır. Kuzeyinde ise 215 x 275 cm ölçülerindeki banyo yer almaktadır. Lavabo ise holün batısına yerleştirilmiştir. Bu kısımda üç adet 50 x 60 cm ölçülerinde pencereler olduğu görülmektedir. Yapının batısında yer alan yıkılmış duvar izlerinden bu bölümde, bitişik halde başka mekânlar da olduğu anlaşılmaktadır. Yıkılmış mekânların yüksek olasılıkla tandır evi, ahır gibi konutun hizmet birimlerinin olduğu tahmin edilmektedir. Ayrıca yapının kuzeydoğusunda, ayrı yapılmış tandır evi bulunmaktadır (Şekil 4.93).

Cephe düzeni: Perizade Güner Evi'nin en dikkat çekici cephesi olan ön (doğu) cephesinde, konutun girişi tam ortalanmış vaziyette olup her iki yan duvarda da birer pencere bulunmaktadır. Böylece simetrik bir görünüm hâkim olmaktadır. Giriş sahanlığı, büyük ölçüde duvara gömülü halde yapılarak bir teras alanı oluşturduğu söylenebilir. Ayrıca giriş sahanlığının ön kısmında, üst örtüyü desteklemek amaçlı iki adet ahşap direk bulunmaktadır. Güney ile batı cephelerinde ise onarım sonucu sonradan yapıya eklenen briket duvarların sıvasız ya da sıvası dökülmüş halde bırakılması, yapının karakterini bozan bir görüntü ortaya koymaktadır. Öte yandan yapıdan eksilen bölümlerin duvar izleri hala görülmektedir. Konutun ön cephesindeki duvarlar çamur sıvalı olup giriş sahanlığı ise ek olarak kireç badanalıdır. Yan ve arka duvarlarda ise kısmen çamur sıvalı yerler bulunmakla beraber yıkılmış birimlerin birleştiği duvar kısımları sıvasız haldedir. Ön cephedeki iki pencere, orijinal durumunda olup ahşap doğramadırlar. Diğer pencerelerin tümü ise sonradan PVC doğramalar ile değiştirilmişlerdir. Ahşap doğrama pencerelerde, düz veya halka şişlerden oluşan korkuluklar bulunmasına karşın PVC olanlarında herhangi bir korkuluğa

rastlanmamaktadır. Ön cephede, saçaklar dışa çıkıntılı halde ve briketle düzenli olarak örülmüştür. Ancak diğer cephelerde saçaklar, yarı yıkık durumdadırlar. Cephelerde herhangi bir süsleme görülmemektedir.

Şekil 4.91. Perizade Güner Evi kat planı.

Şekil 4.92. Perizade Güner Evi kesit ve cephe çizimleri.

a. Ortalanmış giriş kısmı ile doğu cephesi.

b. Diğer mekan kapılarının açıldığı sofa.

c. Çocuk odası ahşap kirişli tavan detayı.

Şekil 4.93. Perizade Güner Evi'ne ait fotoğraflar.

8. Veli Kereman Evi:

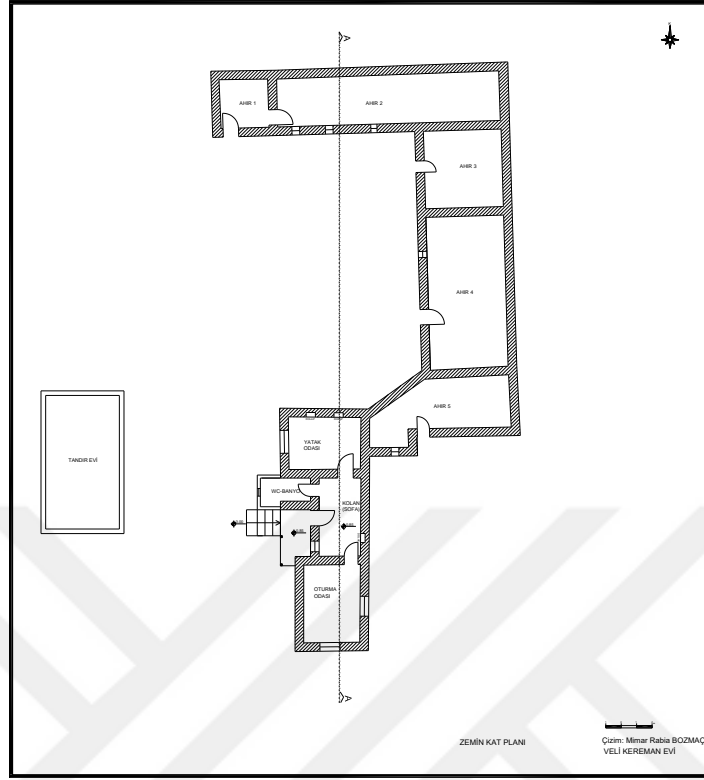
Veli Kereman Evi, Hatipova (Xetibava) Köyü'nde bulunmakta olup tek katlı ve düz toprak damlıdır. Taşınmazın inşa tarihine ilişkin kesin bir bilgi olmamakla beraber en az 70-80 yıl önce yapıldığı belirtilmektedir (P. Güner, 2018, sözlü görüşme). Konutun iki odalı yaşam bölümüne bitişik biçimde yer alan birden fazla ahır dikkat çekmektedir. Ahır mekânlarının fazla olması konut kullanıcılarının hayvancılıkta aktif olduklarını göstermektedir. Ayrıca konutun ön kısmına, sonradan bir banyo kısmı eklenmiş olduğu görülmektedir. Tandır evi ise konutun karşısında bağımsız bir şekilde yer almaktadır (Şekil 4.94). Yapının etrafında herhangi bir bahçe duvarı olmamasına

rağmen konut ve eklentilerinin U biçimindeki plan formu ve karşıdaki tandır evinin de tamamlayıcı etkisiyle evin, doğal bir açık avlusunun olduğu söylenebilir. Günümüzde konut ve eklentilerinin, ev sahipleri tarafından devamlı kullanımı sürmektedir.

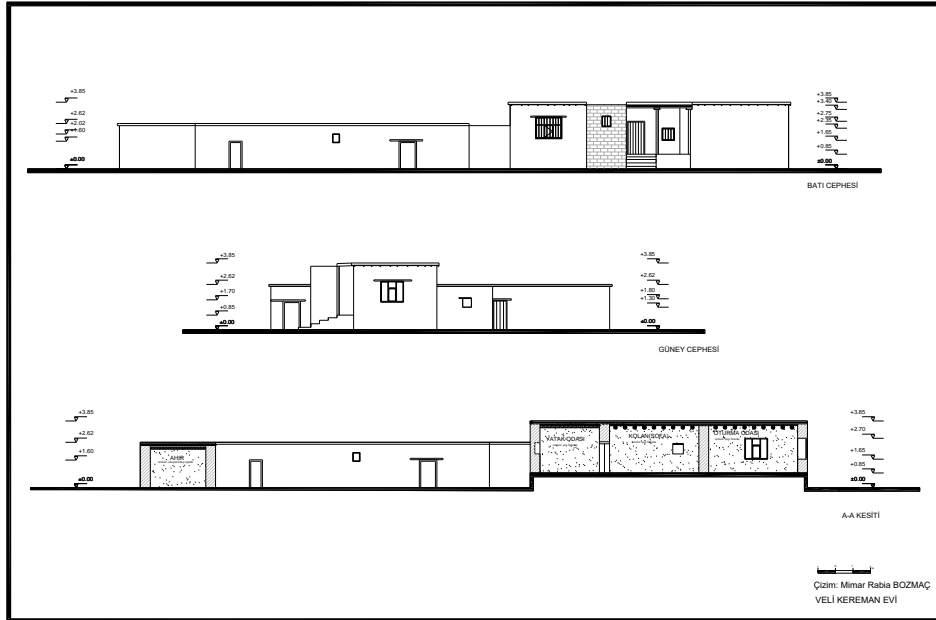
Plan özellikleri: Yaşam birimlerinin, iki oda ve bir sofa ile sonradan eklenmiş briket kısım olan banyodan ibaret olduğu ahırların ise girişlerinin bağımsız bir şekilde yer aldığı Veli Kereman Evi, U formulu bir plan formuna sahiptir. Tandır evi, konutun karşısında bağımsız bir halde bulunmaktadır. Taş basamaklar ile çıkılan giriş sahanlığından tek kanatlı 100 x 190 cm ölçülerindeki kapı ile sofa (kolan) mekânına giriş yapılmaktadır. Sofa, 270 x 510 cm boyutlarında olup diğer mekânlara geçiş işlevi görmektedir. Sofada, bir adet pencere ile bir adet duvara gömülü halde dolap nişi bulunmaktadır. Giriş sahanlığına açılan pencere, 70 x 70 cm ölçülerindedir. Doğu duvarında yer alan dolap nişi ise 60 x 60 cm boyutlarına sahip olup yerden 110 cm yüksekliğinde yer almaktadır. Sofanın güney duvarındaki 85 x 180 cm ölçülerindeki ahşap kapı ile oturma odasına giriş sağlanmaktadır. Oturma odası, 365 x 510 cm boyutlarında ve iki adet penceresi bulunmaktadır. Biri güney diğeri de doğu cephesine bakan pencereler aynı PVC olup 130 x 120 cm ölçülerindedirler. Sofanın kuzey duvarında yer alan 100 x 180 cm ölçülerindeki ahşap tek kanatlı kapı ile yatak odasına geçilmektedir. Yatak odası, 340 x 465 cm boyutlarında bir pencere ile iki dolap nişi bulunmaktadır. Ön (batı) cephesine bakan pencere, 150 x 125 ölçülerinde olup yapının ilk halinde takıldığı, eskimeye yüz tutmuş ahşap doğramasından anlaşılmaktadır. Sofanın batı duvarında ise sonradan yapıya eklenen briket kısım olan banyoya geçilmektedir. Banyo, 150 x 325 cm boyutlarında olup 50 x 60 cm bir penceresi bulunmaktadır. Konutun tuvalet ihtiyacı dışarda, yapıdan bağımsız şekilde yer alan tuvalette giderilmektedir. Veli Kereman Evi'nin yaşam bölümü bu şekilde olup bu kısma bitişik ancak giriş ve yönleri tamamen farklı olan 5 adet ahır birimi yer almaktadır (Şekil 4.95). Evin önündeki doğal avlunun kuzey kısmında bulunan ahır 1'e ahşap, 100 x 165 cm tek kanatlı bir kapı ile girilmektedir. 315 x 330 cm boyutlarındaki ahır 1'in doğu duvarındaki tek kanatlı kapı ile ahır 2'ye geçiş sağlanmaktadır. Ahır 2, 320 x 1440 cm ölçülerinde olup kuzey duvarı boyunca hayvanların yemlendiği kısım bulunmaktadır. Yemlik kısmındaki ahşap direklerle her bir hayvanın alanı belirlenmiştir. Güney duvarında ise üç adet küçük boyutlarda pencere bulunmaktadır.

Ayrıca damda da aydınlık ve havalandırma sağlayan bacalar bulunmaktadır. Avlunun doğusunda da iki ahır girişi mevcuttur. Tek kanatlı ve 75 x 160 cm ölçülerindeki ahşap kapı ile Ahır 3'e girilmektedir. Ahır 3, 505 x 510 cm boyutlarında olup damdaki bacalar ile hava ve ışık alması sağlanmaktadır. Yine tek kanatlı 100 x 160 cm ölçülerindeki diğer kapı ile de ahır 4'e geçilmektedir. Ahır 4, 505 x 995 cm boyutlarında olup bir adet 40 x 50 cm ölçülerinde penceresi bulunmaktadır. Bu ahırlar ile yaşam bölümünün arasında kalan ve bitişik haldeki ahır 5' e ise arka taraftan, avlu dışından giriş sağlanmaktadır. Tek kanatlı 80 x 170 cm ölçülerindeki ahşap kapı ile girilen ahır 5, yaklaşık 30 metrekaredir. Güney duvarında 50 x 50 cm ölçülerinde bir pencere bulunmaktadır. Sıvasız olan ahırların iç duvarları, kerpiçlerin düzenli örülmesi ile güzel bir görüntüye sahiptir (Şekil 4.96).

Cephe düzeni: Veli Kereman Evi'nin duvarları, su basmandan itibaren yaklaşık 50 cm taş, kalan kısımlar ise kerpiçtir. Cephelerde sıva, ya hiç yapılmamış ya da yapılan az kısımda da dökülmeler sonucu sıvasız bir görünüm mevcuttur. Konutun ön cephesinde içe gömülü haldeki giriş sahanlığı bir teras alanı oluşturmaktadır. Bu alan kireç badanalıdır. Ahşap direkler ile de üst örtü desteklenmiştir. Her ne kadar giriş ortadan sağlanıp cephede simetrik bir görünüm elde edilmek istense de sonradan sahanlığın kenarına eklenen briket kısım bunu bozmaktadır. Ayrıca ön cephenin bir yanında pencere bulunmakta diğer yanında ise sağır duvar görüntüsü hâkimdir. Ahır duvarları ise sıvasız halde olup bakımsız görünmektedirler. Konut kısmında daha sağlam görünen saçak kenarları yine ahırlarda dökülmüş ve yıkılmış bir durumdadırlar. Kapılar, ahşap olup yüksekliklerinin çok fazla tutulmadığı dikkat çekmektedir. Konutun, ön cephedeki pencereleri ahşap diğerleri ise PVC'dir. Ayrıca pencere ve kapı üstlerinde, açıklığın iki katı uzunlukta ahşap hatıllar göze çarpmaktadır. Cephelerde herhangi bir süslemeye rastlanmamaktadır (Şekil 4.97).

Şekil 4.94. Veli Kerem Evi kat planı.

Şekil 4.95. Veli Kerem Evi kesit ve cephe çizimleri.

a. Sofa tavan detayı.

b. Yatak odası tavan detayı.

c. Ahır 2 tavan sistemi ile hayvan yem bölümü.

d. Önü örtü ile kapatılmış gömme dolap nişi.

Şekil 4.96. Veli Kereman Evi iç mekan görünümleri.

a. Ahırların dıştan görünümü

b. Sonradan eklenen briket kısım ile batı cephesi.

Şekil 4.97. Veli Kereman Evi'ne ait fotoğraflar.

4.2.5. Ömerova (Emerava) Köyü

Başkale ilçesi Ekecek (Balyan) Köyü'ne bağlı bir mezra olan Ömerova, yöredeki ismiyle Emerava Köyü 50 haneden oluşmaktadır (Şekil 4.98). Başkale ilçe merkezine yaklaşık olarak 28 km mesafede bulunmaktadır (S. Çivi, Başkale Bld., 2019, sözlü görüşme). Karayoluna çok yakın kurulmuş olan Ömerova Köyü'nde yapılan ön araştırma sonucu köyde yerel konutların yerini hızla betonarme yapıların aldığı görülmüştür. Dolayısıyla köy alanında yerel konutların sayısının daha az olduğu tespit edilmiştir. Mevcut yerel konutların ise birçoğu terkedilmiş durumda olduğundan kapıları kilitli vaziyettedirler. Bu nedenle Ömerova Köyü'nde orijinalliği bozulmamış iki adet kırsal yerel konut çalışma kapsamında değerlendirilebilmiştir.

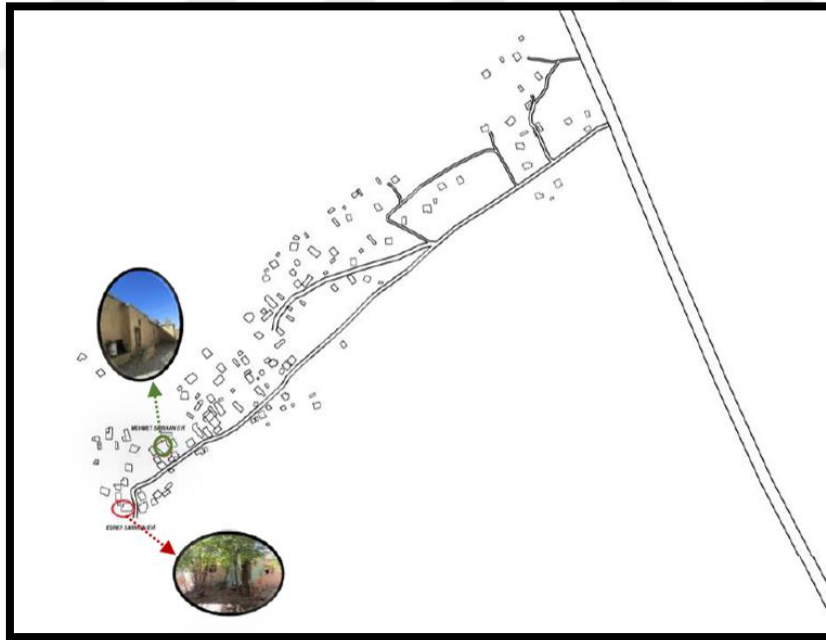
Bunlar;

1. Eşref Sarıhan Evi
2. Mehmet Sarıhan Evi'dir (Şekil 4.99).

Bunun yanı sıra köyün sonuna doğru bazı yarı yıkık konutlara rastlanmıştır. Bu konutlardan özellikle Reşit Sarıhan'a ait olduğu belirtilen iki katlı büyük konut oldukça dikkat çekicidir (Şekil 4.100). Yörenin ileri gelen ailelerinden birinin oturduğu konutun, dışarda herhangi bir merdiven izine rastlanmadığından üst katına çıkış merdiveninin içeride yapıldığı düşünülmektedir. Ayrıca oldukça büyük boyutlarda inşa edildiği görülmektedir. Bu özellikleri ile yöredeki diğer konutlarla kıyaslandığında kendine has bir plan örgütlemesi ile cephe düzenine sahip olduğu görülmektedir. Ancak günümüzde terk edilmiş durumda olduğundan üst örtüsü tamamen yıkılmış ve duvarları da gün geçtikçe daha fazla tahrip olmaktadır.

Şekil 4.98. Ömerova (Emerava) Köyü uydü görüntüsü (06/2015 GoogleEarth).

Şekil 4.99. Ömerova (Emerava) Köyü'nde incelenen konutların konumları (07/2018 tarihli GoogleEarth hava fotoğrafı üzerinde yazar tarafından işaretleme yapılmıştır).

a. Konutun özellikli ön cephe görünümü.

b. Ön cephe

c. Yıkılan duvarlar ile üst örtü.

Şekil 4.100. Yıkık Durumdaki Reşit Sarıhan Evi.

1. Eşref Sarıhan Evi:

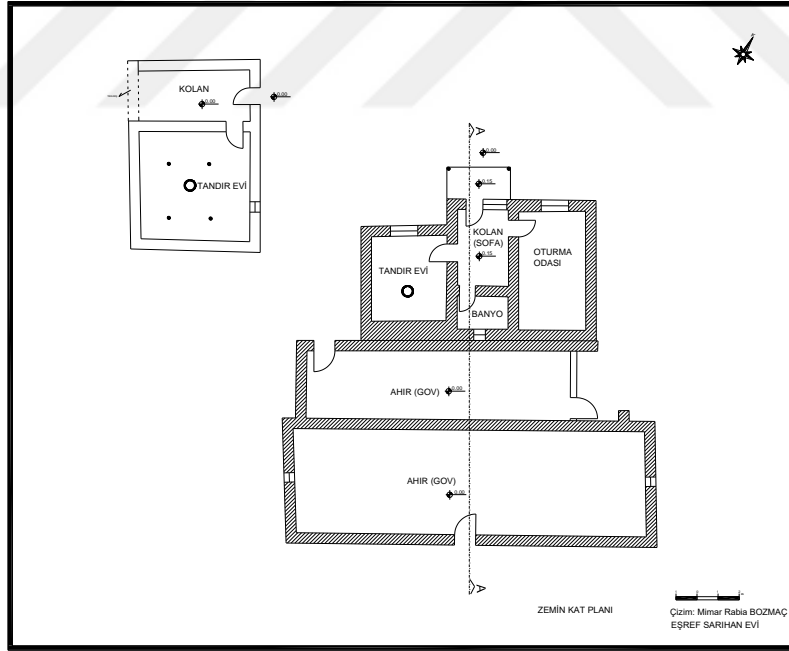
Ömerova (Emerava) Köyü'nde bulunan az sayıdaki yerel konut özelliklerine sahip yapılardan biri olan Eşref Sarıhan Evi, tek katlı olup hem içerde hem de dışarda ayrı bir tandır evi bulunmaktadır (Şekil 4.101). Yapı mevcutta kullanım dışı kaldığından dolayı inşa tarihine ilişkin kesin bir bilgiye ulaşılamamaktadır. Ancak yapının

özelliklerinden ve çevredeki kullanıcılardan öğrenildiği kadarıyla en az 70- 80 yıl önce yapılmıştır (E. Sarıhan, 2018, sözlü görüşme).

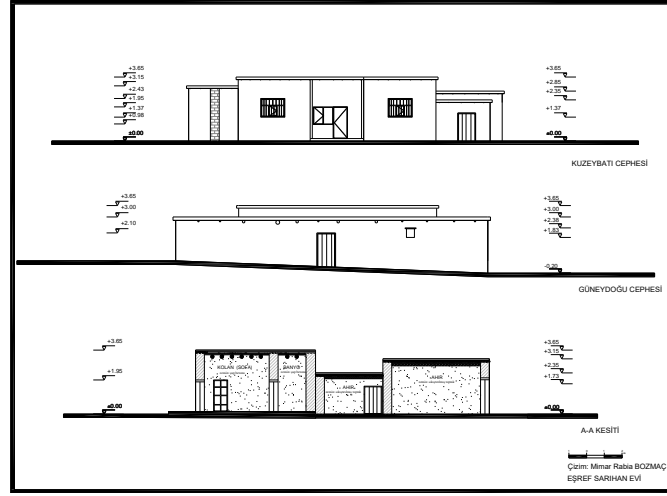
Konutun çevresinde herhangi bir bahçe duvarına rastlanmamaktadır. Dolayısıyla evin bahçesini diğerlerinden ayıran bir şey olmamasına rağmen, doğal bir bahçe alanından bahsedilebilir. Konutun çok ağaçlı bir ön bahçesi mevcuttur. Kerpiçten inşa edilmiş yapının, yaşam alanlarıyla birlikte bitişik haldeki iki büyük ahır ile dışarda ve sonradan yapıldığı anlaşılan yapıdan ayrı inşa edilmiş olan tandır evi bulunmaktadır.

Plan özellikleri: Eşref Sarıhan Evi'ne giriş, yol kotundan 15 cm yükseklikteki sahanlıktan gerçekleşmektedir (Şekil 4.102). Tek kanatlı ahşap bir kapı ile sofa (kolan) mekânına girilmektedir. Sofa (kolan), 240 x 365 cm boyutlarında olup giriş kapısına bitişik olarak yer alan tek penceresi, 115 x 100 cm ölçülerindedir. Sofanın kuzeydoğu duvarında bulunan tek kanatlı ahşap bir kapı ile oturma odasına geçiş sağlanmaktadır. 320 x 570 cm boyutlarındaki odada, giriş cephesine açılan bir adet pencere bulunmaktadır. Pencere, 130 x 100 ölçülerinde olup ahşap doğramadan yapılmıştır. Sofanın güneybatı duvarındaki kapı ile de tandır evine girilmektedir. Odada halen sağlam olan bir adet tandır bulunmaktadır. Tandır evi, 355 x 405 cm boyutlarında olup bir adet pencereye sahiptir. Giriş cephesine bakan pencere, 130 x 100 cm ölçülerindedir. Sofada giriş kapısının tam karşısında bulunan ahşap tek kanatlı kapı ile de banyoya geçilmektedir. Banyo taşı bulunan mekan, 160 x 240 cm boyutlarına sahiptir. Konutun yaşam mekânları bundan ibaret olup iç duvarları çamur sıva üstüne kireç badanalıdır. Üst döşeme ise ahşap keranlı düz toprak damdır. Yapıya bitişik halde olup girişleri dışardan olan iki adet ahır bulunmaktadır. İki adet girişi bulunan daha öndeki ahır, 330 x 1250 cm boyutlarındadır. Arkadaki ahır ise 500 x 1660 cm ölçülerinde ve kapısı konutun arka cephesinde bulunmaktadır. Ahır duvarlarında, bazı küçük boyutlarda yapılmış pencerelere rastlanmaktadır. Bunun yanı sıra ahırların damında bulunan baca boşlukları da havalandırma ve ışıklandırma işlevini görmektedir. Yapının ilk halindeki tandırın, yaşam mekanları ile iç içe bulunduğu görülmektedir. Ancak sonradan dışarda ayrı bir tandır evi de yapılmıştır. Konutun güneybatısında ayrı olarak bulunan tandır evi, iki bölmeli olup biri kolan diğeri ise tandırın bulunduğu kısımdan ibarettir. Tandırın bulunduğu kısımda tandırın etrafındaki dört köşede yer alan ahşap sütunların üst örtüyü taşıdığı gözlenmektedir (Şekil 4.103).

Cephe düzeni: Eşref Sarıhan Evi, cepheleri bakımından oldukça sade bir görünüme sahip olmakla birlikte bütün cephelerinin sıvalı olduğu görülmektedir. Ancak konut, kullanım dışı kaldığından dolayı sıvada yer yer dökülmeler gözlenmektedir. Duvarlar su basman kısmına kadar taş diğer kısımlar ise kerpiçtir. Konutun yaşam mekânlarının olduğu ön cephesinde, giriş kapısı tam ortalanmış ve iki yanında eş pencereler bulunmaktadır. Böylece giriş cephesinde simetrik bir görünüm hâkimdir. Ayrıca giriş sahanlığının etrafı ahşap direkler yardımıyla bir branda ile kapatılarak yağıştan etkilenmesi önlenmeye çalışılmıştır. Üst örtüsü ise sofanın döşemesi ile birleşik haldeki düz toprak damdır. Kapı ve pencere doğramaları ahşap malzemeden olup orijinal hallerinde bırakılmışlardır. Pencere korkulukları ise düz süslemesiz şişlerden ibarettir. Konutun ön cephelerinde dikkate değer bir eğim söz konusu olmamakla beraber arka cephede yaklaşık olarak 70 cm'lik kot farkı gözlenmektedir. Saçakların, kenarlardan 15 – 20 cm çıkıntılı olacak şekilde yapıldığı görülmektedir.

Şekil 4.101. Eşref Sarıhan Evi kat planı.

Şekil 4.102. Eşref Sarihan Evi kesit ve cephe çizimleri.

a. İçerde yer alan tandır.

b. Güneydoğu cephesindeki ahır girişi.

c. Güneybatı yönünden görünüm.

b. Konut girişi (kuzeybatı cephesi).

Şekil 4.103. Eşref Sarihan Evi'ne ait fotoğraflar.

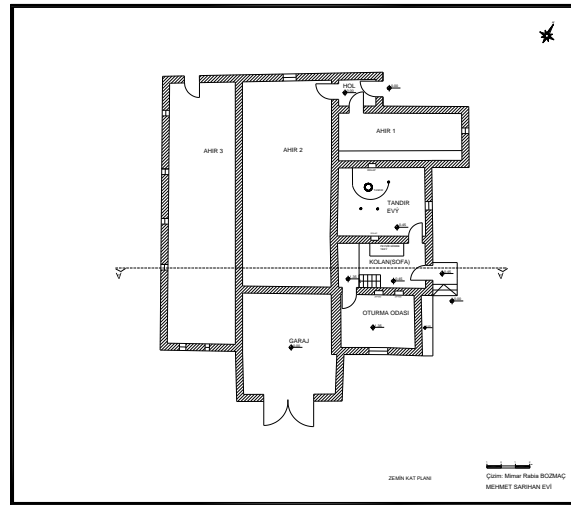
2. Mehmet Sarıhan Evi:

Ömerova (Emerava) Köyü'nde bulunan Mehmet Sarıhan Evi, tek katlı olup kendi içinde aktif olarak kullanılan tandır evi bulunmaktadır. Yapı oturma alanı oldukça geniş bir alana yayılmıştır. Yaşam mekânları ile tandır evinin olduğu bölüm ve arkada ahırlarla garaj girişleri bulunmaktadır (Şekil 4.104). Konutun en az 90-100 yıl önce inşa edildiği düşünülmektedir (E. Sarıhan, 2018, sözlü görüşme). Nitekim plan organizasyonu ve cephe özellikleri ile yapı, yöredeki en eski konut niteliklerini taşımaktadır. Bahçe duvarına rastlanmayan yapının çevresinde, doğal bir bahçe alanı mevcuttur.

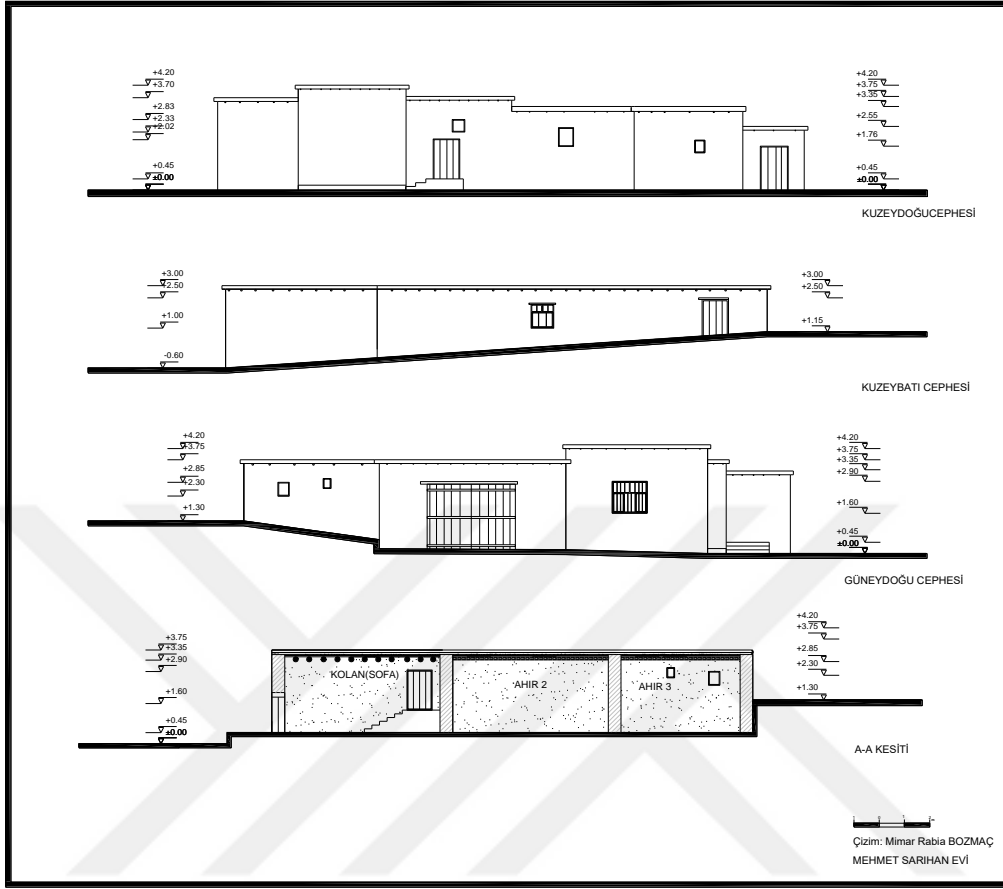
Plan özellikleri: Mehmet Sarıhan Evi'nin girişini, giriş kapısı ve sahanlığı dışında vurgulayan başka bir öğeye rastlanmamaktadır. Kuzeydoğu cephesinden konutun yaşam bölümlerine giriş, yol kotundan 45 cm yükseklikte bulunan küçük bir sahanlıktan sağlanmaktadır. Giriş kapısının, ölçüleri bakımından oldukça minimumda tutulduğu görülmektedir (Şekil 4.105). Sofa (kolan) mekânı girişte kullanıcıyı karşılayan ilk mekândır. Sofa, 315 x 610 cm boyutlarında olup diğer mekânlara dağılım işlevini yerine getirmektedir. Sofada peynir gömme yeri ile oturma odasına geçişi sağlayan betonarme bir merdiven bulunmaktadır. Sofanın kuzeybatı duvarında bulunan tek kanatlı ahşap bir kapı ile tandır evine girilmektedir. Etrafında 10 cm yükseklikte bir platform oluşturulan tandırın bulunduğu mekan, 485 x 610 cm boyutlarındadır. Tandırın etrafında üç adet ahşap sütun bulunmaktadır. Tandır evindeki tek pencere, 60 x 75 cm ölçülerinde ve giriş cephesine bakmaktadır. Ayrıca iki adet duvara gömülü halde dolap nişi mevcuttur. Yerden 150 cm yükseklikte yer alan karşılıklı haldeki dolap nişleri 55 x 55 cm ölçülerindedir. Sofanın güneydoğu duvarında bulunan 6 basamaklı bir merdiven ile oturma odasına geçilmektedir. Oturma odası, 370 x 515 cm boyutlarında ve iki adet dolap nişi ile bir adet pencere bulundurmaktadır. Kuzeybatı duvarında birbirinden 85 cm mesafede bulunan dolap nişleri, 60 x 70 cm ölçülerindedirler. Odadaki tek pencere, 130 x 120 cm ölçülerinde ve güneydoğu duvarında bulunmaktadır. Mehmet Sarıhan Evi yaşam bölümü dışında girişleri ayrı üç adet ahır ve bir de garajı bulunmaktadır. Kuzeydoğu cephesinde bulunan tek kanatlı ahşap bir kapı ile öncelikle küçük bir hole girilmekte ve holden iki ahıra geçiş sağlanmaktadır. Hol, 190 x 260 cm boyutlarındadır.

Holün güneydoğu duvarındaki tek kanatlı ahşap kapı ile küçük ahıra girilmektedir. Ahır 335 x 865 cm ölçülerinde ve uzun olan duvarı boyunca hayvanların yemlenmesini sağlayan bir bölüm bulunmaktadır. Ayrıca 40 x 50 ölçülerinde bir penceresi ve damdaki baca ile hava ve ışık alması sağlanmaktadır. Holün güneybatı duvarında bulunan ahşap tek kanatlı kapı ile ikinci ahıra geçilmektedir. Ahır, 620 x 1450 cm boyutlarında ve bir adet 90 x 90 cm ölçülerinde bir penceresi bulunmaktadır. Üçüncü ahırın ise girişi arka kısımda, ayrı bir şekilde yer almaktadır. Ahır, 470 x 1850 cm boyutlarında olup küçük altı adet penceresi bulunmaktadır. Günümüzde garaj olarak kullanılan kısım eskiden samanlık olarak kullanılmıştır. Garaj, 625 x 715 cm boyutlarında ve 310 x 260 ölçülerinde çift kanatlı büyük bir ahşap kapı ile girişi sağlanmaktadır. İç duvarlar, çamur sıva üstüne kireç badanalıdır (Şekil 4.106).

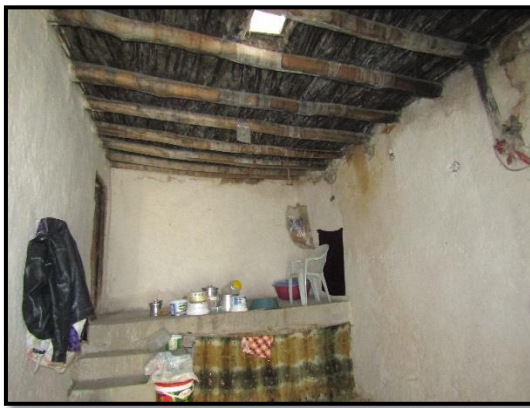
Cephe düzeni: Mehmet Sarıhan Evi cepheleri oldukça sade ve estetik kaygı duyulmadan yapıldığı anlaşılmaktadır. Ön cephede girinti çıkıntılar ve kat yüksekliklerindeki ufak farklılıklardan dolayı hareketli bir görünüm mevcuttur. Ancak kapı ve pencere boyutları, çoğunlukla küçük tutulduğundan cephelerin genelinde sağırlık hakimdir. Çamur sıvalı olan cephelerin bazı yerlerinde bakımsızlıktan dolayı sıvada dökülmeler meydana gelmiştir. Pencere ve kapıların tümü ahşap doğrama olup ahşap hatıllar ile desteklenmektedirler. Ayrıca giriş kapısının üst kısmındaki küçük bir pencere dikkat çekmektedir. Pencereilerin tümünde korkuluk olmamakla beraber var olanlar ise düz metal şişlerden ibarettir (Şekil 4.107).

Şekil 4.104. Mehmet Sarıhan Evi kat planı.

Şekil 4.105. Mehmet Sarihan Evi kesit ve cephe çizimleri.

a. Sofa (kolan) mekanında yer alan merdiven.

b. Etrafi ahşap sütunlarla çevrili tandır.

Şekil 4.106. Mehmet Sarihan Evi iç mekan görünümleri.

a. Oturma odası penceresi.

b. Yapının düz toprak dam görünüşü.

c. Ön (kuzeydoğu) cephe.

d. Doğu yönünden giriş cephesi.

Şekil 4.107. Mehmet Sarihan Evi'ne ait fotoğraflar.

4.2.6. Yukarı Küme (Rêkan) Köyü

Başkale ilçesine bağlı Yukarı Küme, yöredeki ismiyle Rêkan Köyü, kırsal konutların büyük ölçüde günümüze ulaştığı bir yerleşimdir (Şekil 4.108). Toplam hane sayısı 32 olan köyde, yöresel yapı malzemesi ve yapım tekniği kullanılarak inşa edilmiş konut örnekleri çoğunluktadır (S. Çivi, Başkale Bld., 2019, sözlü görüşme).

Başkale kırsal coğrafyasının karakteristiği, Yukarı Küme Köyü'nde kendini belirgin bir şekilde göstermektedir. Köy yerleşiminin özellikle kuzey kısmı yamaç arazide yer almakta olup güneydeki alan ise düzlükte kalmaktadır. Köyde, farklı eğimlerde bulunan alanların kullanımında da çeşitlilikler ortaya çıkmıştır. Bu nedenle konutların planlama ve formlarında da farklı yaklaşımlar geliştirildiği görülmektedir. Düzlükteki konutların formları daha standart ve sade iken yamaçtakiler eğimin etkisiyle daha fazla alana yayılmış olup kendine has çözümlerin geliştirildiği gözlemlenmektedir. Bu konutlarda, her mekâna çoğunlukla dışardan girişlerin mümkün olabildiği ve damlara erişimin daha kolayca sağlanabildiği izlenmektedir. Ayrıca konut ve eklentilerin, kademeli şekilde inen düz toprak dam örtüleri, köy geneline karakteristik bir görünüm kazandırmaktadır. Yamaçtaki konutlar, manzara ve güneşin bol olduğu güneye yönlendirilmiştir. Manzara, tepeleri çoğunlukla karla kaplı yüksek dağ dizileri ile düzlükteki bahçe ve ağaçların varlığıyla daha da çekici görünmektedir. Ayrıca Yukarı Küme (Rêkan) Köyü'nde, *Enter Ağa* isminde yörenin ileri gelen birine ait olduğu belirtilen bir kale kalıntısına rastlanmaktadır (S. Elter 2018, sözlü görüşme). (Şekil 4.109).

Şekil 4.108. Yukarı küme (Rêkan) Köyü uydu görüntüsü (08/2018 GoogleEarth).

a. Köydeki konut dokusu.

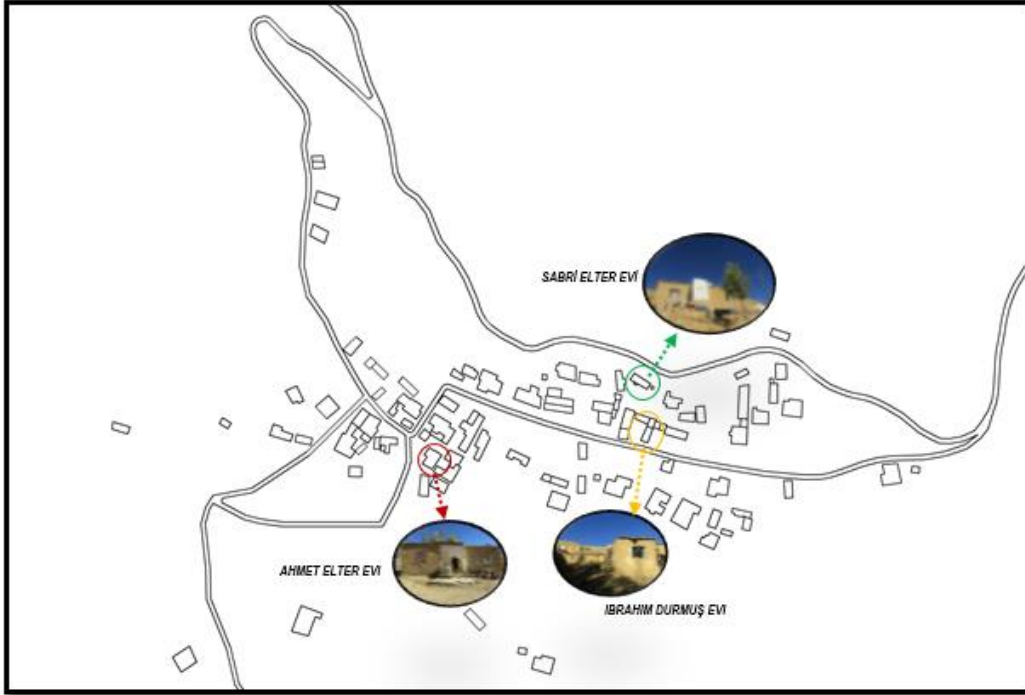
b. Kale kalıntısı.

Şekil 4.109. Yukarı küme (Rêkan) Köyü genel görünüm.

Yukarı Küme (Rêkan) Köyü'nde yöresel konutların sayısı fazla olmasına rağmen inceleme yapılan dönem kışa denk geldiği için birçok konutun kapısı kilitli vaziyette olduğundan yalnızca üç adet konut çalışma kapsamına alınabildiği. Ancak seçilen üç konut da köyün farklı yerlerinde bulduklarından dolayı bu yapılardan, köyün genel konut karakteristiğini okumak mümkün olabilecektir.

Bunlar;

1. Ahmet Elter Evi
2. İbrahim Durmuş Evi
3. Sabri Elter Evi'dir (Şekil 4.110).

Şekil 4.110. Yukarı küme (Rêkan) Köyü'nde incelenen konutların konumları (08/2018 tarihli GoogleEarth hava fotoğrafı üzerinde yazar tarafından işaretleme yapılmıştır).

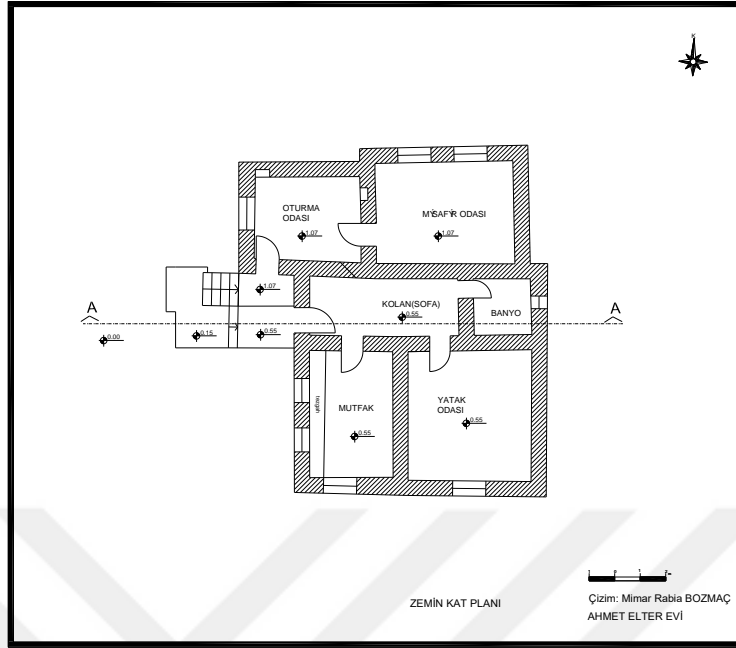
1. Ahmet Elter Evi:

Yukarı Küme (Rêkan) Köyü'nde, en az eğimin olduğu kısımda yer alan Ahmet Elter Evi, tek katlı bir konut olup günümüzde halen ev sahipleri tarafından kullanılmaktadır. Taşınmazın inşa tarihine ilişkin kesin bir bilgi olmamakla beraber en az 60-70 yıl önce yapıldığı belirtilmektedir (S. Elter, 2018, sözlü görüşme). Yapı üç oda, bir mutfak ve banyodan oluşmaktadır. Su basman seviyesine kadar taş olan yapının diğer kısımları kerpiçtir (Şekil 4.111).

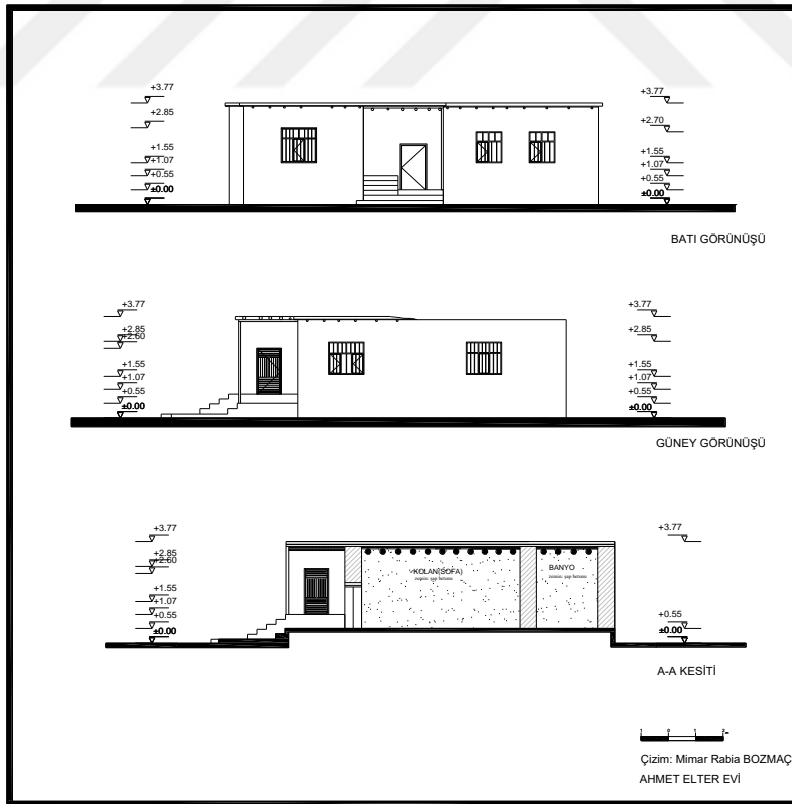
Plan özellikleri: Ahmet Elter Evi'nin dışarıdan iki ayrı kapısı bulunmaktadır. İkisi de aynı cephede olan kapılardan biri oturma odası ile misafir odasının olduğu bölüme açılmakta iken diğer kapı ise sofa (kolan) mekânı ile bağlantılı öbür mekânlara geçişi sağlamaktadır. Yol kotundan 107 cm yükseğe çıkan taş basamaklardan tek kanatlı ahşap bir kapı ile oturma odasına girilmektedir. Oturma odası, 330 x 415 cm boyutlarında olup bir adet pencere ile iki adet dolap nişi bulunmaktadır. Ön cepheye bakan pencere, 130 x

130 cm ölçülerinde kırmızı boyalı ahşap doğramadandır. Oturma odasının doğu duvarında bulunan tek kanatlı ahşap kapı ile misafir odasına geçiş sağlanmaktadır. Misafir odası, 400 x 540 cm boyutlarında ve iki adet penceresi bulunmaktadır. Aynı duvarda yer alan pencereler birbirlerine 90 cm mesafede ve 130 x 130 cm ölçülerindedirler. Yol kotundan 55 cm yükseklikteki sahanlığa iki taş basamak ile çıkılan sahanlıktan ise sofa (kolan) mekânına girilmektedir. Sofa (kolan), 230 x 580 cm boyutlarında olup diğer mekânlara geçiş işlevi görmektedir. Sofanın güney duvarındaki ilk kapıdan mutfığa girilmektedir. Mutfak, 330 x 500 cm boyutlarında olup üç adet penceresi bulunmaktadır. Ön cepheye bakan iki adet pencere birbirine 100 cm mesafede ve 95 x 115 cm ölçülerindedirler. Güney cephesine bakan pencere ise 130 x 120 cm boyutlarındadır. Sofanın güney duvarındaki diğer kapı ise yatak odasına açılmaktadır. Yatak odası, 485 x 515 cm boyutlarında ve bir adet penceresi bulunmaktadır. Güney cephesindeki tek pencerenin ölçüleri ise 130 x 120 cm'dir. Sofanın doğu duvarındaki tek kanatlı ahşap kapı ile banyoya girilmektedir. Banyo, 220 x 225 cm boyutlarında ve bir adet 50 x 50 cm ölçülerinde penceresi bulunmaktadır. Konutun tandır ve tuvalet ihtiyacının, dışarda ayrı yapılmış yapılarda karşılandığı görülmektedir (Şekil 4.112).

Cephe düzeni: Ahmet Elter Evi'nin ön cephesi diğerlerine göre daha dikkat çekicidir. Cephenin orta kısmındaki giriş sahanlığının etrafı ahşap direklerin desteğiyle branda ile örtülmüştür. Basamaklar taştan yapılmış olup sonradan üzerinin çimento ile kaplandığı görülmektedir. Ayrıca giriş kısmında çamur sıva üstüne kireç badana yapılmıştır. Diğer cepheler ise aşağıdan yaklaşık 50 cm seviyesine kadar taş olup yukarısı kerpiç duvar üstüne çamur sıvalıdır. Saçaklar kenarlardan çıkıntılı olup ahşap çıtalar ile oldukça dikkat çekici şekilde örüldüğü görülmektedir. Pencere ile kapılar ahşap doğramaya sahip ve bazıları kırmızıya boyalıdır. Pencere korkulukları ise düz metal şişlerden ibarettir. Yapının güney duvarında tahribatlar olduğu ve bazı briketler ile onarıldığı gözlenmektedir. Ancak aynı duvarda tekrardan dökülmeler meydana gelmiştir (Şekil 4.113).

Şekil 4.111. Ahmet Elter Evi kat planı.

Şekil 4.112. Ahmet Elter Evi kesit ve cephe çizimleri.

a. Ön (batı) cephesi.

b. Yapının düz toprak dam görünüşü.

c. Misafir odası penceresi.

d. Saçak altları ahşap yapım tekniği.

Şekil 4.113. Ahmet Elter Evi'ne ait fotoğraflar.

2. İbrahim Durmuş Evi:

Yukarı Küme (Rêkan) Köyü'nde yamaç kısımda, eğimli arazi üstüne konumlanmış olan İbrahim Durmuş Evi, tek katlı bir konuttur (Şekil 4.114). Sırtı kuzey yönüne dönük olup giriş kısmı manzara yönüne bakmakta ve bu yönde köyün ana ulaşım aksı olan yol geçmektedir. Bir adet sofa, iki oda, bir tandır evi ve bir ahırdan oluşan konutta, sahipleri taşındığı için mevcutta kullanım dışı kaldığından dolayı tahribatlar meydana gelmiştir. Buna rağmen taşıyıcı strüktür büyük ölçüde ayaktadır.

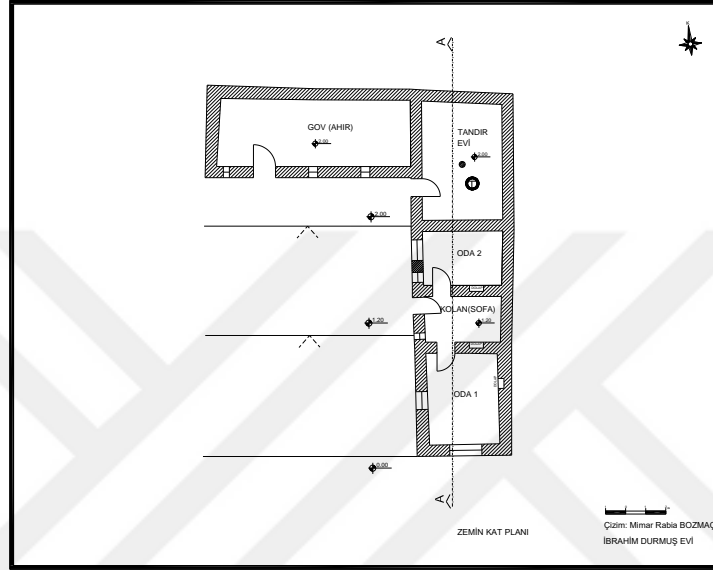
Plan özellikleri: Su basman kısmı taş, duvarları ise kerpiç olan konutun üst örtüsü, ahşap keranlı düz toprak damdan ibarettir. L formlu bir plan tipine sahip olup içte kalan kısımda kademeli ve geniş bir avlu alanı bulunmaktadır. Avlunun, farklı kotlarda yer

almak üzere doğal bir şekilde, kendi içinde üç kısma bölündüğü söylenebilir. Toplamda yaklaşık olarak 2 m'lik bir kot farkından bahsedilebilir. Bu kot farkı avluda üç basamak ve geri kalanı da rampa düzenlemesiyle geçilmektedir. Dolayısıyla evin asıl yaşam birimleri olan odalar ile tandır evi ve ahır kısımlarına farklı kotlarda giriş sağlanmaktadır. İlk olarak 1.20 m kotu ile sofa mekânına girilmekte buradan da iki ayrı odaya geçilmektedir. Daha yukarda 2 m kotundan da tandır evi ve ahır mekânlarına girişler gerçekleştirilmektedir.

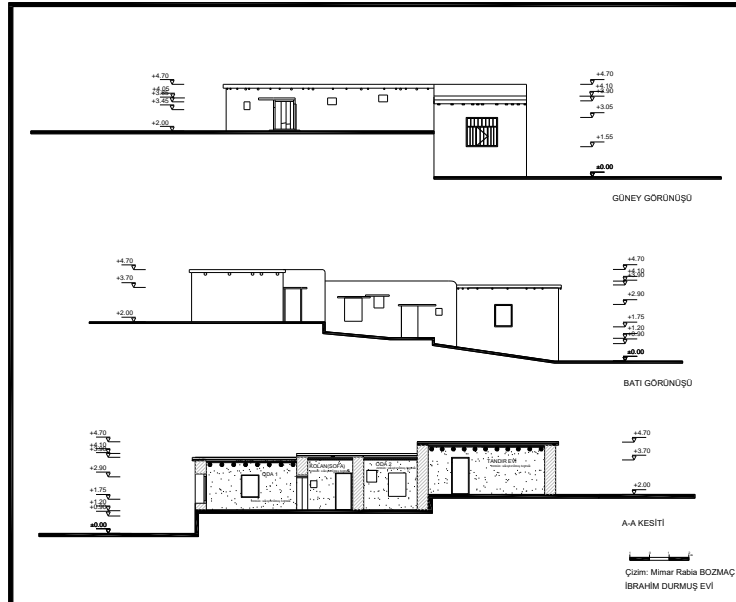
Sofa mekânına, tek kanatlı bir kapı ile girilmekte olup 230 x 380 cm boyutlarındadır. Bir adet küçük pencere ile bir adet gömme dolap nişi bulunmaktadır. Güney ve kuzey duvarlarında bulunan tek kanatlı kapı boşlukları ile odalara geçiş sağlanmaktadır. Güneyde daha büyük olan oda 350 x 460 cm ölçülerinde olup iki adet pencere ve bir adet gömme dolap nişi mevcuttur. Diğer oda ise 270 x 395 cm boyutlarında bu odada da yine olup iki adet pencere ve bir adet gömme dolap nişi vardır. Tandır evine ise daha yukarı kottan ve tek kanatlı ahşap bir kapı ile girilmektedir. 400 x 590 cm ölçülerinde olan tandır evinde bir adet tandır bulunmaktadır. Mekânın ortasındaki ahşap bir sütun ile üst örtü sistemindeki ahşap kirişlerin desteklendiği görülmektedir. Tandırın olduğu kısımda tavanda baca boşluğu bırakılmıştır. Yine dışardan tek kanatlı ahşap bir kapı ile ahır mekânına girilmektedir. 335 x 955 cm boyutlarındaki ahırda, üç adet küçük ve yüksek pencere olduğu görülmektedir. Konutun tuvalet ihtiyacının dışarda ayrı olarak bir kenarda yapılmış küçük mekânda giderildiği anlaşılmaktadır. Banyo ihtiyacı ise Başkale Kırsal Konutları'nın birçoğunda görüldüğü gibi muhtemelen tandır evi içerisinde, bir kenarda yapılan *çal* taşı vasıtasıyla görülmekteydi (Şekil 4.115).

Cephe düzeni: İbrahim Durmuş Evi'nin, değerlendirme kapsamına alınabilecek iki yönden cephesi bulunmaktadır. Konut, eğimi fazla olan bir araziye konumlandığından cephe görünümü de kademeli olmuştur. Günümüzde kullanılmadığından dolayı cephelerde de tahribatlar meydana gelmiştir. Saçak kenarlarının büyük ölçüde yıkıldığı, pencere ve kapı boşluklarının doğramasız kaldıkları, sıvanın yer yer döküldüğü ve bazı duvarlarda göçükler oluşmaya başladığı görülmektedir. Yalnızca büyük odanın güney cephesindeki penceresinin yerinde kaldığı görülmektedir. Ahşap ve maviye boyalı pencerenin, düz metal şişlerden ibaret korkuluğu bulunmaktadır. Ancak camları mevcut

değildir. Sıvalı olan cephelerin, bazı kapı girişlerinde kireç badana yapıldığı mevcut izlerden anlaşılmaktadır. Herhangi bir süslemeye rastlanmayan İbrahim Durmuş Evi'nin kademeli görüntüsü ile cepheleri bakımından da kendine has bir karakteri yansıttığı söylenebilir (Şekil 4.116).

Şekil 4.114. İbrahim Durmuş Evi kat planı.

Şekil 4.115. İbrahim Durmuş Evi kesit ve cephe çizimleri.

a. L plan formundaki konutun iç kısmında kalan açık avlu alanı.

b. Bakımsızlıktan tahrip görmüş yapı kısımları.

c. Yoldan yapının güney cephesi görünümü.

Şekil 4.116. İbrahim Durmuş Evi'ne ait fotoğraflar.

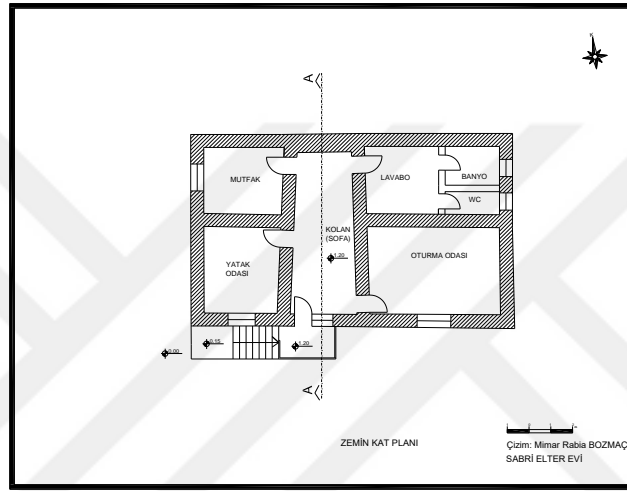
3. Sabri Elter Evi:

Sabri Elter Evi, Yukarı Küme (Rêkan) Köyü'nde en yüksek kısımda yer almakta ve kuzey duvarının yaklaşık 4/3'lük kısmı toprağa gömülü haldedir (Şekil 4.117). Günümüzde ev sahipleri tarafından kullanılmakta olan konutun inşa tarihine ilişkin kesin bir bilgiye ulaşılamamaktadır. Ancak yapının plan özelliklerine bakıldığında en az 60-70 yıl önce yapılmış olduğu düşünülmektedir. Yapının, su basman seviyesine kadar taş, kalan kısımların ise kerpiç malzemeden yapıldığı görülmektedir (S. Elter 2018, sözlü görüşme).

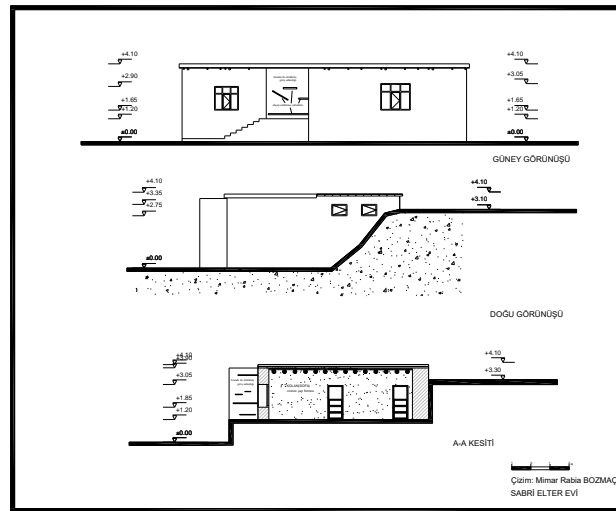
Plan özellikleri: Sabri Elter Evi'ne, güney cephesinde, taştan yapılmış bir merdiven ile giriş sağlanmaktadır. Yol kotundan 120 cm yükseklikte bulunan sahanlıktan konutun, yöre insanının *kolan* olarak isimlendirdiği sofa mekânına geçilmektedir. Sofa (kolan), 280 x 750 cm boyutlarında ve diğer mekânlara geçişin gerçekleştiği işleve sahiptir. Aynı zamanda ailenin günlük oturduğu mekân görevini de görmektedir. Sofanın doğu duvarındaki ilk kapı ile oturma odasına geçiş sağlanmaktadır. Oturma odası, 405 x 605 cm ölçülerinde olup bir adet penceresi bulunmaktadır. Giriş cephesine bakan pencere, 150 x 140 cm ölçülerindedir. Ev halkı yalnızken sofada otururken misafir veya yabancı biri geldiğinde oturma odasının aynı şekilde kullanıldığı görülmektedir. Sofanın doğu duvarındaki ikinci kapıdan ise konutun ıslak hacimlerine girilmektedir. Sonradan eklenen briketle yapılmış bölücü duvarlar ile banyo, tuvalet ve lavabo mekânları oluşturulmuştur. Ayrıca dışarda, konutun doğusunda daire şeklinde kerpiçten yapılmış ayrı halde bir tuvalete rastlanmıştır. Daha eski tarihlerdeki kırsal yöre konutunda tuvaletin dışarda konuttan ayrı yapıldığı, banyonun ise genelde tandır evinin ya içinde ya da yakınında yapılmış bir *çal* etrafında şekillendiği bilinmektedir. Sofanın batı duvarındaki ilk kapı ile 345 x 400 cm boyutlarındaki yatak odasına girilmektedir. Yatak odasının ön cepheye bakan tek penceresi 125 x 125 cm ölçülerindedir. Batı duvarındaki ikinci kapı ile mutfığa geçiş sağlanmaktadır. Mutfak, 325 x 365 cm boyutlarında olup içerisinde mutfak tezgâhı yer almaktadır. Mutfakta batı cephesine açılan penceresi, 125 x 120 cm ölçülerindedir. Konutun iç duvarları, çamur sıvalı olup kireç badanalı olduğu görülmektedir. Üst örtüsü ise ahşap keranlı düz toprak damdan oluşmaktadır (Şekil 4.118).

Cephe düzeni: Sabri Elter Evi'nin dış cepheleri çoğunlukla çamur sıvalı olmakla beraber konutun doğu ve batı cephelerinin yaklaşık yarısında çimento harçlı sıva yapıldığı görülmektedir. yakın zamanda yapıda yapılan bakım ve tadilat çalışması esnasında hem çimento sıva hem de saçak kenarlarında onarımlar yapılmıştır. Dolayısıyla bu iki cephede birbirinden farklı görünümeler meydana gelmesi sonucu, konutun yerel kimliğinde de olumsuz etkiler oluşturduğu söylenebilir. Daha büyük pencere boyutları ve giriş sahanlığının etkisiyle yapının en hareketli cephesi ön (güney) cephesi olup diğerlerinde ise daha sağır bir görüntünün hakim olduğu görülmektedir. Giriş sahanlığının etrafı branda örtü ile örtülerek yörenin çetin kış iklimine karşı önlem

alınmıştır. Kuzey(arka) cephesi, büyük kısmıyla toprağa gömülü olduğundan yapı üç cephelidir. Ön cephedeki pencereler ahşap doğrama olup diğer cephedekiler PVC'dir. Ayrıca hiçbir pencerede korkuluğa rastlanmamaktadır. Saçakların, kenarlardan 15-20 cm arasında dışa çıkıntılı vaziyette oldukları görülmektedir. Cephelerde sade bir görünümün hâkim olmasının yanı sıra herhangi bir süsleme gözlenmemektedir (Şekil 4.119).

Şekil 4.117. Sabri Elter Evi kat planı.

Şekil 4.118. Sabri Elter Evi kesit ve cephe çizimleri.

a. Ön (güney) cephe.

b. Çimento ile çamur sıvanın aynı duvarda kullanımı.

Şekil 4.119. Sabri Elter Evi'ne ait fotoğraflar.

4.2.7. Yunusemre (Eretis) Köyü

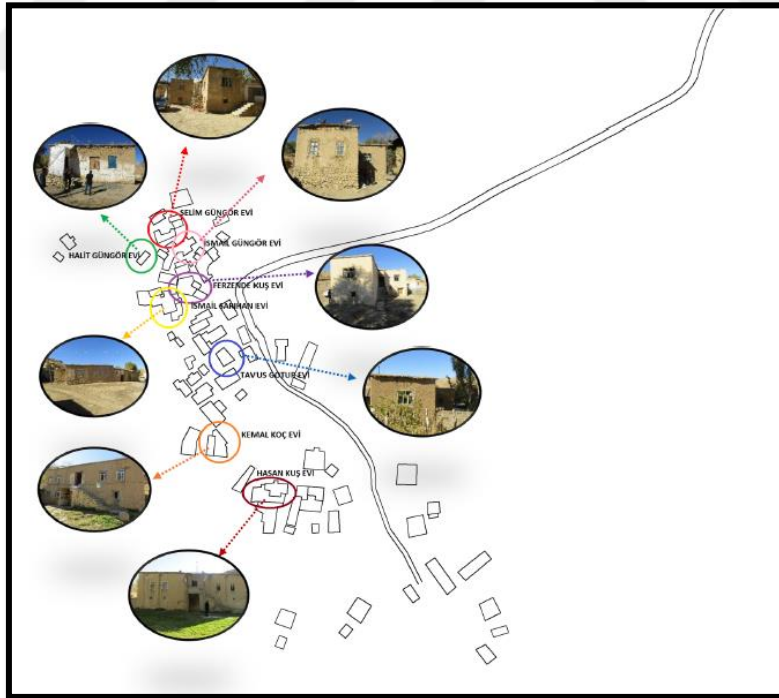
Başkale ilçesi Hasanbey Köyü'ne bağlı bir mezra olan Yunusemre, yöredeki ismiyle Eretis Köyü 20 haneden oluşmaktadır (Şekil 4.120). Başkale merkeze 33 km uzaklığındadır (S. Çivi, Başkale Bld., 2019, sözlü görüşme). Yerleşmede, yöresel malzeme ve yapım tekniği ile inşa edilmiş konutlar çoğunlukta olup özellikle iki katlı yöresel konutlardan birden fazla bulunmaktadır. Bu konutlar mimari özellikleriyle oldukça dikkat çekicidirler. Çalışma kapsamında köy alanında yerinde yapılan etüt çalışmasından sonra 8 adet konut, özgünlük ve yöresel mimari özellikleri göz önünde bulundurularak değerlendirmeye alınmıştır.

Bunlar;

1. Ferzende Kuş Evi
2. Halit Güngör Evi
3. Hasan Kuş Evi
4. İsmail Güngör Evi
5. İsmail Sarıhan Evi
6. Kemal Koç Evi
7. Selim Güngör Evi
8. Tavus Gotur Evi'dir (Şekil 4.121).

Şekil 4.120. Yunusemre (Eretis) Köyü Uydu Görüntüsü(08/2018 GoogleEarth)

Şekil 4.121. Yunusemre(Eretis) Köyü'nde incelenen konutların konumları (08/2018 tarihli GoogleEarth hava fotoğrafı üzerinde yazar tarafından işaretleme yapılmıştır).

1. Ferzende Kuş Evi:

Başkale ilçesi, Yunusemre (Eretis) Köyü'nde yer alan Ferzende Kuş Evi iki katlı, düz toprak damlıdır (Şekil 4.122). Konutun inşa tarihine ilişkin kesin bir bilgiye ulaşılamamıştır. Bununla birlikte taşınmazın, en az 90 yıl önce yapıldığı belirtilmektedir (R. Gotur, 2018, sözlü görüşme). Yapının konut bölümü iki katlı, ancak ahır ve tandır evi kısmı, konuta bitişik halde olup tek katlıdır (Şekil 4.123). Konut, ev sahipleri tarafından halen kullanılmaktadır.

Başkale kırsal köylerinde, genellikle geçerli olan bahçe-konut ilişkisi, Ferzende Kuş Evi için de aynen geçerlidir. Dolayısıyla bütün köy alanı ve evin dört tarafında açık halde bulunan arazi, konutun doğal bahçesi konumundadır.

Plan özellikleri: Konutun yaşama mekânları ile tandır evi kerpiç, ahır taş malzemeden inşa edilmiştir. Yapıda sonradan ekleme olarak yalnızca üst katta yer alan ve briket malzemeden yapılmış yatak odası bulunmaktadır. Diğer kısımlar orijinal olup yöresel malzeme ve tekniklerden inşa edilmiştir. Zemin kata yol kotundan girilmekte olup konut kısmında 3 adet ahşap tek kanatlı kapı ile girişler sağlanmaktadır. Bu kapılardan biri, sofa(kolan) işlevli bir mekâna açılmaktadır. Biri de yine ahşap tek kanatlı bir kapı olup tandır evine girişi sağlamaktadır. Diğer kapı ise müstemilat olarak kullanılan depo mekânına aittir. Tek kanatlı ahşap bir kapı ile üst kata giden merdivenin altından girilen sofa (kolan) 230 x 330 cm ölçülerine sahiptir. Kuzeydoğu duvarında 40 x 45 cm ölçülerinde duvara gömülü halde bir dolap nişi bulunmaktadır. Nişin yerden yüksekliği 70 cm olup 30 cm derinliğindedir. Sofanın güneydoğu duvarında bulunan ahşap tek kanatlı bir kapı ile mevcutta banyo olarak kullanılan mekâna giriş sağlanmaktadır. Banyo 350 x 470 cm boyutlarında olup bir adet pencere ve dolabı bulunmaktadır. Mekânda bulunan tek pencere, güneydoğu duvarında ve 60 x 70 cm ölçülerindedir. Kuzeydoğu duvarındaki nişin ölçüleri 60 x 65 cm ve yerden yüksekliği 85 cm'dir. Banyoda, yıkanma işlevine uygun olarak banyo taşı olan çol ile su tesisatı bulunmaktadır.

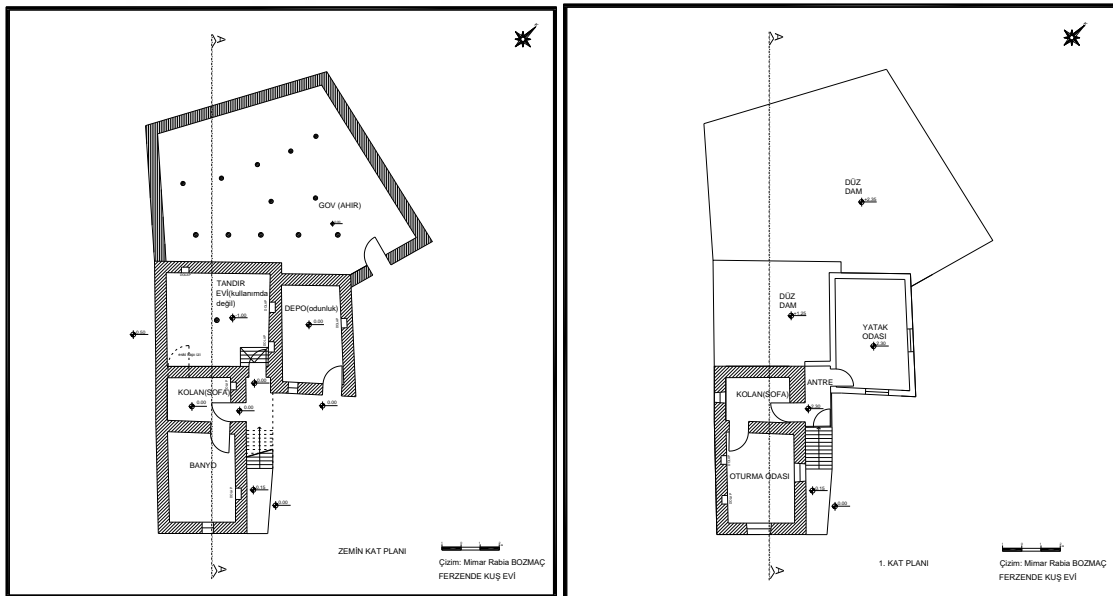
Tek kanatlı ahşap bir kapıyla girilen tandır evi, yol kotundan 100 cm aşağıda yer almaktadır. Bu kot farkı hemen kapı girişindeki basamaklarla geçilmektedir. Boyutları 470 x 540 cm olan tandır evinde, mevcutta kullanımda olmayan tandır, toprakla

doldurularak kapatılmıştır. Mekânın tam ortasında bulunan ahşap sütunla ahşap döşeme desteklenmiştir. Tandır evi, aynı zamanda mutfak işlevi de gördüğünden dolap nişleri bu mekânda diğerlerinden daha fazla tespit edilmiştir. Ferzende Kuş Evi'nin tandır evinde de 3 adet duvara gömülü halde dolap nişi görülmüştür. Bunlardan ikisi kuzeydoğu duvarında birbirinden 155 cm uzaklıkta olup boyutları 55 x 45 cm olarak ölçülmüştür. Kuzeybatı duvarında bulunan dolap ise 40 x 45 cm boyutlarındadır. Dolap nişlerinin yerden yükseklikleri 110 cm ve derinlik 30 cm'dir. Ayrıca güneydoğu duvarında tespit edilen izlerden daha önceden tandır evi ile sofa arasında mevcutta kapatılmış bir kapı olduğu görülmüştür. Güneydoğu cephesinden tek kanatlı ahşap bir kapı ile müstemilat olarak kullanılan depo mekânına girilmektedir. Boyutları 310 x 520 cm olan depoda, bir pencere ve bir gömme dolap bulunmaktadır. Pencere, giriş cephesinde ve 50 x 50 cm olarak ölçülmüştür. Gömme dolap kuzeydoğu duvarında 50 x 55 cm boyutlarındadır. Konuta bitişik halde ve arka tarafta bulunan ahıra, tek kanatlı ahşap bir kapıyla girilmektedir. Beşgen bir forma sahip olan ahırın en kısa kenarı 400 cm ve en uzun kenarı 900 cm'dir. Mekânda 10 adetten fazla sütun tespit edilmiş, bunlar gerektiğinde hayvanların bulunduğu bölümler arasında ayırıcı işlev görmekteler (Şekil 4.124).

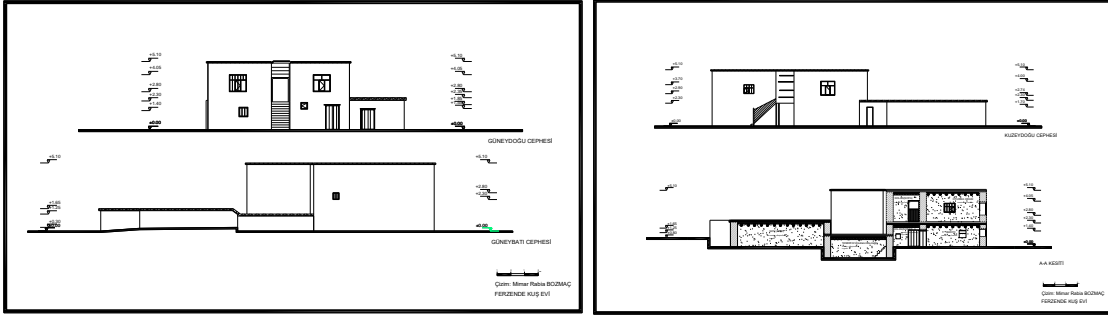
Birinci kata geçiş, dışarda yapılmış tek kollu ahşap bir merdivenle sağlanmaktadır. Merdivenin ulaştığı 210 cm kotundaki sahanlığın etrafı kapatılarak 130 x 315 cm boyutlarındaki antreye dönüştürülmüştür. Antrenin güneybatısında bulunan ahşap tek kanatlı bir kapıyla sofaya(kolan) girilmektedir. Sofanın boyutları 230 x 330 cm olup tek küçük bir penceresi bulunmaktadır. Kuşkanat pencerenin ölçüleri 50 x 50 cm'dir. Sofanın güneydoğu duvarından ahşap bir kapıyla oturma odasına geçilmektedir. Oturma odası, 350 x 470 cm boyutlarında iki adet pencere ile gömme dolabı bulunmaktadır. Kuşkanat pencerelerden güneydoğu cephesinde yer alanın boyutları 120 x 125 ve kuzeydoğu cephesinde bulunan pencerenin boyutları da 90 x 80 cm'dir. Antrenin kuzeydoğu duvarından tek kanatlı ahşap bir kapıyla sonradan yapıya eklendiği briket malzemenen anlaşılan yatak odasına geçiş sağlanmaktadır. Yatak odası, 370 x 580 cm boyutlarında olup iki ayrı cephede olmak üzere iki adet penceresi bulunmaktadır. Pencerelerden biri kuzeydoğu diğeri ise güneydoğu cephesinde

bulunmakta ve ölçüleri 120 x 120 cm olup ikisi de aynıdır. Üst örtü, ahşap keranlı düz toprak damdan oluşmaktadır (Şekil 4.125).

Cephe düzeni: Ferzende Kuş Evi, L plan tipindeki yapısıyla cephede de hareketli bir görünüm kazanmaktadır. Giriş cephelerinde pencere ve kapı için daha fazla boşluk bırakılmışken, kuzey ve arka kısımda kalan cephelerde, boşluk oranı daha azdır. Üst kata geçişi sağlayan ahşap merdiven, ahşap geniş giriş kapıları ve pencere boşlukları cephelere hareketlilik katan başlıca elemanlardır. Arka tarafta yer alan ve tek katta biten ahır mekânı dışındaki yerlerin cepheleri çamur sıvalı olup bazı ufak çatlamlar dışında genel olarak fazla yıpranma görülmemektedir. Saçak kenarları, briket malzeme ile örülmüş olup yağmur sularının tahliyesi için ise plastik oluklar yerleştirilmiştir. Cephelerde, süslemeye rastlanmamaktadır. Bazı pencere önlerindeki korkuluklar da düz demir parmaklıklar şeklinde olup yine sade bir görünümündedirler. Tek katta biten ahır ve tandır evi ile iki katlı olan yaşam mekânları, cepheye kademeli bir görünüm kazandırmaktadır (Şekil 4.126).

Şekil 4.122. Ferzende Kuş Evi Kat Planları.

Şekil 4.123. Ferzende Kuş Evi kesit ve cephe çizimleri.

a. Depo amaçlı kullanılan mekan.

b. Banyo taşının da bulunduğu banyo mekanı.

Şekil 4.124. Ferzende Kuş Evi alt kat iç mekân görünüşleri.

a. Oturma odası penceresi.

b. Sofa penceresi.

c. Oturma odası kapısı.

Şekil 4.125. Ferzende Kuş Evi üst kat iç mekân görünüşleri.

a. Ahşap üst kata çıkış merdiveni.

b. Tek ve iki katlı kısımları ile kademeli cephe yapısı.

c. Güneydoğu cephesi.

Şekil 4.126. Ferzende Kuş Evi'ne ait fotoğraflar.

2. *Halit Güngör Evi*

Halit Güngör Evi, Yunusemre (Eretis) Köyü'nde bulunmakta olup zemin + bodrum katlı düz toprak damlıdır (Şekil 4.127). Yapının su basman seviyesine kadar taş, geri kalan kısmı kerpiçten inşa edilmiştir. Yapım tarihi hakkında kesin bir bilgi bulunmamakla birlikte en az 60-70 yıl önce yapıldığı belirtilmektedir (R. Gotur, 2018, sözlü görüşme). Konutun kısmi bodrum katı bulunmakta olup kömürlük olarak kullanılmaktadır. Zemin katta ise kolan(sofa) ile bir oda mevcuttur. Ancak var olan kapı, döşeme ve temel izlerinden sofa ile bağlantılı bir odanın daha bulunduğu tespit edilmiştir. Yerinde inceleme esnasında kış mevsimine girilmiş olduğundan dolayı yapı

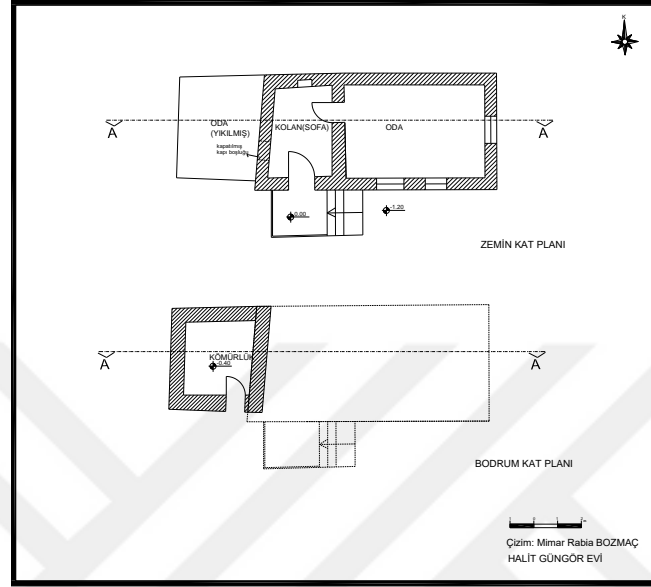
sahipleri evden ayrılmış durumdaydı. Taşınmazın çevresinde herhangi bir bahçe duvarı veya ayırıcı bir ögeye rastlanmamaktadır.

Plan özellikleri: Yol kotundan 120 cm yüksekliğe çıkan taş merdiven ile giriş sahanlığına geçilmektedir. Halit Güngör Evi'ne sahanlıktan tek kanatlı ahşap bir kapı ile sofa (kolan) mekanına geçilerek giriş sağlanmaktadır. Sofa (kolan), 255 x 380 cm boyutlarında olup içerisinde bir adet dolap nişi bulunmaktadır. Kuzey duvarında yer alan duvara gömülü haldeki dolap nişi 60 x 75 cm ölçülerindedir. Sofanın doğu duvarındaki tek kanatlı ahşap bir kapı ile odaya geçilmektedir. Oda, 395 x 590 cm boyutlarına ve üç adet pencereye sahiptir. Ön (güney) cephesine açılan iki pencere birbirine 90 cm mesafede yer almakta ve ölçüleri 115 x 170 ve 90 x 170 cm'dir. Doğu cephesine açılan diğer pencere ise 115 x 170 cm ölçülerindedir. Sofanın batı duvarında sonradan kapatıldığı anlaşılan kapı izine rastlanmaktadır. Bu kapı ile yaklaşık olarak 360 x 430 cm boyutlarında ikinci odaya geçildiği anlaşılmaktadır. Ancak mevcut halinde oda yıkılmış olup yalnızca temel ve kapı izleri görünmektedir. Dolayısıyla konutun özgün halinde iki odalı olduğu anlaşılmaktadır. Zemin katın iç duvarlarına, çamur sıva üstüne yapılan kireç badanaya ek olarak boya yapıldığı da görülmektedir.

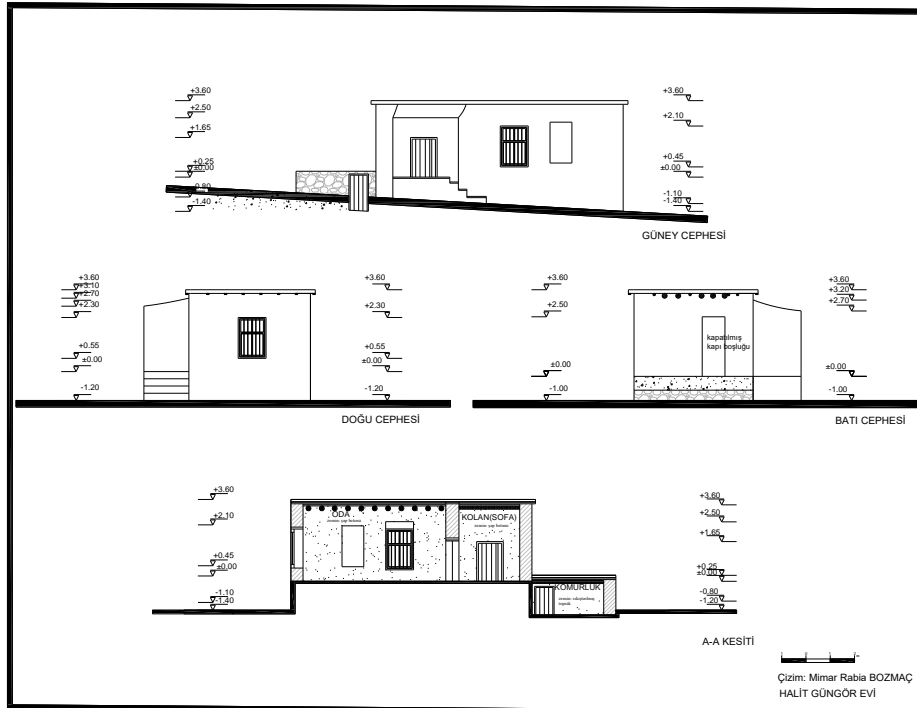
Bodrum kat ise kısmi olup yalnızca yıkılan odanın altının kullanıldığı görülmektedir. Kömürlük olarak kullanılan mekana, tek kanatlı ahşap bir kapı ile girilmektedir (Şekil 4.128).

Cephe düzeni: Halit Güngör Evi cepheleri bakımından diğer birçok kırsal konutta olduğu gibi sade bir görünüme sahiptir. Doğu ile kuzey cepheleri sağır duvar görüntüsünden ibaret iken diğer iki cephesinde doluluk- boşluk oranında belli bir uyum gözetildiği görülebilmektedir. Giriş sahanlığının üstü ve etrafı branda ile örtülmüştür. Su basman seviyesine kadar duvarların taş, kalan kısımların ise kerpiç olduğu gözlemlenmektedir. Taş olan kısımlar hariç cephelerde, çamur sıva yapılmıştır. Ancak günümüzde bakımsızlık ve yağış etkisiyle birçok yerde sıvada dökülmeler meydana gelmiştir. Pencere doğramaları ahşap olup çok eski oldukları anlaşılmaktadır. Korkuluklar ise düz metal şişlerden ibarettir. Saçaklar dışa doğru yaklaşık 15-20 cm kadar çıkıntılı yapılmıştır. Saçak altlarında dikine ve boyuna ahşap keresteler ve yine duvarlarda yer yer ahşap hatıllar kullanıldığı görülmektedir. giriş cephesinde cephe

duvarlarının alt eteklerinin kireç ile badana edildiği mevcut izlerden gözlemlenmektedir (Şekil 4.129).

Şekil 4.127. Halit Güngör Evi Kat Planları.

Şekil 4.128. Halit Güngör Evi kesit ve cephe çizimleri.

Şekil 4.129. Halit Güngör Evi'ne ait fotoğraflar.

3. Hasan Kuş Evi:

Başkale ilçesi, Yunusemre (Eretis) Köyü'nde yer alan Hasan Kuş Evi iki katlı, düz toprak damlıdır (Şekil 4.130). Konutun inşa tarihine ilişkin kesin bir bilgiye ulaşılamamaktadır. Bununla birlikte taşınmazın, 100 yıl önce inşa edildiği belirtilmektedir (R. Gotur, 2018, sözlü görüşme). Yapının konut kısmı iki katlı, ancak ahır ve tandır evi kısmı, konuta bitişik halde olup tek katlıdır. Konut, mevcut durumunda bazı eklemeler ve küçük işlevsel değişikliklerle ev sahipleri tarafından kullanılmaktadır.

Başkale kırsal köylerinde, genellikle geçerli olan bahçe-konut ilişkisi, Hasan Kuş Evi'nde farklılık arz etmektedir. Bahçenin, alt kısmı taş, üst kısmı ise kerpiçten örülmüş olan ihata duvarı ile sınırları belirlenmiştir.

Plan özellikleri: Konutun yaşama mekânları ile tandır evi ve konutun güneydoğusunda bulunan ahır kerpiçten, kuzeybatı cephesindeki daha büyük olan ahır, taş malzemeden inşa edilmiştir. Yapıda sonradan eklemeler olarak üst katta arka tarafta yer alan ve briket malzemeden yapılmış yatak odası, mutfak, banyo ve tuvalet bulunmaktadır. Diğer kısımlar orijinal olup yöresel malzeme ve tekniklerden inşa edilmiştir (Şekil 4.131).

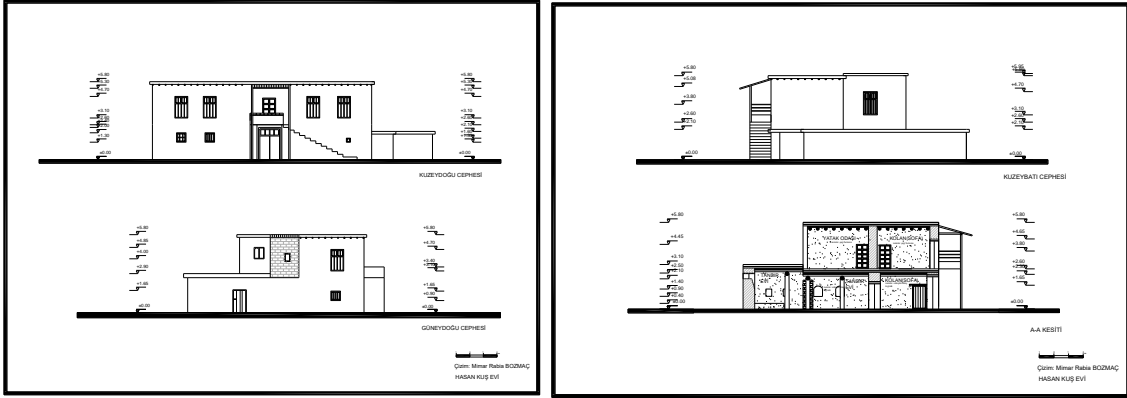
Zemin kata yol kotundan ve üst kata geçişi sağlayan merdivenin alt kısmından girilmekte olup çift kanatlı ahşap bir kapıyla sofaya geçilmektedir. Sofa(kolan), 320 x 350 cm boyutlarına sahip, diğer ana mekânlara dağılımı sağlayan bir işlev görmektedir. Sofada, konuta giriş kapısının, hemen karşısında tek kanatlı ahşap bir kapı ile tandır evine giriş sağlanmaktadır. Diğer her iki yan duvardaki kapılardan biri odaya, diğeri ise

tuvalet holüne geçiş işlevi görmektedir. Tek kanatlı bir ahşap kapı ile girilen oda, 310 x 480 cm ölçülerindedir. Mevcutta müstemilat olarak kullanılsa da, orijinal halinde yaşama mekanı işlevi gördüğü ev sahiplerinin verdiği bilgilerden anlaşılmaktadır. İncelenen tüm iki katlı evlerde görüldüğü gibi, alt kat pencereleri, üst kattakilere göre daha küçük boyutlardadırlar. Odada eşit ölçülerde 3 adet pencere bulunmaktadır. Bunlardan birisi güneydoğu duvarında bulunmakta, diğer ise ikisi giriş cephesinde olup 70 x 70 cm boyutlarında ve birbirlerinden 140 cm mesafededirler. Sofanın kuzeydoğu duvarında, tek kanatlı ahşap bir kapı ile 240 x 320 cm ölçülerinde bir hole geçilmektedir. Holde, sonradan tuvalete dönüştürülen bir mekân ile ahıra geçiş sağlayan iki kapı bulunmaktadır. Ayrıca holde, 70 x 50 ölçülerinde bir gömme dolap mevcuttur. Tuvalet, 170 x 310 ölçülerinde ve bir adet mazgal penceresi bulunmaktadır. Tandır evinin, evin diğer bölümlerine göre hem daha büyük boyutlarda tutulduğu hem de ayrıntı itibarıyla daha fazla özenilmiş olduğu görülmektedir. Söz konusu tespit, Başkale kırsal konutlarında, evin ana merkezinin tandır evi olduğunu ve diğer mekânların onun etrafında şekillendiğini göstermektedir. Tandır evi, her bir kenarı aynı ölçülerde olmamakla beraber, mekân ortasından alınan ölçülere göre 640 x 775 cm boyutlarındadır. Duvar malzemesi olan kerpiçin özgün görüntüsü ve sıva kullanımına gerek duyulmaması, burada değişik bir yöntem kullanılarak daha sağlam kerpiçler elde edildiğini düşündürmektedir. Tandır evinde, sağ ve soldan yaklaşık 120 cm uzunluğunda karşılıklı iki duvarın örülmesi, enine bölünmüş iki ayrı mekân izlenimi vermektedir. Biri günlük, diğeri ise haftalık yakılmak üzere iki adet tandırın bulunduğu tandır evinde, ayrıca duvarda yarı gömülü halde bir de ocak tespit edilmiştir. Ancak ocak, mevcutta kullanım dışıdır. Tandırlardan biri kapıya yakın olup diğeri daha arkada yer alıp 40 cm yükseltilmiş bir platform üzerinde konumlandırılmıştır. Ayrıca güneybatı duvarında 2 adet küçük boyutlarda pencere ile güneydoğu duvarında 4 adet duvara gömme dolap tespit edilmiştir. Yapıda biri sağda biri de solda olmak üzere iki adet ahır bulunmaktadır. Küçük olanın 325 x 750 cm ölçülerinde ve kerpiçten, diğerinin ise 775 x 950 cm boyutlarında olup taş malzemeden yapıldığı gözlemlenmiştir.

Birinci kata geçiş, dışarda yapılmış tek kollu taş bir merdivenle sağlanmaktadır. Sahanlık, 260 cm kotunda ve 130 x 220 ölçülerinde olup etrafı, briketler ile 85 cm yüksekliğine kadar kapatılmıştır. Sahanlıktan ahşap tek kanatlı bir kapı ile sofaya(kolan)

geçilmektedir. Sofa, 350 x 360 ölçülerinde olup alt kattakine göre daha işlevsel kullanım söz konusudur. Yalnız diğer mekânlara geçiş için değil, aynı zamanda ev halkının oturduğu serin bir mekân olarak da değerlendirildiği görülmektedir. Sofanın güneydoğu duvarında ahşap tek kanatlı bir kapı ile oturma odası 1'e girilmektedir. Oturma odası 1, 360 x 510 cm boyutlarında olup 3 adet penceresi bulunmaktadır. Kuzeydoğu(ön) cephesinde bulunan ve birbirlerine 90 cm mesafede bulunan iki pencere ile güneydoğu cephesindeki tek pencere de 95 x 160 cm ölçülerindedir. Sofanın kuzeybatı duvarında ahşap tek kanatlı bir kapı ile oturma odası 2'e geçiş sağlanmaktadır. 360 x 505 cm boyutlarındaki odada, Kuzeydoğu(ön) cephesinde 95 x 160 cm ölçülerinde ve birbirlerine 130 cm mesafede iki adet pencere bulunmaktadır. Aynı katta iki ayrı oturma birimi yer alması, yöre halkının kalabalık aşiret yapısı ve buna bağlı olarak da özel günlerde bir araya gelen geniş aileler neden olarak gösterilebilir. Ayrıca misafir olmadığında ev halkı sofayı oturma amaçlı kullanmaktadır. Sofanın güneybatı duvarında ahşap tek kanatlı bir kapı ile ihtiyaçlar doğrultusunda, yapıya sonradan eklenen briket kısımdan ibaret bölümün ilk mekânı olan mutfığa geçilmektedir. Mutfak, 300 x 410 cm boyutlarında ve 75 x 85 cm ahşap bir penceresi bulunmaktadır. Mutfağın kuzeybatı duvarında yer alan ahşap tek kanatlı bir kapı ile yine sonradan eklenen yatak odasına girilmektedir. Yatak odası, 375 x 410 cm boyutlarında ve kuzeybatı cephesinde 100 x 160 cm ölçülerinde bir adet pencereye sahiptir. Mutfağın güneydoğu duvarında bir kapı ile banyoya, oradan da tuvalete geçiş sağlanmaktadır. Banyo, 190 x 240 cm boyutlarında olup 40 x 60 cm ölçülerinde bir adet penceresi bulunmaktadır. Tuvalet, 100 x 190 cm ölçülerinden ibaret ve 40 x 65 cm ölçüsünde bir adet pencere bulundurmaktadır. Ahırlar ile tandır evi, konutun orijinal halinde tek katta bitmektedir, ancak sonradan yapıya eklenen briket kısımlar düz damın bir kısmının üstüne inşa edilmiştir (Şekil 4.132).

Cephe düzeni: Hasan Kuş Evi, ön cephesi itibariyle kendine göre bir karakter ortaya koymaktadır. Önden iki katlı görünümü ve düşey sirkülasyon elemanı merdivenin, dışarda oluşu bu karakterin belirleyicileri arasında sayılabilir. Ayrıca alt kat pencerelerinin üst kattakilere göre daha küçük boyutlarda yapılması, katların farklı yükseklikleri göz önüne alındığında cephede kendi içinde orantılı bir doluluk-boşluk oranı meydana getirmektedir. Konuta girişlerin, cephenin tam ortasından sağlanması da

Şekil 4.131. Hasan Kuş Evi kesit ve cephe çizimleri.

a. Tandır evinde bulunan ocak.

b. Mazgal pencere.

c. Yükseltilmiş zemin üzerindeki ikinci tandır.

d. Basık görünümdeki oda mekanı.

Şekil 4.132. Hasan Kuş Evi alt kat iç mekan görüntüleri.

a. Ön (kuzeydoğu) cephe görünümü.

b. Sonradan ekleme özgünlüğü bozan kısımlar.

c. Kademeli cephe yapısı ile kuzeybatıdan görünüş.

d. Konut önünde bulunan büyük bahçe.

e. Bahçe duvarı.

Şekil 4.133. Hasan Kuş Evi'ne ait fotoğraflar.

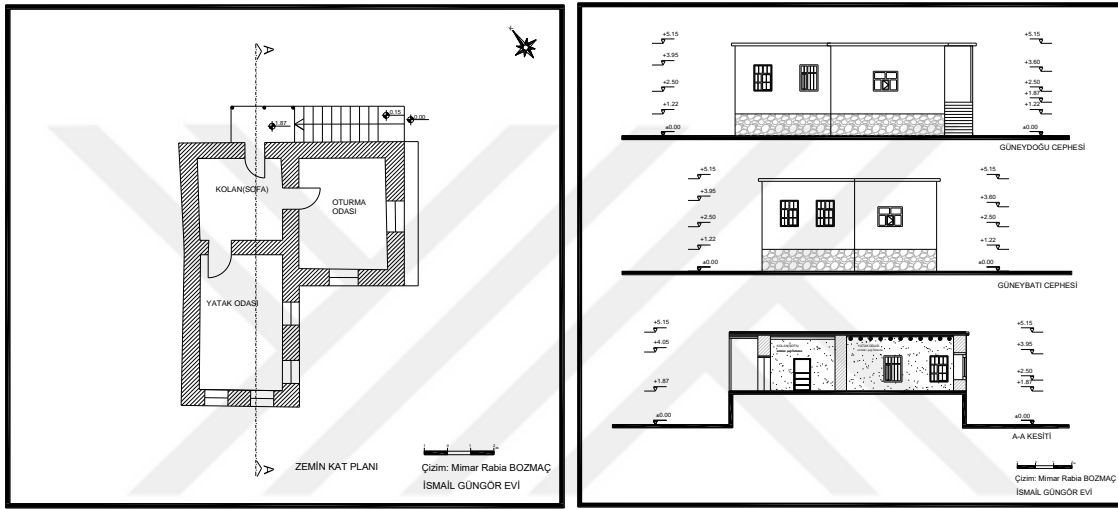
4. İsmail Güngör Evi:

Yunusemre Köyü'nde bulunan İsmail Güngör Evi, tek katlı ve sofa(kolan) ile iki odadan oluşmaktadır (Şekil 4.134). L formunda bir plan tipine sahip olan taşınmaza, oldukça yüksek bir merdiven ile giriş sağlanmaktadır. Yapının inşa tarihine ilişkin kesin bir bilgi bulunmamakla beraber en az 60-70 yıl önce yapıldığı belirtilmektedir (R. Gotur, 2018, sözlü görüşme). Konutun çevresinde herhangi bir çevre duvarına rastlanmamaktadır. Yapının en dikkat çekici özellikleri arasında yüksek olan giriş seviyesi, farklı plan formu ile pencerelerin orijinal yapısı sayılabilir.

Plan özellikleri: Yol kotundan 187 cm yüksekliğe çıkan taş bir merdiven ile konuta giriş sağlanmaktadır. Merdiven sahanlığından tek kanatlı, ahşap bir kapı ile sofa (kolan) mekânına geçilmektedir. Sofa(kolan), 355 x 360 boyutlarında olup ana mekânlara geçiş işlevi görmektedir. Sofanın güneydoğu duvarında bulunan 90 x 185 cm ölçülerindeki ahşap kapı ile oturma odasına geçiş sağlanmaktadır. Oturma odası, 380 x 485 boyutlarında ve iki adet eş penceresi bulunmaktadır. Güneydoğu ve güneybatı cephelerine açılan pencereler, 135 x 110 cm ölçülerinde ahşap doğrama olup korkulukları bulunmamaktadır. Sofanın güneybatı duvarında bulunan 100 x 160 ölçülerindeki ahşap kapı ile yatak odasına girilmektedir. Yatak odası, 355 x 590 cm boyutlarındadır. Dört adet aynı ölçülerde penceresi bulunmaktadır. Pencereler, 100 x 146 cm boyutlarında olup ikisi güneydoğu cephesine diğer ikisi de güneybatı cephesine açılmaktadır. İç duvarların çamur sıva üstüne kireç badana olmalarının yanı sıra sonradan boya da yapıldığı görülmektedir. Üst döşeme ise ahşap keranlı ve ahşap mertekli düz toprak damdan ibarettir.

Cephe düzeni: İsmail Güngör Evi'ne, karmaşık bir plan tipine sahip olmamakla beraber L formunda yapılmış olması cephelerine hareketli bir karakter kazandırdığı söylenebilir. Subasman seviyesine kadar taş kalan kısımlar ise kerpiçten inşa edilmiştir. Dış cephelerde kerpiçin üstü çamur sıva ile kaplanmıştır. Ancak yeterli bakımların yapılmamasından dolayı sıvada yer yer dökülmelere rastlanabilmektedir. Özellikle de tamamen sağır olan kuzeybatı cephesinin, nerdeyse hiç sıva yapılmamış durumda olduğu görülmektedir. Giriş (kuzeydoğu) cephesinde herhangi bir pencere boşluğu veya bir hareket olmamasına karşın giriş merdiveni ve sahanlığı ile üst örtüsü cepheye

hareketlilik katmıştır. Giriş ve tamamen sağır olan kuzeybatı cephesi dışındaki diğer yerlerde pencere boslukları mevcuttur. Oturma odasının her bir duvarında ortalanmış tek ve daha büyük pencereler yer alırken yatak odasının pencerelerinin, çift ve daha dar oldukları gözlenmektedir. Geniş pencelerde korkuluk bulunmazken daha dar olanlarında düz şişlerden oluşan metal korkuluklar görülmektedir. Saçak kenarları, dışa doğru 15-20 cm uzatılmış haldedirler (Şekil 4.135).

Şekil 4.134. İsmail Güngör Evi kat planı, kesit ve cephe çizimleri.

a. Konut girişinin batı yönünden görünümü.

b. Güneydoğu cephesi.

c. Güneybatı cephesi.

d. Dışarda ayrı bir şekilde yer alan tandır evi.

Şekil 4.135. İsmail Güngör Evi'ne ait fotoğraflar.

5. İsmail Sarıhan Evi

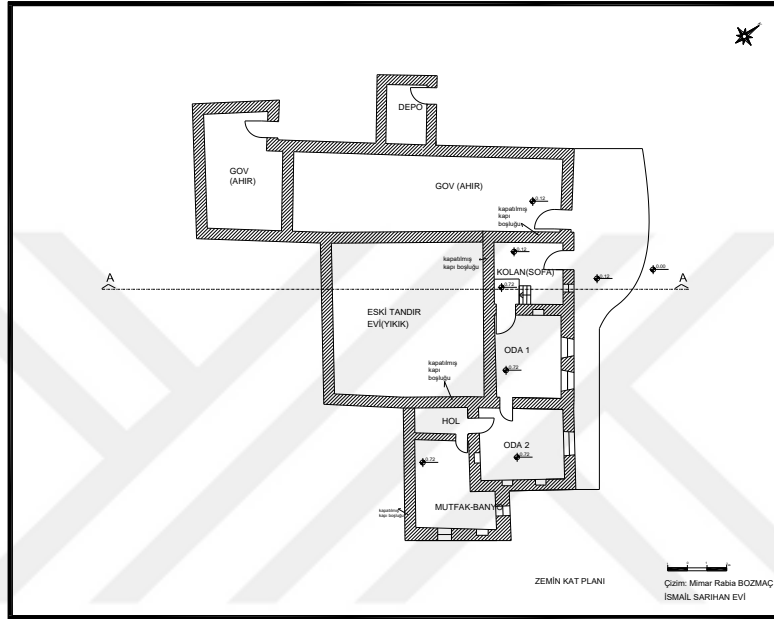
Özgün plan organizasyonu ile ön plana çıkan İsmail Sarıhan Evi, Yunusemre (Eretis) Köyü'nde bulunmakta olup tek katlı, düz toprak damlıdır (Şekil 4.136). Taşınmazın inşa tarihine ait kesin bir bilgi bulunmamakla beraber en az 80-90 yıl önce yapıldığı belirtilmektedir (R. Gotur, 2018, sözlü görüşme). Yapıda sonradan herhangi bir ekleme söz konusu olmayıp kendi başına kompleks bir plana sahip olduğu söylenebilir. Yaşam mekânlarının yanı sıra yapının arka kısımlarında konumlanan ahırları ve yarı yıkık durumdaki tandır evi ile bütünüyle bitişik durumda yapılmıştır. Konutun etrafında herhangi bir bahçe duvarına rastlanmamaktadır.

Plan Özellikleri: İsmail Sarıhan Evi'ne giriş, yol seviyesinden sağlanmakta olup tek kanatlı ahşap bir kapı ile sofa (kolan) mekânına girilmektedir. Sofa, 320 x 350 cm boyutlarındadır. Giriş cephesine bakan 40 x 40 cm ölçülerinde bir adet penceresi bulunmaktadır. Dört adet basamaktan ibaret ahşap merdiven ile sofanın güneydoğu duvarında bulunan tek kanatlı ahşap kapı ile oda 1'e girilmektedir. Oda 1 335 x 425 cm boyutlarında olup iki adet pencere ile bir adet dolap nişi mevcuttur. İkisi de mazgal ve aynı duvarda olan mazgal pencereler, birbirlerine 60 cm mesafede ve 85 x 100 cm ölçülerindedirler. Oda 1'in güneydoğu duvarında yer alan 70 x 170 cm ölçülerindeki ahşap kapı ile oda 2'ye geçilmektedir. Oda 2, 365 x 430 cm boyutlarında ve bir adet

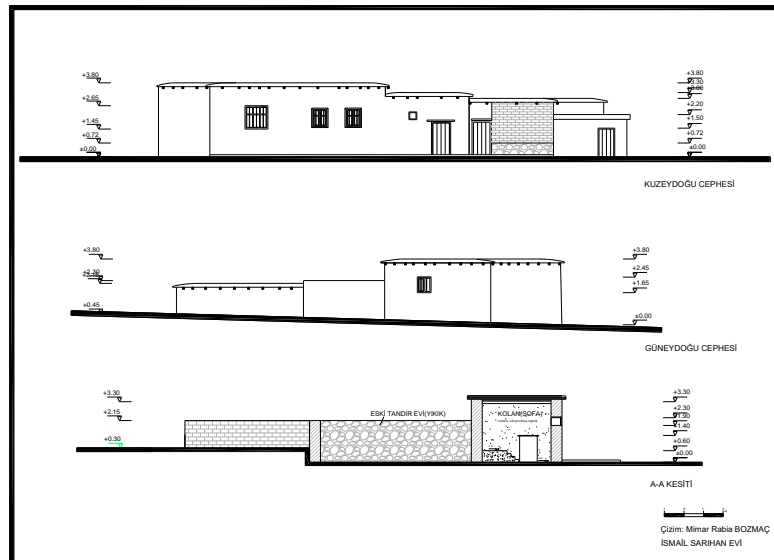
pencere ile üç adet dolap nişi bulunmaktadır. Giriş cephesine açılan mazgal pencere, 115 x 120 cm ölçülerindedir. Oda 2'nin güneybatı duvarındaki 80 x 150 cm ölçülerindeki ahşap kapı ile hol mekânına girilmektedir. Hol, 130 x 270 cm boyutlarında olup güneydoğu duvarındaki ahşap kapı ile mutfak-banyo olarak kullanılan mekâna geçilmektedir. Mekânın bir kısmı banyo olarak kullanılmakta ve banyo taşı bulunmaktadır. Giriş cephesine bakan 50 x 50 cm boyutlarında bir pencere bulunmakta ancak banyo tarafına denk geldiği için sonradan kapatıldığı görülmektedir. Diğer pencere ise güneydoğu cephesine açılmakta ve 70 x 80 cm ölçülerindedir. Mevcut durumda duvarlarının büyük kısmı yıkılmış olan tandır evine girişin, hem kolandan hem de mutfağa giden holden sağlanabildiği bu duvarlardaki kapatılmış kapı izlerinden anlaşılmaktadır. Tandır evi, 770 x 795 cm boyutlarında olup çoğunluğu kerpiç olan duvarlarının bazı kısımlarının da taştan yapıldığı gözlemlenmektedir. Yerel Başkale kırsal konutlarında, ahırın konuta bitişik karakteri İsmail Sarıhan Evi'nde de aynen devam ettirilmektedir (Şekil 4.137). İki ahır yer almakta olup büyük ahırın kapısı giriş cephesindedir. Büyük ahır, 390 x 1370 cm boyutlarındadır. Küçük ahırın ise girişi daha arkadan gerçekleşmekte olup 390 x 600 cm ölçülerine sahiptir. Büyük ahıra bitişik haldeki 205 x 305 cm boyutlarındaki mekân, fazla eşyaların ve yakacağın kaldırıldığı bir depo işlevindedir. Üst örtüsünün, sonradan sacla örtüldüğü görülmektedir (Şekil 4.138).

Cephe düzeni: İsmail Sarıhan Evi'nin, cephe boyutları bakımından insancıl bir görünüme sahip olduğu söylenebilir. Nitekim tek katlı olmasının yanı sıra kat yüksekliğinin oldukça küçük tutulmuş olması ile pencere ve kapı boyutlarının minimalliği bunu sağlayan niteliklerdir. Özellikle ön cephedeki boşluk oranının dolu kısımlar ile bir uyum içerisinde olduğu söylenebilir. Ayrıca yapının her bir kısmının farklı kat yüksekliklerinin oluşu kademeli bir cephe yapısı ortaya koymaktadır. Tandır evinin olduğu kısmın damı tamamen çökmüş ve duvarları da yarı yıkık haldedirler. Yaşam mekânlarının yer aldığı kısımlar çamur sıvalı olup yer yer dökülmeler meydana gelmiştir. Ahırların yer aldığı kısımlar ise çoğunlukla sıvasız bırakılmıştır. Ayrıca tandır evinin iç duvarlarından birinin de taştan yapıldığı görülmektedir. Saçak kenarlarının dışa doğru çıkıntılı olduğu gözlenmektedir. Pencere ve kapılar ahşap doğrama olup özgün durumlarını korudukları söylenebilir. Pencereelerde korkuluk olarak ise düz metal

şişler bulunmaktadır. Oldukça uzun cephelere sahip olan İbrahim Sarıhan Evi, yörenin en eski konut tiplerine örnek teşkil etmektedir. Estetik kaygı gözetilmeksizin ihtiyaca göre dizilmiş mekânlar ve sade cepheleri ile kırsal konutların karakteristiğini ortaya koymaktadır (Şekil 4.139).

Şekil 4.136. İsmail Sarıhan Evi kat planı.

Şekil 4.137. İsmail Sarıhan Evi kesit ve cephe çizimleri.

a. Sofadan odaya geçişi sağlayan ahşap merdiven. b. Oda 1 içten görünümü.

c. Oda 1'in kapısı. d. Kapaklı gömme dolap nişi. e. Hol kapısı.

Şekil 4.138. İsmail Sarıhan Evi iç mekan görünümleri.

a. Ön (kuzeydoğu) cephe.

b. Yıkık haldeki eski tandır evi.

Şekil 4.139. İsmail Sarıhan Evi'ne ait fotoğraflar.

6. Kemal Koç Evi

Yunusemre (Eretis) Köyü'nde bulunan iki katlı az sayıdaki konutlara bir örnek teşkil eden Kemal Koç Evi, yaşam alanlarının yanı sıra tandır evi ve müstemilat alanları ile bahçe sınırları duvarla belirlenmiş bir yapıdadır. Ayrıca batı-doğu doğrultusunda, var olan eğimden kaynaklı, bu kısımların toprağa gömülü halde oldukları görülmektedir. Hem içeriden hem de dışarıdan üst kata çıkabilen merdivenler bulunmaktadır (Şekil 4.140). Alt katı ile yapının arka duvarı tümüyle taş, üst katı kerpiç olan taşınmazın inşaa tarihine ilişkin kesin bir bilgi olmamakla beraber en az 100 yıl önce yapıldığı belirtilmektedir (R. Gotur, 2018, sözlü görüşme). Konut, günümüzde yapılan bazı işlev değişiklikleri ile ev sahipleri tarafından kullanılmaktadır.

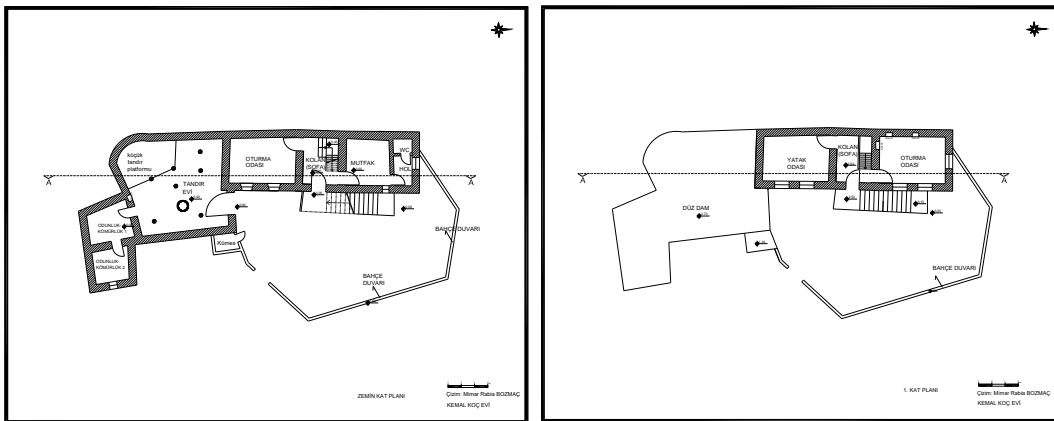
Plan Özellikleri: Kemal Koç Evi zemin katına giriş yol kotundan tek kanatlı metal bir kapı ile sağlanmaktadır. İlk olarak sofa (kolan) mekânına geçilmekte olup sofa, 260 x 355 cm boyutlarındadır. Sofanın kuzey duvarında bulunan tek kanatlı ahşap bir kapı ile günümüzde mutfak olarak kullanılmakta olan mekâna girilmektedir. Mutfak, 330 x 350 cm boyutlarında ve bir adet penceresi bulunmaktadır. Ön cepheye bakan pencere, 50 x 80 cm ölçülerindedir. Mutfağın kuzey kenarında yaklaşık olarak 140 cm eninde bir alan, sonradan bölmelere ayrılarak tuvalet ve banyo olarak kullanılan iki mekân elde edilmiştir. Ayrıca, bu kısımda 70 x 85 cm ölçülerinde bir adet kuzeye bakan penceresi bulunmaktadır. Kapılar ise PVC'den olup sonradan takılmıştır. Kolanın güney duvarındaki ahşap tek kanatlı kapı ile oturma odasına geçilmektedir. Oturma odası 350 x 500 cm boyutlarında ve iki adet pencereye sahiptir. Ön cepheye bakan mazgal pencereler, birbirlerine 105 cm mesafede yer almakta ve ölçüleri 70 x 85 cm'dir.

Sofada sonradan eklendiği anlaşılan ahşap bir merdiven ile üst kata ulaşılmaktadır. Dışarıda ön cephede bulunan taş merdivenin de üst kata geçişi sağladığı ancak günümüzde daha az kullanıldığı görülmektedir. Üst kat sofası, alt kattan 252 cm yükseklikte yer almakta olup dar olmasından kaynaklı yalnızca diğer mekânlara geçiş işlevinde kullanılmaktadır. Üst katta bir adet kolan (sofa) ve iki adet oda bulunmaktadır. Oturma odası, 355 x 500 cm boyutlarında ve üç adet penceresi ile üç adet dolap nişi mevcuttur. Pencerelerden ikisi ön cepheye bakmakta olup birbirlerine 80 cm mesafede ve 110 x 150 cm boyutlarındadırlar. Diğer pencere de aynı ölçülerde olup kuzey

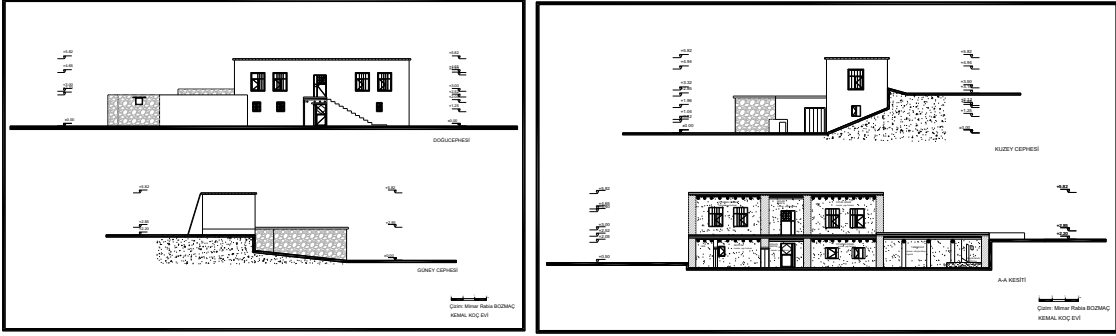
cephesine açılmaktadır. Duvara gömülü haldeki dolap nişlerinden ikisi, batı duvarında birbirlerine 150 cm mesafede yer almakta ve 50 x 60 cm ölçülerindedirler. Diğer dolap nişi ise güney duvarında olup 60 x 75 boyutlarındadır. Sofanın güneyinde bulunan yatak odasına tek kanatlı ahşap bir kapı ile girilmektedir. Yatak odası, 350 x 500 cm ölçülerinde ve iki adet penceresi bulunmaktadır. Pencerelemin ikisi de ön cepheye açılmakta ve birbirlerine 80 cm mesafede yer almaktadırlar. Ölçüleri ise 110 x 150 cm'dir. Kemal Koç Evi'nin yaşam birimleri bu şekilde olup günümüzde yapılan kapı, pencere ve mekânların işlev değişiklikleri ile kullanımı sürmektedir.

Tandır evi ise konutun güney duvarına bitişik halde ancak girişi ayrı halde yer almaktadır. Tek kanatlı ahşap bir kapı ile dışardan ayrı girilen tandır evinin formu amorf bir yapıda ve en geniş kenarı 700 cm olarak ölçülmüştür. Girişe yakın vaziyette bir tandır bulunmakta ve mevcutta kullanılmaktadır. Ayrıca bir köşede yükseltilmiş bir platform üzerinde günlük kullanım için tandırın da yer aldığı gözlenmekte olup günümüzde bu tandır, kullanım dışı kalmıştır. Tandır evinde, peynir gömme yerinin de olduğu görülmektedir. Duvarlarında gömülü haldeki dolap nişlerine de rastlanmaktadır. Tandırın çevresinde yer almak üzere toplam yedi adet ahşap sütun bulunmaktadır. Bu sütunların tandırın üstündeki ahşap örtü sistemini destekledikleri söylenebilir. Tandır evinin havalandırma ve ışıklandırması damda bulunan bacalar ile sağlanmaktadır. Tandır evinin güney duvarında yer alan bir kapı boşluğu ile günümüzde odun, kömür gibi yakacakların saklandığı bir depo mekânına girilmektedir. Birinci depo, 255 x 330 cm boyutlarında olup doğu duvarında kapı ile ikinci depo bölümüne geçilmektedir. İkinci depo birimi ise 250 x 265 cm ölçülerinde ve bir adet 60 x 60 cm penceresi bulunmaktadır (Şekil 4.141). Tandır evinin kerpiç, depo birimlerinin ise taş malzemedен inşa edildiği görülmektedir. Konutun ön cephesi etrafında alt kısmı taş, üstü briket olmak üzere bahçe duvarı yer almaktadır. Bu özelliği ile diğer Başkale Kırsal Konutları'ndan ayrılmaktadır. Ayrıca kümes hayvanları içinde bahçe duvarının bir köşesinde tandır evine bitişik halde küçük bir kümes bulunmaktadır. Kemal Koç Evi, mekan planlaması bakımından kendine yetebilen bir yapıda tasarlanmıştır. Ayrıca diğer birçok konutta görülen konuta ya da tandır evine bitişik ahırlara rastlanmaması, bu konutu özgün kılan başka bir niteliktir. İç duvarların boyalı oldukları görülmektedir (Şekil 4.142).

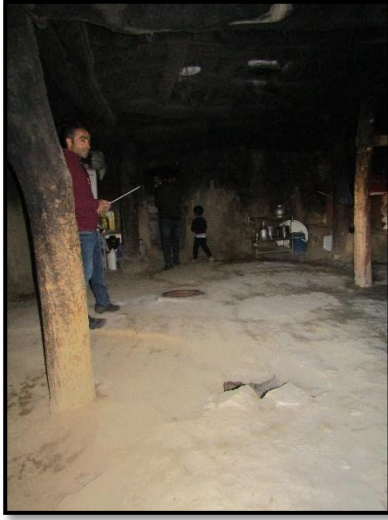
Cephe düzeni: Kemal Koç Evi, cepheleri bakımından diğer bazı iki katlı, Başkale Kırsal Konutlarıyla benzerlik göstermektedir. Konutun ön (doğu) cephesi, en hareketli cephe konumundadır. Alt kat ile üst kat girişleri cephenin yaklaşık olarak ortasına denk getirilerek bir simetri ortaya konulmuştur. Aynı şekilde, cephedeki doluluk-boşluk oranının, kat yükseklikleri ve mesafeler göz önüne alındığında belli bir uyum içerisinde bırakıldığı gözden kaçmamaktadır. Nitekim daha düşük olan alt kat yüksekliğine uygun olarak alt pencereler daha küçük tutulmuşken üst kattakiler daha büyük boyutlarda yapılmıştır. Üst kata çıkan dışarıdaki taş merdiven ile onun hemen altında konumlanan alt kat girişi, cephenin giriş cephesi olduğunu hissettirmektedir. Yan cephelerde ise arazideki eğimden dolayı nerdeyse alt kat duvarlarının tümü toprağa gömülü halde olup eğimli bir cephe yapısı izlenmektedir. Cepheler, çoğunlukla çamur sıvalı olup yer yer dökülmeler meydana gelmiştir. Ancak batı cephesinde sıva yapılmadığı ve bu duvarın tamamen taş olduğu görülmektedir. Dış kapıların metal ve pencerelerin de PVC oluşu sonradan değiştirildiklerini göstermektedir. Ön cephedeki alt kat pencerelerinin bitkisel bezemeli korkulukları ve üst kat pencerelerinin düz metal şişlerden oluşan korkulukları ile yapıda korkuluklar mevcuttur. Düz toprak dam olan üst örtünün saçak kenarlarının, briket malzemeden örüldüğü görülmektedir. Bu durum yakın zamanda saçakların bakımdan geçirildiğini göstermektedir. Damda biriken yağış sularının tahliyesi, saçak kenarlarına yerleştirilen plastik oluklar ile sağlanmaktadır. Cephelerinde herhangi bir süslemeye rastlanmayan Kemal Koç Evi, özgün yapısıyla dikkat çekmektedir (Şekil 4.143).

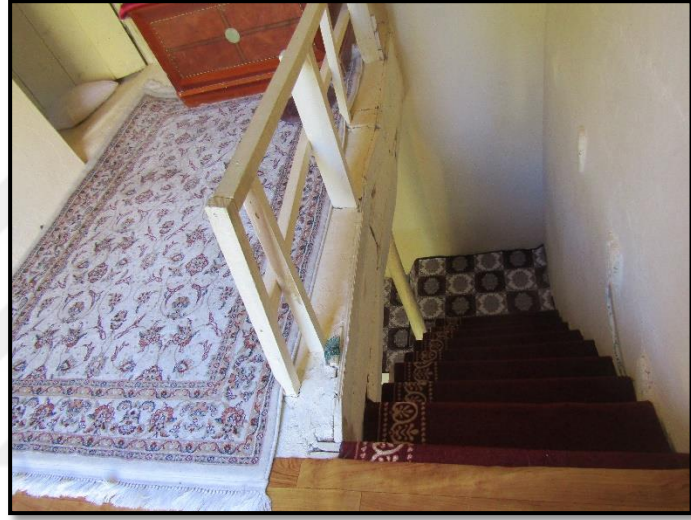
Şekil 4.140. Kemal Koç Evi kat planı.

Şekil 4.141. Kemal Koç Evi kesit ve cephe çizimleri.

a. Tandır evi.

b. Üst kata geçişi sağlayan sofadaki ahşap merdiven.

Şekil 4.142. Kemal Koç Evi iç mekân görünümleri.

a. Kemal Koç Evi ön cephe.

b. Kuzey cephesi.

c. Bahçe duvarı ile belirlenen bahçe sınırı.

Şekil 4.143. Kemal Koç Evi'ne ait fotoğraflar.

7. Selim Güngör Evi

Başkale ilçesi, Yunusemre (Eretis) Köyü'nde yer alan Selim Güngör Evi, L formulu plan tipiyle kendine has özellikler barındıran bir konuttur. Yaşama birimleri kerpiçten ve iki katlı, ahırların olduğu kısım, tek katlı olup hem kerpiç hem de taş bölümleri mevcuttur. Ayrıca sonradan yan tarafına misafir odası olarak kullanılmak üzere briket ve tek katlı iki bölüm eklenmiştir (Şekil 4.144). Taşınmazın yapım tarihine ilişkin kesin bir bilgi olmamakla beraber en az 80-90 yıl önce inşa edildiği ifade edilmektedir (R. Gotur, 2018, sözlü görüşme). Ahır kısmında yıkılan bazı yerler olmakla beraber günümüzde ev sahipleri tarafından kullanımı sürmektedir.

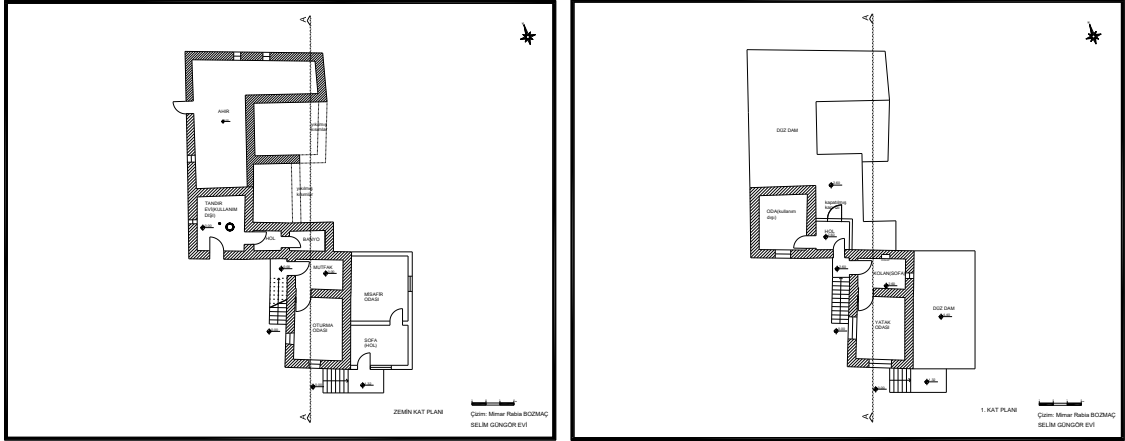
Plan Özellikleri: Selim Güngör Evi alt katına, birkaç farklı yerden giriş sağlanabilmektedir. Kuzeybatı cephesinde, üst kata çıkan merdivenin alt kısmından tek kanatlı ve 100 x 165 cm ölçülerinde ahşap kapı ile günümüzde mutfak olarak kullanılan mekâna girilmektedir. Mutfak, 215 x 340 cm boyutlarında olup içerisinde küçük bir tezgâh ile diğer mutfak eşyaları bulunmaktadır. Mutfağın güneybatı duvarında yer alan tek kanatlı, 100 x 170 cm ölçülerindeki ahşap kapı ile oturma odasına geçilmektedir. Oturma odası, 345 x 450 cm boyutlarında olup iki adet penceresi mevcuttur. Biri güneybatı diğeri ise kuzeybatı duvarında yer alan mazgal pencereler aynı olup ölçüleri, 85 x 85 cm'dir. Günlük, ev halkının oturma ihtiyacını karşıladığı mekân olduğu

anlaşılmaktadır. Güneybatı cephesinde yer alan tek kanatlı ahşap bir kapı ile eski halinde tandır evi olarak kullanılan bölüme girilmektedir. Tandır evi, 340 x 400 cm boyutlarında olup tandırın içi doldurularak kapatılmıştır. Tandır ihtiyacı dışarda ayrı olarak yapılmış tandır evinde giderilmektedir. Kuzeybatı cephesine açılan 30 x 30 cm ölçülerinde, küçük bir penceresi bulunmaktadır. Mekânın ortasına denk gelecek şekilde yerleştirilmiş ahşap bir sütuna rastlanmaktadır. Tandır evinin güneydoğu duvarında yer alan kapı ile bir hole, oradan da banyoya geçiş sağlanmaktadır. Holün boyutları 140 x 195 cm, banyonun ise 145 x 255 cm'dir. Yapının güneydoğusunda, diğer yaşam birimlerine bitişik halde briket malzemedan misafirler için bir bölüm eklenmiştir. Bir sofa ile bir odadan oluşan kısma, betonarme bir merdiven ile geçiş sağlanmaktadır. Yol kotundan 132 cm yükseklikte bulunan giriş sahanlığından tek kanatlı 90 x 200 cm ölçülerindeki ahşap kapı ile sofaya girilmektedir. Sofa, 290 x 410 cm boyutlarında olup giriş kapısına bitişik bir adet penceresi bulunmaktadır. Pencere giriş cephesine bakmakta ve 150 x 115 cm ölçülerindedir. Sofanın kuzeydoğu duvarındaki ahşap kapı ile misafir odasına geçilmektedir. Misafir odası, 410 x 470 cm boyutlarında ve güneydoğu cephesine bakan 150 x 115 cm ölçülerinde bir penceresi bulunmaktadır. Tandır evine bitişik halde, yarı kerpiç yarı taştan yapılmış ahır kısmı mevcuttur. Kuzeybatı cephesinde yer alan ahşap, tek kanatlı kapı ile ahıra giriş sağlanmaktadır. Ahırda 50 x 50 cm boyutlarında üç adet pencere tespit edilmiştir. Ayrıca ahırın arka kısmında da ahır bölümleri bulunmaktadır. Ancak buraların, büyük ölçüde yıkıldığı görülmektedir.

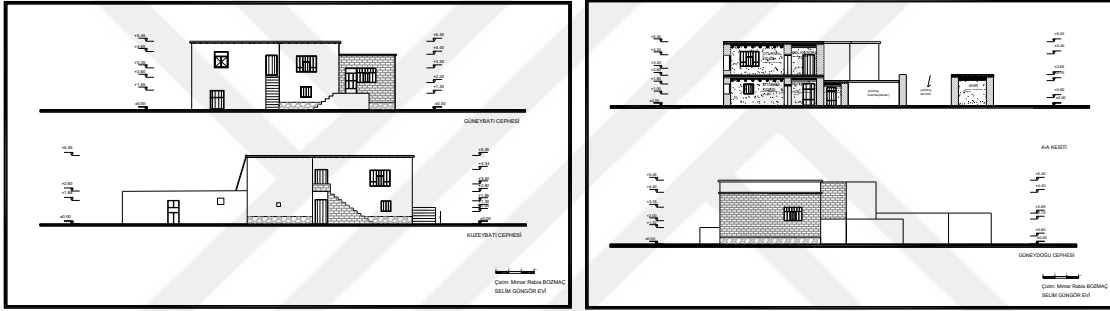
Üst kata geçiş, dışarda briket ile yapılmış bir merdiven ile 260 cm kotuna çıkılarak sağlanmaktadır (Şekil 4.145). Üst kattaki mekânların boyutları, alt katta denk geldikleri kısımlarla aynıdır. Merdiveni çıkınca sağ tarafta kalan ahşap tek kanatlı, 90 x 175 cm ölçülerindeki kapı ile kolan (sofa) mekânına girilmektedir. Sofanın güneydoğu duvarında, 40 x 60 cm boyutlarında bir adet pencere bulunmaktadır. Kuzeydoğu duvarında ise 60 x 70 cm ölçülerinde bir dolap nişi mevcuttur. Sofadan, tek kanatlı ahşap bir kapı ile yatak odasına geçilmektedir. Yatak odasında biri kuzeybatı, diğeri güneybatı cephesine açılmak üzere iki adet 160 x 130 cm ölçülerinde pencere bulunmaktadır. Üst kata çıkış merdiveninin hemen karşısındaki tek kanatlı, ahşap 90 x 160 cm boyutlarındaki kapı ile bir hole geçilmektedir. Hol, 205 x 240 cm boyutlarında

ve brikette inşa edilmiştir. Holün kuzeybatı duvarındaki tek kanatlı ahşap kapı ile günümüzde kullanım dışı bırakılmış odaya geçilmektedir. Odanın güneybatı cephesine açılan 110 x 130 ölçülerine sahip bir adet penceresi bulunmaktadır. Ayrıca holün kuzeydoğu duvarında, sonradan kapatıldığı anlaşılan ve dama çıkan bir kapı izi tespit edilmiştir (Şekil 4.146).

Cephe düzeni: Selim Güngör Evi, cepheleri bakımından birden fazla karakteri barındırmaktadır. Sıvalı olan özgün yaşam birimleri, yarı kerpiç yarı taş ve sıvasız ahır kısımları ile sonradan eklenen briket bölümler, bu durumu yaratmaktadır. Konutun bahçe sınırlarını belirleyici bir unsur olmamasına rağmen L formlu plan tipi sayesinde doğal bir iç bahçe ya da avlunun oluştuğundan bahsedilebilir. Çeşitlilik gösteren kat sayısı ve yükseklikleri ile katlara ya da bağımsız bölümlere geçişi sağlayan merdivenler, hareketli bir cepheler bütünü ortaya koymaktadır. Kapı ve pencerelerin tümünün ahşap ve orijinal hallerinde olmaları dikkat çekmektedir. Hatta sonradan eklenen misafir odası kısmının bile kapı ve pencereleri diğerleriyle aynıdır. Birçok pencerede bulunan korkuluklar ise işlemsiz düz metal şişlerden ibarettir. Yüksekliği daha az olan alt kat pencere ve kapılarının boyutları da daha küçük tutulmuştur. Böylece kendi içinde uyumlu bir doluluk-boşluk oranı yaratıldığı söylenebilir. Birçok yanı sıra özgün bir görünüme sahip olan Selim Güngör Evi'nin, sonradan eklenen briket kısmın sıva yapılmadan bırakılması ile arka kısımda yarı yıkık haldeki ahır kısımları cephe bütünlüğünü olumsuz etkileyen durumlardır. Saçak kenarlarının dışa çıkıntılı yapılarak hem yağmur sularının cepheden uzaklaştırılması sağlanmakta hem de cepheye görsellik katmaktadır. Konuta girişlerin sağlandığı kısımlarda, kireç badana yapıldığı da gözden kaçmamaktadır (Şekil 4.147).

Şekil 4.144. Selim Güngör Evi kat planı.

Şekil 4.145. Selim Güngör Evi kesit ve cephe çizimleri.

a. Oturma odası.

b. Banyo mekanı tavan görünümü.

a. Oturma odası kapısı. b. Kolan (sofa) kapısı. c. Oturma odası penceresi.

Şekil 4.146. Selim Güngör Evi alt kat iç mekân görünüşleri.

a. Güneybatı cephesi.

b. Yarı yıkık durumdaki ahır kısımları (arka cephe). c. Konuta bitişik halde, tek katlı ahır bölümü.

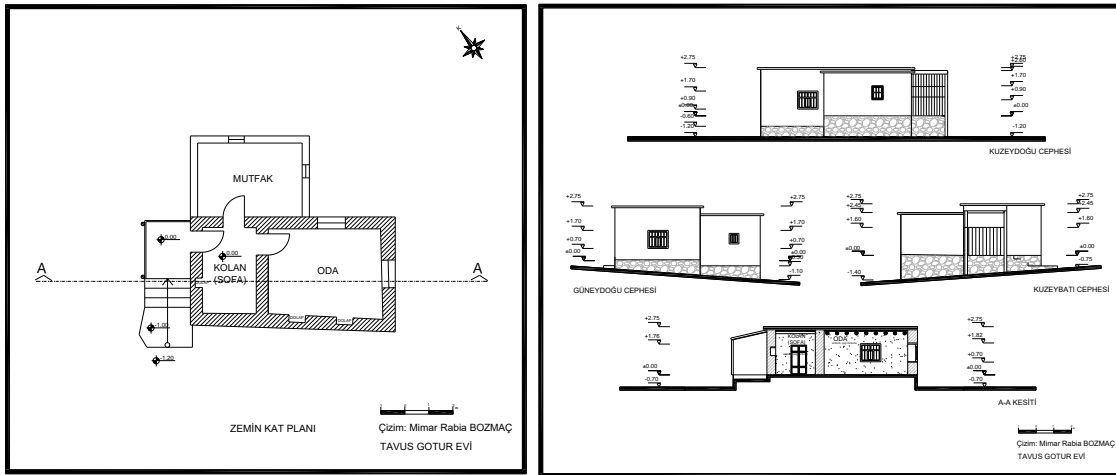
Şekil 4.147. Selim Güngör Evi'ne ait fotoğraflar.

8. Tavus Gotur Evi

Başkale ilçesi, Yunusemre (Eretis) Köyü'nde, yol güzergâhında yer alan Tavus Gotur Evi, tek katlı ve basit plan tipindedir. Bir adet kolan (sofa) ile bir odadan oluşan orijinal kerpiç kısma sonradan briket tek odalı bölüm eklenmiştir (Şekil 4.148). Konutun inşa tarihine ilişkin kesin bir bilgi olmamakla beraber en az 50-60 yıl önce yapıldığı belirtilmektedir (R. Gotur, 2018, sözlü görüşme). Taşınmazın güneybatı cephesinden, yola sıfır mesafede yerleşmesinden dolayı bu yönde herhangi bir bahçe duvarına rastlanmamaktadır. Ancak iç kısma bakan kuzeydoğu yönünde bahçe ve yer yer duvar mevcut olduğu görülmektedir. Günümüzde ev sahipleri aynı bahçede yeni bir eve taşındığından konut, müstemilat olarak kullanılmaktadır.

Plan özellikleri: Tavus Gotur Evi'nin, oldukça basit bir plan tipinde olduğu görülmektedir. Özgün kısımları kerpiç olup bir sofa (kolan) ile bir adet odadan meydana gelmektedir. Sonradan briket bir bölüm eklenerek mutfak olarak kullanılmıştır. Konuta giriş, beş adet basamaktan oluşan ve yol kotundan 120 cm yükseğe çıkan bir merdiven ile sağlanmaktadır. Giriş sahanlığının etrafı ahşap keresteler ile kapatılmış olup üstü ise sac ile örtülmüştür. Girişte ilk olarak ahşap, 85 x 165 cm ölçülerinde tek kanatlı bir kapı ile sofa (kolan) mekânına geçilmektedir. Sofa (kolan), 225 x 360 cm boyutlarında ve bir adet dolap nişi bulunmaktadır. Kuzeybatı duvarında bulunan duvara gömülü haldeki dolap nişi, 40 x 45 cm ölçülerine sahiptir. Sofanın güneydoğu duvarındaki ahşap tek kanatlı kapı ile odaya giriş sağlanmaktadır. Oda, 365 x 470 cm boyutlarındadır. Ayrıca iki adet pencere ile iki adet dolap nişi bulunmaktadır. İkisi de güneybatı duvarında bulunan nişler, birbirlerine 130 cm mesafede ve 70 x 65 cm ölçülerindedirler. Biri kuzeydoğu, diğeri ise güneydoğu cephesine açılan iki pencere eşit ölçülerde olup 115 x 100 cm boyutlarındadır. Sofanın kuzeydoğu duvarında yer alan 80 x 170 cm ölçülerindeki ahşap kapı ile sonradan eklenen mutfak bölümüne geçilmektedir. Mutfak, 310 x 435 cm boyutlarında ve iki adet pencereye sahiptir. Kuzeydoğu cephesindeki pencere, 65 x 80 cm ölçülerindedir. Diğer pencere ise güneydoğu cephesinde olup 55 x 60 cm boyutlarındadır. İç duvarların çamur sıva üzerine kireç badana oldukları görülmektedir. Üst örtüsü ise ahşap keranlı düz toprak damdır (Şekil 4.149).

Cephe düzeni: Tavus Gotur Evi, cepheleri bakımından oldukça sade bir görünüme sahiptir. Güneybatı-kuzeydoğu yönünde yapının konumlandığı arazide eğim söz konusudur. Bu eğim, çok fazla olmamakla beraber 70-80 cm aralığında bir değerdir. Konutun, su basman seviyesi taş, diğer kısımlar kerpiçtir. Ancak sonradan eklenen mutfak bölümü brikettir. Cepheler su basman kısmı hariç çamur sıvalı olduğundan malzeme farkı çok anlaşılmamaktadır. Bakım yetersizliğinden ötürü sıvada yer yer dökülmeler meydana gelmiştir. Pencere ve kapılar, ahşap doğrama olup korkulular ise düz metal şişlerden ibarettir. Cephelerde doluluk-boşluk oranında bir uyumun yakalanamadığı söylenebilir. Nitekim yola bakan güneybatı cephesi tam sağır olup hiçbir boşluğa rastlanmamaktadır. Yine giriş cephesinde giriş sahanlığının iki yanı sağır duvarlardan ibarettir. Saçak kenarlarının, dışa 15-20 cm kadar uzatıldığı görülmektedir. Giriş sahanlığının üstü ise ahşap direklerle destekli, basit sac örtüden meydana gelmektedir. Tavus Gotur Evi cephelerinde, ayrıca biz süsleme ya da bezemeye rastlanılmamaktadır (Şekil 4.150).

Şekil 4.148. Tavus Gotur Evi kat planı, kesit ve cephe çizimleri.

a. Oda penceresi içten görünüm.

b. Odada bulunan etrafı ahşap kapakla çevrili dolap nişi.

Şekil 4.149. Tavus Gotur Evi iç mekân görünümleri.

a. Etrafı ahşap ve branda ile örtülmüş giriş sahanlığı. b. Güneydoğu cephesi.

Şekil 4.150. Tavus Gotur Evi'ne ait fotoğraflar.

5. TARTIŞMA

5.1. Başkale Kırsalında Yerleşme Özellikleri

Başkale kırsalı, köy ve mezralardan meydana gelmektedir. Çalışma kapsamında köy ve mezralarda incelemeler yapılarak kırsal konutlar ele alınmıştır. Konuya öncelikle Başkale kırsal yerleşmelerinin özellikleri gözlemlenerek bu çerçevede bir yaklaşım geliştirilmiştir. Başkale coğrafyasının engebeli ve yüksek yapısı ile sert ikliminden dolayı köy ve mezralar, genellikle birbirlerinden uzak mesafelerde kurulmuşlardır (Şekil 5.1). Bazısı bir yamacın sırtına, bazısı ise yüksek kesimlerde yer alan bir düzlük üzerinde bulunmaktadır. Ayrıca her ikisinin de bir arada olduğu yerleşmeler de mevcuttur.

Şekil 5.1. Başkale dağlık coğrafyasında kırsal yerleşmeler.

Kırsal yerleşmelerin, hane sayısı bakımından çoğunlukla fazla kalabalık olmadıkları ve hatta bazen yalnızca 5-10 kadar hanenin yer aldığı küçük yerleşmeler de görmek mümkündür. Diğer yandan yörede, köy boşaltmaları ile ekonomik nedenlerden dolayı bazı yerleşmelerin tamamen, birçoğunun ise kısmen kullanıcılarından yoksun kaldığı gözlemlenmektedir. Bu durum, doğal malzeme ve yapım teknikleriyle inşa edildiğinden dolayı bakımının sürekli yenilenmesi zorunlu olan köy konutlarının olumsuz etkilenmesine yol açmaktadır (Şekil 5.2).

Şekil 5.2. Çeşitli nedenlerle kullanıcısından yoksun kalmış ve yıkılmak üzere olan kırsal konutlar.

Başkale merkezinden uzaklaştıkça köy ya da mezraya ulaşımı sağlayan yolların elverişsizliği artmaktadır. Nitekim çalışma kapsamında bulunan bazı köylerin de yollarının, hala toprak ve patika özelliğinde olmaları dikkat çekmektedir. Bu yollar, yaz mevsiminde ulaşımı kısmen sağlayabilse de bölgede, yağışlı ve uzun geçen kış mevsimi için oldukça zorlu bir hale dönüşmektedir.

Yamaç sırtlarında kurulan yerleşmelerde, konutların birbirlerine oldukça yakın hatta bitişik halde inşa edildikleri dikkat çekmektedir. Ayrıca eğimli arazilerde konumlanmış yapıların damları kademeli şekilde inmektedir (Şekil 5.3). Böylece bir konutun damından başka bir dama geçilebilen örnekler de mevcuttur. Aynı zamanda toprağa gömülü kısımların fazla olduğu yerlerde dama herhangi bir merdiven kullanılmadan da rahatlıkla çıkılabilmektedir. Düzlüklerdeki yerleşmelerde ise daha ayırık konut düzenlemesi olduğu görülmektedir. Ayrıca köylerin genellikle en çok güneş alan yöne doğru yönlendirildiği tespit edilmiştir. Dolayısıyla güney ya da doğu yönlerine bakan yamaçlar ya da konut girişleri mevcuttur.

Şekil 5.3. Eğimli arazide yer alan kademeli düz dama sahip kırsal konutlar.

Yerel konutların malzeme ve yapım tekniği tercihinden dolayı bulunduğu doğa ile bütünleşmiş bir görünüme sahip oldukları söylenebilir. Nitekim kerpiç ve taş malzeme ile inşa edilmiş duvarlar ve düz toprak damın renk ve doku itibariyle çevresine uyumlu olduğu görülmektedir. Ayrıca insancıl boyutlarda tutulmuş ölçüleri ve çoğunlukla toprağa yarı gömülü haldeki katların yüksekliği de yine bu birlikteliği desteklemektedir. Son zamanlarda kırsala da hızla ulaşmakta olan betonarme yapım ve bu evlerin galvanizli sac çatıları, söz konusu tespiti güçlendiren perspektifler sunmaktadır. Yerel konutlar ile karşılaştırıldığında betonarme yapıların, bu uyum ve birlikteliği yeterince sağlamadığı açıkça görülmektedir (Şekil 5.4).

Şekil 5.4. Yerel düz toprak dam konutlar ile sonradan sac çatı yapılan konutların bulunduğu doğa içerisindeki görünümü.

Geçim kaynağı hayvancılık olduğundan dolayı birçok konutta bitişik halde olmak üzere ayırık da olabilen ahırlar bulunmaktadır. Öyle ki çoğunlukla ahır alanının, yaşam mekânlarından çok daha büyük olduğu görülmektedir. Hayvanların kışlık ot ihtiyacı ise köylerdeki geniş düzlüklerde üst üste yığılarak uzaktan yapı olarak görünecek şekilde istif edilmektedir (Şekil 5.5). Bölgenin coğrafik ve iklimsel şartları, tarım yapmaya pek elverişli olmadığından köylerde, ot ve buğday dışında pek ekim işi olmadığı görülmektedir. Konutların bahçelerinde bazen bulunabilen küçük bostanlar hariç tarımsal faaliyetlere pek rastlanmamaktadır.

Şekil 5.5. Uzaktan yapı olarak algılanan hayvanlar için kışlık ot stokları.

5.2. Başkale Köylerinde Sokak ve Konut İlişkisi

Genellikle dağınık bir şekilde ya da yer şekilleri ile eğime göre konumlanmakta olan Başkale Kırsal Konutları, dış mekânla iç içe bir yapıya sahiptirler (Şekil 5.6). Bu nedenle birkaç konut dışında, sokakla aralarında bahçe duvarına rastlanmamaktadır. Doğrudan kapılar ya sokağa açılmakta ya da evin önünde bulunan açık ve geniş araziye açılmaktadır. Herhangi bir ayırıcı eleman bulunmadığından arazilerin belirli bir sınırı olmadığı görülmektedir. Bu durumun etkili olmasında ailelerin akraba ya da aynı aşiretten olmalarının belirleyici rol üstlendiği söylenebilir. Bu nedenle, Başkale kırsal mimarisinde tıpkı Van Evleri'nde (Öztürk, 2018) olduğu gibi mekânsal örgütlemeye belirgin bir mahremiyet anlayışı göze çarpmamaktadır.

Şekil 5.6. Dış ortam ile iç içe yapıdaki kırsal konutlar.

Sokaklar ve konutlar arası yollar genellikle geniş olurken özellikle yamaçtaki köylerde daha dar sokaklara da rastlanabilmektedir (Şekil 5.7). İncelenen kırsal yerleşmelerde tespit edildiği kadarıyla köy ya da mezraya ulaşımı sağlayan ve ana ulaşım akslarından koparak gelen yol, genellikle yerleşimin son ucuna kadar kesintisiz devam ettirilmektedir. Köy veya mezra içerisindeki ulaşım ise bu ana akstan ayrılarak oluşan yeni ve tali yollar ile sağlanmaktadır (Şekil 5.8). Ancak belirtildiği üzere araziler arasında çoğunlukla sınırlar olmadığından bu tali yollar bazen de geniş alanlara yayılmaktadır. Bunun yanı sıra böyle yerlerde, yolun sınırı bile belirlenememektedir.

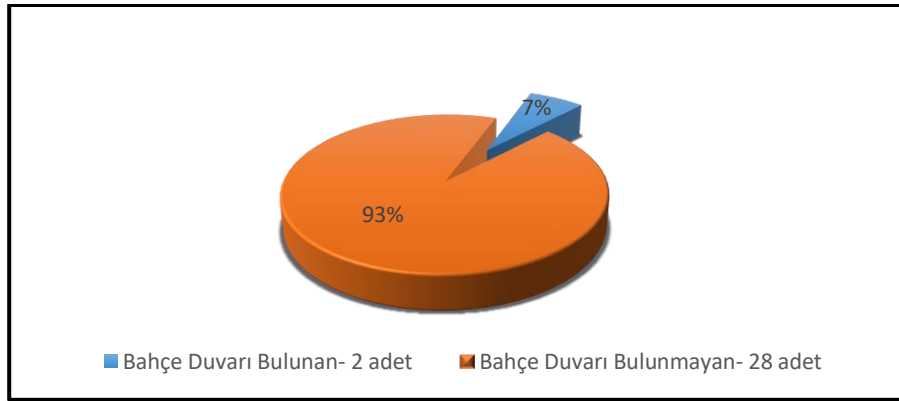

Şekil 5.7. Geniş ve dar sokaklara birer örnek.

Şekil 5.8. Kırsal yerleşme içindeki ulaşım aksları.

Çalışma kapsamında ele alınan 30 adet konut arasında kendine ait bahçesi duvar ile çevrelenmiş yalnızca 2 adet konuta rastlanmıştır (Şekil 5.9). Bunların ikisi de Yunus Emre (Eretis) Köyü'nde bulunmaktadır. Ayrıca her ikisinin de iki katlı ve geniş plan tipine sahip oldukları görülmektedir (Şekil 5.10).

Şekil 5.9. Bahçe duvarı olup olmadığına göre konutlar.

Şekil 5.10. Bahçe duvarı olan az sayıdaki konut.

Konutların bahçeleri, ayırıcı bir öge ile belirlenmiş olmasa da genellikle sınırlarını anlamak mümkündür. Bazen konut ve eklentileri sahip olduğu arazinin dış sınırlarını belirlemekte iken bazen de komşu yapının başladığı yerde bahçenin bittiği anlaşılır (Şekil 5.11).

Şekil 5.11. Dış sınırları yapı ile belirlenmiş bahçe ve avlular.

Genellikle geniş olan konut etrafındaki bahçenin büyük kısmı çoğunlukla ön tarafta yer almaktadır. Ekim faaliyeti pek az olduğundan bu geniş araziler, bahçeden çok açık avlulara benzemektedirler. Evin bazı günlük işlerinin bu açık alanda yapıldığı görülmektedir (Şekil 5.12).

Şekil 5.12. Günlük işlerin yapıldığı konut önü bahçe ve avlular.

5.3. Başkale Kırsal Konutlarında Plan Tipolojisi

Başkale Kırsal Konutları, Van yerel konutlarında olduğu gibi dışa dönük biçimde planlanmışlardır (Subaşı Direk, 2009; Öztürk, 2006). Dıştan içe doğru sokak-bahçe (veya açık avlu)- genellikle teras niteliği taşıyan giriş sahanlığı – kolan (sofa) – oda (veya tandır evi) şeklinde planlanmışlardır. Konutlar, doğa ile yakından ilişkili hatta bütünleşik ve insan ölçülerinde inşa edilmişlerdir. Oldukça sade bir görünüme sahip olan konutlarda planlama, yörenin fiziksel ve sosyo- ekonomik özellikleri ile kullanıcı ihtiyacına göre gerçekleşmiştir. Birer mimarsız mimari ürünü sayılabilecek yapılar, estetik kaygı gözetmeyen ve bulunduğu çevrenin doğal bir parçası olup karmaşıklıktan uzaktırlar. Çoğunlukla eğimin olduğu araziye sahip Başkale kırsalında, yapılar da adeta coğrafya ile bütünleşmiş bazen büyük kısmı toprağa gömülü haldedirler. Konutlar genelde tek katlı olup iki katlı olanlarına da rastlanmaktadır.

Dış ortamdan ilk olarak yörede *kolan* olarak ifade edilen sofa mekânına geçilmektedir. Sofadan diğer mekânlara geçişler gerçekleşmektedir. Sofa, bazı konutlarda yalnızca geçiş için kullanılırken bazılarında hem geçiş hem de ev halkının günlük oturma işlevini de karşılamaktadır.

İnşa edilen konutlar arasında dönemsel bazı farklar bulunmaktadır. Bu farklılardan en dikkat çekici olanı tandır evinin konut içerisindeki konumudur. Daha eski konut örneklerinde planlamanın ana bir mekanı olan tandır evi, diğer Doğu Anadolu yerel konutlarında olduğu gibi evin ısıtılmasında da büyük rol oynamaktadır. Tandır evinin konut ile ilişkisi bakımından tarihsel olarak üç farklı döneme ayırmak mümkündür (Şekil 5.13). Bunlardan birincisi, günümüzde var olan ve kullanımı süren en eski tarihli konutlardaki tandır evi olup evin herhangi bir odası gibi olup girişi doğrudan sofadan sağlanmaktadır. En ayrıntılı planlamaya ve işleve sahip tandır örnekleri bu dönemde yapılanlar olup konutta ayrı bir mutfak mekânına da yer verilmediği görülmektedir. Bu konutlarda tandır evi, çoğunlukla konuta giriş kapısının hemen karşısında yer almaktadır. Ancak sofanın sağında ya da solunda bulunanlara da rastlanabilmektedir. İkinci dönemde değerlendirilenlerde tandır evi, yine konuta bitişik halde yer almakta ancak girişi sofadan bağımsız bir şekilde dışarıdan ayrı sağlanmaktadır. Bu tip konutlarda tandır evi, ya konutun arka kısmında ya da sağ veya solunda bulunmaktadır. Çoğunlukla ahıra da bitişik haldedir. Üçüncü ve son dönem konutlarında ise tandır evi, konuttan tamamen ayrık bir halde dışarda ayrı bir yapı olarak yer almaktadır. Tandırın içerden dışarıya taşınmasının nedenleri olarak tandır yakıldığında açığa çıkan dumanın ev içerisine geçmemesini sağlamak, konutun kış şartlarında ısınması için yeni alternatiflerin artışı ile mutfak mekânının tandırdan ayrılıp yeni bir mekân olarak planlanması sayılabilir. Bu tandırlar bazen tek bölmeden oluşmakta iken iki bölmeli olanları da bulunmaktadır. Kerpiç veya taştan inşa edilenlerinin yanında briket ile yapılanları da mevcuttur. Üst örtü olarak ise hem düz toprak dam hem de galvanizli sac ile örtülenleri bulunmaktadır. Bu son dönem tandır evlerinin, eskilerine oranla işlev bakımından daha az ayrıntılı oldukları tespit edilmiştir. Nitekim artık mutfak olarak kullanımı söz konusu değildir. Konutun ısınmasında da herhangi bir rolü kalmadığından tandırın yakılma sıklığı daha azdır.

Şekil 5.13. Tandır evinin konumuna göre konutlar.

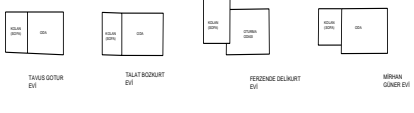
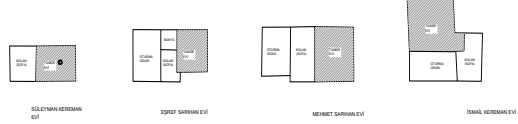

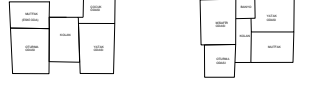

Kırsal konutlar estetik kaygılar taşımaları da buldukları bölgenin özelliklerine göre işlevsel yönden oldukça pratik çözümlerin geliştirildiği deneyimlere sahiptirler. Başkale kırsal konutlarında da dikkat çeken bu özellikler genel hatlarıyla şöyle sıralanabilirler;

- Bölgenin soğuk iklim yapısından dolayı tandır, konutun ana merkezi konumundadır.
- Konutlarda ayrıca bir mutfak mekânı olmayıp tandır evi, büyük boyutlarda tutularak mutfak, banyo ve yiyeceklerin yapılıp saklanması gibi işlevler burada toplanmaktadır. Tuvalet ise dışarda hatta bahçenin arka taraflarında göz önünden uzak bir şekilde yapıdan bağımsız ayrı bir mekân olarak yer almaktadır.
- Bulduğu doğal çevrenin topoğrafik özelliklerine göre plan formları, malzeme ve yapım tekniği şekillenmiştir.
- Bölgede bulunabilirliği göz önünde tutularak duvarlar genellikle kerpiç bazen de kaba yonu taş ile yapılmışlardır. Üst döşeme ise ahşap keranlı düz toprak damdan ibarettir. Ayrıca dama çıkmayı ve bakımını yapmayı

mümkün kılan ahşap taşınabilir merdivenlere birçok evde rastlamak mümkündür.

- Duvarlar, 56-80 cm arasında değişen oldukça büyük kesitlerde yapılarak ısı ve ses yalıtımı sağlanmıştır.
- Pencere ve kapı boyutları, yine bölgenin iklimsel verileri göz önünde bulundurularak belirlenmiştir. Genel olarak pencereler 100 x 120 cm, kapılar 80 x 160 cm boyutlarındadır.
- Ana geçim kaynağı hayvancılık olduğundan konutların en önemli eklenen mekânı olarak ahırlar büyük yer kaplamaktadırlar. Küçükbaş ve büyükbaş hayvan için ayrı ayrı bölmeler yapıldığı, yemlenmeleri için de uygun düzenlemelere gidildiği görülmektedir.
- Özellikle tandırın iç mekanda yapıldığı konutların bina girişleri, zemin kotundan sağlanarak yere gömülü haldeki tandıra erişim kolaylaştırılmıştır. Bu tür konut örneklerinde sofa (kolan) ve tandır evi zemin kotunda iken odalara sofadan birkaç basamakla geçildiği de başka bir detaydır. Böylece su basman oluşturulmuş ve oturma ile yatma mekânlarının tecridi sağlanmaya çalışılmıştır.

Her konutta sofa mekânı bulunmakta olup genellikle iç sofalı plan tipinde inşa edilmişlerdir. Çalışma kapsamında incelenen Başkale Kırsal Konutları'nda, tandır evi olup olmadığına göre konut tipleri belirlenmiştir. Nitekim ayırt edici özellik olarak tandır evi, konutlarda dikkat çekmektedir. Konutlar, bir, iki, üç, dört ve beş odalı olacak şekilde planlanmışlardır (Şekil 5.14). Bir ile iki odalı tek katlı konutların çoğunlukta olduğu görülmüştür. Bazı odalar sonradan işlev değişikliği yapılarak mutfak ya da banyo- tuvalet gibi mekânlara dönüştürülmüşse de orijinal kullanım oda şeklindedir.

TEK KATLI KONUT TİPLERİ		
	TANDIR EVİ OLMAYANLAR	TANDIR EVİ OLANLAR
1 ODALI	 <p>TAVUS GOTUR EVİ, TALAT BOZKURT EVİ, FERZENDE DELİKURT EVİ, MİRHAN GÜNER EVİ</p> <p>TAVUS GOTUR, TALAT BOZKURT, FERZENDE DELİKURT VE MİRHAN GÜNER EVLERİ.</p>	 <p>SÜLEYMAN KEREMAN EVİ, EŞREF SARIHAN EVİ, MEHMET SARIHAN EVİ, İSMAİL KEREMAN EVİ</p> <p>SÜLEYMAN KEREMAN, EŞREF SARIHAN, MEHMET SARIHAN VE İSMAİL KEREMAN EVLERİ.</p>
2 ODALI	 <p>HALİT GÜNGÖR EVİ, ALAATTİN ALKAN EVİ, İSMAİL GÜNGÖR EVİ, VELİ KEREMAN EVİ</p> <p>HALİT GÜNGÖR, ALAATTİN ALKAN, İSMAİL GÜNGÖR VE VELİ KEREMAN EVLERİ.</p>	 <p>İBRAHİM DURMUŞ EVİ, ŞEMSETTİN ERDAŞ EVİ, TAHİR ERTAŞ EVİ, DİLBER GÜNAY EVİ, HACI GÜNAY EVİ</p> <p>İBRAHİM DURMUŞ, ŞEMSETTİN ERDAŞ, TAHİR ERTAŞ, DİLBER GÜNAY VE HACI GÜNAY EVLERİ.</p>
3 ODALI	 <p>SABRİ ELTER EVİ</p> <p>SABRİ ELTER EVİ</p>	 <p>FARUK GÜLTEN EVİ, İSMAİL SARIHAN EVİ, ŞEYHMUS BOZKURT EVİ</p> <p>FARUK GÜLTEN, İSMAİL SARIHAN VE ŞEYHMUS BOZKURT EVLERİ.</p>
4 ODALI	 <p>PERİZADE GÜNER EVİ, AHMET ELTER EVİ</p> <p>PERİZADE GÜNER VE AHMET ELTER EVLERİ.</p>	 <p>İSKAN PEKTAŞ EVİ</p> <p>İSKAN PEKTAŞ EVİ</p>
5 ODALI	 <p>NİYAZİ GÜNER EVİ</p> <p>NİYAZİ GÜNER EVİ</p>	

Şekil 5.14. Tek katlı konutların plan tipleri (Tandır evi, görsellerde taralı olarak gösterilmiş olup her bir satırdaki konutun ismi altında sırasıyla yazılmıştır.).

İki katlı konutlar, tek katlı olanlarına kıyasla daha az bulunmaktadır. Bu konutlarda, tandır evi genelde iç mekânda yer almaktadır. L ya da T formulu plan tipleri ile üç ve dört odalı konutlar çoğunluktadır (Şekil 5.15). Odaların bir kısmı alt katta, diğer kısmı ise üst katta yer almaktadır.

İKİ KATLI KONUT TİPLERİ		
	TANDIR EVİ OLMAYANLAR	TANDIR EVİ OLANLAR
2 ODALI	<p>EDİBE ARSLAN EVİ</p>	
3 ODALI		<p>FERZENDE KUŞ VE SELİM GÜNGÖR EVLERİ</p>
4 ODALI		<p>KEMAL KOÇ VE HASAN KUŞ EVLERİ</p>

Şekil 5.15. İki katlı konutların plan tipleri (Tandır evi, görsellerde taralı olarak gösterilmiş olup her bir satırdaki konutun ismi altında sırasıyla yazılmıştır.).

5.4. Plan Elemanları

Başkale Kırsal Konutları'nda sofa (kolan), oda, tandır evi, mutfak, banyo-tuvalet ve ahır mekânları, plan elemanları olarak sıralanabilirler.

Sofa (Kolan):

Dış ortamdan girilince konutlarda gelenleri karşılayan ilk mekândır. Yörede kolan olarak adlandırılmaktadır. Kolan kelimesi, Kürtçe dilinde sokak anlamına gelmektedir. Bu ismin sofa mekânının işlevi ile doğrudan ilişkili olduğu görülmektedir. Özellikle de rastlanılan en eski Başkale Kırsal Konutları'nda sofa mekânı, dış mekân ile aynı katta olup diğer mekânlara geçiş için bir nevi sokak işlevinde kullanıldığı görülmektedir (Şekil 5.16). Sofa, odalar ile tandır evini birbirine bağlayan, üstü kapalı, konut ile bütünleşmiş bir geçiş mekânıdır. İki katlı konutlarda, zemin katta geçiş işlevinde iken üst katta günlük oturma için de kullanıldığı görülmektedir. Ayrıca bazı iki katlı konutlarda da üst kata geçiş merdiveni, sofada yer almaktadır (Şekil 5.17). Tandır evi için geçerli olan tarihsel gelişim, sofa mekânı için de geçerlidir. En eski konutlarda sofanın sadece geçiş işlevi bulunurken, daha yakın tarihli konutlarda, buna ek olarak tandırın da dışarı taşınmasıyla birlikte, daha büyük boyutlarda sofalar yapıldığı ve günlük ev halkının oturduğu mekân olarak kullanımı görülmektedir (Şekil 5.18). Bir kenarının ölçüleri 2.30 ile 5.00 m arasında değişen sofa, çoğunlukla kare şeklinde olmakla beraber plan tipine göre dikdörtgen olanlarına da rastlanabilmektedir. Sofanın aydınlatması genellikle kapı bitişiğindeki ya da başka bir duvardaki bağımsız pencereler ile giriş kapısı üstünde yapılmış ufak boyuttaki pencereler yardımıyla sağlanmaktadır. Nadiren de olsa bazı konutlarda sadece giriş kapısı ile yetinildiği görülmektedir. Sofalar dış cepheye doğru çıkması olmamaktadır. Ancak, iki katlı yapıların üst kat sofalarının önünde, sirkülasyonu sağlayan merdivenin çıktığı sahanlık bulunmaktadır. Az sayıda konutta, banyo taşının sofada olduğu, aynı zamanda yatakların yığıldığı bir köşenin de bulunduğu görülmektedir.

Şekil 5.16. En eski plan tipinde sofanın yalnızca geçiş (sokak) olarak kullanımı.

Şekil 5.17. Üst kata geçiş merdiveninin yer aldığı bir sofa.

Şekil 5.18. Oturma amaçlı kullanılan sofalar.

Oda:

Sofanın sağında, solunda veya karşısında yer alabilen oda mekânı, Başkale Kırsal Konutları'nda, günlük oturma ve yatma işlevlerini karşılamaktadır. Ayrıca yemek yeme, misafir ağırlama, aşiret toplantılarını gerçekleştirme gibi amaçlar için de kullanımı söz konusudur. Konut mekânları arasında en çok özenilen ve düzenlenen yerin odalar olduğu gözlenmektedir. Özellikle de misafir ağırlama ve toplantılar için ayrılan odalarda, bu durum daha göze çarpmaktadır. Odalarda, yemek yeme, yatma, oturma işlevleri birbirlerinden keskin şekilde ayrılmamaktadırlar. Yalnızca misafir odasının diğerlerinden ayrıldığı görülmüştür. Bir oda, hem yatma hem yemek yeme hem de oturma ihtiyaçları için aynı anda kullanılabilir. Örneğin; odada oturmak için mevcut olan uzun minderler ile odaların bir köşesinde üst üste düzenli yığılarak bekleyen diğer yorgan ve yastıklar, gece odada yan yana dizilerek, yatma ihtiyacını karşılamaktadır. Yemek yeme ise odanın ortasına yemek zamanı serilen yer sofrası ile gerçekleşmektedir. Odalarda küçük veya daha büyük boyutlarda, birden fazla duvara gömülü durumda dolap nişlerine rastlanmaktadır. Bazen kapaklı olabilen dolap nişleri genellikle açık olup önleri iki köşeden çivi yardımıyla tutturulan bezler ile kapatılmaktadır. Isınma genellikle sobalar ile sağlanmak, odalarda soba bacası bulunmaktadır. Odaların genişlikleri 2.70 ile 5.50 m arasında değişebilmekte iken en sık rastlanan genişlik ise 4.00-5.00 m aralığındadır. Uzunlukları ise 4.50-7.20 m boyutları arasındadır (Şekil 5.19).

Şekil 5.19. Odaların içten görünüşleri.

Tandır evi:

Tandır evi, kırsal konutun en önemli ve vazgeçilmez mekânlarından biridir. Diğer Doğu Anadolu konutlarında olduğu gibi Başkale Kırsal Konutları'nda da tandır, soğuk iklim şartlarında yaşamı kolaylaştıran bir öğedir. Dolayısıyla konutun ana merkezi olduğu söylenebilir. Soğuk ve uzun kış mevsimlerinde tandır sayesinde hem konutun tamamı, hem de ev halkı tandır etrafında oturarak ısınmaktadır. Aynı zamanda genellikle tandıra bitişik halde yer alan ahırlar da, hayvanlar için uygun ısıda tutulmaktadır. Bu nedenle tandır evi, bir ya da iki tandırın tamamen yere gömülü olarak yer aldığı, diğer mekânlara kıyasla en geniş boyutlara sahiptir ve girişleri sofadan sağlanmaktadır (Şekil 5.20). Tandırlardan biri, daha küçük olup genellikle 50-60 cm kadar yükseltilmiş oval bir platform üstünde yer almaktadır (Şekil 5.21). Günlük yemek pişirme işini gören bu tandır her gün, ekmeğin pişirme için kullanılan büyük tandır ise daha az sıklıklarla yakılmaktadır.

Şekil 5.20. Tandır evinin merkezinde yer alan tandır.

Şekil 5.21. Yükseltilmiş platformdaki tandır.

Tandırın alttan havalanmasını sağlayan ve yörede *çavi* olarak isimlendirilen bacası mevcuttur. *Çavi*, bir ucu tandırın en alt kısmında diğer ucu ise döşemeye varan ve açılı bir şekilde yer alan bacadır (Şekil 5.22).

Şekil 5.22. Tandır ve bacası (Tandır ve çavi daire içerisine alınmıştır).

Birden fazla işlevi bulunan tandır evi, konutun en geniş bölümüdür. Özellikle konutun içinde ya da bitişik halde yapılmış en eski örneklerde tandır evi, günlük işlerin çoğunluğunun yapıldığı ana mekân konumundadır. Özellikle de mutfak mekânı tandır evi ile bütünleşik olarak yer almakta ve ayrı bir mutfak bulunmamaktadır. Dolayısıyla tandır evi, aynı zamanda mutfak işlevinde de kullanılmaktadır. Bu yönleri ile özellikle de geleneksel Erzurum Evleri'ndeki tandır evi (Köşklü ve Tali, 2007), Başkale kırsal konutlarındaki ile büyük benzerlikler göstermektedir. Ayrıca hayvancılığın yaygın olduğu bölgede, süt ürünlerinin yapımı, saklanması, kaynatılması gibi işler de tandır evinde görülmektedir (Şekil 5.23). Tandır evinin bir köşesinde içerisinde banyo taşı yer alan ve bazen bir perde ile kapatılan banyo köşesi yer almaktadır (Şekil 5.24). Ancak tandır evinin konuttan ayrılarak bağımsız bir bölüm olarak yapıldığı günümüz konutlarında, işlevselliği azalmıştır.

Şekil 5.23. Tandır evinde bulunan banyo köşesi.

Şekil 5.24. Tandır evinin mutfak ve saklama alanı olarak kullanımı.

Tandır evi ya kerpiç ya da taştan inşa edilmiş olup üst örtüsü ahşap keranlı düz toprak damdır. Ancak tandır evindeki üst döşemenin yapım şekli diğer mekânlardan bazı farklılıklar göstermektedir. Genelde tandırın dört köşesinde bulunan yuvarlak kesitli ahşap sütunlar ile sütunların bağlandığı döşemedeki ahşap kirişler yükü taşımaktadırlar. Tandırın bulunduğu alanda kırlangıç üst örtüsüne benzeyen ancak ondan daha basit bir sistem kullanıldığı görülmektedir. Bu örtünün merkezinde ise 40-50 cm boyutlarına sahip bir baca bulunmaktadır (Şekil 5.25).

Şekil 5.25. Tandırın bulunduğu kısmın üst örtü sistemi.

Mutfak:

Başkale kırsal konutlarında mutfak, ayrı bir mekân olarak planlanmamış, tandır evinin içerisinde bütünleşik olarak yer almaktadır. Yemek pişirme işi tandırda yapılmakta olup diğer mutfak elemanları da yine tandır evinde düzenlenmiş olan nişler ve köşelerde bulunmaktadır. Orijinal ve bozulmamış Başkale Kırsal Konutu'nda tandır evinin içinde beraber yer alan mutfak, günümüzde tandırın dışarı taşınmasıyla da ya yeni bir mekân olarak sonradan yapıya eklenmiş ya da mevcut bir odaya mutfak işlevi verilerek dönüştürülmüştür. Böylece modern kullanımda olduğu gibi bir mutfak mekânı söz konusudur. İki katlı konutlarda mutfak, alt katta yer alabildiği gibi, üst katta yapılanlara da rastlanmaktadır (Şekil 5.26).

Şekil 5.26. Eski ve yeni mutfak modeli.

Banyo ve Tuvalet:

Ayrı bir mekân olarak banyoya Başkale Kırsal Konutları'nda çok az rastlanmaktadır. Genellikle tandır evinin bir köşesinde yükseltilmiş bir platform üzerindeki banyo taşı ile banyonun sınırları belirlenmiştir. Etrafı açık olmakla beraber bazen bir perde örtüsüyle kapatıldığı görülmektedir. Tandır evinde yer alanlar dışında bir konutta da sofada banyo taşına rastlanmıştır. Banyo taşı veya köşesi yörede *mençilok*, *çelaser* ya da *serşo* gibi isimlerle adlandırılmaktadır. Bu banyo taşının bir köşesinde suyun tahliyesini sağlayan bir gideri mevcuttur. En eski evlerde tandır evi ya da nadiren de sofada yer alan banyo mekânı, bazı konutlarda genellikle tandır evinin bir kenarında bulunan ayrı bir mekânda yer almaktadır (Şekil 5.27). Bazılarında ise sonradan eklenme ya da herhangi bir odanın yarı mutfak yarı banyoya dönüştürülmesiyle elde edilmiştir. Yeni eklenen banyolarda bazen tuvaletin de beraber çözüldüğü de görülmektedir (Şekil 5.28).

Şekil 5.27. Sofada ve tandır evinde yer alan banyo köşesi.

Şekil 5.28. Ayrı bir mekân olarak banyo.

Tuvalet, konut içerisinde yer almayıp dışarda ve genelde hemen göze çarpmayacak bir yerde ayrı olarak yer almıştır. Bu tip tuvaletlerin yerel malzeme ve teknikler ile tam daire formunda yapılmış örnekleri dikkat çekmektedir (Şekil 5.29). Tuvalet de tıpkı mutfak ve banyo gibi yapıya ya sonradan yeni bir mekân olarak eklenmiş ya da mevcut bir bölüm tuvalete dönüştürülerek kullanımını sürmektedir.

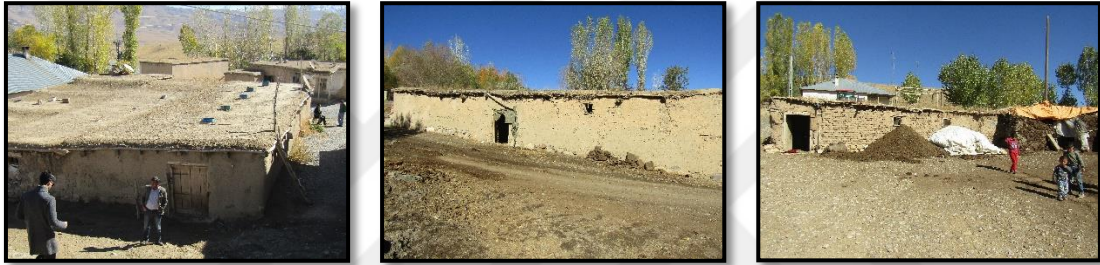
Şekil 5.29. Dışarda konuta yakın bir konumda yer alan daire formulu tuvaletler.

Ahır (Gov):

Ana geçim kaynağı hayvancılık olan Başkale kırsalında hayvanların barındırıldığı mekân olarak ahırın, konut planlamasında daima yer aldığı görülmektedir. Yörede *gov* olarak adlandırılan ahırlar, çoğunlukla konuta bitişik olup konutun arka

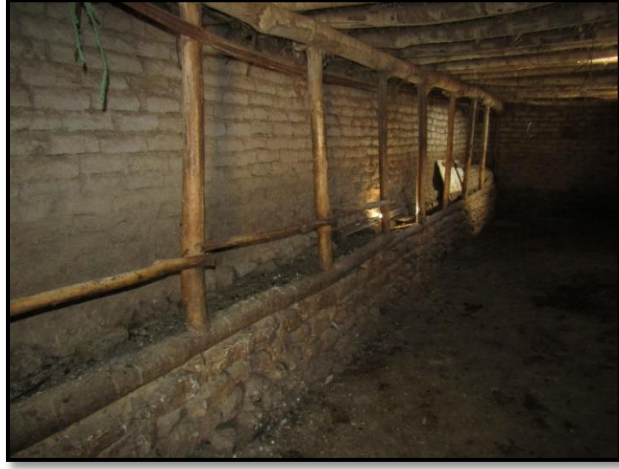
kısımında konumlandırılmaktadır. Girişleri genelde yaşama kısmından biraz uzakta düşünülmüştür (Şekil 5.30).

Her konutta genellikle birden fazla ahır bölümü bulunmaktadır. Büyükbaş ve küçükbaş hayvanlar için ayrı bölümleri olup boyutları da farklılık arz etmektedir. Başkale Kırsal Konutları'nın çoğunluğunda konuta bitişik ve özellikle de tandırbağlantısı olan ahırların ayrı bir yapı şeklinde planlananları da mevcuttur. Boyut olarak uzun ince bir yapıya sahip ahırların aydınlatma ve havalandırılması duvarda veya damda yer alan boşluklardan sağlanmaktadır.

Şekil 5.30. Ahırların dıştan görünümü

Ahır mekânlarına genellikle doğrudan geçildiği gibi ön bir holden geçilerek girilenleri de bulunmaktadır. Bu holden hayvanlar ile yavrularını birbirinden ayırmak amacıyla kullanıldığı görülmektedir. Ayrıca hayvanların yemlenmesi için de uzun duvar boyunca taştan bir bölme yapılmıştır. Genellikle 60-80 cm aralığında bir genişlikte olan bu yemlenme kısmı, yerden bir parapet duvarı yüksekliğindedir. Parapet duvarı ile üst döşeme arasında düzenli olarak ahşap yuvarlak sütunlar yerleştirilmiş olduğu gözlenmektedir. Bu sütunlar hayvanların her birine ayrı bir bölme yaratırken aynı zamanda üst örtüye bir kirişle bağlanarak döşemeyi desteklemektedir (Şekil 5.31). Ahırların ısınması ise genelde komşu olduğu tandır evinden yayılan ısıyla sağlanmaktadır. Eğimli arazide konumlanmış konutlarda ise ahırların çoğunluğunun toprağa gömülü halde yapıldıkları görülmektedir. Bu planlamanın da ısı yalıtımına katkı sağladığı düşünülmektedir.

Şekil 5.31. Ahırın içten görünümü

5.5. Yapı Elemanları

Temeller:

Tabii zeminden genellikle 80-120 cm alçakta olmak üzere kazılan temeller, su basman seviyesine kadar konutun duvar kalınlığı boyutunda moloz taşla örülmüşlerdir. Zemin subasman seviyesi, 50 ile 150 cm arasında değişmekte olup yapıldıkları döneme göre konutlarda farklılaşabilmektedir.

Duvarlar :

Yığma tekniğiyle inşa edilen duvarlar, genellikle kerpiç olup taştan yapılanları da mevcuttur. Taş ile inşa edilen duvarların kalınlıkları genelde 80-100 cm aralığında iken kerpiç duvarlar, 50-70 cm arası ölçülerdedirler. Ancak çalışma kapsamında değerlendirilen birçok konutun kerpiç olan duvarları, 56 cm kalınlığında ölçülmüş olup iç ve dış duvarlar çoğunlukla aynı ölçülerde yapılmışlardır.

İç duvarlar, saman katkılı çamur ile sıvanmış ve üzerine de kireç badana yapılmıştır. Bazı konutlarda ek olarak boya da mevcuttur. Evlerin dış duvarları ise bazen çamur sıvalı bazen de tamamen ya da kısmen sıvasız bırakılmışlardır. Özellikle de taş dış duvarlara çoğunlukla sıva yapılmadığı görülmektedir.

Kat arası döşeme ve üst örtü sistemi:

Konutların, kat arası döşemesi ile üst örtüsü aynı sistemden meydana gelmektedir. Her mekâna kısa doğrultuda olmak üzere 40-50 cm aralıklarla yerleştirilen kuru ve soyulmuş yuvarlak döşeme kirişlerle (keran) örtü iskeleti oluşturulmuştur. Kirişlerin üstüne 3-4 mm kesitinde tahtalar, saz (kamış) veya ağaç dallarından elde edilen bir tür çalı ile kaplanmaktadır. Ahşap malzemelerin üstü de 25-30 cm kalınlığında gevrek ve çorak toprak (killi ve kuru) ile örtülmektedir (Şekil 5.32). Bu toprağın üzeri çamur sıva ile sıvanıp belli bir yöne doğru az bir eğim (%1-3 arası) verilir. Eğimin verildiği yönde, saçak kenarlarına yerleştirilen plastik elemanlar ile suyun tahliyesi sağlanmaktadır. Düz toprak damın üstündeki son toprak ve çamuru sıkıştırmak için ise *loğ* denilen silindir şeklindeki taş kullanılır. Kış aylarında dam üzerine biriken kar, ahşap gezici merdivenler yardımıyla dama çıkan kişilerce temizlenir.

Şekil 5.32. İki farklı döşeme düzeni.

Merdivenler:

İki katlı yapılmış konutlarda, katlar arası bağlantıyı sağlayan düşey sirkülasyon elemanı olan merdivenler, alt kat ile üst katın sofaları arasında geçişi sağlamaktadır. Genelde dışarda yapılmakla beraber nadiren de olsa içerde konumlananları da

bulunmaktadır (Şekil 5.33). Dışarda bulunan merdivenler, genellikle tek kollu olmak üzere ahşap veya taştan yapılmışlardır. İçerideki merdivenlerin ise iki kollu ve genelde ahşap olarak yapıldıkları görülmektedir. İki katlı konutların L plan tipinde inşa edilenlerinde merdiven, genelde L'nin iç köşesinde konumlandırılmıştır (Şekil 5.34). Rıht yükseklikleri 15 ile 25 cm arasında değişmektedir.

Şekil 5.33. İç ve dış merdiven.

Şekil 5.34. L plan formunda merdiven konumlanması.

Dolap ve Nişler:

Çok işlev, az uğraş ve maliyet mantığıyla inşa edilen Başkale kırsal konutlarında bu düşüncenin ürünü olarak yapıda bazı düzenlemeler yapılmıştır. Dolap ve nişlerde, bu düzenleme sonucu oluşmuşlardır. Birden fazla işleve hizmet eden odalar ve tandır evlerinde hatta sofalarda da bulunan dolap nişleri, duvara gömülü halde yapılmışlardır.

Yer aldığı mekâna göre kullanım amacı değişebilen nişler, genelde fazla eşyanın kaldırıldığı bir depolama alanı olarak kullanılmaktadır. Geometrik şekilleri çoğunlukla dikdörtgen olup bazen üst kenarı yarım daire halinde olanlarına da rastlanmaktadır. Çoğunluğu 50 x 60 cm boyutlarında olup daha büyük yapılanları da mevcuttur. Derinlikleri ise genelde, bulunduğu duvarın yarısı kadardır. Kapaksız olan dolap nişlerinin önü, genellikle bir bez ile örtülmektedir (Şekil 5.35). Kapaklı yapılanları da olup ahşap kapak ile kapatılmaktadırlar (Şekil 5.36).

Şekil 5.35. Kapaksız dolap nişleri.

Şekil 5.36. Kapaklı dolap nişleri.

5.6. Yapı Malzemeleri ve Yapım Teknikleri

Başkale kırsal konutları, yörede temini kolay yapı malzemelerinden inşa edilmiş olup yerel yapım teknikleri kullanılmıştır. Yörede yapı malzemesi olarak bulunabilirliği göz önüne alındığında kerpiç, ahşap, taş kullanımı ön plandadır. Genellikle konutların yaşama kısımları kerpiç, tandır evi ve ahırlar ise taştan olup yığma sistemle inşa edilmişlerdir. Bunun yanında, tümüyle taş ya da kerpiç olan konutlara da

rastlanabilmektedir. Yapı duvarları, büyük kesitlerde tutulduğundan ek olarak ısı yalıtımı da sağladığı düşünülmektedir. Duvarlarda kapı ve pencere boşlukları bırakılmış olup ahşap hatıllarla desteklenmişlerdir. Aynı şekilde kat arası döşemelerde de bu yöntem izlenmiştir. Duvarlarda bağlayıcı malzeme çamurdur. İç ve dış duvar sıvalarında ise saman katkılı çamur kullanılmıştır. Çamur sıvanın üzeri kireç badana ile kaplanmış bazen de saten boya yapılmıştır. Konutların üst örtüsü ise ahşap keranlı düz toprak damdır.

Konutlarda kerpiç ve taştan sonra en çok kullanılan malzeme ahşaptır. Duvar, döşeme ve damda taşıyıcı amaçlı kullanılan ahşap, ayrıca kapı-pencere doğraması, saçak kenarı, merdiven, dolap ve tavanda da kullanılmıştır. Döşemeler ise sıkıştırılmış toprak olup zamanla çimento şapla kaplanmıştır. Metal, yalnızca pencere korkuluklarında kullanılmıştır.

5.7. Cepheler

Başkale kırsal konutlarında cephe düzeni oldukça sade bir görünüme sahiptir. Nitekim kırsal konutlar, estetik kaygı duyulmadan ihtiyaca binaen üretildiklerinden bu durumun sonucu olarak cephelerde, süslemeler ve çıkmalardan uzak donuk bir görüntü hâkimdir. Ancak cephelerin kapı-pencere boşlukları ve iki katlı evlerde merdiven konumlanışı gibi detayların yapımında bir uyumun gözetildiği de gözden kaçmamaktadır. Ayrıca konut cephelerinde, doğaya saygı duyan ve kendini doğa içerisinde bütünleştiren bir yaklaşım söz konusudur. Öte yandan insancıl boyutlarda tutulan kat yükseklikleri, alçak kapı girişleri ve eğimli arazilerde yarı toprağa gömülü haldeki duvarları ile bulunduğu çevreye uyumlu bir görünümleri bulunmaktadır.

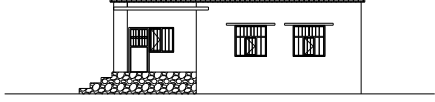
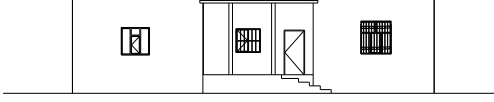

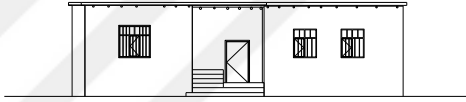

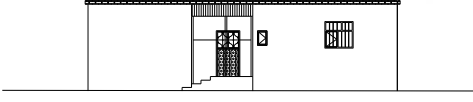
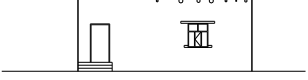
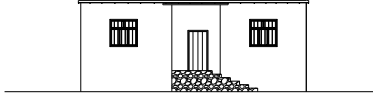
Konutların en dikkat çekici cepheleri giriş (ön) cepheleridir. Bazı konutlarda, yalnızca ön cephede boşluklar ve hareketler bulunmakta olup diğer cepheler tamamen sağırdır. Özellikle de kuzey yönünde bulunan cepheler ile ahıra nispeten yakın cephelerde bu durum daha ön plandadır. Ayrıca ön cephede çamur sıva ve giriş sahanlığı kısmında ise kireç badana yapılarak daha özenli bir yaklaşım söz konusu iken diğer cephelerde, daha gelişigüzel bir görüntü gözlemlenmektedir. Eğimli arazide konumlanmış konutların özellikle arkada yer alan ahır kısımları toprağa kısmen

gömülüdürler. Böyle mekânların havalandırma ve aydınlatması damda bırakılmış bacalar yardımıyla sağlanmaktadır. Konutların yaşama mekânları, tandır evi ve ahırların kat yüksekliklerinin çoğunlukla birbirlerinden farklı tutulmuş olması cephelerde kademeli bir görüntü ortaya koymaktadır. Özellikle de iki katlı konutlarda bu durum daha da belirginleşmektedir. Öte yandan yaşam bölümlerinin kerpiç ve çamur sıvalı hali ile tandır evi ve özellikle de ahırların taş ve sıvasız görüntüsü, cephelerde birbirinden ayırt edilebilen kısımları kolaylıkla ön plana çıkartmaktadır.

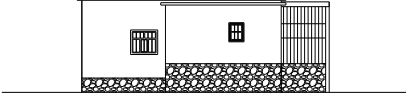
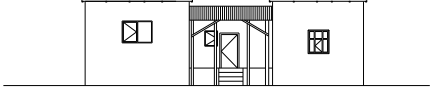
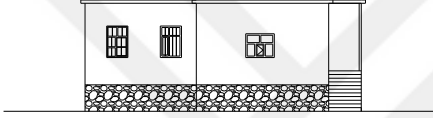
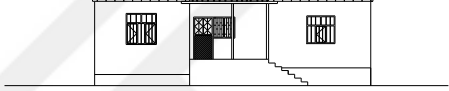

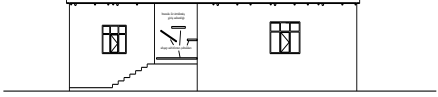

Tek katlı konut cephelerinin sağır duvarları daha fazla olup cephelerde herhangi bir çıkma ve süsleme bulunmamaktadır. Tabii zeminle aynı kotta girilenlerinde küçük boyutlar ve daha az boşluk söz konusu iken subasmanı yüksek konutlarda ise pencere boyutlarının daha büyük tutulduğu ve daha net cephe görüntüleri meydana geldiği söylenebilir. Birçok cephede, saçak kenarlarındaki ahşap elemanlar ve saçak çıkıntıları ile pencere-kapı boşlukları cepheye hareket katan başlıca elemanlardır. Cepheler girişin konumuna ve doluluk boşluk oranına göre kıyaslanmıştır (Şekil 5.37).

İki katlı konutlarda, hareketli cephe görünümüleri nispeten daha fazladır. Alt kat pencerelerinin üst kattakilere göre daha küçük tutulması orantılı bir doluluk-boşluk oranı ortaya koymaktadır. Bu yönüyle Başkale kırsalındaki bazı iki katlı konutların cephe görünümüleri Van Evleri'ndeki cephe düzeni ile oldukça benzer özellikler taşıdığı görülmektedir (Uşma ve Urfalıoğlu, 2018). Bunlardan en önemlileri, girişin cephenin ortasında tutulması ile cephelerde simetrik görüntü ve alt kat pencere boyutlarının üst kattakilere göre daha küçük olmasıdır. Ayrıca üst kata çıkış merdiveni, cephenin ortasına konumlandırılarak simetrik bir cephe yapısı oluşturulmuştur (Kemal Koç ve Hasan Kuş Evi). L plan formundaki iki katlı konutlarda ise merdiven, L geometrisinin içte kalan köşesinde yer alarak cephelerde bir bütünleşme sağlamaktadır (Selim Güngör ve Ferzende Kuş Evi). Giriş sahanlığının üstü, ahşap direkler yardımıyla örtülerek girişler belirgin hale getirilmiştir (Şekil 5.38).

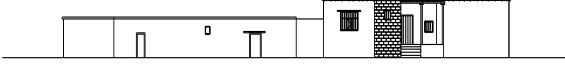

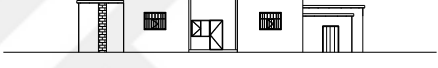
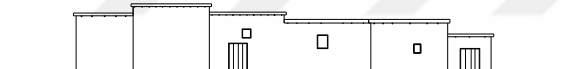
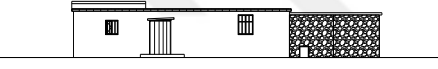
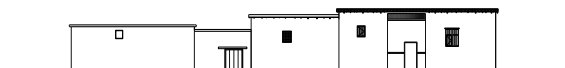

Saçak kenarları sonradan briket ile örülen konut cephelerinde, daha düzgün bir görüntü ön plana çıkmaktadır. Ancak bazı az sayıdaki konutta, sonradan ekleme yapılmış bazı briket kısımların özellikle sıvasız bırakılanları ile çimento sıvalı olanları, konutların özgün cephe görünümünü bozmaktadır.

▪ GİRİŞİ YANDA OLAN	▪ GİRİŞİ ORTADA OLAN
 <p data-bbox="300 645 523 678">MİRHAN GÜNER EVİ</p>	 <p data-bbox="810 645 1066 678">PERİZADE GÜNER EVİ</p>
 <p data-bbox="284 969 587 1003">FERZENDE DELİKURT EVİ</p>	 <p data-bbox="826 981 1034 1014">AHMET ELTER EVİ</p>
 <p data-bbox="311 1305 507 1339">HALİT GÜNGÖR EVİ</p>	 <p data-bbox="826 1294 1034 1328">NİYAZİ GÜNER EVİ</p>
 <p data-bbox="290 1563 475 1597">TALAT BOZKURT EVİ</p>	 <p data-bbox="801 1574 954 1608">HACI GÜNAY EVİ</p>

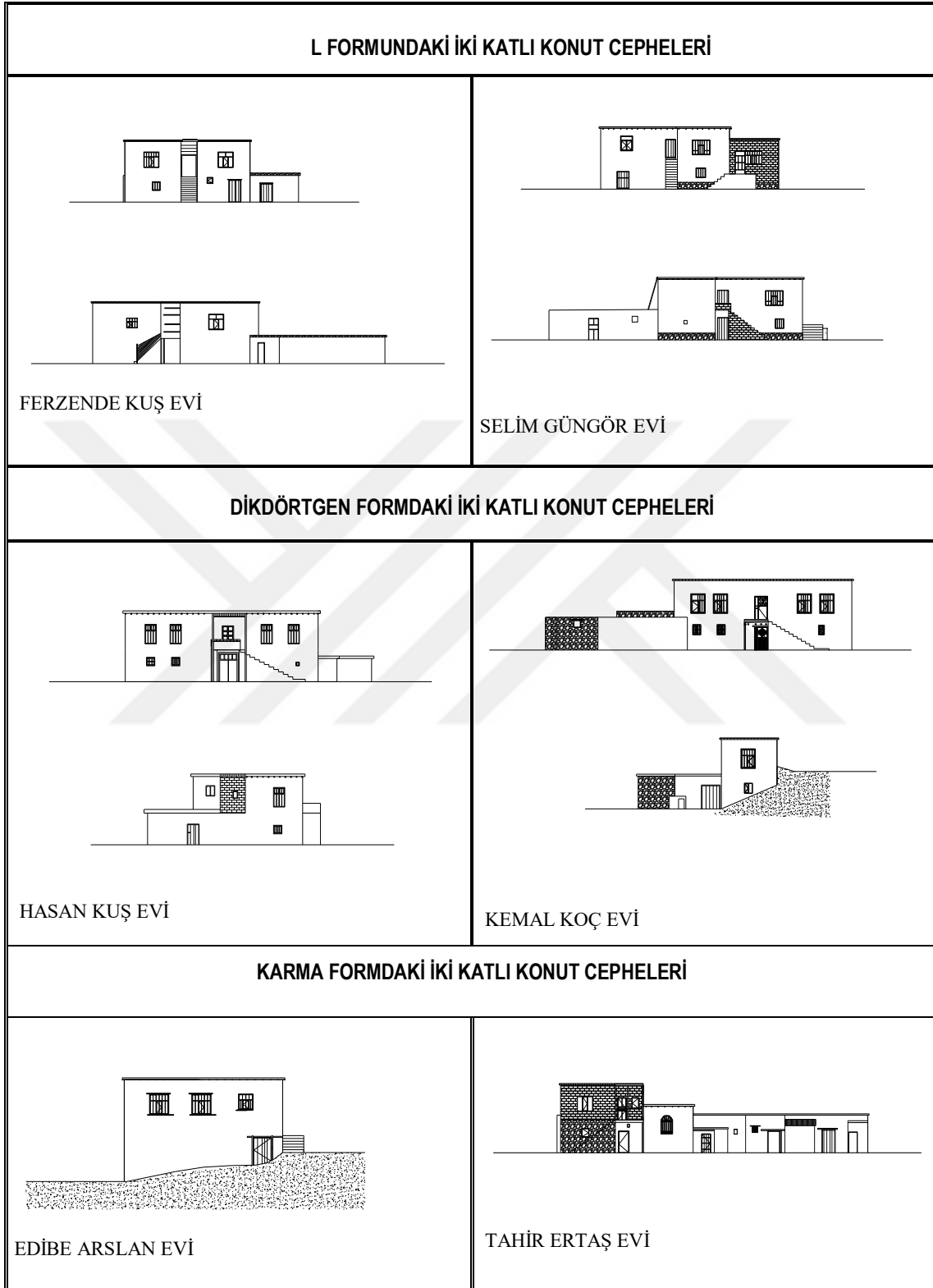
Şekil 5.37. Tek katlı konutların ön cephe düzeni.

▪ GİRİŞİ YANDA OLAN	▪ GİRİŞİ ORTADA OLAN
 <p>TAVUS GOTUR EVİ</p>	 <p>ŞEYHMUS BOZKURT EVİ</p>
 <p>İSMAİL GÜNGÖR EVİ</p>	 <p>ALAATTİN ALKAN EVİ</p>
 <p>SÜLEYMAN KEREMAN EVİ</p>	 <p>SABRİ ELTER EVİ</p>
 <p>DİLBER GÜNAY EVİ</p>	

Şekil 5.37. Tek katlı konutların ön cephe düzeni (devam).

<ul style="list-style-type: none"> ▪ BİR DEN FAZLA GİRİŞLİ 	
 <p>VELİ KEREMAN EVİ</p>	 <p>İSMAIL KEREMAN EVİ</p>
 <p>İSMAIL SARIHAN EVİ</p>	 <p>EŞREF SARIHAN EVİ</p>
 <p>MEHMET SARIHAN EVİ</p>	 <p>ŞEMSETTİN ERDAŞ EVİ</p>
 <p>FARUK GÜLTEN EVİ</p>	 <p>İSKAN PEKTAŞ EVİ</p>
	 <p>İBRAHİM DURMUŞ EVİ</p>

Şekil 5.37. Tek katlı konutların ön cephe düzeni (devam).

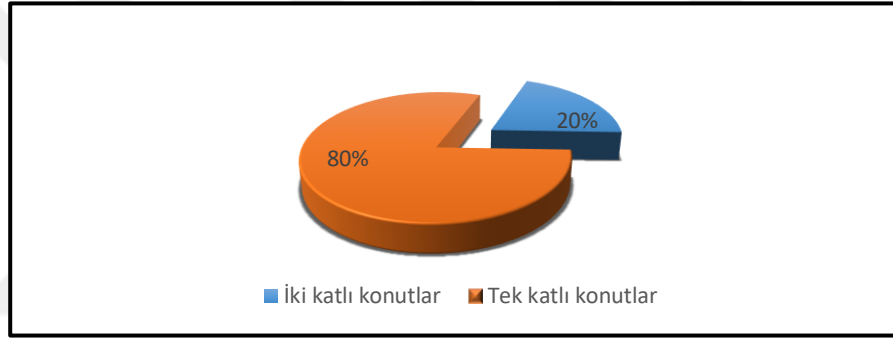
Şekil 5.38. İki katlı konutların ön cephe düzeni.

5.8. Cephe Oluşumunu Etkileyen Elemanlar

Başkale kırsal konutlarında cepheleri oluşturan başlıca bazı elemanlar bulunmaktadır. Bunlar; kat sayısı, dış kapılar ve pencereler olarak sıralanabilirler.

Kat Sayısı:

Başkale kırsal konutları, tek ve iki katlı olarak inşa edilmişlerdir. İki katlı konutlara daha az rastlanmakta olup tek katlı evler çoğunluktadır (Şekil 5.39).

Şekil 5.39. Kat sayısına göre konutlar.

Tandır evi, kırsal konutların en önemli mekânlarından biridir. Ahır (gov) bölümleri ise geçim kaynağından dolayı oldukça geniş alanlar kaplamaktadırlar. Böylece kırsal konutlar, plan organizasyonu ile kırsal yaşamın ihtiyaç ve gerekliliklerine göre şekillendikleri söylenebilir. Kırsal alanda, geniş araziler bulunduğu için pek fazla kat çıkmadığı görülmektedir. Mekânlar, arazi üzerinde rahatça bir yayılım göstermişlerdir.

Tek katlı konutlarda plan şeması, daha fazla alana yayılmış vaziyette, mekânların ihtiyaca göre sofa etrafında çeşitli geometrilere dizilmesiyle oluşmuştur. Tek katlı konutlar, bazen konut içerisinde bazen de ayrı durumdaki tandır evi, hayvanların barındırıldığı ahırlar ve yaşama birimleri ile bir bütünlük içerisindedirler. Tek katlı konutların girişleri, zemin kotundan sağlandığı gibi zeminden bir miktar yükseltilerek yapılanları da vardır.

İki katlı konutların alt katlarında, tandır evi, ahırlar ve odalar gibi yaşam bölümleri yer alırken kısmi üst kat çıkıldığı görülmektedir. Nitekim tandır evi ve ahırlar, bacalarından dolayı tek katlı yapılmışlardır. Oda ve sofa mekânları üst katta da aynı plan şeması ile sürdürülmektedir. Yatma ve oturma ile misafir ağırlama bölümlerinin bir kısmı da üst katta yer almaktadır. Üst kata geçişler, genellikle konutun ön cephesinde alt kat girişinin hemen üstünde yer alan bir merdiven ya da bazen sofada sonradan eklendiği anlaşılan ikinci bir merdiven ile de sağlanmaktadır. Çok az görülen başka bir tip konutta ise konumlandığı arazinin eğiminden dolayı üst kata geçişin de zeminden direkt olarak sağlandığı görülmektedir (Edibe Arslan Evi). Üst katların genellikle konutun orijinal halinde yer aldıkları ancak bazı konutlarda sonradan briket malzeme ile bir üst kat bölümünün eklendiği de görülmektedir.

Dış Kapılar:

Genellikle tek kanatlı düz ve işlemsiz ahşap doğrama olan dış kapıların, özellikle iki katlı konutların alt kat girişlerinde iki kanatlı olanları da mevcuttur. İki kanatlı kapılar 160 x 240 cm boyutlarında olup genellikle üst kısmında 40-50 cm'lik bölüm tümüyle cam yapıp sofa penceresi işlevini görmektedir (Şekil 5.40). Her konutta genellikle bir giriş kapısı olmakla beraber birden fazla kapısı olanları da bulunmaktadır (Şekil 5.41). Kapıların üst kısmında bulunan ahşap hatıllar bazen kapı boyutunu geçmekte olup kolaylıkla görünmektedirler. Tek kanatlı dış kapılar ise genellikle 85-90-100 cm genişliklerinde ve 160-170-180 cm yüksekliğindedirler. Dış kapılar, genellikle düz ahşap parçaların uzunlamasına bir şekilde kabaca bir araya gelmesiyle yapılmış ve çoğu boyasız olup bazı boyanmış kapılar da bulunmaktadır. Süsleme ve bezemelere rastlanmamaktadır. Bazı konutlarda ise dış kapı, metal doğrama olup üst kısmı cam ve bezemeli metal korkulukları bulunmaktadır (Şekil 5.42). Bu kapıların kenarında bitişik vaziyette genelde pencere de bulunmaktadır. Konutun yaşam bölümleri dışında girişi dışardan sağlanan tandır evleri ve ahırların da dış kapıları, ahşap doğrama olup bazıları konut kapısından ayırt edilemeyecek kadar benzerdirler. Ancak ahır ve tandır evi kapıları genellikle sofaya açılan kapılara göre daha geniş ancak daha alçak yapılmışlardır. Genellikle 100 x 160 cm boyutlarındadırlar.

Şekil 5.40. İki kanatlı dış kapı görünümü.

Şekil 5.41. Tek ve iki katlı konut ve ahır dış kapı görünümleri.

Şekil 5.42. Tek kanatlı ahşap ve metal dış kapı görünümleri.

Pencereler:

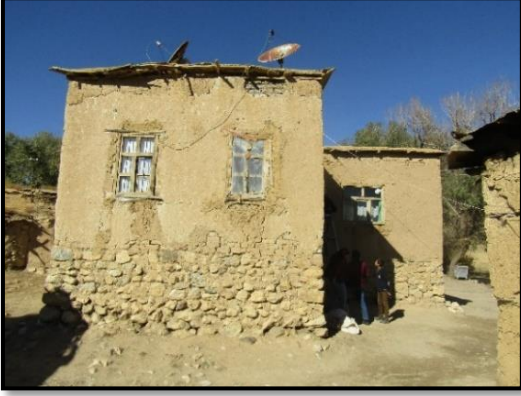
Buldukları mekâna, hava ve aydınlık sağlayan pencerelerin Başkale kırsal konutlarında, genellikle dikdörtgen bazen de kare formunda yapılmış olup çok azında üst kenarı yarım daire şeklinde olanları da bulunmaktadır. Ayrıca bazı en eski konutlarda mazgal pencere tiplerine de rastlanmaktadır (Şekil 5.43).

Tek katlı evlerde, küçük pencereler, 50 x 60, 60 x 70, 50 x 80 cm gibi ölçülerde iken daha büyük pencereler ise çoğunlukla 90 x 120 cm ya da 120 x 120 cm boyutlarındadırlar. Ancak her konutta değişik boyutlarda pencereler ölçüldüğünden genel ve sabit bir pencere boyutundan söz etmek zordur (Şekil 5.44). İki katlı konutlarda, alt kat pencereleri daha küçük olup ölçüleri, 70 x 70 cm ya da 50 x 70 cm gibi ölçüler arasında değişmektedir. Üst kat pencerelerin genişlikleri, genellikle 75 ile 120 cm arasında ve yükseklikleri de 110 ile 160 cm arasında tutuldukları görülmektedir (Şekil 5.45). Pencereler, ahşap doğrama olup sonradan sökölüp yerlerine PVC doğramalar takılanlarına da rastlanmaktadır. Pencerelerin çoğunda, düz çubuklardan ibaret metal korkulukların olduğu görülmektedir. Ancak korkuluksuz pencereler de bulunmaktadır.

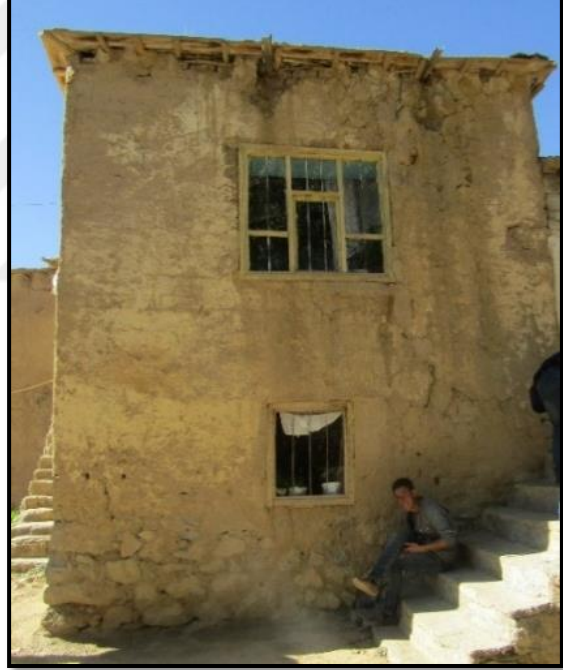
Başkale kırsal konutlarında pencere ölçülerinin yapıldıkları döneme göre bazı farklılıklar gösterdikleri görülmektedir. Nitekim daha eski tarihli yapılarda, pencere boyutları daha küçük iken sonrakilerde giderek boyutların büyüdüğü gözlemlenmektedir (Şekil 5.46-47).

Şekil 5.43. İç ve dış mekândan pencere görünüşleri.

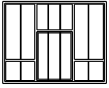

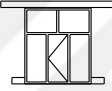

Şekil 5.44. Tek katlı konut pencereleri.

Şekil 5.45. İki katlı konut pencereleri.

PENCERE TİPOLOJİSİ				
ÖZELLİK MALZEME	KROKİ VE DETAY NOKTALARI	BOŞLUK VE BOYUTU	KROKİ VE DETAY NOKTALARI	BOŞLUK VE BOYUTU
AHŞAP DOĞRAMA- YANDAN MENTEŞELİ HAREKETLİ KANAT		100 cm x 145 cm		100 cm x 145 cm
		130 cm x 125 cm		115 cm x 100 cm
		75 cm x 100 cm		100 cm x 95 cm
		85 cm x 100 cm		90 cm x 80 cm
		70 cm x 75 cm		50 cm x 50 cm
		70 cm x 70 cm		50 cm x 60 cm
		65 cm x 80 cm		30 cm x 30 cm

Şekil 5.46. Daha eski tarihli konutlarda ön cephe pencere tipleri

PENCERE TİPOLOJİSİ				
ÖZELLİK MALZEME	KROKİ VE DETAY NOKTALARI	BOŞLUK VE BOYUTU (L) (H)	KROKİ VE DETAY NOKTALARI	BOŞLUK VE BOYUTU (L) (H)
AHŞAP DOĞRAMA- YANDAN MENTEŞELİ HAREKETLİ KANAT		120 cm x 125 cm		125 cm x 130 cm
		160 cm x 130 cm		110 cm x 110 cm
		95 cm x 100 cm		100 cm x 120 cm
		130 cm x 125 cm		105 cm x 150 cm
		100 cm x 120 cm		95 cm x 160 cm
		120 cm x 110 cm		60 cm x 50 cm
		110 cm x 130 cm		55 cm x 65 cm

Şekil 5.47. Daha yeni tarihli konutlarda ön cephe pencere tipleri.

6. SONUÇ

Kırsal konutlar, birer mimarsız mimari ürünü olup uzun süreli deneyimlerle şekillenmişlerdir. Böylece elde bulunan imkân ve koşullar çerçevesinde son hallerini alıp günümüze ulaştıkları söylenebilir. Ayrıca buldukları yörenin fiziksel, sosyo-kültürel ve ekonomik özelliklerine göre gelişim gösterirler. Bu bağlamda kırsal konutlar, hem geleneksel hem de yerel mimarinin alt dalı olarak da düşünülebilir.

Kırsal konutlar, herhangi bir estetik kaygı taşımayan görünüşlerinin yanı sıra kırsal yaşamın gerekliliklerine göre geliştirilmiş pratik işlevsel çözümleri ile dikkat çekmektedirler. Nitekim kullanıcı ailenin geçim kaynağından yörenin iklim koşulları ile kültürel yaşantısına kadar varan veriler doğrultusunda, konutların mekân organizasyonunun etkilendiği görülmektedir. Ayrıca doğal çevre içerisinde ona saygılı ve alan tanıyan kırsal konutlar, doğa ile bütünleşik bir yapıdadırlar. Bu çerçevede düşünüldüğünde kırsal konutların, günümüzün sanayi ürünü, hazır ve tüketen konut mimarisine, özellikle sürdürülebilirlik bağlamında farklı perspektifler sunacağı düşünülmektedir.

Bu tez çalışması kapsamında ele alınan Başkale kırsal konutlarının en fazla 90-100 yıllık geçmişe sahip olduğu gözlemlenmiş olup daha eski konut örneklerine rastlanmamıştır. Dolayısıyla incelenen yerleşimlerin ve kırsal konutların, Cumhuriyet Dönemi sonrası şekillendiği söylenebilir. Bu durumun nedenleri olarak Birinci Dünya Savaşından sonra mimaride de tahribatlar meydana gelmesi ve bölgedeki ermeni nüfusun büyük oranda yok olması gösterilebilir. Ayrıca yörede yapı malzemesi olarak kullanılan kerpicing olumsuz doğa koşullarına ve bölgede sıklıkla gerçekleşen deprem gibi doğal afetlere karşı fazla dayanıklı olmaması da bir diğer etkidir.

Başkale Kırsal Konutları, doğa ile iç içe bir yapıda olup kendine has nitelikler barındırmaktadırlar. Bu yönüyle de ekolojik mimariye uyumlu oldukları söylenebilir. Başkale kırsal yerleşmelerinin dağlık arazi yapısı, konutların plan ve formlarının oluşmasında etkili olmuştur. Eğimin bol olduğu arazilerde yapılar, yarı toprağa gömülü halde inşa edilmiş olup bulunduğu topoğrafya ile uyum içerisinde dirler. Yapım teknikleri ve kullanılan malzeme seçimleri, Anadolu'nun diğer bölgelerinde de olduğu

gibi coğrafi koşullar ve iklim verileri etkisinde oluşmuştur. Yörede yapı malzemesi olarak kerpiç, ahşap, taş kullanımı ön plandadır. Başkale kırsal konutlarının yapımında, genellikle taş temel üzerine kerpiç kullanılmıştır. Öte yandan tamamen taş malzeme ile yapılanları da bulunmaktadır. Konutlar, ahşap hatıllı düz toprak damlı olarak inşa edilmişlerdir. Genellikle iç sofalı plan tipinde olup tek veya iki katlı olarak yapılmışlardır.

Başkale kırsalındaki köy ve mezraların birbirlerinden uzak şekilde kurulmaları, bu yerleşmelere oldukça geniş arazi imkânı sunmaktadır. Özellikle daha düz zeminler üzerinde kurulmuş köylerde, konutlar birbirlerinden ayrık şekilde inşa edilmişlerdir. Yamaç sırtına kurulu yerleşmelerde ise konutlar, birbirlerine daha yakın hatta bitişik de olabilmektedirler. Geniş arazinin söz konusu olduğu kırsalda, sokaklar genellikle geniş olup konutların yönlenmesi incelendiğinde özellikle güney ve doğu yönlerinin seçildiği gözlemlenmektedir. Öte yandan soğuk hava esintilerinin sıklıkla geldiği kuzey yönüne, konutların sırtlarını döndükleri ve bu yönden gelen olumsuzluklara karşı köylerin genellikle bir dağa yaslanarak korundukları da gözden kaçmamaktadır. Böylece soğuk iklim etkilerinin görüldüğü coğrafyada, güneşten daha fazla faydalanma imkânı da doğmaktadır.

Konutlar arasında herhangi bir ayırıcı elemana pek rastlanmamaktadır. Ancak her konutun kendine ait bir bahçe ya da açık avlu alanı bulunmakta ve günlük ev işleri çoğunlukla bu alanda görülmektedir. Genel olarak bahçe duvarları olmamakla birlikte mevcut olanlar ise ya tamamen taş malzemedden ya da altı taş üst kısmı kerpiçten yapılmıştır. Bu nedenle Başkale Kırsal Konutları'nın planlamasında, mahremiyet ve iç kapalılık durumunun fazla önemsenmediği söylenebilir.

Yöre mimarisinde konutların vazgeçilmez bir unsuru olan tandır evleri, Başkale kırsal konutlarında yapıdaki yeri itibariyle oldukça farklı konumlanma örnekleri göstermektedir. Daha eski evlerde tandır evi, evin herhangi bir mekânı gibi sofa ile bağlantılı olarak içerde yer almaktadır. Bazı evlerde ise eve bitişik bir şekilde ancak girişinin dışarıdan ve bağımsız bir şekilde yapıldığı görülmektedir. Bazılarında da evden tamamen ayrık bir şekilde planlanmıştır ki bu tip tandır evlerine, yakın tarihli konut örneklerinde rastlanmaktadır. Tandır evinin tarihsel süreçteki dönüşümü incelendiğinde giderek çok işlevli yapısını kaybettiği anlaşılmaktadır. Nitekim mutfak, banyo, ısınma,

ekmek pişirme, depolama (peynir, zahire vs.) gibi ihtiyaçların tümünü birden karşılayan tandır evi, günümüzde yalnızca ekmeğin pişirildiği bir konut eklentisi halini almaktadır.

Kırsal yaşamın en temel özelliği olan üretim ve kendi insani ihtiyaçlarını kendisi elde etme gerekliliği, kırsal konutların da buna göre işlevli hale getirilmesini sağlamıştır. Başkale kırsalında, hayvancılık en temel geçim kaynağı olduğundan yörede *gov* olarak isimlendirilen ahırlar, kırsal konutların önemli bir bölümüdürler. Her bir konut bünyesinde bazen bitişik bazen de ayırık durumda inşa edilmiş ahır mekânları, tek bölme oldukları gibi genellikle birden fazladır. Küçükbaş ve büyükbaş hayvanlar için ayrı ayrı birimleri olan ahırların içerisinde hayvanların yemlerini kolayca tüketebilecekleri düzenlemeler de mevcuttur. Ahırlar tek katlı olup girişleri genellikle konutun yaşama birimlerinden uzakta tutulmuştur.

Ekolojik sistemin gün geçtikçe tahribatlara uğradığı gezegenimizde, ekolojik ve sürdürülebilir yapılar inşa etmek ve bunların teşvikini sağlamak önemlidir. İşlevsel çözümleriyle dikkat çekici deneyimlere sahip olan Başkale Kırsal Konutları, sürdürülebilir nitelikleriyle de ön plana çıkmaktadır. Nitekim birden fazla fonksiyona hitap edici şekilde planlanmış mekânlar çoğunluktadır. Ayrıca ihtiyaca göre revize edilebilme esnekliğine de sahip oldukları söylenebilir. Yapı malzemeleri ve tekniğine bakıldığında ahşap, toprak ürünlerinin kullanımı ile duvarların kalın tutulması soğuk iklime karşı yalıtım işlevi de görmektedir. Diğer yandan yapım, yıkım veya bakımları esnasında doğaya karışabilen ve zararlı olmayan yapı malzemeleriyle de ekolojik mimari kapsamında değerlendirilebilirler.

Birer kültür mirası sayılabilecek kırsal konutların belgeleri ile kayıt altına alınması kültür izlerinin kaybolmaması adına önemlidir. Sanayi ürünü yapı inşasının giderek daha da yaygınlaştığı günümüzde, kırsal yerleşmeler de daha yavaş olmakla beraber bu durumdan etkilenmektedirler. Böylece yöresel yapım teknikleri ve malzemeleri ile yapılmış kırsal konutlar, yok olma ile yüz yüze kalmaktadırlar. Bu çalışmada, kırsal konutların belgelenecek gün yüzüne çıkartılmaları hedefine uygun olarak daha önce herhangi bir araştırma konusu olmamış Başkale Kırsal Konutları ele alınmıştır. Böylece bu konudaki ilk çalışma niteliğinde olup gelecekte yapılacak bilimsel araştırmalara da kaynaklık edeceği düşünülmektedir. Ancak Başkale kırsalı oldukça geniş kapsamlı olduğundan dolayı bu çalışmada, toplam 7 adet köy ve mevrada

yer alan 30 kırsal konut incelenebilmiştir. Diğer kırsal yerleşmelerde yer alan yerel konutlar da başka çalışmalara konu olabilir. Bu çalışma sonucunda, Başkale Kırsal Konutları'nın daha yakından bilinmesi sağlanacak ve bu sayede koruma altına alınabilmesinin yolu açılmış olacaktır.

KAYNAKLAR

- Akgün, T., 2013. *Kırsal Mimari Mirasın Korunması Bağlamında Bayburt Kırsal Geleneksel Evi* (yüksek lisans tezi, basılmamış). Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Aksoy, R., 2009. *Güneydoğu Anadolu Bölgesi Diyarbakır, Mardin, Urfa, Batman Geleneksel Köy Evleri* (yüksek lisans tezi, basılmamış). Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Anadolu'da Kırsal Mimarlık, 2012. Bursa Büyükşehir Belediyesi, Tarihi Kentler Birliği ve ÇEKÜL Vakfı, *Uluslararası Kırsal Yaşam, Kırsal Mimari Sempozyumu*. Eylül 2012, Bursa.
- Anonim, 2017a. Başkale haritası. <http://www.harita.net.tr/ilce/793-baskale-van/>, Erişim tarihi: 15.03.2017.
- Anonim, 2018a. Başkale. <http://baskale.ziraatodasi.org.tr/baskale> , Erişim tarihi: 20.03.2018.
- Anonim, 2018b. Türkiye İl Haritaları 5- Van ili haritası. [http://cografyaharita.com/haritalarim/4l van ili haritasi.png](http://cografyaharita.com/haritalarim/4l%20van%20ili%20haritasi.png) , Erişim tarihi: 22.03.2018.
- Anonim, 2018c. Başkale 2016. <http://www.vantso.org.tr/u/files/2.BASKALE%281%-29.pdf> , Erişim tarihi: 10.04.2018.
- Anonim, 2018d. İklim Başkale. <https://tr.climate-data.org/asya/tuerkiye/van/baskale-52291/>, Erişim tarihi: 13.04.2018.
- Anonim, 2018e. Pizan Hüsrev Paşa Medresesi, Kalesi ve Türbesi. <http://www.baskale.bel.tr/baskale-4-pizan-husrev-pasa-medresesi-kalesi-ve-turbesi.html>, Erişim tarihi: 15.04.2018.
- Anonim, 2018f. Yanal (Soredêr) Kilisesi (Kızıl Kilise). <http://www.baskale.bel.tr/baskale-3-yanal-soreder-kilisesi-kizil-kilise.html>, Erişim tarihi: 15.04.2018.
- Anonim, 2019a. Van İlimizin Başkale İlçesi. <https://www.ilimiz.net/ilce/65/477-van-ilimizin-baskale-ilcesi.html>, Erişim tarihi: 09.01.2019.
- Anonim, 2019b. Başkale Nüfusu – Van. [https://www.nufusu.com/ilce/baskale van nufusu](https://www.nufusu.com/ilce/baskale%20van-nufusu), Erişim tarihi: 21.03.2019.
- Anonim, 2019c. Başkale'de soğuk havanın oluşturduğu kar manzarası. <https://www.karar.com/van/baskalede-soguk-havanin-olusturdugu-kar-manzarasi-362571?p=3>, Erişim tarihi: 25.03.2019.
- Anonim, 2019d. Başkale İlçesi Hakkında Bilgi. <http://www.bilgiustaniz.com/baskale-ilcesi-hakkinda-bilgi/>, Erişim tarihi: 25.03.2019.
- Anonim, 2019e. Eski Başkale bindokuzyüzlükler - Erdem Saba Fotoğraf - Ocak 2017. <https://get.google.com/albumarchive/pwa/lh/sredir?uname=101783112277126239114&id=6372609350541449906&target=PHOTO>, Erişim tarihi: 27.03.2019.
- Anonim, 2019f. Başkale (Elbak) Tanıtım Platformu facebook sayfası. <https://www.facebook.com/436466113070383/photos/a.793453037371687/2608037365913236/?type=3&theater>, Erişim tarihi: 07.10.2019.
- Anonim, 2019g. Başkale-foto: savasakın. <http://vanvakfi.org/baskale.html>, Erişim tarihi: 04.03.2019.

- Anonim, 2019h. Başkale Yavuzlar Köyü Peri Bacaları. <http://baskale.ziraatodasi.org.tr/baskale-travertenleri>, Erişim tarihi: 07.02.2019.
- Anonim, 2019ı. Van'ın Değerleri - Vanadokya. <https://van.ktb.gov.tr/TR-91598/vanadokya.html>, Erişim tarihi: 07.02.2019.
- Anonim, 2019i. Van'ın Değerleri - Bartholomeus Kilisesi. <https://van.ktb.gov.tr/TR-76407/bartholomeus-kilisesi.html>, Erişim tarihi: 07.02.2019.
- Anonim, 2019j. Surp Partuğimeos Manastırı. <https://www.collectif2015.org/tr/100Monuments/Le-Monastere-de-Saint-Barthelemy/>, Erişim tarihi: 07.03.2019.
- Anonim, 2019k. St Bartholomeus kilisesi. <http://www.baskale.bel.tr/baskale-8-albayrak-st-bartholomeus-kilisesi.html>, Erişim tarihi: 12.05.2019.
- Anonim, 2019l. Kelekom köprüsü. <http://www.baskale.bel.tr/baskale-9-baskale-kelekom-koprusu.html>, Erişim Tarihi: 17.06.2019.
- Aran, K., 2000. *Barınaktan Öte: Kır Yapıları*. Tepe Mimarlık Kültür Merkezi, 224s.
- Bachmann, W., 1913. *Churches and Mosques in Armenia*. 80 p. front. (map) illus., 71 pl. (2 double) incl. plans. 37 cm, Leipzig.
- Bachmann, W., 1913. *Kirchen und Moscheen in Armenien und Kurdistan*, Leipzig.
- Batur, A., Öymen Gür, Ş., 2005. *Doğu Karadeniz'de Kırsal Mimari*. Milli Reüserans T.A.Ş., İstanbul. 253.
- Bektaş, C., 2001. *Halk Yapı Sanatı*. Literatür Yayınları, 157.
- Bozkurt, Ş., 2018. *Sözlü Görüşme*, Dibek (Mangedem) Köyü, Başkale, Görüşme Tarihi:01.11.2018.
- Bozmaç, R., 2018. *Kişisel Fotoğraf Arşivi*.
- Ceylan, S., Bulut, İ., 2017. Kırsal Konut Şekillenmesinde Etkili Olan Faktörler Açısından Misli Ovası Konutlarının İncelenmesi, *Mediterranean Journal of Humanities dergisi*, 2: 79-96.
- Çetiner, A., 1990. *Kırsal Yerleşmeler ve Fiziki Düzenleme İlkeleri*. 2. Baskı. İTÜ, İstanbul. 87s.
- Çivi, S. 2019. *Sözlü Görüşme*, Başkale Belediyesi Tahakkuk ve Destek Hizmetleri Müdür Vekili, Görüşme Tarihi: 20.07.2019.
- Çorapçıoğlu, K., Özaydın, G., Erden Erbey, D., Mamunlu, H., Ögdül, H., Üstndağ, K., Ünver, Ö., Kotas, P., ve Gürses Söğüt, S., 2010. *Yöresel Kırsal Mimari Kimlik*. 1. Kitap, Ankara: Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Teknik Araştırma Ve Uygulama Genel Müdürlüğü, 181.
- Dağıstanlı, K., 2007. *Mimarsız Mimarlık ve Bingöl, Kiğı, Alagöz Köyü Üzerine Bir İnceleme* (yüksek lisans tezi, basılmamış). Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Delibaş, R. M., 2016. *Kırsal Mimari Bağlamında Konya Halkapınar Evlerinin Mimarisi Üzerine Bir İnceleme* (yüksek lisans tezi, basılmamış). Çukurova Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Adana.
- Devlet Planlama Teşkilatı (DPT), 2000. *Kırsal Kalkınma Özel İhtisas Komisyonu Raporu*. Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı, Ankara.
- Doğanay, H., 1999. *Coğrafyaya Giriş*. Çizgi Kitabevi, Konya, 775.
- Eldem, S., H., 1954. *Türk Evi Plân Tipleri*. İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Yayınları, İstanbul, 24.

- Elmacı, S., Sever, R., 2011. Doğal bir anıt: Akçalı travertenleri (Van-Başkale). *Doğu Coğrafya Dergisi*, 11 (15) : 137-153.
- Eres, Z., Akın, N., 2010. Osmanlı İmparatorluğu döneminde planlı kırsal yerleşmeler, *İTÜ dergisi*, 9 (1): 79-90.
- Ergül, D. B., 2018. *Kırsal Konutlar ve Eklentileri Üzerine Bir Araştırma: Tongurlar Köyü Örneği* (yüksek lisans tezi, basılmamış). Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Erzen, A., 1986. *Doğu Anadolu ve Urartular*. Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara.
- Mühürdaroğlu, K., 2019. *Hakkari Merkezindeki Yerel Evlerin Mimarisi Üzerine Bir Araştırma* (yüksek lisans tezi, basılmamış). Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Van.
- Google Earth Başkale İlçesi Uydu Görüntüleri (Erişim Tarihi: 15.07.2019).
- Gotur, R. 2018. *Sözlü Görüşme*, Yunusemre (Eretis) Köyü, Başkale, Görüşme Tarihi:31.10.2018.
- Gönül, H., 2008. *Batı Anadolu'daki Antik Yunan Konutu Araştırmalarında Başlıca Konu ve Sorunlar* (yüksek lisans tezi, basılmamış). İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Gülten, E. 2018. *Sözlü Görüşme*, Çakırdoğan (Akınis) Köyü, Başkale, Görüşme Tarihi: 01.11.2018.
- Gülümser A.A., Baycan Levent T., Nijkamp P., 2010. Türkiye'nin kırsal yapısı: AB düzeyinde bir karşılaştırma. *İtüdergisi/a Mimarlık, Planlama, Tasarım*, 9 (2): 133-144.
- Güner, N. 2018. *Sözlü Görüşme*, Hatipova (Xetibava) Köyü, Başkale, Görüşme Tarihi:29.10.2018.
- Güner, P. 2018. *Sözlü Görüşme*, Hatipova (Xetibava) Köyü, Başkale, Görüşme Tarihi:29.10.2018.
- Hasol, D., 1990. *Ansiklopedik Mimarlık Sözlüğü*. 12. YEM Yayınları, Yay. No: 2, İstanbul, 519.
- Icomos Geleneksel Mimari Miras Tüzüğü, 1999. http://www.icomos.org.tr/Dosyalar/ICOMOSTR_tr0464062001536913566.pdf ,Meksika, Erişim tarihi: 05.07.2019.
- Icomos Türkiye Mimari Mirası Koruma Bildirgesi, 2013. http://www.icomos.org.tr/Dosyalar/ICOMOSTR_tr0784192001542192602.pdf , Türkiye, Erişim tarihi: 05.07.2019.
- Işık. U., 2017. *Muş Geleneksel Konut Mimarisinde Değişim* (yüksek lisans tezi, basılmamış). YDÜ, Fen Bilimleri Enstitüsü, Lefkoşa.
- Karpuz ,H., 1993. *Türk-İslam Mesken Mimarisinde Erzurum Evleri*. Kültür bakanlığı yayınları, Ankara, 184.
- Kejanlı, T., 2005. Anadolu'da ilk yerleşmeler ve kentleşme eğilimleri, *Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları Dergisi*, Diyarbakır, 89-97.
- Keleş, R., 1980. *Kentbilim Terimleri Sözlüğü*. Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.

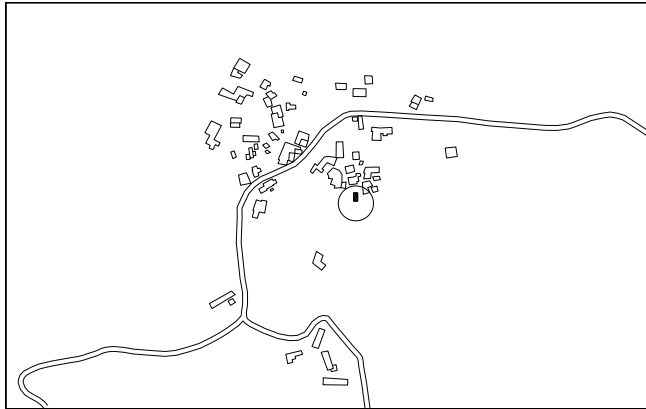
- Köşklü, Z., Tali, Ş., 2007. Geleneksel Erzurum Evlerinde Tandirevi (Mutfak) ve Mimarisi, *Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Dergisi*, **11**, Erzurum, 97-109.
- Kuban, D., 1966. Türkiye’ de malzeme koşullarına bağlı geleneksel konut mimarisi üzerinde bazı gözlemler. *Mimarlık Dergisi*, **4** (36): 15-20.
- Lynch, H. F. B. 1901. *Armenia Travels and Studies*, c. II, Londra.
- Malkoç Yiğit, E. , Sönmez Türel, H., 2006. İlkçağlardan günümüze Anadolu’da açık mekanın evrimi. *Tekirdağ Ziraat Fakültesi Dergisi*, **3**(2): 187-195.
- Naumann, R., 1975. *Eski Anadolu Mimarlığı*. Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara.
- Özçağlar, A. 1996. Türkiye’nin idari coğrafyası bakımından köy, bucak, ilçe, il ve belde kavramları üzerine düşünceler. *D.T.C.F. Coğrafya Araştırmaları Dergisi*, **12**: 7-24.
- Özçağlar, A. , 2003. *Coğrafyaya Giriş-Sistemantik, Kavramlar, Yöntemler*. Ankara, 321.
- Özçağlar, A., 2015. *Yönetmelik Coğrafya*. Nika Yayınevi, Ankara,288.
- Öztürk, Ş., 2006. Van evlerinin plan oluşumu ve gelişimi, *I. Van Gölü Havzası Sempozyumu* (Editör: O. Belli). Van Valiliği, İstanbul. 173.
- Öztürk Ş., 2013. Van Gölü Havzası’nda bat ve kerpicin mimaride kullanımı. *Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Dergisi*, 103-122.
- Öztürk, Ş., Subaşı Direk, Y., 2017. Van Eğitim Yapılarından Biri; Başkale/Pizan Hüsrev Paşa Medresesi, *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, **1** (Özel Sayı -2): 332-353.
- Öztürk, Ş., 2018. *Geleneksel Van Evleri*. Van Büyükşehir Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı, Yayın no:8, Van, 714.
- Payaslı Oğuz, G., Aksulu, B., 2016. Geleneksel Bitlis evleri: koruma sorunları ve öneriler. *Megaron Dergisi*, **11** (1): 63-77.
- Pektaş, İ. 2018. *Sözlü Görüşme*, Ekecek (Balyan) Köyü, Başkale, Görüşme Tarihi:01.11.2018.
- Rapoport, A., 2004. *Kültür Mimarlık Tasarım* (Çev., Batur, S.). Yapı Yayınları, İstanbul, 135.
- Rapoport , A., 1969. *House Form and Culture*. Prentice-Hall, Inc. Englewood Cliffs, USA, 146.
- Sarıhan, E. 2018. *Sözlü Görüşme*, Ömerova (Emerava) Köyü, Başkale, Görüşme Tarihi:29.10.2018.
- Sayan, Y., Öztürk, Ş., 2001. *Bitlis Evleri*. Kültür Bakanlığı Yayınları, 356, Ankara. 176.
- Selvi, F., 2011. *Karaman – Başyayla Konutlarının Mimari Özelliklerinin İncelenmesi* (yüksek lisans tezi, basılmamış). Selçuk Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Sözen, M., Eruzun, C., 1992. *Anadolu’da Ev ve İnsan*. Emlak Bankası Yayınları, Creative Yayıncılık, İstanbul, 311.
- Sözer, A.N., 1983. Türkiye’nin kırsal yerleşim coğrafyasına ilişkin terminolojik sorunlar ve tipolojik yaklaşımlar. *Ege Coğrafya Dergisi*, **1**: 1-13.
- Subaşı Direk, Y., 1992. *Diyarbakır Sur İçi Çevre Düzenleme Sorunları ve Çözüm Önerileri* (yüksek lisans tezi, basılmamış). Fırat Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimarlık Bina Bilgisi, Elazığ.

- Subaşı Direk, Y., 2003. *Giydirme Cephe Karar Verme Yöntemleri* (doktora tezi, basılmamış). Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimarlık Yapı, İstanbul.
- Subaşı Direk, Y., 2006. Sosyo-kültürel yapının konut oluşumuna etkisi: Diyarbakır Örneği, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, **5**, 16, 105-113.
- Subaşı Direk, Y., Kurucu M., 2009. Van ve Harran geleneksel kerpiç konutlarının ekolojik açıdan kıyaslanması, *Uluslararası Ekolojik Mimarlık ve Planlama Sempozyumu*, 22-25 Ekim 2009, Antalya, 210.
- Sümerkan, M. R., 1990. *Biçimler Etkenler Açısından Doğu Karadeniz Kırsal Kesiminde Geleneksel Evlerin Yapı Özellikleri* (doktora tezi, basılmamış). Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Üniversitesi. Trabzon.
- Tanoğlu, A., 1966. *Nüfus ve Yerleşme Cilt 1*. İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Coğrafya Enstitüsü, Yay. No:45, İstanbul, 341.
- Tunçdilek, N., 1980. Türkiye’de kır yerleşmesinin gelişimi ve evrimi, *Coğrafya Dergisi*, **F.1**, İstanbul.
- Urry, J., 1999. *Mekânları Tüketmek*. Çev. Rahmi Ögdül, 214, Ayrıntı Yayınları, İstanbul.
- Uşma, G., Urfalıoğlu, N., 2018. Geleneksel Van Evlerinin Cephe Özellikleri ve Tipolojisi Üzerine Bir İnceleme, *Çukurova Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi Dergisi*, **33** (1): 1-16.
- Van Büyükşehir Belediyesi, 2019. Coğrafi Bilgi Sistemleri Şube Müdürlüğü’nde Harita Mühendisi Ali Fırat Meşe tarafından 2015-2016 yılında hazırlanan Van ilçe ve köyleri haritası.
- Yücel T., 1988. Türkiye’de kır yerleşme tipleri, *Türk Kültürü Dergisi, Yaşar Önen’e Armağan Sayısı*, **1**: 61-69.
- Zorer, H., 2014. *Başkale (Van) Havzası’nın Fiziki Coğrafyası* (doktora tezi, basılmamış). Fırat Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.

EKLER

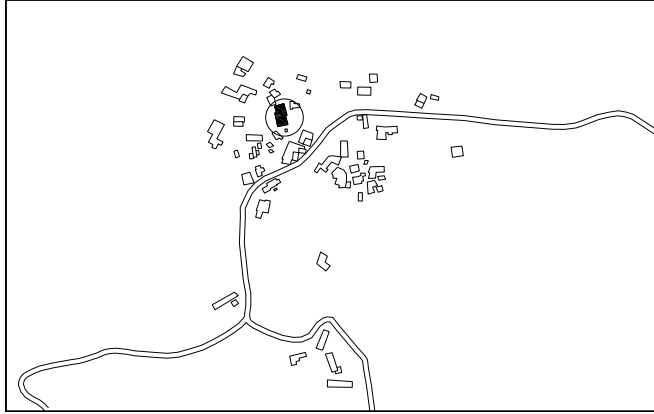
Ek 1. Yapı Tanıtım Kataloğu

VAN BAŞKALE KIRSAL KONUTLARI KATALOG ÇALIŞMASI			
KATALOG 1		YAPI TANITIM KATALOGU	
ADRES VE KULLANICI BİLGİLERİ		MEVCUT DURUM BİLGİLERİ	
İL/İLÇE	VAN/ BAŞKALE	KULLANIM	KONUT
KÖY	ÇAKIRDOĞAN (AKINIS)	EKLEME KISIM	VAR ☐ YOK ☒
MÜLKİYETİ	EDİBE ARSLAN	TESCİL DURUMU	TESCİLSİZ
PLAN ÖZELLİKLERİ			
KAT ADEDİ	Z ☐ Z+1 ☒		
PLAN TİPİ	İKİ KATLI- SOFALI 2 ODALI, TANDIR EVİ OLMAYAN		
MERDİVEN	TİPİ	TEK KOLLU ☐	İKİ KOLLU ☐
	MALZEMESİ	TAŞ ☐ AHŞAP ☐	BETONARME ☐ METAL ☐ KARMA ☐
YAPIM SİSTEMİ ÖZELLİKLERİ			
TAŞIYICI SİSTEM	YAPIM SİSTEMİ	KERPIÇ YIĞMA ☐	TAŞ YIĞMA ☐ KARMA ☒
	DUVARLAR	KERPIÇ DOLGULU ☒	TAŞ DOLGULU ☒ BRİKET DOLGULU ☐ KARMA ☐
ÜST ÖRTÜ	ÖRTÜ TİPİ	DÜZ TOPRAK DAM ☒	SUNDURMA ÇATI ☐ KIRMA ÇATI ☐
	ÖRTÜ MALZEMESİ	TOPRAK ☒ AHŞAP ☒	METAL ☐
CEPHE ÖZELLİKLERİ			
CEPHE KAPLAMASI	SIVASIZ ☐ ÇAMUR SIVA ☒	ÇİMENTO HARÇLI KİREÇ SIVA ☐	KARMA ☐
GİRİŞİN KONUMU	ORTADA ☐	YANDA ☒	
PENCERELER	TİPİ	DÜZ BETON LENTOLU ☐	KEMERLİ ☐ DÜZ AHŞAP HATILLI ☒
	MALZEMESİ	AHŞAP ☒	PVC ☐ METAL ☐
	ÖLÇÜSÜ(cm)	80x100, 95x100, 120x125	
NOTLAR: YAPININ, ALT KATI TAŞ YIĞMA, ÜST KATI KERPIÇ YIĞMA VE ÖRTÜ SİSTEMİ AHŞAP KERANLI DÜZ TOPRAK DAMDAN OLUŞMAKTADIR. HER KATTA BİR ADET HOL VE BİR ADET ODA OLMAK ÜZERE EN KÜÇÜK PLAN TİPİ GÖRÜLMEKTEDİR. AYRICA YAPI EĞİMLİ BİR ARAZİDE KONUMLANMAKTA OLUP KUZEY-GÜNEY VE BATI- DOĞU DOĞRULTULARINDA KOT FARKI AÇIĞA ÇIKMAKTADIR.			
YAPININ KONUMU			
			

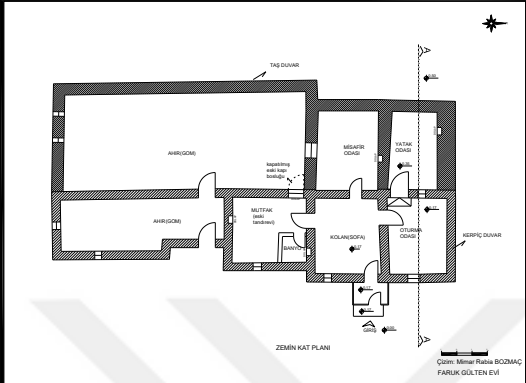
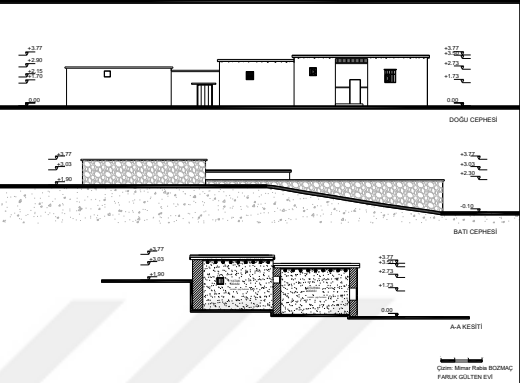

Ek 1. Yapı Tanıtım Kataloğu (devamı)

KATALOG 1	YAPI TANITIM KATALOĞU
YAPIYA AİT FOTOĞRAF VE RÖLÖVELER	
 <p data-bbox="261 887 405 920">Kat planları</p>	 <p data-bbox="782 887 1075 920">Kesit ve cephe çizimleri.</p>
 <p data-bbox="239 1397 395 1431">Doğu cephesi.</p>	 <p data-bbox="785 1397 948 1431">Üst Kat Girişi.</p>
	
Edibe Arslan Evi üst kat iç mekân görüntüleri.	

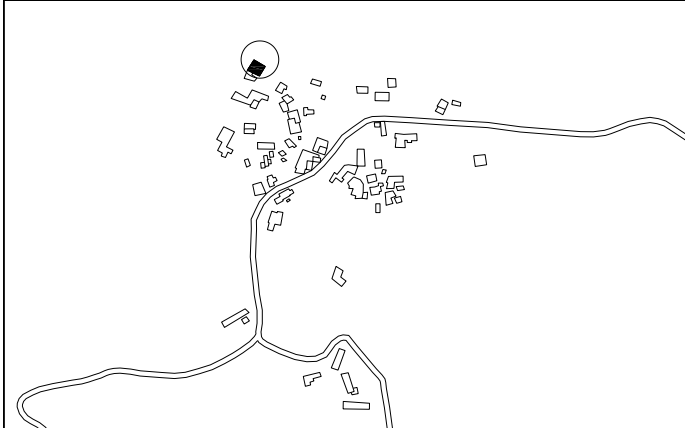
Ek 1. Yapı Tanıtım Kataloğu (devamı)

VAN BAŞKALE KIRSAL KONUTLARI KATALOG ÇALIŞMASI			
KATALOG 2		YAPI TANITIM KATALOĞU	
ADRES VE KULLANICI BİLGİLERİ		MEVCUT DURUM BİLGİLERİ	
İL/İLÇE	VAN/ BAŞKALE	KULLANIM	KONUT
KÖY	ÇAKIRDOĞAN (AKINIS)	EKLEME KISIM	VAR ☐ YOK ☒
MÜLKİYETİ	FARUK GÜLTEN	TESCİL DURUMU	TESCİLSİZ
PLAN ÖZELLİKLERİ			
KAT ADEDİ	Z ☒ Z+1 ☐		
PLAN TİPİ	TEK KATLI- SOFALI 3 ODALI, TANDIR EVİ OLAN		
MERDİVEN	TİPİ	TEK KOLLU ☐	İKİ KOLLU ☐
	MALZEMESİ	TAŞ ☐	AHŞAP ☐ BETONARME ☐ METAL ☐ KARMA ☐
YAPIM SİSTEMİ ÖZELLİKLERİ			
TAŞIYICI SİSTEM	YAPIM SİSTEMİ	KERPIÇ YIĞMA ☐	TAŞ YIĞMA ☐ KARMA ☒
	DUVARLAR	KERPIÇ DOLGULU ☒	TAŞ DOLGULU ☒ BRİKET DOLGULU ☐ KARMA ☐
ÜST ÖRTÜ	ÖRTÜ TİPİ	DÜZ TOPRAK DAM ☒	SUNDURMA ÇATI ☐ KIRMA ÇATI ☐
	ÖRTÜ MALZEMESİ	TOPRAK ☒	AHŞAP ☒ METAL ☐
CEPHE ÖZELLİKLERİ			
CEPHE KAPLAMASI	SIVASIZ ☒ ÇAMUR SIVA ☒	ÇİMENTO HARÇLI KIREÇ SIVA ☐	KARMA ☐
GİRİŞİN KONUMU	ORTADA ☐	YANDA ☐	BİRDEN FAZLA GİRİŞLİ ☐
PENCERELER	TİPİ	DÜZ BETON LENTOLU ☐	KEMERLİ ☐ DÜZ AHŞAP HATILLI ☒
	MALZEMESİ	AHŞAP ☒	PVC ☐ METAL ☐
	ÖLÇÜSÜ (cm)	50 x 60, 80 x 95, 50 x 50, 100 x 80	
NOTLAR: FARUK GÜLTEN EVİ TEK KATLI OLUP ODA KISIMLARI KERPIÇ, AHIR KISIMLARI İSE TAŞ MALZEMEDEN İNŞA EDİLMİŞTİR. KONUTUN ANA GİRİŞİ DOĞU CEPHESİNDEN SAĞLANMAKTA OLUP BU CEPHEDE EĞİM NERDEYSE YOK DENECEK KADAR AZDIR. ANCAK ÖZELLİKLE BATI CEPHESİ OLMAK ÜZERE BATI VE KUZEY CEPHELERİNDE YAPININ BÜYÜK KISMI TOPRAĞA GÖMÜLÜ HALDEDİR.			
YAPININ KONUMU			
			

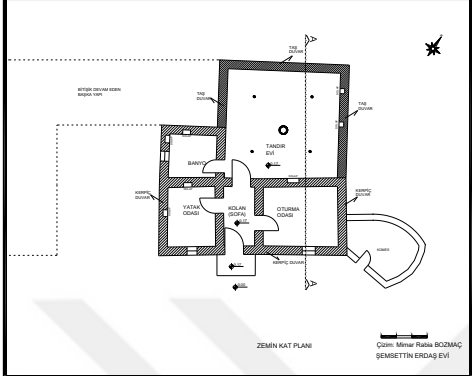
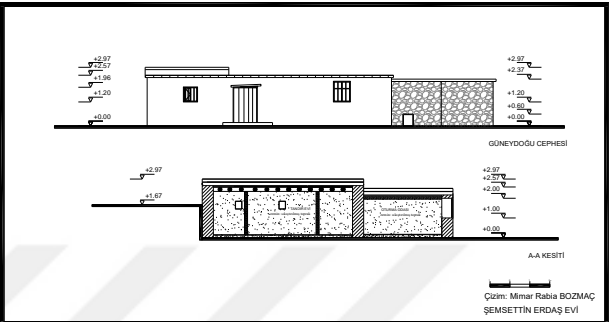

Ek 1. Yapı Tanıtım Kataloğu (devamı)

KATALOG 2	YAPI TANITIM KATALOĞU
YAPIYA AİT FOTOĞRAF VE RÖLÖVELER	
 <p>ZEMİN KAT PLANI</p> <p>Çizim: Mimar Rıza BOZMAÇ FARUK GÜLTEN EVİ</p>	 <p>DOĞU CEPHESİ</p> <p>BATI CEPHESİ</p> <p>A-A KESİTİ</p> <p>Çizim: Mimar Rıza BOZMAÇ FARUK GÜLTEN EVİ</p>
Kat planı.	Kesit ve cephe çizimleri.
	
Doğu cephesi.	
	
Kuzey cephesi.	Oturma Odası.

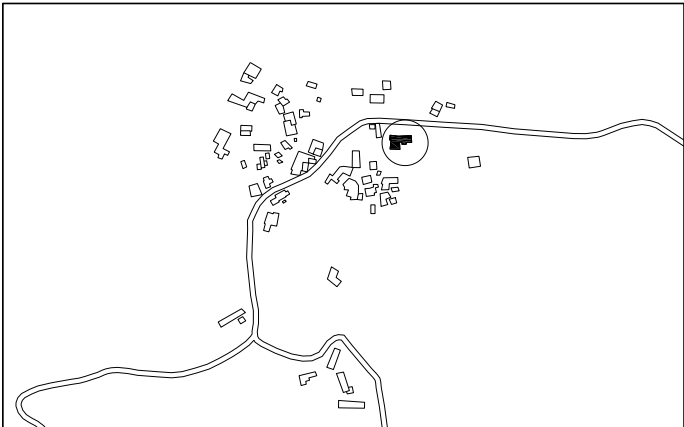
Ek 1. Yapı Tanıtım Kataloğu (devamı)

VAN BAŞKALE KIRSAL KONUTLARI KATALOG ÇALIŞMASI			
KATALOG 3		YAPI TANITIM KATALOĞU	
ADRES VE KULLANICI BİLGİLERİ		MEVCUT DURUM BİLGİLERİ	
İL/İLÇE	VAN/ BAŞKALE	KULLANIM	KONUT
KÖY	ÇAKIRDOĞAN (AKINIS)	EKLEME KISIM	VAR ☐ YOK ☒
MÜLKİYETİ	ŞEMSETTİN ERDAŞ	TESCİL DURUMU	TESCİLSİZ
PLAN ÖZELLİKLERİ			
KAT ADEDİ	Z ☒ Z+1 ☐		
PLAN TİPİ	TEK KATLI- SOFALI 2 ODALI, TANDIR EVİ OLAN		
MERDİVEN	TİPİ	TEK KOLLU ☐	İKİ KOLLU ☐
	MALZEMESİ	TAŞ ☐	AHŞAP ☐ BETONARME ☐ METAL ☐ KARMA ☐
YAPIM SİSTEMİ ÖZELLİKLERİ			
TAŞIYICI SİSTEM	YAPIM SİSTEMİ	KERPIÇ YIĞMA ☐	TAŞ YIĞMA ☐ KARMA ☒
	DUVARLAR	KERPIÇ DOLGULU ☐	TAŞ DOLGULU ☐ BRİKET DOLGULU ☐ KARMA ☒
ÜST ÖRTÜ	ÖRTÜ TİPİ	DÜZ TOPRAK DAM ☒	SUNDURMA ÇATI ☐ KIRMA ÇATI ☐
	ÖRTÜ MALZEMESİ	TOPRAK ☒	AHŞAP ☒ METAL ☐
CEPHE ÖZELLİKLERİ			
CEPHE KAPLAMASI	SIVASIZ ☐	ÇAMUR SIVA ☒	ÇİMENTO HARÇLI KİREÇ SIVA ☐ KARMA ☐
GİRİŞİN KONUMU	ORTADA ☐	YANDA ☐	
PENCERELER	TİPİ	DÜZ BETON LENTOLU ☐	KEMERLİ ☐ DÜZ AHŞAP HATILLI ☒
	MALZEMESİ	AHŞAP ☒	PVC ☐ METAL ☐
	ÖLÇÜSÜ (cm)	85 x 105, 70 x 75, 65 x 55	
NOTLAR: ŞEMSETTİN ERDAŞ EVİ, TEK KATLI VE İÇERİSİNDE TANDIR EVİ BULUNMAKTADIR. TANDIR EVİ TAŞ MALZEMEDEN OLUP DİĞER KISIMLAR KERPIÇTEN YAPILMIŞTIR. ÖN CEPHE DE OLAN GÜNEYDOĞU CEPHESİNDE KAYDA DEĞER BİR EĞİM OLMAMAKTA ANCAK KUZEYDOĞU İLE KUZEYBATI CEPHELERİNDE YAPININ ÖNEMLİ KISMI TOPRAĞA GÖMÜLÜ HALDEDİR. GÜNEYBATI CEPHESİNDE İSE YAPI BAŞKA BİR KONUT İLE KISMEN BİTİŞİK NİZAMDADIR.			
YAPININ KONUMU			
			

Ek 1. Yapı Tanıtım Kataloğu (devamı)

KATALOG 3	YAPI TANITIM KATALOĞU
YAPIYA AİT FOTOĞRAF VE RÖLÖVELER	
	
Kat planı.	Kesit ve cephe çizimleri.
	
Güney yönünden görünüş.	
	
Kuzeybatı cephesi.	Tandır evi üst örtü sistemi.

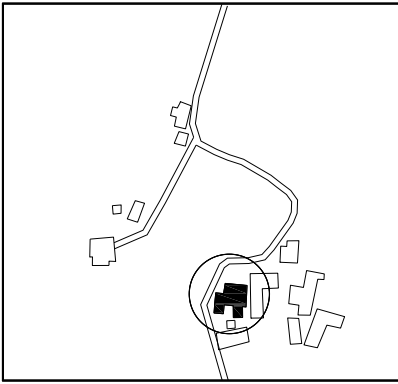
Ek 1. Yapı Tanıtım Kataloğu (devamı)

VAN BAŞKALE KIRSAL KONUTLARI KATALOG ÇALIŞMASI			
KATALOG 4		YAPI TANITIM KATALOGU	
ADRES VE KULLANICI BİLGİLERİ		MEVCUT DURUM BİLGİLERİ	
İL/İLÇE	VAN/ BAŞKALE	KULLANIM	KONUT
KÖY	ÇAKIRDOĞAN (AKINIS)	EKLEME KISIM	VAR ☒ YOK ☐
MÜLKİYETİ	TAHIR ERTAŞ	TESCİL DURUMU	TESCİLSİZ
PLAN ÖZELLİKLERİ			
KAT ADEDİ	Z ☐ Z+1 ☒		
PLAN TİPİ	TEK KATLI- SOFALI 2 ODALI, TANDIR EVİ OLAN		
MERDİVEN	TİPİ	TEK KOLLU ☒	İKİ KOLLU ☐
	MALZEMESİ	TAŞ ☒	AHŞAP ☐ BETONARME ☐ METAL ☐ KARMA ☐
YAPIM SİSTEMİ ÖZELLİKLERİ			
TAŞIYICI SİSTEM	YAPIM SİSTEMİ	KERPIÇ YIĞMA ☐	TAŞ YIĞMA ☒ KARMA ☐
	DUVARLAR	KERPIÇ DOLGULU ☐	TAŞ DOLGULU ☐ BRİKET DOLGULU ☐ KARMA ☒
ÜST ÖRTÜ	ÖRTÜ TİPİ	DÜZ TOPRAK DAM ☒	SUNDURMA ÇATI ☐ KIRMA ÇATI ☐
	ÖRTÜ MALZEMESİ	TOPRAK ☒	AHŞAP ☒ METAL ☐
CEPHE ÖZELLİKLERİ			
CEPHE KAPLAMASI	SIVASIZ ☐	ÇAMUR SIVA ☒	ÇİMENTO HARÇLI KİREÇ SIVA ☐ KARMA ☐
GİRİŞİN KONUMU	ORTADA ☐	YANDA ☐	
PENCERELER	TİPİ	DÜZ BETON LENTOLU ☐	KEMERLİ ☐ DÜZ AHŞAP HATILLI ☒
	MALZEMESİ	AHŞAP ☒	PVC ☐ METAL ☐
	ÖLÇÜSÜ (cm)	140 x 120, 65 x 90, 50 x 50, 40 x 40, 100 x 155	
NOTLAR: TAMAMI TAŞTAN YAPILMIŞ AZ SAYIDA EVDEN BİRİDİR. ÖZELLİKLE ARKA CEPHEYE DOĞRU TOPRAĞA GÖMÜLÜ HALDE OLAN KISIMLARI MEVCUTTUR. YAPININ ÇOĞUNLUĞU TEK KATTA BİTMEKTE ANCAK YAŞAMA MEKÂNLARININ BİR KISMI SONRADAN EKLEME İLE BRİKET MALZEMEDEN OLUP İKİ KATLIDIR. KONUT, SONRADAN İHTİYACA GÖRE EKLENEN BİRÇOK KISIM İLE SON HALİNİ ALMIŞTIR.			
YAPININ KONUMU			
			

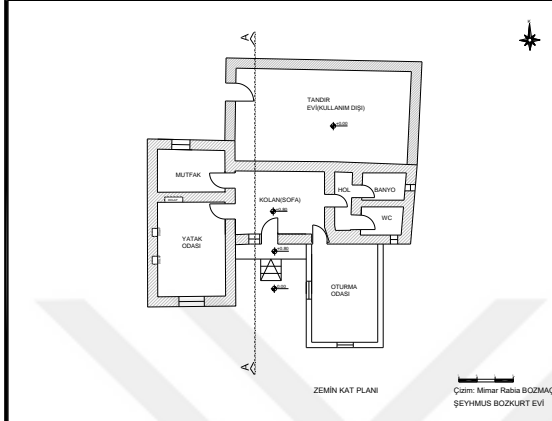
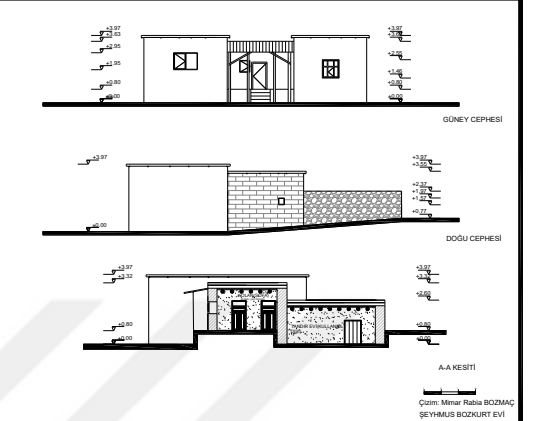

Ek 1. Yapı Tanıtım Kataloğu (devamı)

KATALOG 4	YAPI TANITIM KATALOĞU
YAPIYA AİT FOTOĞRAF VE RÖLÖVELER	
<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div data-bbox="247 504 813 929"> <p>ZEMİN KAT PLANI</p> <p>Çizim: Serdar Fıratlı BOZMAÇ TAHIR ERTAŞ EYİ</p> </div> <div data-bbox="821 582 1284 929"> <p>1. KAT PLANI</p> <p>Çizim: Serdar Fıratlı BOZMAÇ TAHIR ERTAŞ EYİ</p> </div> </div>	
Kat planları.	
<div style="text-align: center;"> <p>AA KESİTİ</p> <p>GÜNEY CEPHESİ</p> <p>KUZAY CEPHESİ</p> <p>Çizim: Serdar Fıratlı BOZMAÇ TAHIR ERTAŞ EYİ</p> </div>	
Kesit ve cephe çizimleri.	
Güneydoğu yönünden görünüş.	Batı Cephesi.

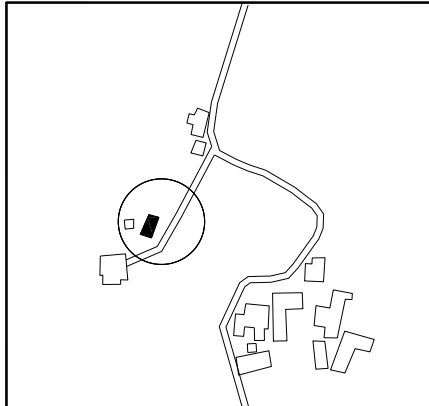
Ek 1. Yapı Tanıtım Kataloğu (devamı)

VAN BAŞKALE KIRSAL KONUTLARI KATALOG ÇALIŞMASI			
KATALOG 5		YAPI TANITIM KATALOGU	
ADRES VE KULLANICI BİLGİLERİ		MEVCUT DURUM BİLGİLERİ	
İL/İLÇE	VAN/ BAŞKALE	KULLANIM	KONUT
KÖY/MEZRA	DİBEK(MANDEDEM)	EKLEME KISIM	VAR ☒ YOK ☐
MÜLKİYETİ	ŞEYHMUS BOZKURT	TESCİL DURUMU	TESCİLSİZ
PLAN ÖZELLİKLERİ			
KAT ADEDİ	Z ☒ Z+1 ☐		
PLAN TİPİ	TEK KATLI- SOFALI 3 ODALI, TANDIR EVİ OLAN		
MERDİVEN	TİPİ	TEK KOLLU ☐	İKİ KOLLU ☐
	MALZEMESİ	TAŞ ☐	AHŞAP ☐ BETONARME ☐ METAL ☐ KARMA ☐
YAPIM SİSTEMİ ÖZELLİKLERİ			
TAŞIYICI SİSTEM	YAPIM SİSTEMİ	KERPIÇ YIĞMA ☐	TAŞ YIĞMA ☐ KARMA ☒
	DUVARLAR	KERPIÇ DOLGULU ☐	TAŞ DOLGULU ☐ BRİKET DOLGULU ☐ KARMA ☒
ÜST ÖRTÜ	ÖRTÜ TİPİ	DÜZ TOPRAK DAM ☒	SUNDURMA ÇATI ☐ KIRMA ÇATI ☐
	ÖRTÜ MALZEMESİ	TOPRAK ☒	AHŞAP ☒ METAL ☐
CEPHE ÖZELLİKLERİ			
CEPHE KAPLAMASI	SIVASIZ ☐	ÇAMUR SIVA ☒	ÇİMENTO HARÇLI KIREÇ SIVA ☐ KARMA ☐
GİRİŞİN KONUMU	ORTADA ☒	YANDA ☐	
PENCERELER	TİPİ	DÜZ BETON LENTOLU ☐	KEMERLİ ☐ DÜZ AHŞAP HATILLI ☒
	MALZEMESİ	AHŞAP ☒	PVC ☐ METAL ☐
	ÖLÇÜSÜ(cm)	60 x 70, 140 x 100, 100 x 80, 35 x 45, 40 x 40, 90 x 100, 100 x 100	
NOTLAR: ŞEYHMUS BOZKURT EVİ, TEK KATLI OLUP KONUTUN YAŞAM BİRİMLERİ KERPIÇ, SONRADAN EKLENEN OTURMA ODASI BRİKET VE ARKADA YAPIYA BİTİŞİK HALDEKİ KULLANIM DIŞI OLAN TANDIR EVİ İSE TAŞ MALZEMEDEN İNŞA EDİLMİŞTİR.			
YAPININ KONUMU			
			

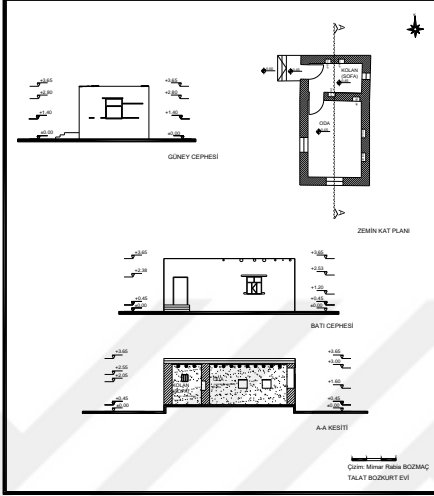

Ek 1. Yapı Tanıtım Kataloğu (devamı)

KATALOG 5	YAPI TANITIM KATALOĞU
YAPIYA AİT FOTOĞRAF VE RÖLÖVELER	
 <p>ZEMİN KAT PLANI</p> <p>Çizim: Mimar Rabia BOZMAÇ ŞEYHİMUS BOZKURT EVİ</p>	 <p>GÜNEY CEPHESİ</p> <p>DOĞU CEPHESİ</p> <p>A-A KESİTİ</p> <p>Çizim: Mimar Rabia BOZMAÇ ŞEYHİMUS BOZKURT EVİ</p>
Kat planları.	Kesit ve cephe çizimleri.
	
Ön Cephe.	
	
Batı yönünden görüntü.	Oturma Odası.

Ek 1. Yapı Tanıtım Kataloğu (devamı)

VAN BAŞKALE KIRSAL KONUTLARI KATALOG ÇALIŞMASI			
KATALOG 6		YAPI TANITIM KATALOGU	
ADRES VE KULLANICI BİLGİLERİ		MEVCUT DURUM BİLGİLERİ	
İL/İLÇE	VAN/ BAŞKALE	KULLANIM	KONUT
KÖY/MEZRA	DİBEK(MANDEDEM)	EKLEME KISIM	VAR ☒ YOK ☐
MÜLKİYETİ	TALAT BOZKURT	TESCİL DURUMU	TESCİLSİZ
PLAN ÖZELLİKLERİ			
KAT ADEDİ	Z ☒ Z+1 ☐		
PLAN TİPİ	TEK KATLI- SOFALI 1 ODALI, TANDIR EVİ OLMAYAN		
MERDİVEN	TİPİ	TEK KOLLU ☐	İKİ KOLLU ☐
	MALZEMESİ	TAŞ ☐	AHŞAP ☐ BETONARME ☐ METAL ☐ KARMA ☐
YAPIM SİSTEMİ ÖZELLİKLERİ			
TAŞIYICI SİSTEM	YAPIM SİSTEMİ	KERPIÇ YIĞMA ☐	TAŞ YIĞMA ☐ KARMA ☒
	DUVARLAR	KERPIÇ DOLGULU ☐	TAŞ DOLGULU ☐ BRİKET DOLGULU ☐ KARMA ☒
ÜST ÖRTÜ	ÖRTÜ TİPİ	DÜZ TOPRAK DAM ☒	SUNDURMA ÇATI ☐ KIRMA ÇATI ☐
	ÖRTÜ MALZEMESİ	TOPRAK ☒	AHŞAP ☒ METAL ☐
CEPHE ÖZELLİKLERİ			
CEPHE KAPLAMASI	SIVASIZ ☐	ÇAMUR SIVA ☒	ÇİMENTO HARÇLI KIREÇ SIVA ☐ KARMA ☐
GİRİŞİN KONUMU	ORTADA ☐	YANDA ☒	
PENCERELER	TİPİ	DÜZ BETON LENTOLU ☐	KEMERLİ ☐ DÜZ AHŞAP HATILLI ☒
	MALZEMESİ	AHŞAP ☒	PVC ☐ METAL ☐
	ÖLÇÜSÜ(cm)	60 x 70, 140 x 100, 100 x 80, 35 x 45, 40 x 40, 90 x 100, 100 x 100	
NOTLAR: TALAT BOZKURT EVİ, TEK KATLI, DÜZ TOPRAK DAMLIDIR. YÖREDEKİ EN BASİT PLAN TİPİ OLAN TEK SOFALI-TEK ODALI BİR ŞEKİLDE İNŞA EDİLMİŞ KONUTUN, YAPIM TARİHİNE İLİŞKİN BİR BİLGİYE ULAŞILAMAMIŞTIR. GÜNÜMÜZDE KULLANAN KİMSE BULUNMADIĞINDAN TERK EDİLMİŞ BİR DURUMDA OLUP KONUTTA TAHRİBATLAR BAŞLAMIŞTIR.			
YAPININ KONUMU			
			

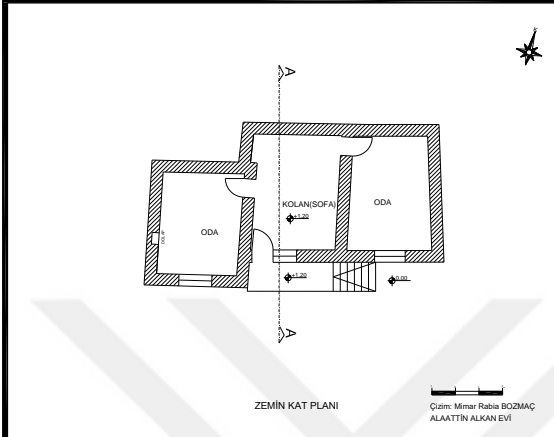
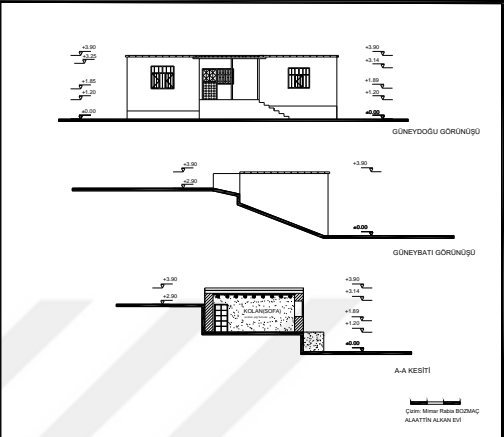

Ek 1. Yapı Tanıtım Kataloğu (devamı)

KATALOG 6	YAPI TANITIM KATALOĞU
YAPIYA AİT FOTOĞRAF VE RÖLÖVELER	
	
Kat planı, Kesit ve cephe çizimleri.	
	
Ön (Batı)Cephe.	
	
Doğu yönünden görünüş.	Güney Cephesi.

Ek 1. Yapı Tanıtım Kataloğu (devamı)

VAN BAŞKALE KIRSAL KONUTLARI KATALOG ÇALIŞMASI			
KATALOG 7		YAPI TANITIM KATALOĞU	
ADRES VE KULLANICI BİLGİLERİ		MEVCUT DURUM BİLGİLERİ	
İL/İLÇE	VAN/ BAŞKALE	KULLANIM	KONUT
KÖY	EKEÇEK(BALYAN)	EKLEME KISIM	VAR ☐ YOK ☒
MÜLKİYETİ	ALAATTİN ALKAN	TESCİL DURUMU	TESCİLSİZ
PLAN ÖZELLİKLERİ			
KAT ADEDİ	Z ☒ Z+1 ☐		
PLAN TİPİ	TEK KATLI- SOFALI 2 ODALI, TANDIR EVİ OLMAYAN		
MERDİVEN	TİPİ	TEK KOLLU ☐	İKİ KOLLU ☐
	MALZEMESİ	TAŞ ☐	AHŞAP ☐ BETONARME ☐ METAL ☐ KARMA ☐
YAPIM SİSTEMİ ÖZELLİKLERİ			
TAŞIYICI SİSTEM	YAPIM SİSTEMİ	KERPIÇ YIĞMA ☒	TAŞ YIĞMA ☐ KARMA ☐
	DUVARLAR	KERPIÇ DOLGULU ☐	TAŞ DOLGULU ☐ BRIKET DOLGULU ☐ KARMA ☐
ÜST ÖRTÜ	ÖRTÜ TİPİ	DÜZ TOPRAK DAM ☒	SUNDURMA ÇATI ☐ KIRMA ÇATI ☐
	ÖRTÜ MALZEMESİ	TOPRAK ☒	AHŞAP ☒ METAL ☐
CEPHE ÖZELLİKLERİ			
CEPHE KAPLAMASI	SIVASIZ ☐	ÇAMUR SIVA ☒	ÇİMENTO HARÇLI KİREÇ SIVA ☐ KARMA ☐
GİRİŞİN KONUMU	ORTADA ☐	YANDA ☐	
PENCERELER	TİPİ	DÜZ BETON LENTOLU ☐	KEMERLİ ☐ DÜZ AHŞAP HATILLI ☒
	MALZEMESİ	AHŞAP ☒	PVC ☐ METAL ☐
	ÖLÇÜSÜ (cm)	100 x 95, 130 x 125, 140 x 140	
NOTLAR: YER ALDIĞI ARAZİ ÇOK EĞİMLİ OLDUĞUNDAN KONUTUN KUZEYBATI DUVARI YAKLAŞIK 3 M TOPRAĞA GÖMÜLÜ HALDEDİR. KUZEYDOĞU CEPHESİ İSE YAN TARAFINDA BULUNAN BAŞKA BİR YAPI İLE NERDEYSE BİTİŞİK NİZAMDADIR. SU BASMAN SEVİYESİNE KADAR TAŞ GERİ KALANI KERPIÇTEN İNŞA EDİLMİŞTİR.			
YAPININ KONUMU			
			

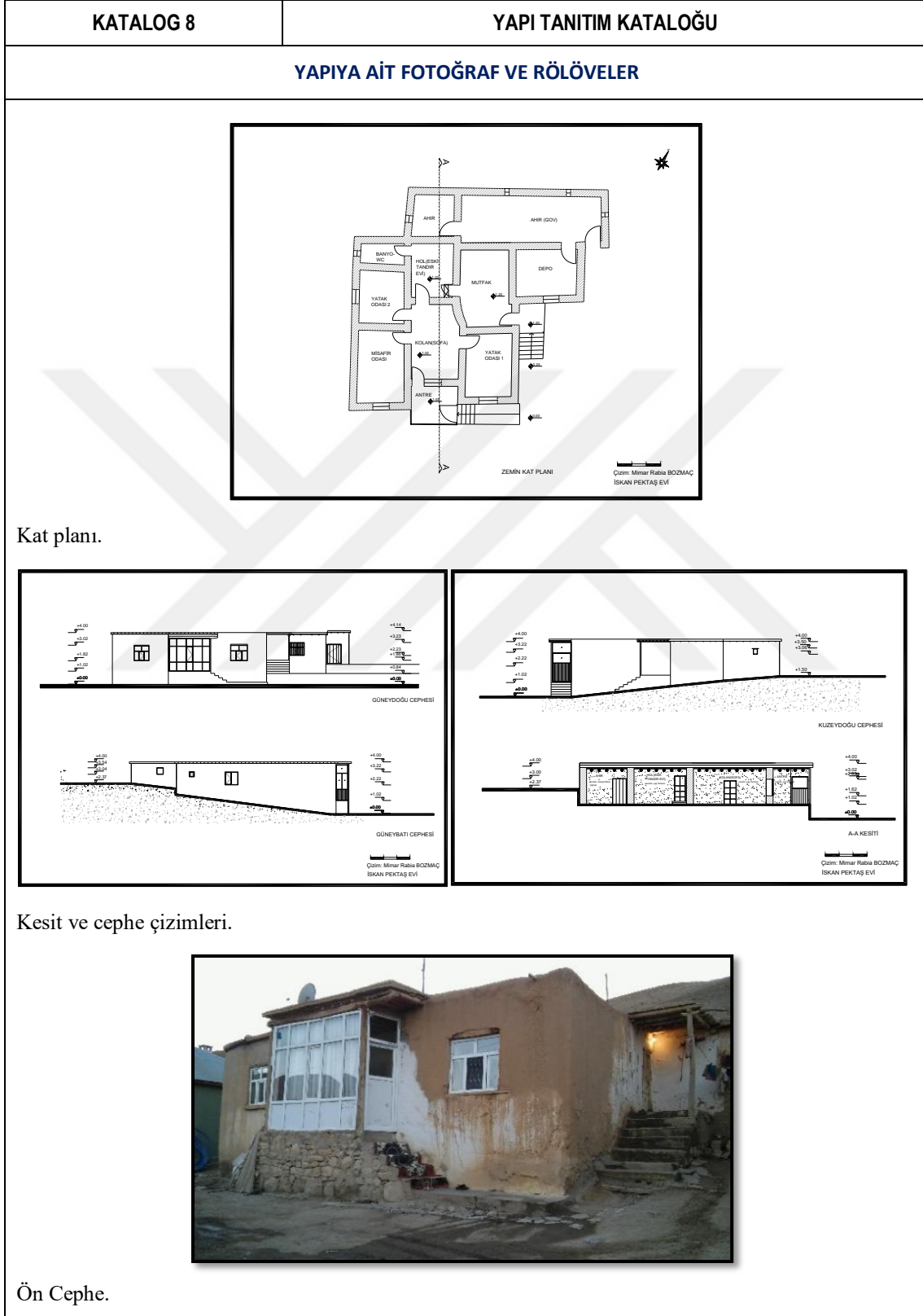
Ek 1. Yapı Tanıtım Kataloğu (devamı)

KATALOG 7	YAPI TANITIM KATALOĞU
YAPIYA AİT FOTOĞRAF VE RÖLÖVELER	
	
<p>Kat planı, Kesit ve cephe çizimleri.</p>	
	
<p>Ön (Batı)Cephe.</p>	
	
<p>Güneybatı görünüşü.</p>	<p>Daire formdaki ayrı tuvalet.</p>

Ek 1. Yapı Tanıtım Kataloğu (devamı)

VAN BAŞKALE KIRSAL KONUTLARI KATALOG ÇALIŞMASI			
KATALOG 8		YAPI TANITIM KATALOGU	
ADRES VE KULLANICI BİLGİLERİ		MEVCUT DURUM BİLGİLERİ	
İL/İLÇE	VAN/ BAŞKALE	KULLANIM	KONUT
KÖY	EKEÇEK(BALYAN)	EKLEME KISIM	VAR ☐ YOK ☒
MÜLKİYETİ	ISKAN PEKTAŞ	TESCİL DURUMU	TESCİLSİZ
PLAN ÖZELLİKLERİ			
KAT ADEDİ	Z ☒ Z+1 ☐		
PLAN TİPİ	TEK KATLI- SOFALI 4 ODALI, TANDIR EVİ OLAN		
MERDİVEN	TİPİ	TEK KOLLU ☐	İKİ KOLLU ☐
	MALZEMESİ	TAŞ ☐	AHŞAP ☐ BETONARME ☐ METAL ☐ KARMA ☐
YAPIM SİSTEMİ ÖZELLİKLERİ			
TAŞIYICI SİSTEM	YAPIM SİSTEMİ	KERPIÇ YIĞMA ☒	TAŞ YIĞMA ☐ KARMA ☐
	DUVARLAR	KERPIÇ DOLGULU ☐	TAŞ DOLGULU ☐ BRİKET DOLGULU ☐ KARMA ☐
ÜST ÖRTÜ	ÖRTÜ TİPİ	DÜZ TOPRAK DAM ☒	SUNDURMA ÇATI ☐ KIRMA ÇATI ☐
	ÖRTÜ MALZEMESİ	TOPRAK ☒	AHŞAP ☒ METAL ☐
CEPHE ÖZELLİKLERİ			
CEPHE KAPLAMASI	SIVASIZ ☐	ÇAMUR SIVA ☒	ÇİMENTO HARÇLI KİREÇ SIVA ☐ KARMA ☐
GİRİŞİN KONUMU	ORTADA ☐	YANDA ☐	BİRDEN FAZLA GİRİŞLİ ☒
PENCERELER	TİPİ	DÜZ BETON LENTOLU ☐	KEMERLİ ☐ DÜZ AHŞAP HATILLI ☒
	MALZEMESİ	AHŞAP ☒	PVC ☐ METAL ☐
	ÖLÇÜSÜ (cm)	120 x 120, 130 x 120, 100 x 100, 40 x 40	
NOTLAR: TEK KATLI VE EĞİMLİ BİR ARAZİYE KONUMLANMIŞ OLAN İSKAN PEKTAŞ EVİ, DİĞER İNCELENEN TEK KATLI KIRSAL KONUTLARLA KARŞILAŞTIRILDIĞINDA OLUKÇA GENİŞ BİR KULLANIM ALANI VE BUNA BAĞLI OLARAK DA MEKÂN ÖRGÜTLEMESİ BAKIMINDAN DETAYLI DAĞILIM OLDUĞU GÖRÜLMEKTEDİR.			
YAPININ KONUMU			
			

Ek 1. Yapı Tanıtım Kataloğu (devamı)

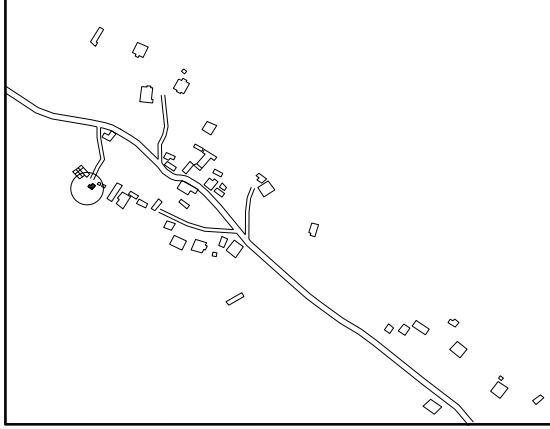
Ek 1. Yapı Tanıtım Kataloğu (devamı)

VAN BAŞKALE KIRSAL KONUTLARI KATALOG ÇALIŞMASI			
KATALOG 9		YAPI TANITIM KATALOGU	
ADRES VE KULLANICI BİLGİLERİ		MEVCUT DURUM BİLGİLERİ	
İL/İLÇE	VAN/ BAŞKALE	KULLANIM	KONUT
KÖY	EKEÇEK(BALYAN)	EKLEME KISIM	VAR ☐ YOK ☒
MÜLKİYETİ	SÜLEYMAN KEREMAN	TESCİL DURUMU	TESCİLSİZ
PLAN ÖZELLİKLERİ			
KAT ADEDİ	Z ☒ Z+1 ☐		
PLAN TİPİ	TEK KATLI- SOFALI 1 ODALI, TANDIR EVİ OLAN		
MERDİVEN	TİPİ	TEK KOLLU ☐	İKİ KOLLU ☐
	MALZEMESİ	TAŞ ☐	AHŞAP ☐ BETONARME ☐ METAL ☐ KARMA ☐
YAPIM SİSTEMİ ÖZELLİKLERİ			
TAŞIYICI SİSTEM	YAPIM SİSTEMİ	KERPIÇ YIĞMA ☒	TAŞ YIĞMA ☐ KARMA ☐
	DUVARLAR	KERPIÇ DOLGULU ☐	TAŞ DOLGULU ☐ BRIKET DOLGULU ☐ KARMA ☐
ÜST ÖRTÜ	ÖRTÜ TİPİ	DÜZ TOPRAK DAM ☒	SUNDURMA ÇATI ☐ KIRMA ÇATI ☐
	ÖRTÜ MALZEMESİ	TOPRAK ☒	AHŞAP ☒ METAL ☐
CEPHE ÖZELLİKLERİ			
CEPHE KAPLAMASI	SIVASIZ ☐	ÇAMUR SIVA ☒	ÇİMENTO HARÇLI KİREÇ SIVA ☐ KARMA ☐
GİRİŞİN KONUMU	ORTADA ☐	YANDA ☒	
PENCERELER	TİPİ	DÜZ BETON LENTOLU ☐	KEMERLİ ☐ DÜZ AHŞAP HATILLI ☒
	MALZEMESİ	AHŞAP ☒	PVC ☐ METAL ☐
	ÖLÇÜSÜ (cm)	50 x 60, 110 x 120	
NOTLAR: KÖYLERDE İNCELENEN DİĞER BİRÇOK EĞİMLİ ARAZİDEKİ KONUTUN AKSİNE KISA KENARI EĞİM YÖNÜNDE İNŞA EDİLMİŞTİR. PLAN TİPİ OLARAK YÖRENİN EN BASİT MEKAN ORGANİZASYONUNA SAHİP OLAN KONUTTA, BİR SOFA (KOLAN) İLE BİR ODA MEVCUTTUR. ANCAK DİĞER TEK ODALI EVLERDEN FARKLI OLARAK ODADA TANDIR BULUNMAKTADIR. DOLAYISIYLA TANDIR ETRAFINDA GELİŞEN BİR YAŞAM ALANI VARDIR.			
YAPININ KONUMU			
			

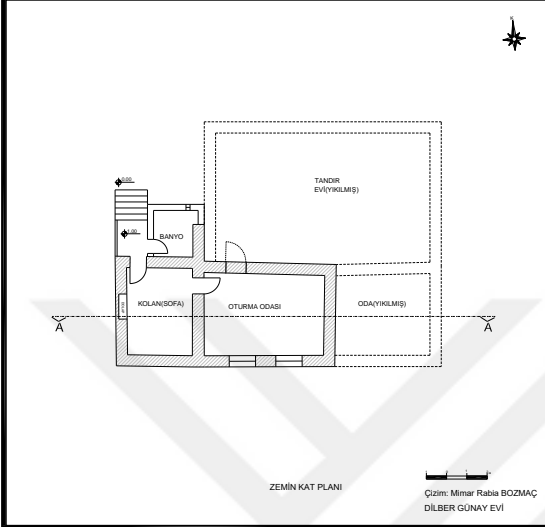
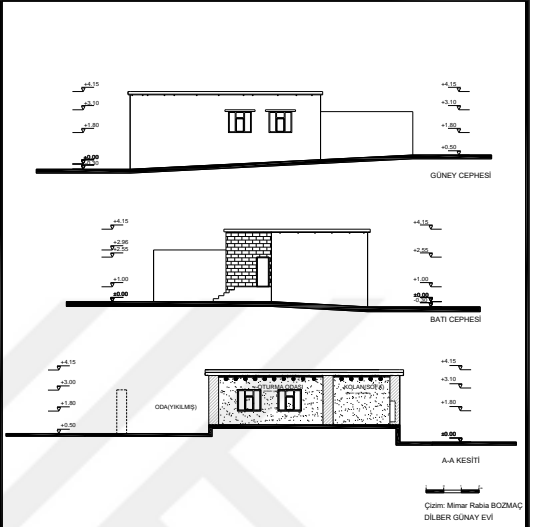

Ek 1. Yapı Tanıtım Kataloğu (devamı)

KATALOG 9	YAPI TANITIM KATALOĞU
YAPIYA AİT FOTOĞRAF VE RÖLÖVELER	
	
Kat planı, Kesit ve cephe çizimleri.	
	
a. Doğu yönünden konut girişi.	b. Güney yönünden bir dış görünüm.
	
İç mekân görünümleri.	

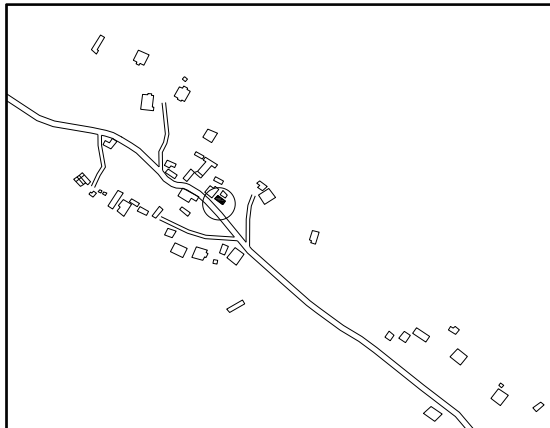
Ek 1. Yapı Tanıtım Kataloğu (devamı)

VAN BAŞKALE KIRSAL KONUTLARI KATALOG ÇALIŞMASI			
KATALOG 10		YAPI TANITIM KATALOĞU	
ADRES VE KULLANICI BİLGİLERİ		MEVCUT DURUM BİLGİLERİ	
İL/İLÇE	VAN/ BAŞKALE	KULLANIM	KONUT
KÖY	HATİPOVA(XETİBAVA)	EKLEME KISIM	VAR ☒ YOK ☐
MÜLKİYETİ	DİLBER GÜNAY	TESCİL DURUMU	TESCİLSİZ
PLAN ÖZELLİKLERİ			
KAT ADEDİ	Z ☒ Z+1 ☐		
PLAN TİPİ	TEK KATLI- SOFALI 2 ODALI, TANDIR EVİ OLAN		
MERDİVEN	TİPİ	TEK KOLLU ☐	İKİ KOLLU ☐
	MALZEMESİ	TAŞ ☐	AHŞAP ☐ BETONARME ☐ METAL ☐ KARMA ☐
YAPIM SİSTEMİ ÖZELLİKLERİ			
TAŞIYICI SİSTEM	YAPIM SİSTEMİ	KERPIÇ YIĞMA ☒	TAŞ YIĞMA ☐ KARMA ☐
	DUVARLAR	KERPIÇ DOLGULU ☐	TAŞ DOLGULU ☐ BRİKET DOLGULU ☐ KARMA ☒
ÜST ÖRTÜ	ÖRTÜ TİPİ	DÜZ TOPRAK DAM ☒	SUNDURMA ÇATI ☐ KIRMA ÇATI ☐
	ÖRTÜ MALZEMESİ	TOPRAK ☒	AHŞAP ☒ METAL ☐
CEPHE ÖZELLİKLERİ			
CEPHE KAPLAMASI	SIVASIZ ☐	ÇAMUR SIVA ☒	ÇİMENTO HARÇLI KİREÇ SIVA ☐ KARMA ☐
GİRİŞİN KONUMU	ORTADA ☐	YANDA ☒	
PENCERELER	TİPİ	DÜZ BETON LENTOLU ☐	KEMERLİ ☐ DÜZ AHŞAP HATILLI ☒
	MALZEMESİ	AHŞAP ☒	PVC ☐ METAL ☐
	ÖLÇÜSÜ (cm)	130 x 120, 20 x 40	
<p>NOTLAR:KERPIÇTEN İNŞA EDİLMİŞ OLUP YIKIK HALDEKİ KISIMLARI VE SONRADAN EKLEMELERİ İLE TEK KATLI BİR KONUTTUR. GÜNÜMÜZDE BİR ADET SOFA(KOLAN) İLE BİR ODADAN OLUŞMAKTA VE ÖN KISMA SONRADAN BRİKET MALZEMEDEN BANYO OLARAK KULLANILAN MEKÂN EKLENMİŞTİR. AYRICA KONUTA BİTİŞİK HALDE BULUNAN YARI YIKIK DUVARLARDAN ANLAŞILDIĞI KADARIYLA İKİ BÖLÜMÜN DAHA, YAPININ İLK HALİNDE MEVCUT OLDUĞU ANLAŞILMAKTADIR.</p>			
YAPININ KONUMU			
			

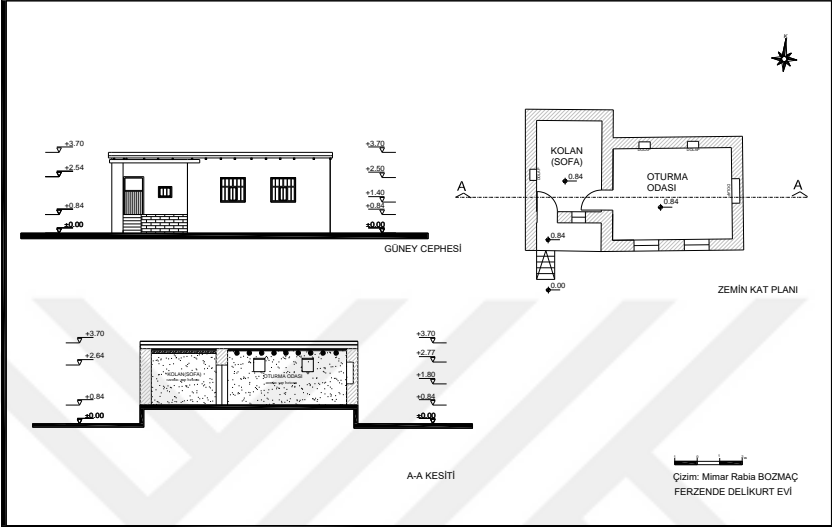

Ek 1. Yapı Tanıtım Kataloğu (devamı)

KATALOG 10	YAPI TANITIM KATALOĞU
YAPIYA AİT FOTOĞRAF VE RÖLÖVELER	
 <p style="text-align: center;">ZEMİN KAT PLANI</p> <p style="text-align: right; font-size: small;">Çizim: Mimar Rabia BOZMAÇ DILBER GÜNAY EVİ</p>	 <p style="text-align: center;">A-A KESİTİ</p> <p style="text-align: right; font-size: small;">Çizim: Mimar Rabia BOZMAÇ DILBER GÜNAY EVİ</p>
<p>Kat planı, Kesit ve cephe çizimleri.</p>	
 <p style="text-align: center;">Güney Cephesi.</p>	
 <p>Yıkılan kısımlar.</p>	

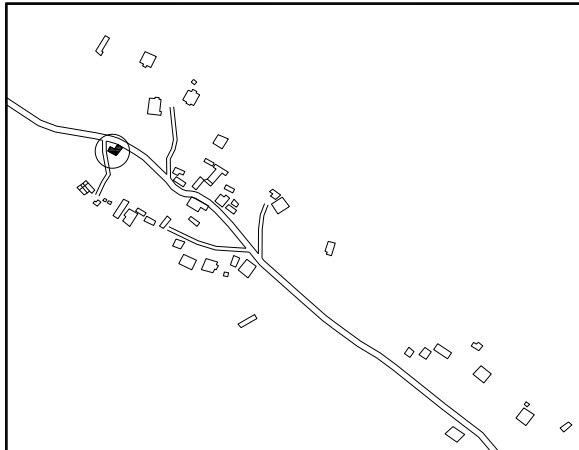
Ek 1. Yapı Tanıtım Kataloğu (devamı)

VAN BAŞKALE KIRSAL KONUTLARI KATALOG ÇALIŞMASI			
KATALOG 11		YAPI TANITIM KATALOĞU	
ADRES VE KULLANICI BİLGİLERİ		MEVCUT DURUM BİLGİLERİ	
İL/İLÇE	VAN/ BAŞKALE	KULLANIM	KONUT
KÖY	HATİPOVA(XETİBAVA)	EKLEME KISIM	VAR ☐ YOK ☒
MÜLKİYETİ	FERZENDE DELİKURT	TESCİL DURUMU	TESCİLSİZ
PLAN ÖZELLİKLERİ			
KAT ADEDİ	Z ☒ Z+1 ☐		
PLAN TİPİ	TEK KATLI- SOFALI 1 ODALI, TANDIR EVİ OLMAYAN		
MERDİVEN	TİPİ	TEK KOLLU ☐	İKİ KOLLU ☐
	MALZEMESİ	TAŞ ☐	AHŞAP ☐ BETONARME ☐ METAL ☐ KARMA ☐
YAPIM SİSTEMİ ÖZELLİKLERİ			
TAŞIYICI SİSTEM	YAPIM SİSTEMİ	KERPIÇ YIĞMA ☒	TAŞ YIĞMA ☐ KARMA ☐
	DUVARLAR	KERPIÇ DOLGULU ☐	TAŞ DOLGULU ☐ BRİKET DOLGULU ☐ KARMA ☐
ÜST ÖRTÜ	ÖRTÜ TİPİ	DÜZ TOPRAK DAM ☒	SUNDURMA ÇATI ☐ KIRMA ÇATI ☐
	ÖRTÜ MALZEMESİ	TOPRAK ☒	AHŞAP ☒ METAL ☐
CEPHE ÖZELLİKLERİ			
CEPHE KAPLAMASI	SIVASIZ ☐	ÇAMUR SIVA ☒	ÇİMENTO HARÇLI KİREÇ SIVA ☐ KARMA ☐
GİRİŞİN KONUMU	ORTADA ☐	YANDA ☐	
PENCERELER	TİPİ	DÜZ BETON LENTOLU ☐	KEMERLİ ☐ DÜZ AHŞAP HATILLI ☒
	MALZEMESİ	AHŞAP ☒	PVC ☐ METAL ☐
	ÖLÇÜSÜ (cm)	50 x 60, 110 x 110	
NOTLAR: TEK KATLI, DÜZ TOPRAK DAMLI BİR KONUTTUR. BİR SOFA (KOLAN) VE BİR ODASI İLE YÖRENİN EN BASİT PLAN TİPİNDE YAPILMIŞ KIRSAL KONUTLARINA BİR ÖRNEK TEŞKİL ETMEKTEDİR.			
YAPININ KONUMU			
			

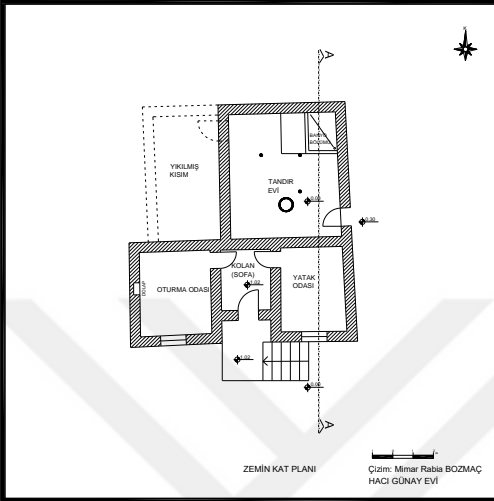
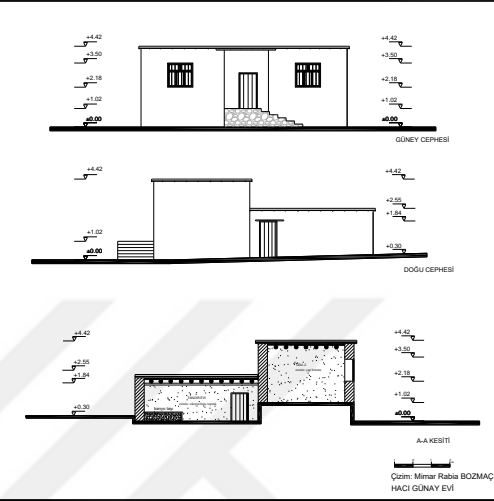

Ek 1. Yapı Tanıtım Kataloğu (devamı)

KATALOG 11	YAPI TANITIM KATALOĞU
YAPIYA AİT FOTOĞRAF VE RÖLÖVELER	
	
Kat planı, Kesit ve cephe çizimleri.	
	
Bahçe tarafında kalan Kuzey Cephesi.	
	
Güney Cephesi.	

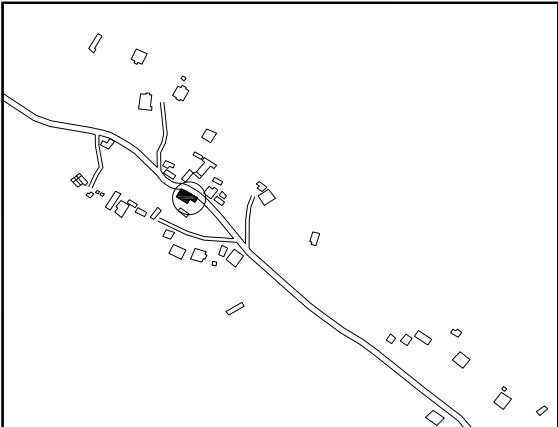
Ek 1. Yapı Tanıtım Kataloğu (devamı)

VAN BAŞKALE KIRSAL KONUTLARI KATALOG ÇALIŞMASI			
KATALOG 12		YAPI TANITIM KATALOĞU	
ADRES VE KULLANICI BİLGİLERİ		MEVCUT DURUM BİLGİLERİ	
İL/İLÇE	VAN/ BAŞKALE	KULLANIM	KONUT
KÖY	HATİPOVA(XETİBAVA)	EKLEME KISIM	VAR ☐ YOK ☒
MÜLKİYETİ	HACI GÜNAY	TESCİL DURUMU	TESCİLSİZ
PLAN ÖZELLİKLERİ			
KAT ADEDİ	Z ☒ Z+1 ☐		
PLAN TİPİ	TEK KATLI- SOFALI 2 ODALI, TANDIR EVİ OLAN		
MERDİVEN	TİPİ	TEK KOLLU ☐	İKİ KOLLU ☐
	MALZEMESİ	TAŞ ☐	AHŞAP ☐ BETONARME ☐ METAL ☐ KARMA ☐
YAPIM SİSTEMİ ÖZELLİKLERİ			
TAŞIYICI SİSTEM	YAPIM SİSTEMİ	KERPIÇ YIĞMA ☒	TAŞ YIĞMA ☐ KARMA ☐
	DUVARLAR	KERPIÇ DOLGULU ☒	TAŞ DOLGULU ☐ BRİKET DOLGULU ☐ KARMA ☐
ÜST ÖRTÜ	ÖRTÜ TİPİ	DÜZ TOPRAK DAM ☒	SUNDURMA ÇATI ☐ KIRMA ÇATI ☐
	ÖRTÜ MALZEMESİ	TOPRAK ☒	AHŞAP ☒ METAL ☐
CEPHE ÖZELLİKLERİ			
CEPHE KAPLAMASI	SIVASIZ ☐	ÇAMUR SIVA ☒	ÇİMENTO HARÇLI KİREÇ SIVA ☐ KARMA ☐
GİRİŞİN KONUMU	ORTADA ☒	YANDA ☐	
PENCERELER	TİPİ	DÜZ BETON LENTOLU ☐	KEMERLİ ☐ DÜZ AHŞAP HATILLI ☒
	MALZEMESİ	AHŞAP ☒	PVC ☐ METAL ☐
	ÖLÇÜSÜ (cm)	130 x 125	
NOTLAR: ÖZGÜN DOKUSUNU BÜYÜK ORANDA KORUYABİLMİŞ HACI GÜNAY EVİ, TEK KATLI OLUP BİTİŞİK HALDE TANDIR EVİ MEVCUTTUR. AYRICA YAPININ KUZEYİNDE, TANDIR EVİ İLE OTURMA ODASINA BİTİŞİK HALDE BİR BÖLÜM DAHA OLDUĞU HENÜZ TAMAMEN YOK OLMAYAN DUVAR İZLERİNDEN ANLAŞILMAKTADIR.			
YAPININ KONUMU			
			

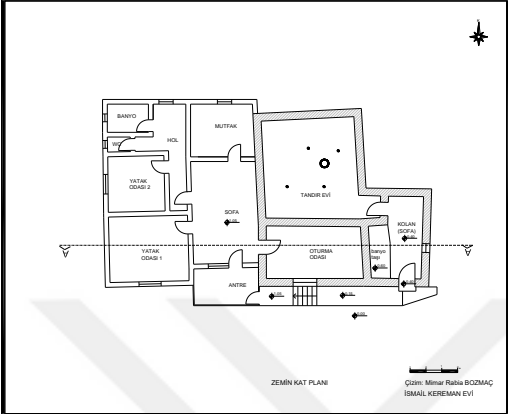
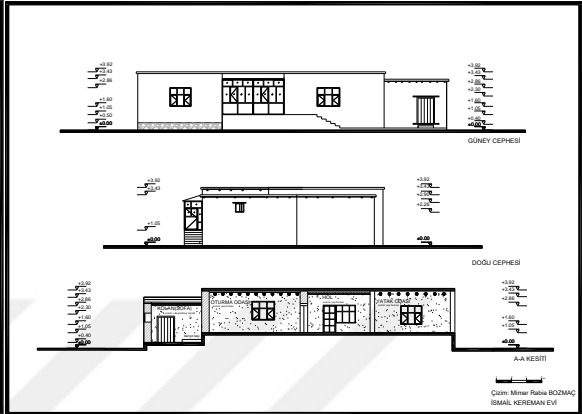

Ek 1. Yapı Tanıtım Kataloğu (devamı)

KATALOG 12	YAPI TANITIM KATALOĞU
YAPIYA AİT FOTOĞRAF VE RÖLÖVELER	
 <p style="text-align: center;">ZEMİN KAT PLANI Çizim: Mimar Rabia BOZMAÇ HACI GÜNAY EVI</p>	 <p style="text-align: center;">A.A. KESİTİ Çizim: Mimar Rabia BOZMAÇ HACI GÜNAY EVI</p>
Kat planı, Kesit ve cephe çizimleri.	
	
Ön (güney) cephe.	
 <p style="text-align: center;">Kapaklı dolap nişi olan oturma odası.</p>	 <p style="text-align: center;">Banyo taşının yer aldığı köşesi ile tandır evi.</p>

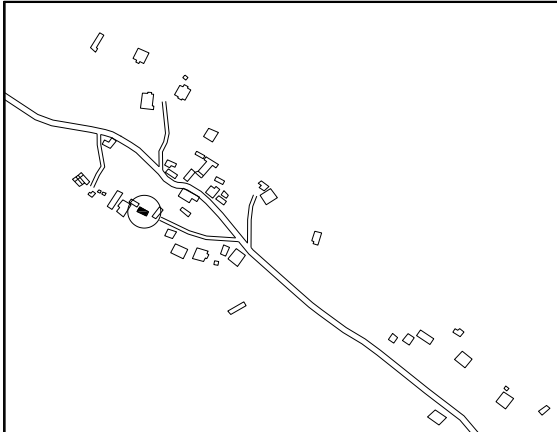
Ek 1. Yapı Tanıtım Kataloğu (devamı)

VAN BAŞKALE KIRSAL KONUTLARI KATALOG ÇALIŞMASI			
KATALOG 13		YAPI TANITIM KATALOĞU	
ADRES VE KULLANICI BİLGİLERİ		MEVCUT DURUM BİLGİLERİ	
İL/İLÇE	VAN/ BAŞKALE	KULLANIM	KONUT
KÖY	HATİPOVA(XETİBAVA)	EKLEME KISIM	VAR ☒ YOK ☐
MÜLKİYETİ	İSMAİL KEREMAN	TESCİL DURUMU	TESCİLSİZ
PLAN ÖZELLİKLERİ			
KAT ADEDİ	Z ☒ Z+1 ☐		
PLAN TİPİ	TEK KATLI- SOFALI 1 ODALI, TANDIR EVİ OLAN		
MERDİVEN	TİPİ	TEK KOLLU ☐	İKİ KOLLU ☐
	MALZEMESİ	TAŞ ☐	AHŞAP ☐ BETONARME ☐ METAL ☐ KARMA ☐
YAPIM SİSTEMİ ÖZELLİKLERİ			
TAŞIYICI SİSTEM	YAPIM SİSTEMİ	KERPIÇ YIĞMA ☐	TAŞ YIĞMA ☐ KARMA ☒
	DUVARLAR	KERPIÇ DOLGULU ☐	TAŞ DOLGULU ☐ BRİKET DOLGULU ☐ KARMA ☒
ÜST ÖRTÜ	ÖRTÜ TİPİ	DÜZ TOPRAK DAM ☒	SUNDURMA ÇATI ☐ KIRMA ÇATI ☐
	ÖRTÜ MALZEMESİ	TOPRAK ☒	AHŞAP ☒ METAL ☐
CEPHE ÖZELLİKLERİ			
CEPHE KAPLAMASI	SIVASIZ ☐	ÇAMUR SIVA ☒	ÇİMENTO HARÇLI KIREÇ SIVA ☐ KARMA ☐
GİRİŞİN KONUMU	ORTADA ☐	YANDA ☐	BİRDEN FAZLA GİRİŞLİ ☒
PENCERELER	TİPİ	DÜZ BETON LENTOLU ☐	KEMERLİ ☐ DÜZ AHŞAP HATILLI ☒
	MALZEMESİ	AHŞAP ☐	PVC ☒ METAL ☐
	ÖLÇÜSÜ (cm)	55 x 60, 150 x 125, 90 x 80, 140 x 125, 125 x 115, 50 x 50, 90 x 80	
NOTLAR: DEĞİŞEN VE DÖNÜŞEN KIRSAL KONUTLARA EN İYİ ÖRNEKLERDEN BİRİ OLARAK GÖRÜLEBİLİR. NİTEKİM ÖZGÜN YAPI KISIMLARINA BİTİŞİK BETONARME, BÜYÜKÇE BİR BÖLÜM EKLENMİŞ OLUP BÜTÜNLEŞİK BİR ŞEKİLDE EV SAHİPLERİ TARAFINDAN KULLANILMAKTADIR. SONRADAN EKLEME BÖLÜMÜN, MİMARİ İHTİYACA GÖRE BELİRLENDİĞİ GÖZDEN KAÇMAMAKTADIR.			
YAPININ KONUMU			
			

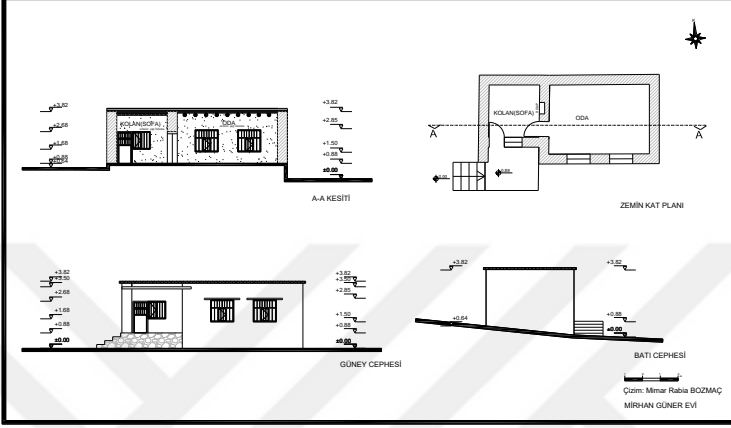

Ek 1. Yapı Tanıtım Kataloğu (devamı)

KATALOG 13	YAPI TANITIM KATALOĞU
YAPIYA AİT FOTOĞRAF VE RÖLÖVELER	
 <p>ZEMİN KAT PLANI Çizim: İsmail Rahim BOZMAÇ İSMAIL KEREMAN EVİ</p>	 <p>GÜNEY CEPHESİ DOĞU CEPHESİ A-A KESİTİ Çizim: İsmail Rahim BOZMAÇ İSMAIL KEREMAN EVİ</p>
Kat planı, Kesit ve cephe çizimleri.	
	
Eski ve yeni kısımlarıyla ön (güney) cephe.	Doğu yönünden bir görünümü.
	
Orijinal kerpiç bölümdeki sofa ve kenardaki banyo taşı.	Sofa (kolan) giriş kapısı.

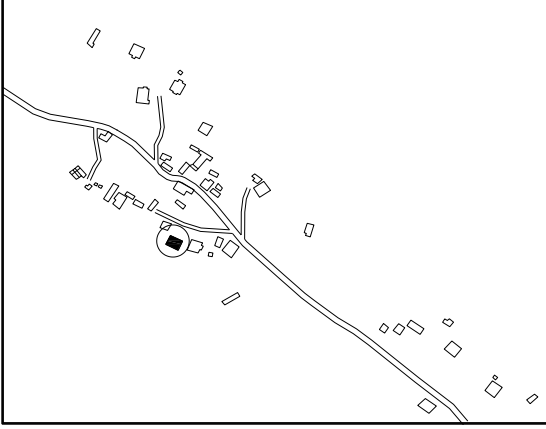
Ek 1. Yapı Tanıtım Kataloğu (devamı)

VAN BAŞKALE KIRSAL KONUTLARI KATALOG ÇALIŞMASI			
KATALOG 14		YAPI TANITIM KATALOĞU	
ADRES VE KULLANICI BİLGİLERİ		MEVCUT DURUM BİLGİLERİ	
İL/İLÇE	VAN/ BAŞKALE	KULLANIM	KONUT
KÖY	HATİPOVA(XETİBAVA)	EKLEME KISIM	VAR ☐ YOK ☒
MÜLKİYETİ	MİRHAN GÜNER	TESCİL DURUMU	TESCİLSİZ
PLAN ÖZELLİKLERİ			
KAT ADEDİ	Z ☒ Z+1 ☐		
PLAN TİPİ	TEK KATLI- SOFALI 1 ODALI, TANDIR EVİ OLMAYAN		
MERDİVEN	TİPİ	TEK KOLLU ☐	İKİ KOLLU ☐
	MALZEMESİ	TAŞ ☐	AHŞAP ☐ BETONARME ☐ METAL ☐ KARMA ☐
YAPIM SİSTEMİ ÖZELLİKLERİ			
TAŞIYICI SİSTEM	YAPIM SİSTEMİ	KERPIÇ YIĞMA ☒	TAŞ YIĞMA ☐ KARMA ☐
	DUVARLAR	KERPIÇ DOLGULU ☒	TAŞ DOLGULU ☐ BRİKET DOLGULU ☐ KARMA ☐
ÜST ÖRTÜ	ÖRTÜ TİPİ	DÜZ TOPRAK DAM ☒	SUNDURMA ÇATI ☐ KIRMA ÇATI ☐
	ÖRTÜ MALZEMESİ	TOPRAK ☒	AHŞAP ☒ METAL ☐
CEPHE ÖZELLİKLERİ			
CEPHE KAPLAMASI	SIVASIZ ☐	ÇAMUR SIVA ☒	ÇİMENTO HARÇLI KİREÇ SIVA ☐ KARMA ☐
GİRİŞİN KONUMU	ORTADA ☐	YANDA ☒	
PENCERELER	TİPİ	DÜZ BETON LENTOLU ☐	KEMERLİ ☐ DÜZ AHŞAP HATILLI ☒
	MALZEMESİ	AHŞAP ☒	PVC ☐ METAL ☐
	ÖLÇÜSÜ (cm)	100 x 100, 130 x 125	
NOTLAR: MİRHAN GÜNER EVİ, TEK SOFA (KOLAN) İLE TEK ODADAN OLUŞAN KONUTLARA BİR ÖRNEK TEŞKİL ETMEKTEDİR. MEVSİMLİK OLARAK KULLANIMI SÜREN TAŞINMAZIN, İNŞA TARİHİNE İLİŞKİN KESİN BİR BİLGİ BULUNMAMAKTADIR.			
YAPININ KONUMU			
			

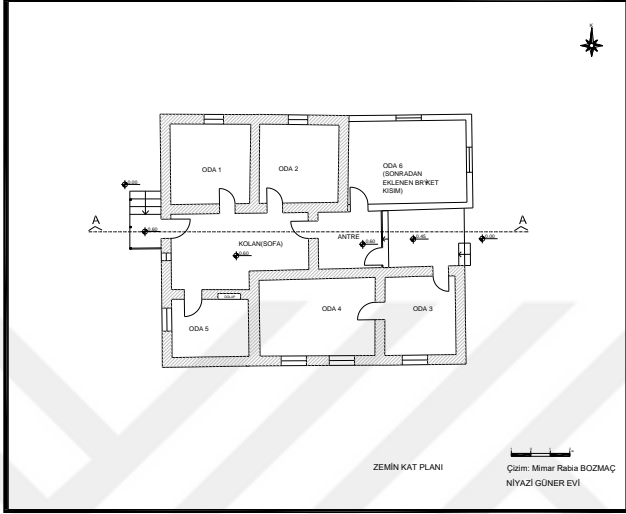
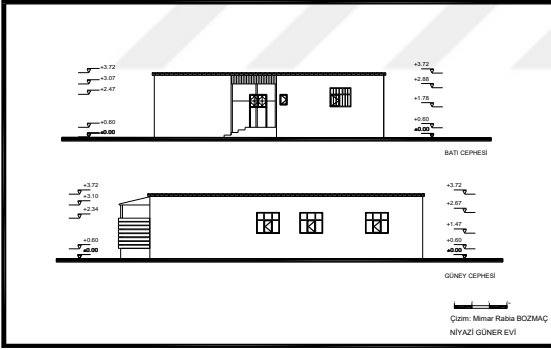
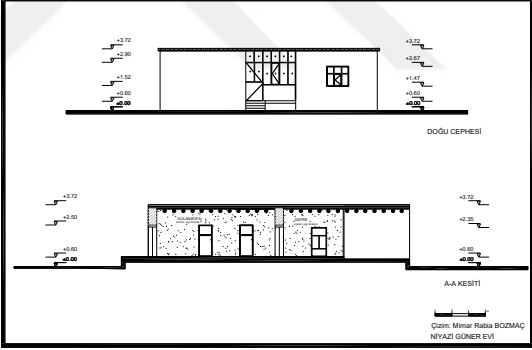

Ek 1. Yapı Tanıtım Kataloğu (devamı)

KATALOG 14	YAPI TANITIM KATALOĞU
YAPIYA AİT FOTOĞRAF VE RÖLÖVELER	
	
Kat planı, Kesit ve cephe çizimleri.	
	
Girişi yanda yer alan ön (güney) cephe.	
	
Oda üst döşeme ahşap yerleştirme düzeni.	Metal giriş kapısı ile ahşap sofa penceresi.

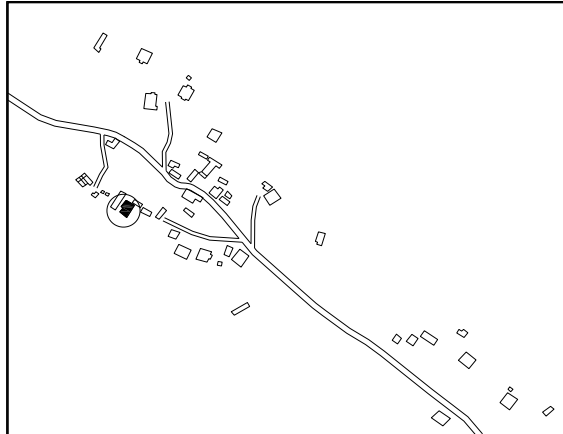
Ek 1. Yapı Tanıtım Kataloğu (devamı)

VAN BAŞKALE KIRSAL KONUTLARI KATALOG ÇALIŞMASI			
KATALOG 15		YAPI TANITIM KATALOĞU	
ADRES VE KULLANICI BİLGİLERİ		MEVCUT DURUM BİLGİLERİ	
İL/İLÇE	VAN/ BAŞKALE	KULLANIM	KONUT
KÖY	HATİPOVA(XETİBAVA)	EKLEME KISIM	VAR ☒ YOK ☐
MÜLKİYETİ	NİYAZİ GÜNER	TESCİL DURUMU	TESCİLSİZ
PLAN ÖZELLİKLERİ			
KAT ADEDİ	Z ☒ Z+1 ☐		
PLAN TİPİ	TEK KATLI- SOFALI 5 ODALI, TANDIR EVİ OLMAYAN		
MERDİVEN	TİPİ	TEK KOLLU ☐	İKİ KOLLU ☐
	MALZEMESİ	TAŞ ☐	AHŞAP ☐ BETONARME ☐ METAL ☐ KARMA ☐
YAPIM SİSTEMİ ÖZELLİKLERİ			
TAŞIYICI SİSTEM	YAPIM SİSTEMİ	KERPIÇ YIĞMA ☐	TAŞ YIĞMA ☐ KARMA ☒
	DUVARLAR	KERPIÇ DOLGULU ☐	TAŞ DOLGULU ☐ BRİKET DOLGULU ☐ KARMA ☒
ÜST ÖRTÜ	ÖRTÜ TİPİ	DÜZ TOPRAK DAM ☒	SUNDURMA ÇATI ☐ KIRMA ÇATI ☐
	ÖRTÜ MALZEMESİ	TOPRAK ☒	AHŞAP ☒ METAL ☐
CEPHE ÖZELLİKLERİ			
CEPHE KAPLAMASI	SIVASIZ ☐	ÇAMUR SIVA ☒	ÇİMENTO HARÇLI KİREÇ SIVA ☐ KARMA ☐
GİRİŞİN KONUMU	ORTADA ☒	YANDA ☐	
PENCERELER	TİPİ	DÜZ BETON LENTOLU ☐	KEMERLİ ☐ DÜZ AHŞAP HATILLI ☒
	MALZEMESİ	AHŞAP ☒	PVC ☐ METAL ☐
	ÖLÇÜSÜ (cm)	130 x 120, 40 x 60, 100 x 110, 120 x 110	
NOTLAR: İKİ ADET FARKLI GİRİŞİ İLE NİYAZİ GÜNER EVİ, HATİPOVA (XETİBAVA) KÖYÜ'NDE BULUNMAKTA OLUP TEK KATLIDIR. KONUTUN BİR DİĞER DİKKAT ÇEKİCİ ÖZELLİĞİ, ODA SAYISININ YÖRE EVLERİNE KIYASLA FAZLA OLMASIDIR. AYRICA SONRADAN EKLENEN BRİKET BİR ODA DA BULUNMAKTADIR.			
YAPININ KONUMU			
			

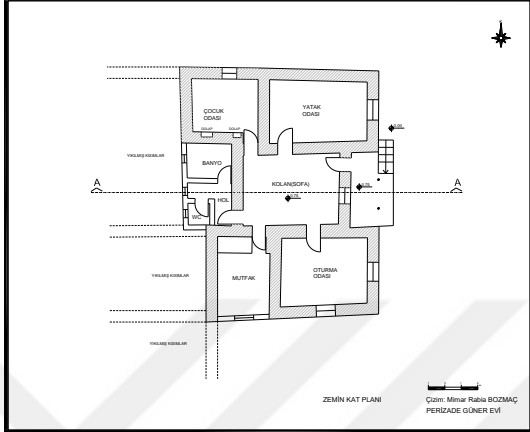
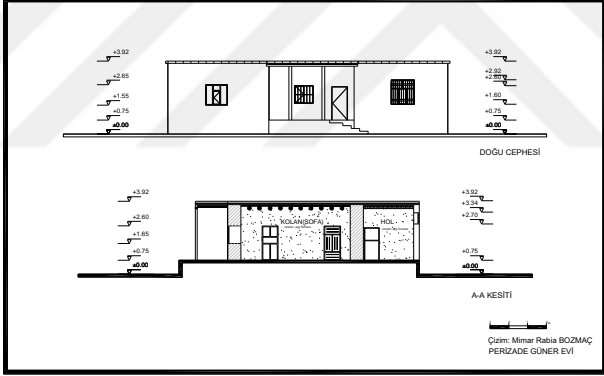

Ek 1. Yapı Tanıtım Kataloğu (devamı)

KATALOG 15	YAPI TANITIM KATALOĞU
YAPIYA AİT FOTOĞRAF VE RÖLÖVELER	
	
Kat planı.	
	
Kesit ve cephe çizimleri.	
	
Doğu cephesi.	Sofadan bir görünüm.

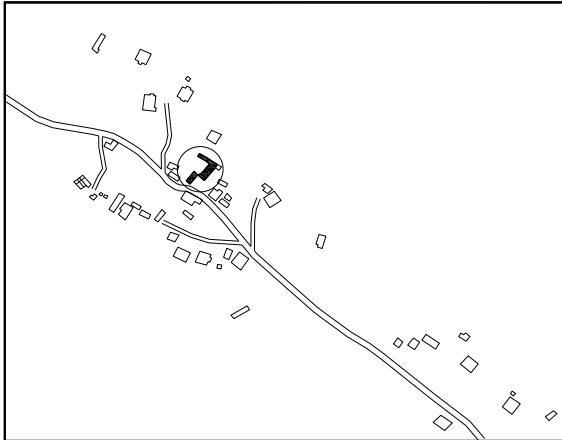
Ek 1. Yapı Tanıtım Kataloğu (devamı)

VAN BAŞKALE KIRSAL KONUTLARI KATALOG ÇALIŞMASI			
KATALOG 16		YAPI TANITIM KATALOĞU	
ADRES VE KULLANICI BİLGİLERİ		MEVCUT DURUM BİLGİLERİ	
İL/İLÇE	VAN/ BAŞKALE	KULLANIM	KONUT
KÖY	HATİPOVA(XETİBAVA)	EKLEME KISIM	VAR ☒ YOK ☐
MÜLKİYETİ	PERİZADE GÜNER	TESCİL DURUMU	TESCİLSİZ
PLAN ÖZELLİKLERİ			
KAT ADEDİ	Z ☒ Z+1 ☐		
PLAN TİPİ	TEK KATLI- SOFALI 4 ODALI, TANDIR EVİ OLMAYAN		
MERDİVEN	TİPİ	TEK KOLLU ☐	İKİ KOLLU ☐
	MALZEMESİ	TAŞ ☐	AHŞAP ☐ BETONARME ☐ METAL ☐ KARMA ☐
YAPIM SİSTEMİ ÖZELLİKLERİ			
TAŞIYICI SİSTEM	YAPIM SİSTEMİ	KERPIÇ YIĞMA ☒	TAŞ YIĞMA ☐ KARMA ☐
	DUVARLAR	KERPIÇ DOLGULU ☐	TAŞ DOLGULU ☐ BRIKET DOLGULU ☐ KARMA ☒
ÜST ÖRTÜ	ÖRTÜ TİPİ	DÜZ TOPRAK DAM ☒	SUNDURMA ÇATI ☐ KIRMA ÇATI ☐
	ÖRTÜ MALZEMESİ	TOPRAK ☒	AHŞAP ☒ METAL ☐
CEPHE ÖZELLİKLERİ			
CEPHE KAPLAMASI	SIVASIZ ☐	ÇAMUR SIVA ☒	ÇİMENTO HARÇLI KİREÇ SIVA ☐ KARMA ☐
GİRİŞİN KONUMU	ORTADA ☒	YANDA ☐	
PENCERELER	TİPİ	DÜZ BETON LENTOLU ☐	KEMERLİ ☐ DÜZ AHŞAP HATILLI ☒
	MALZEMESİ	AHŞAP ☒	PVC ☐ METAL ☐
	ÖLÇÜSÜ (cm)	100 x 95, 125 x 130, 90 x 105, 115 x 110, 50 x 60	
NOTLAR: PERİZADE GÜNER EVİ, TEK KATLI OLUP DÜZ TOPRAK DAMLIDIR. KONUTTA YIKILMIŞ BAZI YAPI İZLERİ DE BULUNMAKLA BERABER SONRADAN İHTİYACA GÖRE EKLENMİŞ BÖLÜMLER İLE KULLANILMAKTADIR.			
YAPININ KONUMU			
			

Ek 1. Yapı Tanıtım Kataloğu (devamı)

KATALOG 16	YAPI TANITIM KATALOĞU
YAPIYA AİT FOTOĞRAF VE RÖLÖVELER	
	
Kat planı.	
	
Kesit ve cephe çizimleri.	
	
Ortalanmış giriş kısmı ile doğu cephesi.	

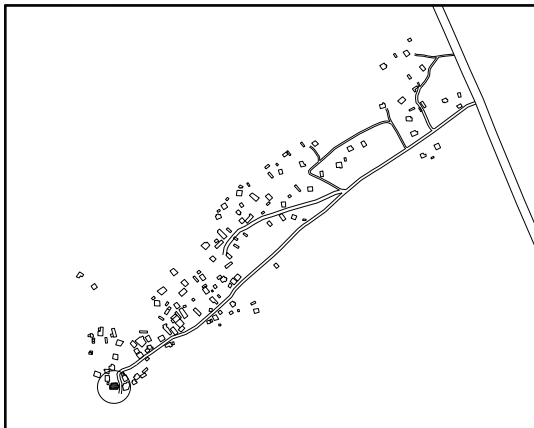
Ek 1. Yapı Tanıtım Kataloğu (devamı)

VAN BAŞKALE KIRSAL KONUTLARI KATALOG ÇALIŞMASI			
KATALOG 17		YAPI TANITIM KATALOĞU	
ADRES VE KULLANICI BİLGİLERİ		MEVCUT DURUM BİLGİLERİ	
İL/İLÇE	VAN/ BAŞKALE	KULLANIM	KONUT
KÖY	HATİPOVA(XETİBAVA)	EKLEME KISIM	VAR ☒ YOK ☐
MÜLKİYETİ	VELİ KEREMAN	TESCİL DURUMU	TESCİLSİZ
PLAN ÖZELLİKLERİ			
KAT ADEDİ	Z ☒ Z+1 ☐		
PLAN TİPİ	TEK KATLI- SOFALI 2 ODALI, TANDIR EVİ OLMAYAN		
MERDİVEN	TİPİ	TEK KOLLU ☐	İKİ KOLLU ☐
	MALZEMESİ	TAŞ ☐	AHŞAP ☐ BETONARME ☐ METAL ☐ KARMA ☐
YAPIM SİSTEMİ ÖZELLİKLERİ			
TAŞIYICI SİSTEM	YAPIM SİSTEMİ	KERPIÇ YIĞMA ☒	TAŞ YIĞMA ☐ KARMA ☐
	DUVARLAR	KERPIÇ DOLGULU ☐	TAŞ DOLGULU ☐ BRIKET DOLGULU ☐ KARMA ☒
ÜST ÖRTÜ	ÖRTÜ TİPİ	DÜZ TOPRAK DAM ☒	SUNDURMA ÇATI ☐ KIRMA ÇATI ☐
	ÖRTÜ MALZEMESİ	TOPRAK ☒	AHŞAP ☒ METAL ☐
CEPHE ÖZELLİKLERİ			
CEPHE KAPLAMASI	SIVASIZ ☐	ÇAMUR SIVA ☒	ÇİMENTO HARÇLI KİREÇ SIVA ☐ KARMA ☐
GİRİŞİN KONUMU	ORTADA ☐	YANDA ☐	BİRDEN FAZLA GİRİŞLİ ☒
PENCERELER	TİPİ	DÜZ BETON LENTOLU ☐	KEMERLİ ☐ DÜZ AHŞAP HATILLI ☒
	MALZEMESİ	AHŞAP ☒	PVC ☒ METAL ☐
	ÖLÇÜSÜ (cm)	70 x 70, 130 x 120, 50 x 60, 40 x 50, 50 x 50	
NOTLAR: KONUTUN İKİ ODALI YAŞAM BÖLÜMÜNE BİTİŞİK BİÇİMDE YER ALAN BİRDEN FAZLA AHİR DİKKAT ÇEKMEKTEDİR. AHİR MEKÂNLARININ FAZLA OLMASI KONUT KULLANICILARININ HAYVANCILIKTA AKTİF OLDUKLARINI GÖSTERMEKTEDİR. AYRICA KONUTUN ÖN KISMINA, SONRADAN BİR BANYO KISMI EKLENMİŞ OLDUĞU GÖRÜLMEKTEDİR. TANDIR EVİ İSE KONUTUN KARŞISINDA BAĞIMSIZ BİR ŞEKİLDE YER ALMAKTADIR.			
YAPININ KONUMU			
			

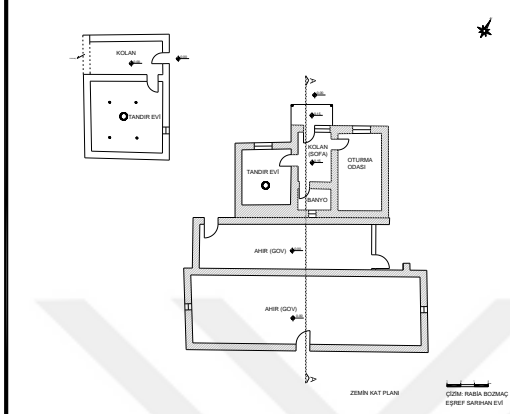
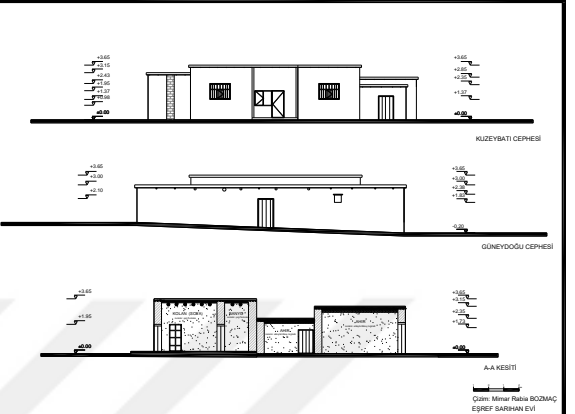

Ek 1. Yapı Tanıtım Kataloğu (devamı)

KATALOG 17	YAPI TANITIM KATALOĞU
YAPIYA AİT FOTOĞRAF VE RÖLÖVELER	
	
<p>Kat planı, Kesit ve cephe çizimleri.</p>	
	
<p>Ahırların dıştan görünümü</p>	<p>Sonradan eklenen briket kısmı ile batı cephesi.</p>
	
<p>Ahır 2'nin tavan sistemi ile hayvan yem bölümü.</p>	<p>Önü örtü ile kapatılmış gömme dolap nişi.</p>

Ek 1. Yapı Tanıtım Kataloğu (devamı)

VAN BAŞKALE KIRSAL KONUTLARI KATALOG ÇALIŞMASI			
KATALOG 18		YAPI TANITIM KATALOĞU	
ADRES VE KULLANICI BİLGİLERİ		MEVCUT DURUM BİLGİLERİ	
İL/İLÇE	VAN/ BAŞKALE	KULLANIM	KONUT
KÖY	ÖMEROVA(EMERAVA)	EKLEME KISIM	VAR ☒ YOK ☐
MÜLKİYETİ	EŞREF SARIHAN	TESCİL DURUMU	TESCİLSİZ
PLAN ÖZELLİKLERİ			
KAT ADEDİ	Z ☒ Z+1 ☐		
PLAN TİPİ	TEK KATLI- SOFALI 1 ODALI, TANDIR EVİ OLAN		
MERDİVEN	TİPİ	TEK KOLLU ☐	İKİ KOLLU ☐
	MALZEMESİ	TAŞ ☐	AHŞAP ☐ BETONARME ☐ METAL ☐ KARMA ☐
YAPIM SİSTEMİ ÖZELLİKLERİ			
TAŞIYICI SİSTEM	YAPIM SİSTEMİ	KERPIÇ YIĞMA ☒	TAŞ YIĞMA ☐ KARMA ☐
	DUVARLAR	KERPIÇ DOLGULU ☐	TAŞ DOLGULU ☐ BRİKET DOLGULU ☐ KARMA ☐
ÜST ÖRTÜ	ÖRTÜ TİPİ	DÜZ TOPRAK DAM ☒	SUNDURMA ÇATI ☐ KIRMA ÇATI ☐
	ÖRTÜ MALZEMESİ	TOPRAK ☒	AHŞAP ☒ METAL ☐
CEPHE ÖZELLİKLERİ			
CEPHE KAPLAMASI	SIVASIZ ☐	ÇAMUR SIVA ☒	ÇİMENTO HARÇLI KIREÇ SIVA ☐ KARMA ☐
GİRİŞİN KONUMU	ORTADA ☐	YANDA ☐	BİRDEN FAZLA GİRİŞLİ ☒
PENCERELER	TİPİ	DÜZ BETON LENTOLU ☐	KEMERLİ ☐ DÜZ AHŞAP HATILLI ☒
	MALZEMESİ	AHŞAP ☒	PVC ☐ METAL ☐
	ÖLÇÜSÜ (cm)	115 x 100, 130 x 100	
NOTLAR: EŞREF SARIHAN EVİ, TEK KATLI OLUP HEM İÇERDE HEM DE DIŞARDA AYRI BİR TANDIR EVİ BULUNMAKTADIR. KERPIÇTEN İNŞA EDİLMİŞ YAPININ, YAŞAM ALANLARIYLA BİRLİKTE BİTİŞİK HALDEKİ İKİ BÜYÜK AHIR İLE DIŞARDA VE SONRADAN YAPILDIĞI ANLAŞILAN YAPIDAN AYRI İNŞA EDİLMİŞ OLAN TANDIR EVİ BULUNMAKTADIR.			
YAPININ KONUMU			
			

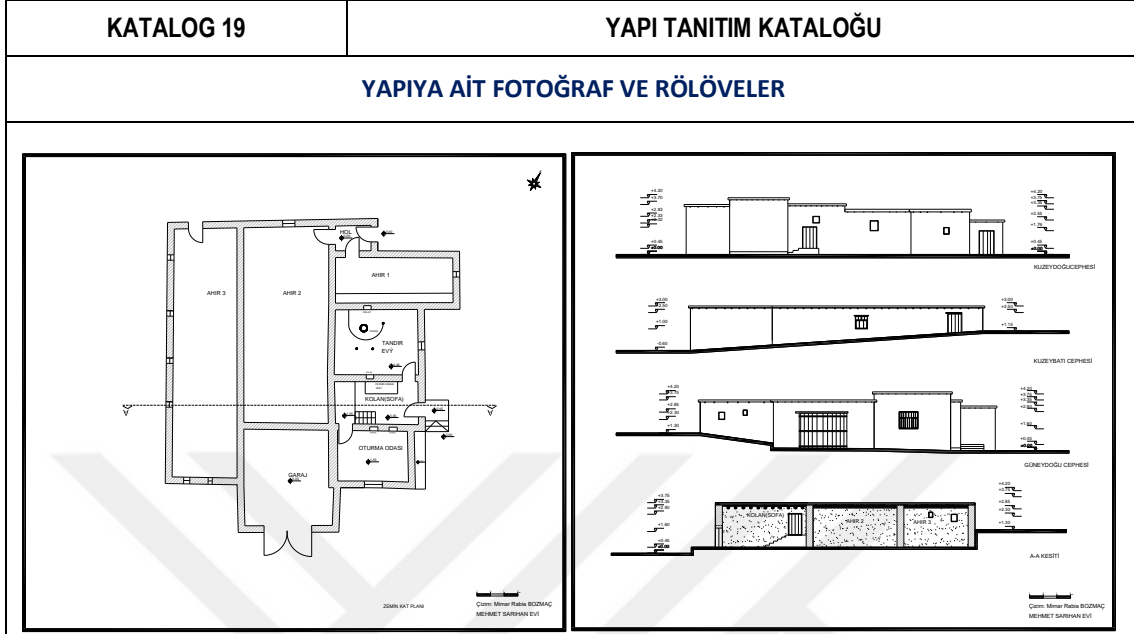
Ek 1. Yapı Tanıtım Kataloğu (devamı)

KATALOG 18	YAPI TANITIM KATALOĞU
YAPIYA AİT FOTOĞRAF VE RÖLÖVELER	
 <p style="text-align: center;">ZEMİN KAT PLANI</p> <p style="text-align: right;">GÖRÜŞ: Mimar Nuriye BEDİAÇ EĞRETİ: SARHAN EYİ</p>	 <p style="text-align: right;">A-A KESİTİ</p> <p style="text-align: right;">GÖRÜŞ: Mimar Nuriye BEDİAÇ EĞRETİ: SARHAN EYİ</p>
<p>Kat planı, Kesit ve cephe çizimleri.</p>	
	
<p>Konut girişi (kuzeybatı cephesi).</p>	<p>Kuzeydoğu cephesi.</p>
	
<p>Kuzeybatı görünüşü.</p>	<p>Dışarda bağımsız yer alan tandır evi.</p>

Ek 1. Yapı Tanıtım Kataloğu (devamı)

VAN BAŞKALE KIRSAL KONUTLARI KATALOG ÇALIŞMASI			
KATALOG 19		YAPI TANITIM KATALOGU	
ADRES VE KULLANICI BİLGİLERİ		MEVCUT DURUM BİLGİLERİ	
İL/İLÇE	VAN/ BAŞKALE	KULLANIM	KONUT
KÖY	ÖMEROVA(EMERAVA)	EKLEME KISIM	VAR ☐ YOK ☒
MÜLKİYETİ	MEHMET SARIHAN	TESCİL DURUMU	TESCİLSİZ
PLAN ÖZELLİKLERİ			
KAT ADEDİ	Z ☒ Z+1 ☐		
PLAN TİPİ	TEK KATLI- SOFALI 1 ODALI, TANDIR EVİ OLAN		
MERDİVEN	TİPİ	TEK KOLLU ☐	İKİ KOLLU ☐
	MALZEMESİ	TAŞ ☐	AHŞAP ☐ BETONARME ☐ METAL ☐ KARMA ☐
YAPIM SİSTEMİ ÖZELLİKLERİ			
TAŞIYICI SİSTEM	YAPIM SİSTEMİ	KERPIÇ YIĞMA ☐	TAŞ YIĞMA ☒ KARMA ☐
	DUVARLAR	KERPIÇ DOLGULU ☐	TAŞ DOLGULU ☐ BRİKET DOLGULU ☐ KARMA ☐
ÜST ÖRTÜ	ÖRTÜ TİPİ	DÜZ TOPRAK DAM ☒	SUNDURMA ÇATI ☐ KIRMA ÇATI ☐
	ÖRTÜ MALZEMESİ	TOPRAK ☒	AHŞAP ☒ METAL ☐
CEPHE ÖZELLİKLERİ			
CEPHE KAPLAMASI	SIVASIZ ☐	ÇAMUR SIVA ☒	ÇİMENTO HARÇLI KIREÇ SIVA ☐ KARMA ☐
GİRİŞİN KONUMU	ORTADA ☐	YANDA ☐	BİRDEN FAZLA GİRİŞLİ ☒
PENCERELER	TİPİ	DÜZ BETON LENTOLU ☐	KEMERLİ ☐ DÜZ AHŞAP HATILLI ☒
	MALZEMESİ	AHŞAP ☒	PVC ☐ METAL ☐
	ÖLÇÜSÜ (cm)	60 x 75, 130 x 120, 40 x 50, 90 x 90	
NOTLAR: MEHMET SARIHAN EVİ, TEK KATLI OLUP KENDİ İÇİNDE AKTİF OLARAK KULLANILAN TANDIR EVİ BULUNMAKTADIR. YAPI OTURUM ALANI OLDUKÇA GENİŞ BİR ALANA YAYILMIŞTIR. YAŞAM MEKÂNLARI İLE TANDIR EVİNİN OLDUĞU BÖLÜM VE ARKADA AHIRLARLA GARAJ GİRİŞLERİ BULUNMAKTADIR. PLAN ORGANİZASYONU VE CEPHE ÖZELLİKLERİ İLE YAPI, YÖREDEKİ EN ESKİ KONUT NİTELİKLERİNİ TAŞIMAKTADIR.			
YAPININ KONUMU			
			

Ek 1. Yapı Tanıtım Kataloğu (devamı)

Kat planı, Kesit ve cephe çizimleri.

Ön (kuzeydoğu) cephe.

Doğu yönünden giriş cephesi.

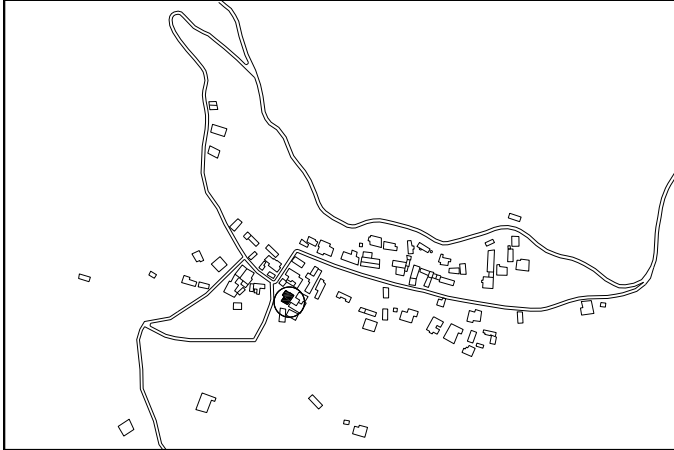

Öturma odası.

Garaj girişi.

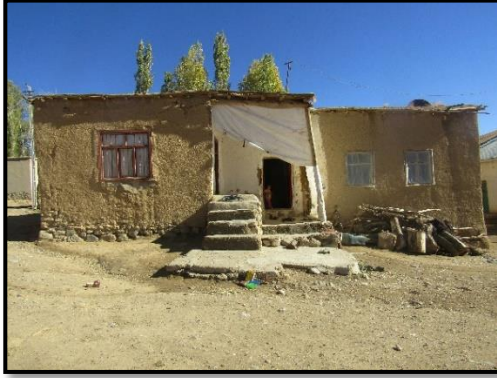
Ek 1. Yapı Tanıtım Kataloğu (devamı)

VAN BAŞKALE KIRSAL KONUTLARI KATALOG ÇALIŞMASI			
KATALOG 20		YAPI TANITIM KATALOĞU	
ADRES VE KULLANICI BİLGİLERİ		MEVCUT DURUM BİLGİLERİ	
İL/İLÇE	VAN/ BAŞKALE	KULLANIM	KONUT
KÖY	YUKARI KÜME(REKAN)	EKLEME KISIM	VAR ☐ YOK ☒
MÜLKİYETİ	AHMET ELTER	TESCİL DURUMU	TESCİLSİZ
PLAN ÖZELLİKLERİ			
KAT ADEDİ	Z ☒ Z+1 ☐		
PLAN TİPİ	TEK KATLI- SOFALI 4 ODALI, TANDIR EVİ OLMAYAN		
MERDİVEN	TİPİ	TEK KOLLU ☐	İKİ KOLLU ☐
	MALZEMESİ	TAŞ ☐	AHŞAP ☐ BETONARME ☐ METAL ☐ KARMA ☐
YAPIM SİSTEMİ ÖZELLİKLERİ			
TAŞIYICI SİSTEM	YAPIM SİSTEMİ	KERPIÇ YIĞMA ☒	TAŞ YIĞMA ☐ KARMA ☐
	DUVARLAR	KERPIÇ DOLGULU ☒	TAŞ DOLGULU ☐ BRİKET DOLGULU ☐ KARMA ☐
ÜST ÖRTÜ	ÖRTÜ TİPİ	DÜZ TOPRAK DAM ☒	SUNDURMA ÇATI ☐ KIRMA ÇATI ☐
	ÖRTÜ MALZEMESİ	TOPRAK ☒	AHŞAP ☒ METAL ☐
CEPHE ÖZELLİKLERİ			
CEPHE KAPLAMASI	SIVASIZ ☐	ÇAMUR SIVA ☒	ÇİMENTO HARÇLI KİREÇ SIVA ☐ KARMA ☐
GİRİŞİN KONUMU	ORTADA ☒	YANDA ☐	
PENCERELER	TİPİ	DÜZ BETON LENTOLU ☐	KEMERLİ ☐ DÜZ AHŞAP HATILLI ☒
	MALZEMESİ	AHŞAP ☒	PVC ☐ METAL ☐
	ÖLÇÜSÜ (cm)	130 x 130, 95 x 115, 130 x 120, 50 x 50	
NOTLAR: EN AZ EĞİMİN OLDUĞU KISIMDA YER ALAN AHMET ELTER EVİ, TEK KATLI BİR KONUT OLUP ÜÇ ODA, BİR MUTFAK VE BANYODAN OLUŞMAKTADIR. SU BASMAN SEVİYESİNE KADAR TAŞ OLAN YAPININ DİĞER KISIMLARI KERPIÇTİR.			
YAPININ KONUMU			
			

Ek 1. Yapı Tanıtım Kataloğu (devamı)

Kat planı, Kesit ve cephe çizimleri.

Ön (batı) cephesi.

Yapının düz toprak dam görünüşü.

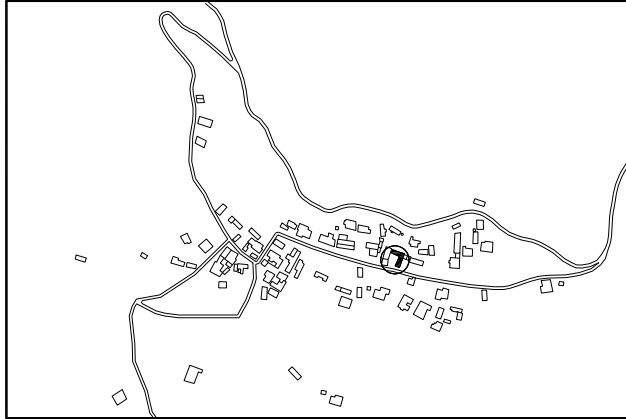

Dolap nişi.

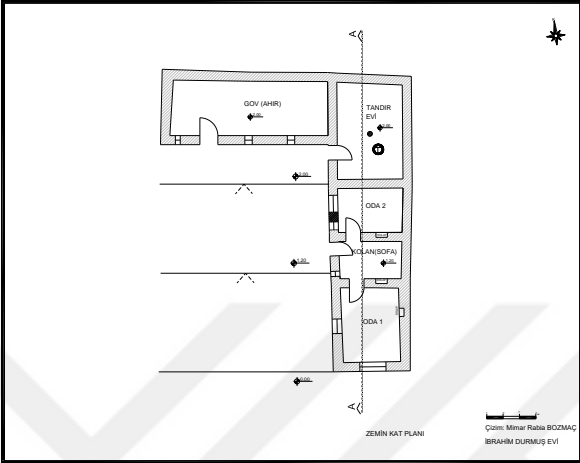
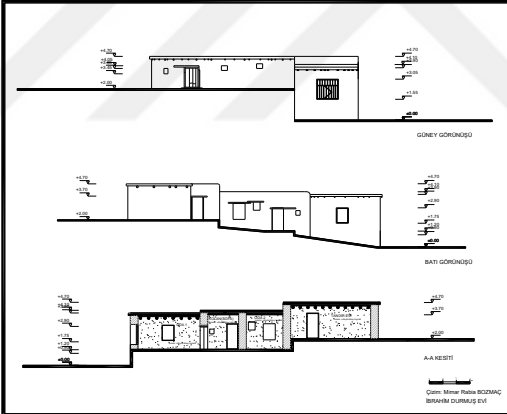

Tavan görünümü.

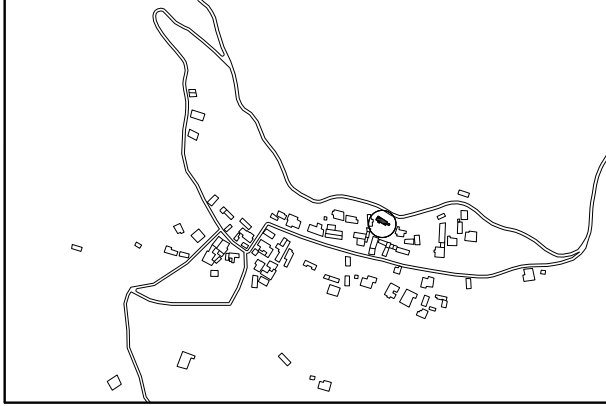
Ek 1. Yapı Tanıtım Kataloğu (devamı)

VAN BAŞKALE KIRSAL KONUTLARI KATALOG ÇALIŞMASI			
KATALOG 21		YAPI TANITIM KATALOĞU	
ADRES VE KULLANICI BİLGİLERİ		MEVCUT DURUM BİLGİLERİ	
İL/İLÇE	VAN/ BAŞKALE	KULLANIM	KONUT
KÖY	YUKARI KÜME(REKAN)	EKLEME KISIM	VAR ☐ YOK ☒
MÜLKİYETİ	İBRAHİM DURMUŞ	TESCİL DURUMU	TESCİLSİZ
PLAN ÖZELLİKLERİ			
KAT ADEDİ	Z ☒ Z+1 ☐		
PLAN TİPİ	TEK KATLI- SOFALI 2 ODALI, TANDIR EVİ OLAN		
MERDİVEN	TİPİ	TEK KOLLU ☐	İKİ KOLLU ☐
	MALZEMESİ	TAŞ ☐	AHŞAP ☐ BETONARME ☐ METAL ☐ KARMA ☐
YAPIM SİSTEMİ ÖZELLİKLERİ			
TAŞIYICI SİSTEM	YAPIM SİSTEMİ	KERPIÇ YIĞMA ☒	TAŞ YIĞMA ☐ KARMA ☐
	DUVARLAR	KERPIÇ DOLGULU ☒	TAŞ DOLGULU ☐ BRİKET DOLGULU ☐ KARMA ☐
ÜST ÖRTÜ	ÖRTÜ TİPİ	DÜZ TOPRAK DAM ☒	SUNDURMA ÇATI ☐ KIRMA ÇATI ☐
	ÖRTÜ MALZEMESİ	TOPRAK ☒	AHŞAP ☒ METAL ☐
CEPHE ÖZELLİKLERİ			
CEPHE KAPLAMASI	SIVASIZ ☐	ÇAMUR SIVA ☒	ÇİMENTO HARÇLI KİREÇ SIVA ☐ KARMA ☐
GİRİŞİN KONUMU	ORTADA ☐	YANDA ☐	BİRDEN FAZLA GİRİŞLİ ☐
PENCERELER	TİPİ	DÜZ BETON LENTOLU ☐	KEMERLİ ☐ DÜZ AHŞAP HATILLI ☒
	MALZEMESİ	AHŞAP ☒	PVC ☐ METAL ☐
	ÖLÇÜSÜ (cm)		
<p>NOTLAR: YAMAÇ KISIMDA, EĞİMLİ ARAZİ ÜSTÜNE KONUMLANMIŞ OLAN İBRAHİM DURMUŞ EVİ, TEK KATLI BİR KONUTTUR. SIRTI KUZEY YÖNÜNE DÖNÜK OLUP GİRİŞ KISIMI MANZARA YÖNÜNE BAKMAKTA VE BU YÖNDE KÖYÜN ANA ULAŞIM AKSI OLAN YOL GEÇMEKTEDİR. BİR ADET SOFA, İKİ ODA, BİR TANDIR EVİ VE BİR AHIRDAN OLUŞAN KONUTTA, SAHİPLERİ TAŞINDIĞI İÇİN MEVCUTTA KULLANIM DIŞI KALDIĞINDAN DOLAYI TAHRİBATLAR MEYDANA GELMİŞTİR.</p>			
YAPININ KONUMU			
			

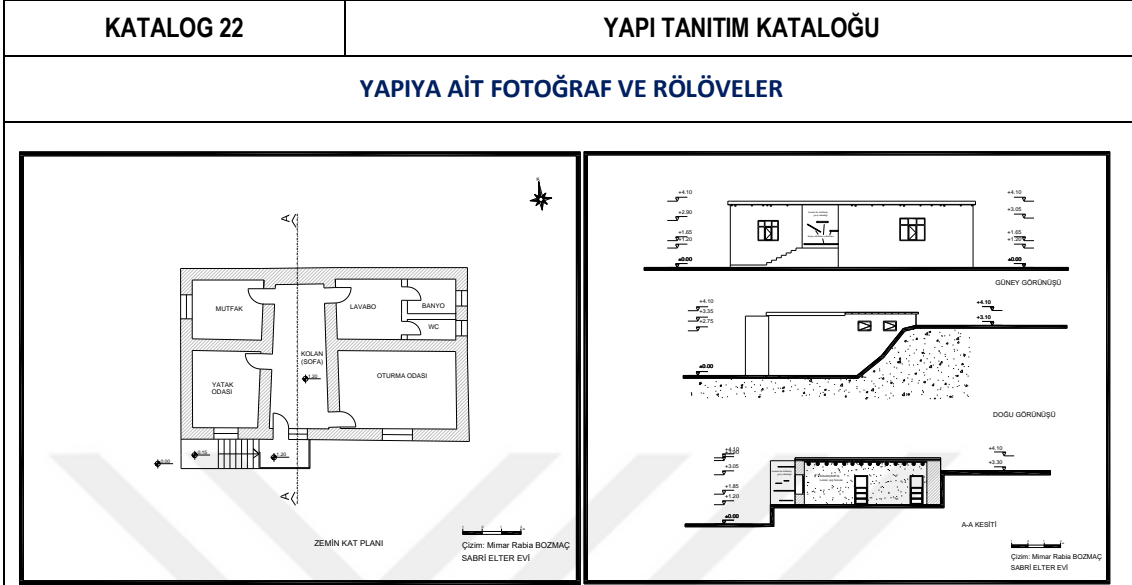
Ek 1. Yapı Tanıtım Kataloğu (devamı)

KATALOG 21	YAPI TANITIM KATALOĞU
YAPIYA AİT FOTOĞRAF VE RÖLÖVELER	
	
<p>Kat planı.</p> 	
<p>Kesit ve cephe çizimleri.</p> <p>Batı yönünden görünüm.</p>	

Ek 1. Yapı Tanıtım Kataloğu (devamı)

VAN BAŞKALE KIRSAL KONUTLARI KATALOG ÇALIŞMASI			
KATALOG 22		YAPI TANITIM KATALOGU	
ADRES VE KULLANICI BİLGİLERİ		MEVCUT DURUM BİLGİLERİ	
İL/İLÇE	VAN/ BAŞKALE	KULLANIM	KONUT
KÖY	YUKARI KÜME(REKAN)	EKLEME KISIM	VAR ☐ YOK ☒
MÜLKİYETİ	SABRİ ELTER	TESCİL DURUMU	TESCİLSİZ
PLAN ÖZELLİKLERİ			
KAT ADEDİ	Z ☒ Z+1 ☐		
PLAN TİPİ	TEK KATLI- SOFALI 3 ODALI, TANDIR EVİ OLMAYAN		
MERDİVEN	TİPİ	TEK KOLLU ☐	İKİ KOLLU ☐
	MALZEMESİ	TAŞ ☐	AHŞAP ☐ BETONARME ☐ METAL ☐ KARMA ☐
YAPIM SİSTEMİ ÖZELLİKLERİ			
TAŞIYICI SİSTEM	YAPIM SİSTEMİ	KERPIÇ YIĞMA ☒	TAŞ YIĞMA ☐ KARMA ☐
	DUVARLAR	KERPIÇ DOLGULU ☒	TAŞ DOLGULU ☐ BRIKET DOLGULU ☐ KARMA ☐
ÜST ÖRTÜ	ÖRTÜ TİPİ	DÜZ TOPRAK DAM ☒	SUNDURMA ÇATI ☐ KIRMA ÇATI ☐
	ÖRTÜ MALZEMESİ	TOPRAK ☒	AHŞAP ☒ METAL ☐
CEPHE ÖZELLİKLERİ			
CEPHE KAPLAMASI	SIVASIZ ☐	ÇAMUR SIVA ☒	ÇİMENTO HARÇLI KİREÇ SIVA ☐ KARMA ☐
GİRİŞİN KONUMU	ORTADA ☒	YANDA ☐	
PENCERELER	TİPİ	DÜZ BETON LENTOLU ☐	KEMERLİ ☐ DÜZ AHŞAP HATILLI ☒
	MALZEMESİ	AHŞAP ☒	PVC ☐ METAL ☐
	ÖLÇÜSÜ (cm)	150 x 140, 125 x 125, 125 x 120	
NOTLAR: SABRİ ELTER EVİ, YUKARI KÜME (RĒKAN) KÖYÜ'NDE EN YÜKSEK KISIMDA YER ALMAKTA VE KUZAY DUVARININ YAKLAŞIK 4/3'LÜK KISMI TOPRAĞA GÖMÜLÜ HALDEDİR. YAPININ, SU BASMAN SEVİYESİNE KADAR TAŞ, KALAN KISIMLARIN İSE KERPIÇ MALZEMEDEN YAPILDIĞI GÖRÜLMEKTEDİR.			
YAPININ KONUMU			
			

Ek 1. Yapı Tanıtım Kataloğu (devamı)

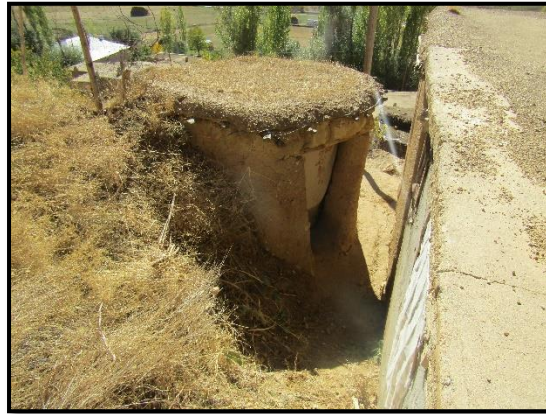
Kat planı, Kesit ve cephe çizimleri.

Ön (güney) cephe.

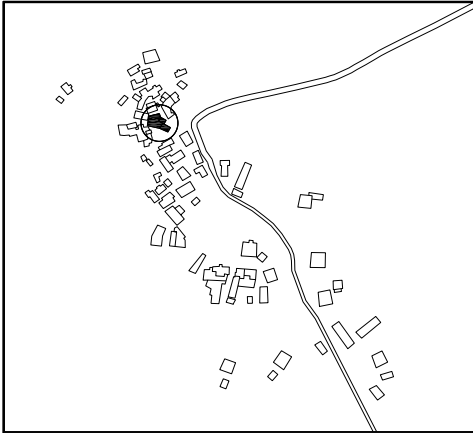

Çimento ile çamur sıvanın aynı duvarda kullanımı.

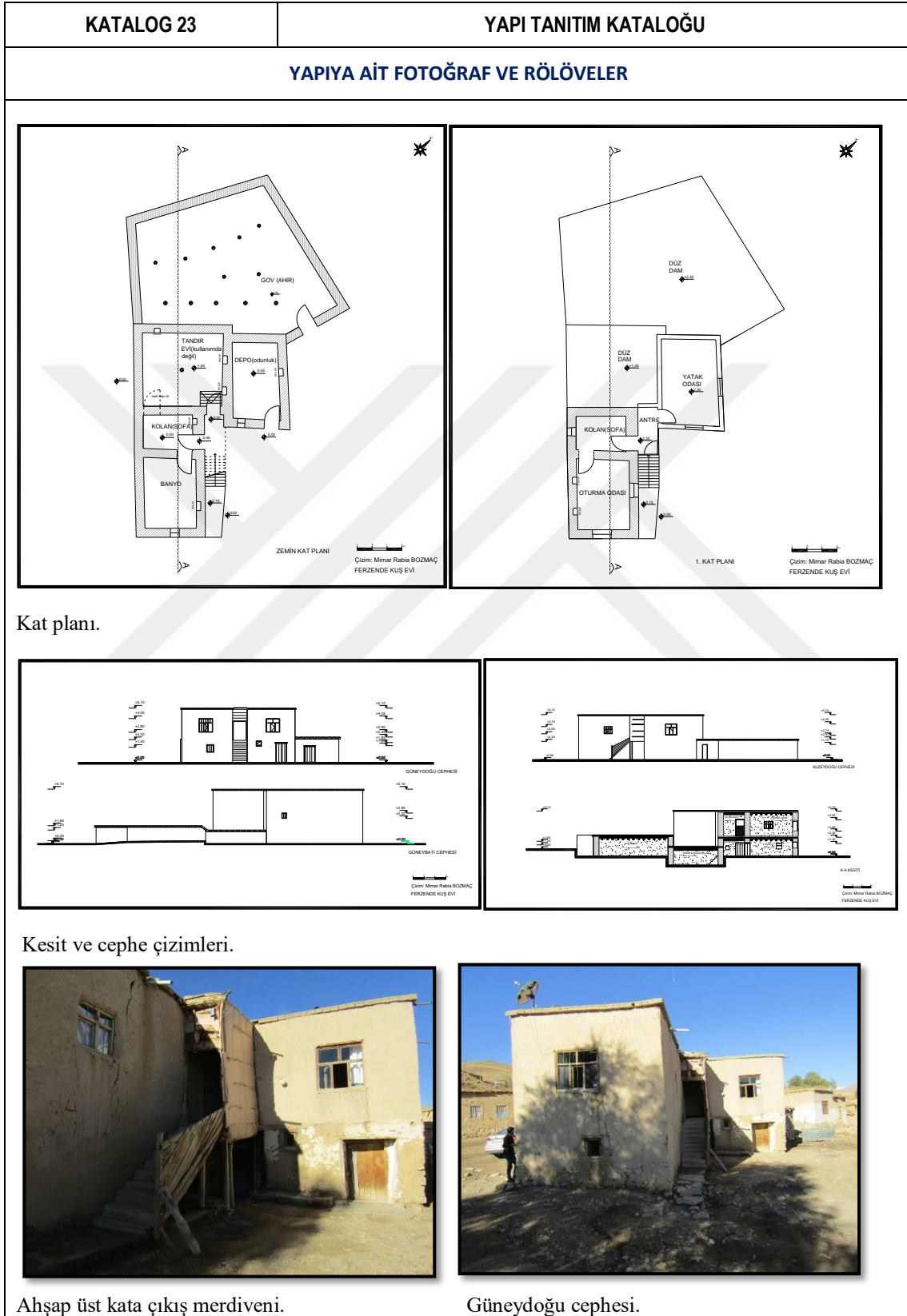

Daire formundaki dışarda bağımsız bulunan tuvalet.

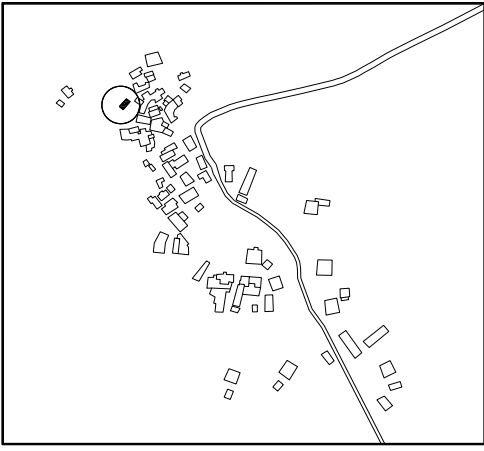
Ek 1. Yapı Tanıtım Kataloğu (devamı)

VAN BAŞKALE KIRSAL KONUTLARI KATALOG ÇALIŞMASI			
KATALOG 23		YAPI TANITIM KATALOĞU	
ADRES VE KULLANICI BİLGİLERİ		MEVCUT DURUM BİLGİLERİ	
İL/İLÇE	VAN/ BAŞKALE	KULLANIM	KONUT
KÖY	YUNUSEMRE(ERETİS)	EKLEME KISIM	VAR ☐ YOK ☒
MÜLKİYETİ	FERZENDE KUŞ	TESCİL DURUMU	TESCİLSİZ
PLAN ÖZELLİKLERİ			
KAT ADEDİ	Z ☐ Z+1 ☒		
PLAN TİPİ	İKİ KATLI- SOFALI 3 ODALI, TANDIR EVİ OLAN		
MERDİVEN	TİPİ	TEK KOLLU ☐	İKİ KOLLU ☐
	MALZEMESİ	TAŞ ☐ AHŞAP ☐ BETONARME ☐ METAL ☐ KARMA ☐	
YAPIM SİSTEMİ ÖZELLİKLERİ			
TAŞIYICI SİSTEM	YAPIM SİSTEMİ	KERPIÇ YIĞMA ☐ TAŞ YIĞMA ☐ KARMA ☒	
	DUVARLAR	KERPIÇ DOLGULU ☐ TAŞ DOLGULU ☐ BRİKET DOLGULU ☐ KARMA ☒	
ÜST ÖRTÜ	ÖRTÜ TİPİ	DÜZ TOPRAK DAM ☒ SUNDURMA ÇATI ☐ KIRMA ÇATI ☐	
	ÖRTÜ MALZEMESİ	TOPRAK ☒ AHŞAP ☒ METAL ☐	
CEPHE ÖZELLİKLERİ			
CEPHE KAPLAMASI	SIVASIZ ☐ ÇAMUR SIVA ☒ ÇİMENTO HARÇLI KIREÇ SIVA ☐ KARMA ☐		
GİRİŞİN KONUMU	ORTADA ☒ YANDA ☐		
PENCERELER	TİPİ	DÜZ BETON LENTOLU ☐ KEMERLİ ☐ DÜZ AHŞAP HATILLI ☒	
	MALZEMESİ	AHŞAP ☒ PVC ☐ METAL ☐	
	ÖLÇÜSÜ (cm)	60 x 70, 50 x 50, 90 x 80, 120 x 120	
NOTLAR: YAPININ KONUT BÖLÜMÜ İKİ KATLI, ANCAK AHIR VE TANDIR EVİ KONUTA BİTİŞİK HALDE OLUP TEK KATLIDIR. KONUTUN YAŞAMA MEKÂNLARI İLE TANDIR EVİ KERPIÇ, AHIR TAŞ MALZEMEDEN İNŞA EDİLMİŞTİR. YAPIDA SONRADAN EKLEME OLARAK YALNIZCA ÜST KATTA YER ALAN VE BRİKET MALZEMEDEN YAPILMIŞ YATAK ODASI BULUNMAKTADIR. DİĞER KISIMLAR ORJİNALDİR.			
YAPININ KONUMU			
			

Ek 1. Yapı Tanıtım Kataloğu (devamı)

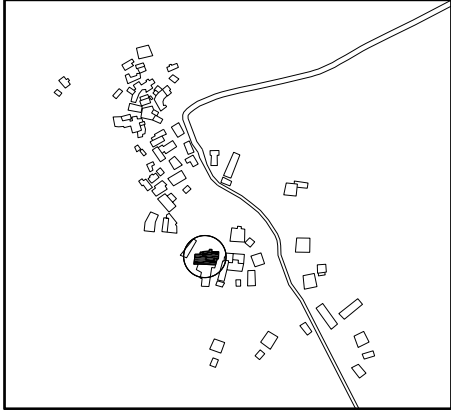
Ek 1. Yapı Tanıtım Kataloğu (devamı)

VAN BAŞKALE KIRSAL KONUTLARI KATALOG ÇALIŞMASI			
KATALOG 24		YAPI TANITIM KATALOĞU	
ADRES VE KULLANICI BİLGİLERİ		MEVCUT DURUM BİLGİLERİ	
İL/İLÇE	VAN/ BAŞKALE	KULLANIM	KONUT
KÖY	YUNUSEMRE(ERETİS)	EKLEME KISIM	VAR ☐ YOK ☒
MÜLKİYETİ	HALİT GÜNGÖR	TESCİL DURUMU	TESCİLSİZ
PLAN ÖZELLİKLERİ			
KAT ADEDİ	Z ☐ Z+1 ☐ B+Z ☒		
PLAN TİPİ	TEK KATLI- SOFALI 2 ODALI, TANDIR EVİ OLMAYAN		
MERDİVEN	TİPİ	TEK KOLLU ☐ İKİ KOLLU ☐	
	MALZEMESİ	TAŞ ☐ AHŞAP ☐ BETONARME ☐ METAL ☐ KARMA ☐	
YAPIM SİSTEMİ ÖZELLİKLERİ			
TAŞIYICI SİSTEM	YAPIM SİSTEMİ	KERPIÇ YIĞMA ☒ TAŞ YIĞMA ☐ KARMA ☐	
	DUVARLAR	KERPIÇ DOLGULU ☒ TAŞ DOLGULU ☒ BRİKET DOLGULU ☐ KARMA ☐	
ÜST ÖRTÜ	ÖRTÜ TİPİ	DÜZ TOPRAK DAM ☒ SUNDURMA ÇATI ☐ KIRMA ÇATI ☐	
	ÖRTÜ MALZEMESİ	TOPRAK ☒ AHŞAP ☒ METAL ☐	
CEPHE ÖZELLİKLERİ			
CEPHE KAPLAMASI	SIVASIZ ☐ ÇAMUR SIVA ☒ ÇİMENTO HARÇLI KİREÇ SIVA ☐ KARMA ☐		
GİRİŞİN KONUMU	ORTADA ☐ YANDA ☒		
PENCERELER	TİPİ	DÜZ BETON LENTOLU ☐ KEMERLİ ☐ DÜZ AHŞAP HATILLI ☒	
	MALZEMESİ	AHŞAP ☒ PVC ☐ METAL ☐	
	ÖLÇÜSÜ (cm)	115 x 170, 90 x 170	
NOTLAR: ZEMİN + BODRUM KATLI DÜZ TOPRAK DAMLIDIR. YAPININ SU BAŞMAN SEVİYESİNE KADAR TAŞ, GERİ KALAN KISMI KERPIÇTEN İNŞA EDİLMİŞTİR. KONUTUN KİSMİ BODRUM KATI BULUNMAKTA OLUP KÖMÜRLÜK OLARAK KULLANILMAKTADIR. ZEMİN KATTA İSE KOLAN(SOFA) İLE BİR ODA MEVCUTTUR. ANCAK VAR OLAN KAPI, DÖŞEME VE TEMEL İZLERİNDEN SOFA İLE BAĞLANTILI BİR ODANIN DAH TESPİT EDİLMİŞTİR.			
YAPININ KONUMU			
			

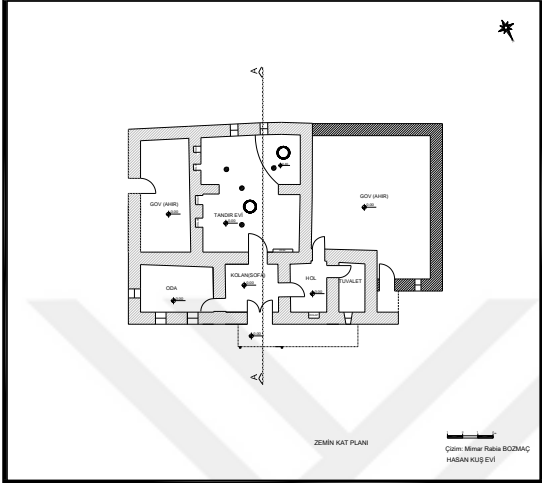
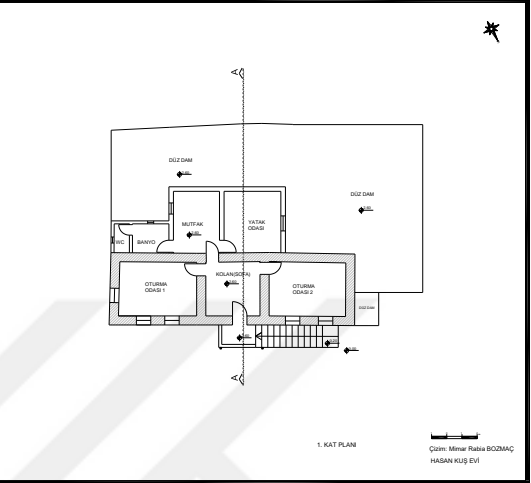
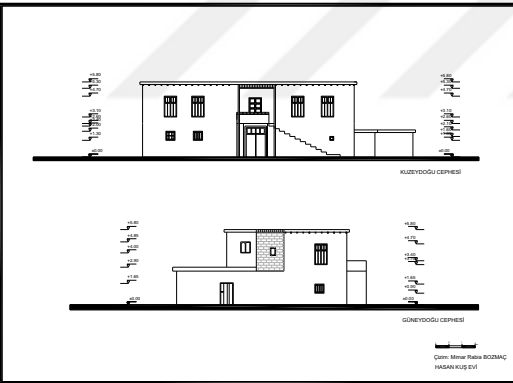
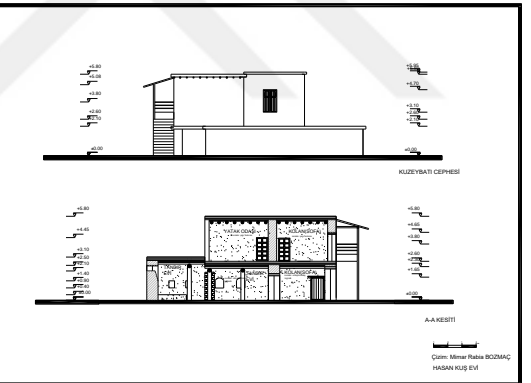

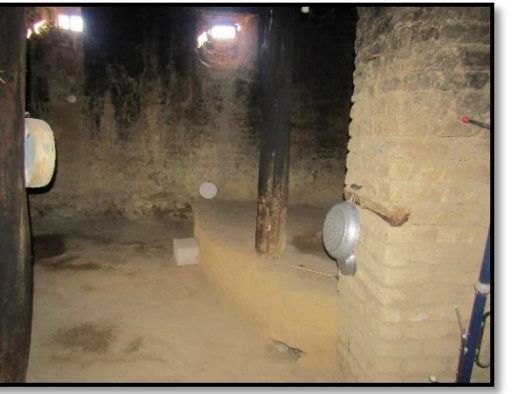
Ek 1. Yapı Tanıtım Kataloğu (devamı)

KATALOG 24	YAPI TANITIM KATALOĞU
YAPIYA AİT FOTOĞRAF VE RÖLÖVELER	
Kat planı, Kesit ve ceph çizimleri.	
Güney cephesi.	Doğu cephesi.

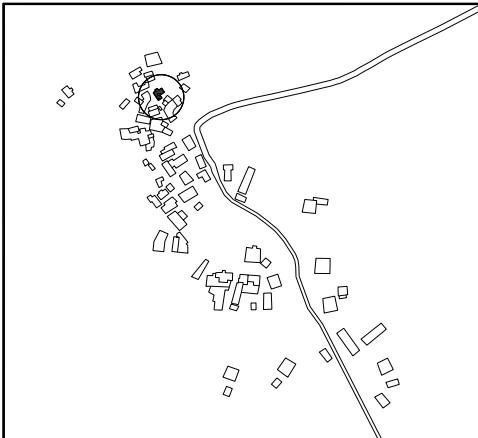
Ek 1. Yapı Tanıtım Kataloğu (devamı)

VAN BAŞKALE KIRSAL KONUTLARI KATALOG ÇALIŞMASI			
KATALOG 25		YAPI TANITIM KATALOĞU	
ADRES VE KULLANICI BİLGİLERİ		MEVCUT DURUM BİLGİLERİ	
İL/İLÇE	VAN/ BAŞKALE	KULLANIM	KONUT
KÖY	YUNUSEMRE(ERETİS)	EKLEME KISIM	VAR ☒ YOK ☐
MÜLKİYETİ	HASAN KUŞ	TESCİL DURUMU	TESCİLSİZ
PLAN ÖZELLİKLERİ			
KAT ADEDİ	Z ☐ Z+1 ☒		
PLAN TİPİ	İKİ KATLI- SOFALI 4 ODALI, TANDIR EVİ OLAN		
MERDİVEN	TİPİ	TEK KOLLU ☐	İKİ KOLLU ☐
	MALZEMESİ	TAŞ ☐	AHŞAP ☐ BETONARME ☐ METAL ☐ KARMA ☐
YAPIM SİSTEMİ ÖZELLİKLERİ			
TAŞIYICI SİSTEM	YAPIM SİSTEMİ	KERPIÇ YIĞMA ☐	TAŞ YIĞMA ☐ KARMA ☒
	DUVARLAR	KERPIÇ DOLGULU ☐	TAŞ DOLGULU ☐ BRİKET DOLGULU ☐ KARMA ☒
ÜST ÖRTÜ	ÖRTÜ TİPİ	DÜZ TOPRAK DAM ☒	SUNDURMA ÇATI ☐ KIRMA ÇATI ☐
	ÖRTÜ MALZEMESİ	TOPRAK ☒	AHŞAP ☒ METAL ☐
CEPHE ÖZELLİKLERİ			
CEPHE KAPLAMASI	SIVASIZ ☐	ÇAMUR SIVA ☒	ÇİMENTO HARÇLI KİREÇ SIVA ☐ KARMA ☐
GİRİŞİN KONUMU	ORTADA ☒	YANDA ☐	
PENCERELER	TİPİ	DÜZ BETON LENTOLU ☐	KEMERLİ ☐ DÜZ AHŞAP HATILLI ☒
	MALZEMESİ	AHŞAP ☒	PVC ☐ METAL ☐
	ÖLÇÜSÜ (cm)	70 x 70, 95 x 160, 75 x 85, 100 x 160, 40 x 65, 40 x 60	
NOTLAR: YAPININ KONUT KISMI İKİ KATLI, ANCAK AHİR VE TANDIR EVİ KISMI, KONUTA BİTİŞİK HALDE OLUP TEK KATLIDIR. KONUT, MEVCUT DURUMUNDA BAZI EKLEMELER VE KÜÇÜK İŞLEVSEL DEĞİŞİKLİKLERLE EV SAHİPLERİ TARAFINDAN KULLANILMAKTADIR. KONUTUN YAŞAMA MEKÂNLANI İLE TANDIR EVİ VE KONUTUN GÜNEYDOĞUSUNDA BULUNAN AHİR KERPIÇTEN, KUZEYBATI CEPHESİNDEKİ DAHA BÜYÜK OLAN AHİR, TAŞ MALZEMEDEN İNŞA EDİLMİŞTİR.			
YAPININ KONUMU			
			

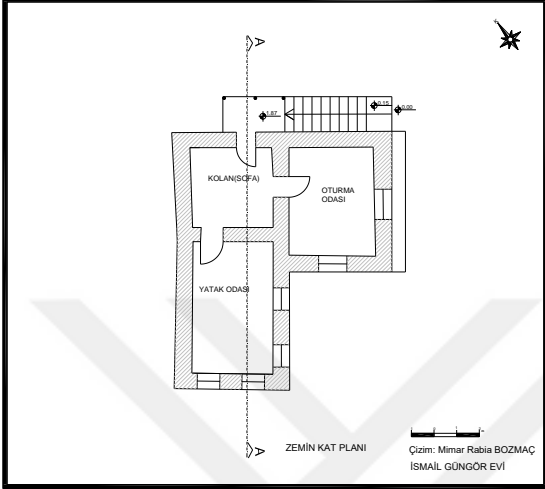
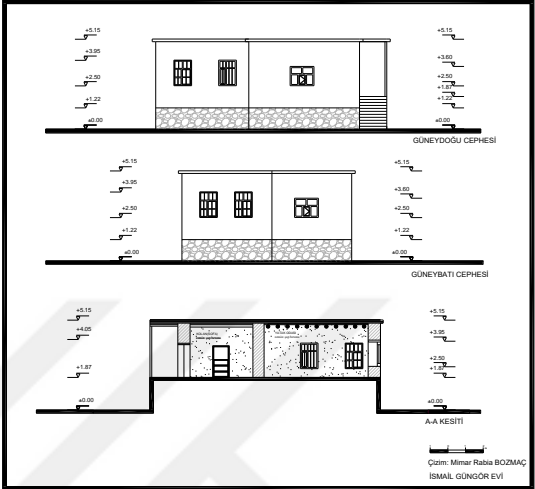

Ek 1. Yapı Tanıtım Kataloğu (devamı)

KATALOG 25	YAPI TANITIM KATALOĞU
YAPIYA AİT FOTOĞRAF VE RÖLÖVELER	
	
Kat planları.	
	
Kesit ve cephe çizimleri.	
	
Ön (kuzeydoğu) cephe görünümü.	Yükseltilmiş zemin üzerindeki ikinci tandır.

Ek 1. Yapı Tanıtım Kataloğu (devamı)

VAN BAŞKALE KIRSAL KONUTLARI KATALOG ÇALIŞMASI			
KATALOG 26		YAPI TANITIM KATALOĞU	
ADRES VE KULLANICI BİLGİLERİ		MEVCUT DURUM BİLGİLERİ	
İL/İLÇE	VAN/ BAŞKALE	KULLANIM	KONUT
KÖY	YUNUSEMRE(ERETİS)	EKLEME KISIM	VAR ☐ YOK ☒
MÜLKİYETİ	İSMAİL GÜNGÖR	TESCİL DURUMU	TESCİLSİZ
PLAN ÖZELLİKLERİ			
KAT ADEDİ	Z ☒ Z+1 ☐		
PLAN TİPİ	TEK KATLI- SOFALI 2 ODALI, TANDIR EVİ OLMAYAN		
MERDİVEN	TİPİ	TEK KOLLU ☐	İKİ KOLLU ☐
	MALZEMESİ	TAŞ ☐	AHŞAP ☐ BETONARME ☐ METAL ☐ KARMA ☐
YAPIM SİSTEMİ ÖZELLİKLERİ			
TAŞIYICI SİSTEM	YAPIM SİSTEMİ	KERPIÇ YIĞMA ☒	TAŞ YIĞMA ☐ KARMA ☐
	DUVARLAR	KERPIÇ DOLGULU ☒	TAŞ DOLGULU ☐ BRIKET DOLGULU ☐ KARMA ☐
ÜST ÖRTÜ	ÖRTÜ TİPİ	DÜZ TOPRAK DAM ☒	SUNDURMA ÇATI ☐ KIRMA ÇATI ☐
	ÖRTÜ MALZEMESİ	TOPRAK ☒	AHŞAP ☒ METAL ☐
CEPHE ÖZELLİKLERİ			
CEPHE KAPLAMASI	SIVASIZ ☐	ÇAMUR SIVA ☒	ÇİMENTO HARÇLI KİREÇ SIVA ☐ KARMA ☐
GİRİŞİN KONUMU	ORTADA ☐	YANDA ☒	
PENCERELER	TİPİ	DÜZ BETON LENTOLU ☐	KEMERLİ ☐ DÜZ AHŞAP HATILLI ☒
	MALZEMESİ	AHŞAP ☒	PVC ☐ METAL ☐
	ÖLÇÜSÜ (cm)	135 x 110, 100 x 146	
NOTLAR: İSMAİL GÜNGÖR EVİ, TEK KATLI VE SOFA(KOLAN) İLE İKİ ODADAN OLUŞMAKTADIR. L FORMUNDA BİR PLAN TİPİNE SAHİP OLAN TAŞINMAZA, OLDUKÇA YÜKSEK BİR MERDİVEN İLE GİRİŞ SAĞLANMAKTADIR. YAPININ EN DİKKAT ÇEKİCİ ÖZELLİKLERİ ARASINDA YÜKSEK OLAN GİRİŞ SEVİYESİ, FARKLI PLAN FORMU İLE PENCERELERİN ORJİNAL YAPISI SAYILABİLİR.			
YAPININ KONUMU			
			

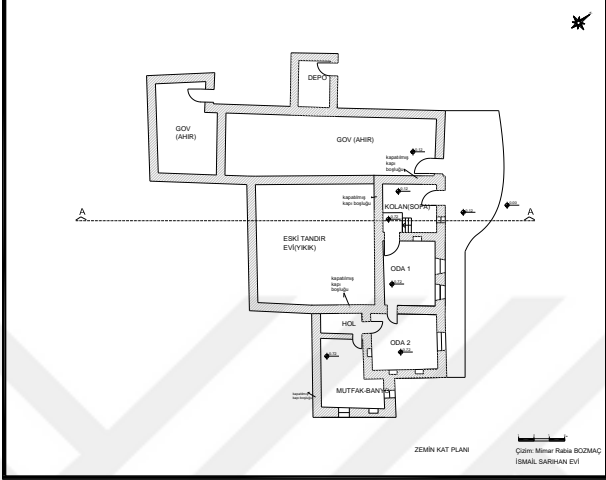
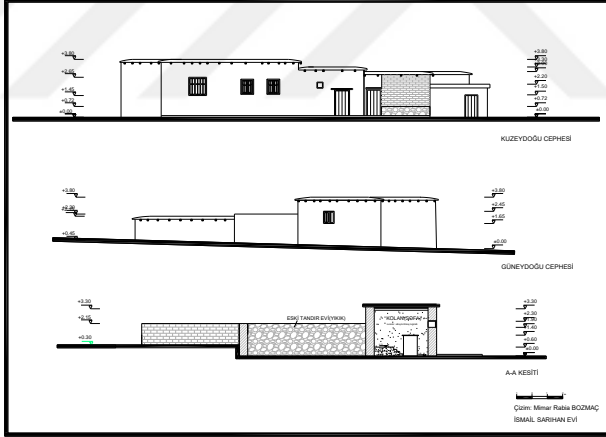

Ek 1. Yapı Tanıtım Kataloğu (devamı)

KATALOG 26	YAPI TANITIM KATALOĞU
YAPIYA AİT FOTOĞRAF VE RÖLÖVELER	
 <p>ZEMİN KAT PLANI</p> <p>Çizim: Mimar Rabia BOZMAÇ İSMAIL GÜNGÖR EVİ</p>	 <p>GÜNEYDOĞU CEPHESİ</p> <p>GÜNEYBATI CEPHESİ</p> <p>A-A KESİTİ</p> <p>Çizim: Mimar Rabia BOZMAÇ İSMAIL GÜNGÖR EVİ</p>
Kat planı, Kesit ve cephe çizimleri.	
	
Konut girişinin batı yönünden görünümü.	Güneybatı cephesi.
	
Kuzeybatı cephesi.	Güneydoğu cephesi.

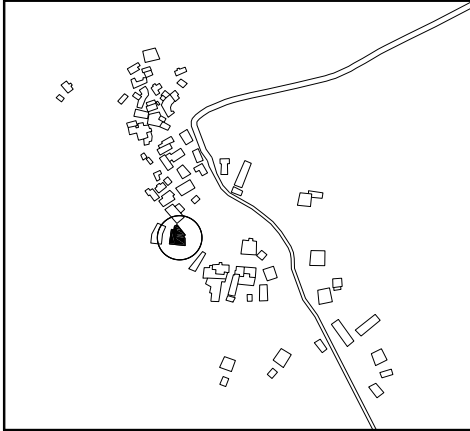
Ek 1. Yapı Tanıtım Kataloğu (devamı)

VAN BAŞKALE KIRSAL KONUTLARI KATALOG ÇALIŞMASI			
KATALOG 27		YAPI TANITIM KATALOĞU	
ADRES VE KULLANICI BİLGİLERİ		MEVCUT DURUM BİLGİLERİ	
İL/İLÇE	VAN/ BAŞKALE	KULLANIM	KONUT
KÖY	YUNUSEMRE(ERETİS)	EKLEME KISIM	VAR ☐ YOK ☒
MÜLKİYETİ	İSMAİL SARIHAN	TESCİL DURUMU	TESCİLSİZ
PLAN ÖZELLİKLERİ			
KAT ADEDİ	Z ☒ Z+1 ☐		
PLAN TİPİ	TEK KATLI- SOFALI 3 ODALI, TANDIR EVİ OLAN		
MERDİVEN	TİPİ	TEK KOLLU ☐	İKİ KOLLU ☐
	MALZEMESİ	TAŞ ☐	AHŞAP ☐ BETONARME ☐ METAL ☐ KARMA ☐
YAPIM SİSTEMİ ÖZELLİKLERİ			
TAŞIYICI SİSTEM	YAPIM SİSTEMİ	KERPIÇ YIĞMA ☒	TAŞ YIĞMA ☐ KARMA ☐
	DUVARLAR	KERPIÇ DOLGULU ☒	TAŞ DOLGULU ☒ BRIKET DOLGULU ☐ KARMA ☐
ÜST ÖRTÜ	ÖRTÜ TİPİ	DÜZ TOPRAK DAM ☒	SUNDURMA ÇATI ☐ KIRMA ÇATI ☐
	ÖRTÜ MALZEMESİ	TOPRAK ☒	AHŞAP ☒ METAL ☐
CEPHE ÖZELLİKLERİ			
CEPHE KAPLAMASI	SIVASIZ ☐	ÇAMUR SIVA ☒	ÇİMENTO HARÇLI KIREÇ SIVA ☐ KARMA ☐
GİRİŞİN KONUMU	ORTADA ☐	YANDA ☐	BİRDEN FAZLA GİRİŞLİ ☐
PENCERELER	TİPİ	DÜZ BETON LENTOLU ☐	KEMERLİ ☐ DÜZ AHŞAP HATILLI ☒
	MALZEMESİ	AHŞAP ☒	PVC ☐ METAL ☐
	ÖLÇÜSÜ (cm)	40 x 40, 85 x 100, 115 x 120, 50 x 50, 70 x 80	
NOTLAR: YAPIDA SONRADAN HERHANGİ BİR EKLEME SÖZ KONUSU OLMAYIP KENDİ BAŞINA KOMPLEKS BİR PLANA SAHİP OLDUĞU SÖYLENEBİLİR. YAŞAM MEKÂNLARININ YANI SIRA YAPININ ARKA KISIMLARINDA KONUMLANAN AHIRLARI VE YARI YIKIK DURUMDAKİ TANDIR EVİ İLE BÜTÜNÜYLE BİTİŞİK DURUMDA YAPILMIŞTIR.			
YAPININ KONUMU			
			

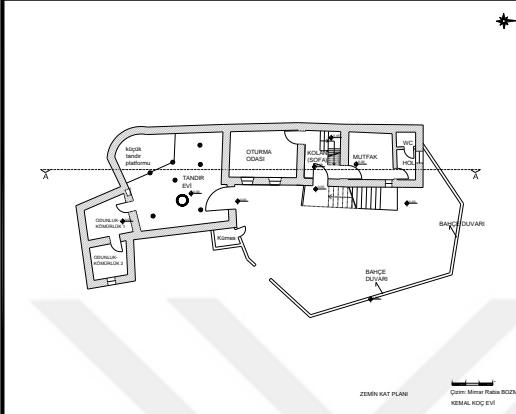
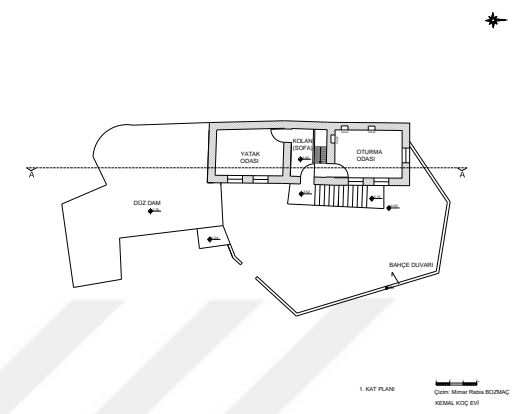
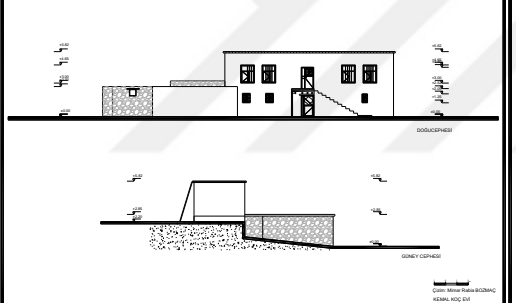
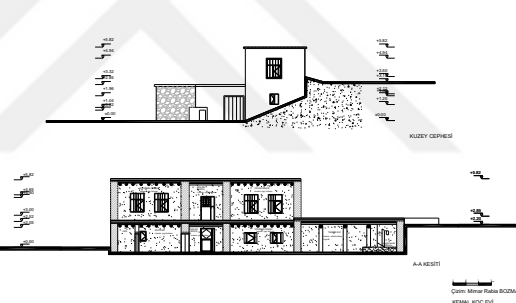

Ek 1. Yapı Tanıtım Kataloğu (devamı)

KATALOG 27	YAPI TANITIM KATALOĞU
YAPIYA AİT FOTOĞRAF VE RÖLÖVELER	
	
<p>Kat planı.</p>	
	
<p>Kesit ve cephe çizimleri.</p>	
	
<p>Ön (kuzeydoğu) cephe.</p>	<p>Yıkık haldeki eski tandır evi.</p>

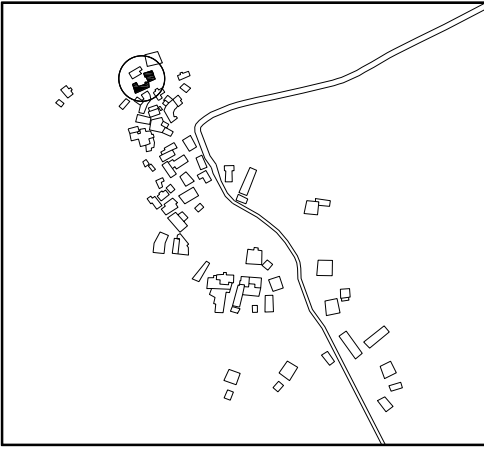
Ek 1. Yapı Tanıtım Kataloğu (devamı)

VAN BAŞKALE KIRSAL KONUTLARI KATALOG ÇALIŞMASI			
KATALOG 28		YAPI TANITIM KATALOĞU	
ADRES VE KULLANICI BİLGİLERİ		MEVCUT DURUM BİLGİLERİ	
İL/İLÇE	VAN/ BAŞKALE	KULLANIM	KONUT
KÖY	YUNUSEMRE(ERETİS)	EKLEME KISIM	VAR ☐ YOK ☒
MÜLKİYETİ	KEMAL KOÇ	TESCİL DURUMU	TESCİLSİZ
PLAN ÖZELLİKLERİ			
KAT ADEDİ	Z ☐ Z+1 ☒		
PLAN TİPİ	İKİ KATLI- SOFALI 4 ODALI, TANDIR EVİ OLAN		
MERDİVEN	TİPİ	TEK KOLLU ☐	İKİ KOLLU ☐
	MALZEMESİ	TAŞ ☐ AHŞAP ☐ BETONARME ☐ METAL ☐ KARMA ☐	
YAPIM SİSTEMİ ÖZELLİKLERİ			
TAŞIYICI SİSTEM	YAPIM SİSTEMİ	KERPIÇ YIĞMA ☒ TAŞ YIĞMA ☐ KARMA ☐	
	DUVARLAR	KERPIÇ DOLGULU ☒ TAŞ DOLGULU ☐ BRİKET DOLGULU ☐ KARMA ☐	
ÜST ÖRTÜ	ÖRTÜ TİPİ	DÜZ TOPRAK DAM ☒ SUNDURMA ÇATI ☐ KIRMA ÇATI ☐	
	ÖRTÜ MALZEMESİ	TOPRAK ☒ AHŞAP ☒ METAL ☐	
CEPHE ÖZELLİKLERİ			
CEPHE KAPLAMASI	SIVASIZ ☐ ÇAMUR SIVA ☒ ÇİMENTO HARÇLI KİREÇ SIVA ☐ KARMA ☐		
GİRİŞİN KONUMU	ORTADA ☒ YANDA ☐		
PENCERELER	TİPİ	DÜZ BETON LENTOLU ☐ KEMERLİ ☐ DÜZ AHŞAP HATILLI ☒	
	MALZEMESİ	AHŞAP ☒ PVC ☐ METAL ☐	
	ÖLÇÜSÜ (cm)	50 x 80, 70 x 85, 110 x 150, 60 x 60	
<p>NOTLAR: KEMAL KOÇ EVİ, YAŞAM ALANLARININ YANI SIRA TANDIR EVİ VE MÜŞTEMİLAT ALANLARI İLE BAHÇE SINIRLARI DUVARLA BELİRLENMİŞ BİR YAPIDIR. AYRICA BATI-DOĞU DOĞRULTUSUNDA, VAR OLAN EĞİMDEN KAYNAKLI, BU KISIMLARIN TOPRAĞA GÖMÜLÜ HALDE OLDUKLARI GÖRÜLMEKTEDİR. HEM İÇERİDEN HEM DE DIŞARIDAN ÜST KATA ÇIKABILEN MERDİVENLER BULUNMAKTADIR. ALT KATI İLE YAPININ ARKA DUVARI TÜMÜYLE TAŞ, ÜST KATI KERPIÇTİR.</p>			
YAPININ KONUMU			
			

Ek 1. Yapı Tanıtım Kataloğu (devamı)

KATALOG 28	YAPI TANITIM KATALOĞU
YAPIYA AİT FOTOĞRAF VE RÖLÖVELER	
 <p>ZEMİN KAT PLANI</p> <p>Çizim: Mehmet Fatih BOZDAĞ KEMAL KOÇ EĞİ</p>	 <p>1. KAT PLANI</p> <p>Çizim: Mehmet Fatih BOZDAĞ KEMAL KOÇ EĞİ</p>
Kat planları.	
 <p>DÜZÜBÜ</p> <p>BİRECE DUVARI</p> <p>Çizim: Mehmet Fatih BOZDAĞ KEMAL KOÇ EĞİ</p>	 <p>KUZAY CEPHESİ</p> <p>1/4 KESİTİ</p> <p>Çizim: Mehmet Fatih BOZDAĞ KEMAL KOÇ EĞİ</p>
Kesit ve cephe çizimleri.	
	
Kemal Koç Evi ön cephe.	Üst kata geçişi sağlayan sofadaki ahşap merdiven.

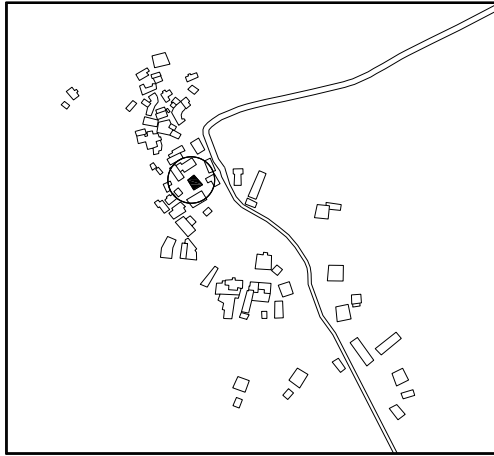
Ek 1. Yapı Tanıtım Kataloğu (devamı)

VAN BAŞKALE KIRSAL KONUTLARI KATALOG ÇALIŞMASI			
KATALOG 29		YAPI TANITIM KATALOĞU	
ADRES VE KULLANICI BİLGİLERİ		MEVCUT DURUM BİLGİLERİ	
İL/İLÇE	VAN/ BAŞKALE	KULLANIM	KONUT
KÖY	YUNUSEMRE(ERETİS)	EKLEME KISIM	VAR ☒ YOK ☐
MÜLKİYETİ	SELİM GÜNGÖR	TESCİL DURUMU	TESCİLSİZ
PLAN ÖZELLİKLERİ			
KAT ADEDİ	Z ☐ Z+1 ☒		
PLAN TİPİ	İKİ KATLI- SOFALI 3 ODALI, TANDIR EVİ OLAN		
MERDİVEN	TİPİ	TEK KOLLU ☐	İKİ KOLLU ☐
	MALZEMESİ	TAŞ ☐ AHŞAP ☐ BETONARME ☐ METAL ☐ KARMA ☐	
YAPIM SİSTEMİ ÖZELLİKLERİ			
TAŞIYICI SİSTEM	YAPIM SİSTEMİ	KERPİÇ YIĞMA ☐ TAŞ YIĞMA ☐ KARMA ☒	
	DUVARLAR	KERPİÇ DOLGULU ☐ TAŞ DOLGULU ☐ BRIKET DOLGULU ☐ KARMA ☒	
ÜST ÖRTÜ	ÖRTÜ TİPİ	DÜZ TOPRAK DAM ☒ SUNDURMA ÇATI ☐ KIRMA ÇATI ☐	
	ÖRTÜ MALZEMESİ	TOPRAK ☒ AHŞAP ☒ METAL ☐	
CEPHE ÖZELLİKLERİ			
CEPHE KAPLAMASI	SIVASIZ ☐ ÇAMUR SIVA ☒ ÇİMENTO HARÇLI KİREÇ SIVA ☐ KARMA ☐		
GİRİŞİN KONUMU	ORTADA ☐ YANDA ☐		
PENCERELER	TİPİ	DÜZ BETON LENTOLU ☐ KEMERLİ ☐ DÜZ AHŞAP HATILLI ☒	
	MALZEMESİ	AHŞAP ☒ PVC ☐ METAL ☐	
	ÖLÇÜSÜ (cm)	85 x 85, 30 x 30, 150 x 115, 50 x 50, 40 x 60, 160 x 130, 110 x 130	
NOTLAR: SELİM GÜNGÖR EVİ, L FORMLU PLAN TİPİYLE KENDİNE HAS ÖZELLİKLER BARINDIRAN BİR KONUTTUR. YAŞAMA BİRİMLERİ KERPIÇTEN VE İKİ KATLI, AHIRLARIN OLDUĞU KISIM, TEK KATLI OLUP HEM KERPIÇ HEM DE TAŞ BÖLÜMLERİ MEVCUTTUR. AYRICA SONRADAN YAN TARAFINA MİSAFİR ODASI OLARAK KULLANILMAK ÜZERE BRIKET VE TEK KATLI İKİ BÖLÜM EKLENMİŞTİR.			
YAPININ KONUMU			
			

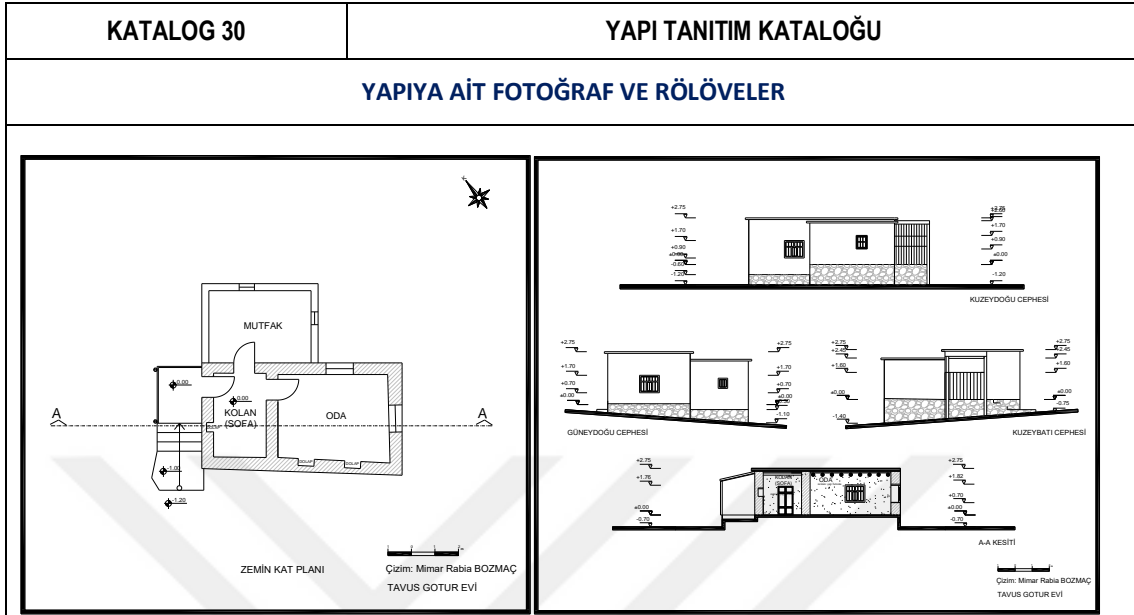
Ek 1. Yapı Tanıtım Kataloğu (devamı)

KATALOG 29	YAPI TANITIM KATALOĞU
YAPIYA AİT FOTOĞRAF VE RÖLÖVELER	
Kat planları.	
Kesit ve cephe çizimleri.	
Güneybatı cephesi..	Konuta bitişik halde, tek katlı ahır bölümü.

Ek 1. Yapı Tanıtım Kataloğu (devamı)

VAN BAŞKALE KIRSAL KONUTLARI KATALOG ÇALIŞMASI			
KATALOG 30		YAPI TANITIM KATALOĞU	
ADRES VE KULLANICI BİLGİLERİ		MEVCUT DURUM BİLGİLERİ	
İL/İLÇE	VAN/ BAŞKALE	KULLANIM	KONUT
KÖY	YUNUSEMRE(ERETİS)	EKLEME KISIM	VAR ☒ YOK ☐
MÜLKİYETİ	TAVUS GOTUR	TESCİL DURUMU	TESCİLSİZ
PLAN ÖZELLİKLERİ			
KAT ADEDİ	Z ☒ Z+1 ☐		
PLAN TİPİ	TEK KATLI- SOFALI 1 ODALI, TANDIR EVİ OLMAYAN		
MERDİVEN	TİPİ	TEK KOLLU ☐	İKİ KOLLU ☐
	MALZEMESİ	TAŞ ☐	AHŞAP ☐ BETONARME ☐ METAL ☐ KARMA ☐
YAPIM SİSTEMİ ÖZELLİKLERİ			
TAŞIYICI SİSTEM	YAPIM SİSTEMİ	KERPIÇ YIĞMA ☒	TAŞ YIĞMA ☐ KARMA ☐
	DUVARLAR	KERPIÇ DOLGULU ☐	TAŞ DOLGULU ☐ BRİKET DOLGULU ☒ KARMA ☐
ÜST ÖRTÜ	ÖRTÜ TİPİ	DÜZ TOPRAK DAM ☒	SUNDURMA ÇATI ☐ KIRMA ÇATI ☐
	ÖRTÜ MALZEMESİ	TOPRAK ☒	AHŞAP ☒ METAL ☐
CEPHE ÖZELLİKLERİ			
CEPHE KAPLAMASI	SIVASIZ ☐	ÇAMUR SIVA ☒	ÇİMENTO HARÇLI KİREÇ SIVA ☐ KARMA ☐
GİRİŞİN KONUMU	ORTADA ☐	YANDA ☐	
PENCERELER	TİPİ	DÜZ BETON LENTOLU ☐	KEMERLİ ☐ DÜZ AHŞAP HATILLI ☒
	MALZEMESİ	AHŞAP ☒	PVC ☐ METAL ☐
	ÖLÇÜSÜ (cm)	115 x 100, 65 x 80, 55 x 60	
NOTLAR: YOL GÜZERGAHINDA YER ALAN TAVUS GOTUR EVİ, TEK KATLI VE BASİT PLAN TİPİNDEDİR. BİR ADET KOLAN (SOFYA) İLE BİR ODADAN OLUŞAN ORJİNAL KERPIÇ KISMA SONRADAN BRİKET TEK ODALI BÖLÜM EKLENMİŞTİR. GÜNÜMÜZDE EV SAHİPLERİ AYNI BAHÇEDE YENİ BİR EVE TAŞINDIĞINDAN KONUT, MÜŞTEMİLAT OLARAK KULLANILMAKTADIR.			
YAPININ KONUMU			
			

Ek 1. Yapı Tanıtım Kataloğu (devamı)

Kat planı, Kesit ve cephe çizimleri.

Etrafi ahşap ve branda ile örtülmüş giriş sahanlığı. Güneydoğu cephesi.

Oda penceresi içten görünüm.

Odada bulunan etrafı ahşap kapakla çevrili dolap nişi.

Ek 2. Yerel Terimler Sözlüğü

Çavi: Toprak altından tandırın havalanmasını sağlayan açılı şekilde yüzeye çıkan baca.

Gov: Yörede ahırlar için kullanılan isim.

Keran: Kavak ve karaağaçtan yapılan üst örtü sistemindeki taşıyıcı kiriş.

Kolan: Sofanın yöredeki adı.

Mençilok: Genelde tandır evinin bir köşesinde banyo taşından oluşan yıkanma yerine verilen isim.

Xanî: Yörede tandır evi mekânına verilen isim.

ÖZ GEÇMİŞ

Van ili, 1996 yılı doğumludur. İlköğretimi Van Ermişler İlköğretim Okulu ve ortaokulu Van İsmail Hakkı Tonguç İlköğretim Okulu'nda okudu. Lise öğrenimini Van Vali Haydar Bey Lisesi'nde tamamladı. 2011 yılında girdiği Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Mimarlık Bölümü'nü 2015 yılında bitirdi. 2017 yılında Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi İnşaat Mühendisliği Anabilim Dalı, Yapı Bilim Dalı'nda yüksek lisans eğitimine başladı.

T.C
VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
LİSANSÜSTÜ TEZ ORJİNALLİK RAPORU

Tarih: 05/12/2019

Tez Başlığı / Konusu:

VAN-BAŞKALE KIRSAL KONUT MİMARİSİNDE PLAN VE CEPHE
TİPOLOJİSİ

Yukarıda başlığı/konusu belirlenen tez çalışmamın Kapak sayfası, Giriş, Ana bölümler ve Sonuç bölümlerinden oluşan toplam 325 sayfalık kısmına ilişkin, 05/12/2019 tarihinde şahsım/tez danışmanım tarafından Turnitin intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtreleme uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı % 5 (Beş) dir.

Uygulanan filtreler aşağıda verilmiştir:

- Kabul ve onay sayfası hariç,
- Teşekkür hariç,
- İçindekiler hariç,
- Simge ve kısaltmalar hariç,
- Gereç ve yöntemler hariç,
- Kaynakça hariç,
- Alıntılar hariç,
- Tezden çıkan yayınlar hariç,
- 7 kelimeden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç (Limit inatch size to 7 words)

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Lisansüstü Tez Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılmasına İlişkin Yönergeyi inceledim ve bu yönergede belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

05/12/2019

Adı Soyadı: RABİA BOZMAÇ

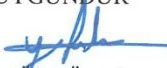
Öğrenci No: 169101189

Anabilim Dalı: İNŞAAT MÜHENDİSLİĞİ

Programı: TEZLİ YÜKSEK LİSANS

Statüsü: Y. Lisans Doktora

DANIŞMAN ONAYI
UYGUNDUR

Dr. Öğr. Üyesi
Yaşar SUBAŞI DİREK

ENSTİTÜ ONAYI
UYGUNDUR

